DORU DAVIDOVICI

RIDICĂ-TE ŞI MERGI

Această poveste este adevărată cu tot ce poate avea adevărat în ea.

— Nu mai fă pe nebunul cu schiurile alea, a spus mama încet. Nu le mai lustrui atâta. Oricum, nu se uită nimeni la tine şi la schiurile tale. Oamenii se duc pentru alte chestii pe munte, a explicat mama mea. Nu ca să te admire pe tine, cu schiurile astea zgâriate în picioare.

— Sunt încă bune, am spus.

— Sunt foarte bune. Sunt extraordinar de bune, a zis mama la fel de încet, şi vorbea serios. Sunt nemaipomenit de bune, când e vorba să pleci cu ele şi să mă laşi din nou singură.

— Nu eşti singură, am spus. Asta e ceva care pleacă din tine. Crezi tu că eşti singură, dar nu eşti.

— Asta mă omoară, a zis mama. Singurătatea. Încet, dar sigur. Faptul că stau între pereţii ăştia, şi n-am cu cine schimba o vorbă.

— Îl ai pe el, am arătat colivia în care papagalul se dădea huţa.

— Buah! A făcut mama. Mulţumesc frumos. Dintr-o familie de cinci oameni, abia încăpeam în jurul mesei. De când a murit tata…

— Tata, am spus, a fost numai o parte din tine. O parte bună din fiecare dintre noi. Dar nu ne înmormânta pe toţi pentru că nu mai e tata. Ţi-au rămas fetele. Ţi-au rămas nepoţii cei drăguţi care roiesc cam tot timpul pe aici, aşa că nu eşti deloc singură. Ţi-am rămas eu. Chiar, am spus, ce mai fac nepoţii?

— Fac bine, a ridicat mama din umeri. Chiar foarte bine. Băieţii invită fete la plimbare, iar fetele ies cu tot felul de colegi. Aşa că nu mai au ei timp să roiască pe aici.

— Nu lipsesc chiar atât de mult, am spus. Trei săptămâni… Mai bine tăceam.

— Trei săptămâni înseamnă mult, a socotit mama. Trei săptămâni de iarnă, asta înseamnă foarte mult. Iar pentru mine, înseamnă de tot atâtea ori mai mult.

A ridicat tonul, atunci papagalul din colivie a tresărit, a zburat de pe trapezul mititel pe stinghie şi nu s-a mai dat huţa. Am băgat degetul între gratii, a venit papagalul, m-a ciupit de deget.

— Uite, a spus mama, până şi el…

— O păsăruică fără minte, am continuat.

— Nu e deloc fără minte! Acum mama ţipa de-a binelea. E mic, e ignorant, nu ştie matematici superioare, dar uneori cred că are mai mult suflet decât copiii mei!

— Iar începem?

— Nu încep nimic, a spus mama, dintr-o dată liniştită, şi acum privea în gol. S-a încovoiat şi mai mult, s-a făcut mică, uşoară, zbârcită şi tristă. Dar eşti plecat tot timpul, a spus, vii acasă doar când îţi aduci aminte, pe urmă pleci iar şi numai eu ştiu cum aştept până apari din nou, şi acum, când ai timp liber, mergi să schiezi.

În iarna aceea n-am mai schiat, dar când vorbeam cu mama nu ştiam încă asta. Ştiam doar că plec la Sinaia, la Mike Sârbu, şi mai ştiam că sus e zăpadă mare, merge teleschiul, se învârte roata imensă, orizontală, galbenă, în Valea Dorului, urcând pe scaune roşii tipi care, ajunşi sus, nu ştiau cum să facă să o ia mai repede din nou la vale.

— Nu încep nimic, a spus mama.

S-a rezemat de bufetul mic, s-a uitat la masa mică, pătrată, la chiuveta albă, la bucătarul din faianţă care tot ducea pe pereţi un porc fript, fără să ajungă vreodată undeva cu porcul ăla. S-a uitat la aragazul adus acum cinci decenii din Germania, când nici măcar nu existau Germania de Est, Germania de Vest, era Germania şi gata, s-a uitat la flacăra care pâlpâia galbenă, albastră şi din nou galbenă.

Şi dacă mama putea privi ceva cu ură, a privit tot universul acela cu ură.

Mai era, în bucătăria mică şi îngrozitor de curata, colivia papagalului.

Mai erau schiurile mele, care oricum nu se potriveau.

Mai era amintirea tatii pe care mama o ducea cu ca peste tot şi mereu, aproape vizibil. Aproape se vedea cum o ducea dintr-o cameră în alta, cobora cu ea în stradă, o plimba prin magazine, şi oamenii credeau că şopteşte singură, numai că, de fapt, mama discuta liniştită cu tata.

Acum însă nu era deloc liniştită. Vorbea încet şi rar, dar la mama asta însemnă cu totul altceva.

— Nu mai am ce începe, a spus. Pentru mine lucrurile s-au sfârşit de mult. Am rămas o femeie singură, cu un papagal. Cine are nevoie de o femeie singură cu un papagal?

Am ridicat din umeri.

— Noi, am zis. O grămadă de lume. Toia şi Eka, şi încă trei adolescenţi între 14 şi 18 ani, vârstă ingrată. Eu. Taţii adolescenţilor, ginerii tăi sau cum naiba se cheamă. Bărbaţii fetelor, am explicat. Asta, am arătat cu degetul întins colivia.

Mama fixa flacăra de la aragaz, galbenă şi albastră.

— Ţi-am spus să-ţi iei un câine, am zis.

— Da, a făcut mama, să alerg cu el toată ziua, din casă afară şi de afară în casă.

— Nu de asta, am explicat. Un câine care să te iubească. Ca bătrâna Peggy, am argumentat. Cine te-a mai iubit ca bătrâna Peggy? Nu spuneai chiar tu că nimeni nu te-a mai iubit ca bătrâna Peggy? Sau bătrânul Friţ. N-ai spus că în viaţa ta nu te-a iubit nimeni ca Friţ? Ca Pufa, care n-a mai apucat să ajungă bătrână? Ca Pufi, care a terminat-o cum a terminat-o, dar înainte de asta te-a iubit foarte mult paisprezece ani, şi tu ştii mai bine ca mine ce înseamnă asta.

Însemna o bună parte din viaţa mea de până atunci. Până la urmă mama n-a mai rezistat, a luat un câine, pe cockerul Tom, şi atunci s-a întâmplat ceva groaznic, pentru că din doi, Cockerini m-a preferat pe mine, şi n-a mai fost nimic de făcut. De fapt a fost greşeala mamii, pentru că niciodată vreun cocker auriu n-o să stea prea mult lângă o doamnă în vârstă care creşte un papagal vorbitor. Dar atunci nu ştiam. Pentru doamnele în vârstă care cresc papagali, sunt foarte buni pechinezii, nu cei imperiali care te scuipă cu privirea şi de fapt sunt buni doar pentru ei înşişi, ci pechinezii mici, portocalii, gâfâiţi, cei încurcaţi printre picioare şi cu ochii scoşi din orbite de atâta devotament. Pe urmă mai e sumedenia aceea de rase cunoscute în general sub denumirea „Pufi de casă”, dar am mai

spus-o, atunci nu ştiam toate lucrurile astea. Atunci ştiam doar că mama, vrând mult de tot să aibă din nou un câine, care să o iubească cum n-a. Fost iubită în viaţa ei, şi pe lângă asta să nu fie nici foarte mare dar nici foarte mic, a ales un cocker. Aşa a apărut câinele Tom, şi nu spun mai mult. Nu e nimic de spus. E doar de amintit în treacăt că, avându-l pe Tom lângă mine, tot felul de lucruri care oricum se întâmplă, se petrec mai blând, la bine şi la rău. Dar asta e ceva despre care nu sunt sigur că trebuie vorbit, şi de fapt s-a întâmplat mult mai târziu. Atunci, în iarna aceea, seara, după ce am terminat de lustruit schiurile, de strâns şuruburi oricum strânse, de reglat legături care nu aveau nici cea mai mică nevoie să fie reglate, dar era aşa, o chestie specială şi îmi plăcea să o fac, totul mirosea a munte, a zăpadă, a cabana Vârful cu Dor, cea veche, care până la urmă a ars, în seara aceea, deci mama a luat de la capăt veşnica discuţie cu femeia bătrână, singură, doar cu papagalul ei, şi cum nimeni nu mai are nevoie de tine după ce treci de o anumită vârstă şi eu am ascultat-o până după zece, pe urmă m-am dus să mă culc. Bineînţeles că n-am putut dormi, şi nici mama nu dormea: se răsucea în patul rămas prea larg după moartea tatii, auzeam prin peretele subţire arcurile scârţâind, şi după asta am văzut dunga de lumină de sub uşa dormitorului, aprinzându-se când credeam că mama a adormit, şi s-a stins după un timp, şi după alt timp s-a aprins iar.

— Atunci am ieşit de sub plapumă şi am intrat în dormitor, fără să mai bat la uşă.

— Salut, am spus.

— Salut, a mârâit mama.

Era absolut crâncenă, şi se uita la mine plină de arţag, ca atunci când era tânără şi o grămadă de lume avea cu adevărat nevoie de ea. Stătea, rezemată de perna şi îşi făcea iluzii că citeşte, dar nu citea. Avea ochelarii pe nas şi ţinea deschisă pe genunchi o carte, dar asta nu e de ajuns ca să citeşti. Ca să citeşti mai e nevoie de ceva special care atunci lipsea de acolo, şi oricum mama nu putea citi cu ochelarii aşa căzuţi pe vârful nasului, şi ţinând cartea atât de departe. Şi cu ochii plini de lacrimi, dar asta am văzut mai târziu, când am venit aproape şi m-am aşezat pe marginea patului. Chiar dacă ţii cartea aproape şi ochelarii cum trebuie, nu poţi citi cu ochii plini de lacrimi, asta e clar.

— Salut, am spus iar.
— De ce nu dormi? A întrebat mama. Mâine te scoli devreme.
— M-ai chemat, am spus. Am venit.
— N-am chemat pe nimeni, a spus mama. N-am de ce să te chem. Nu mai chem pe nimeni, de mult. Tu n-ai nevoie de mine, nici eu nu am nevoie de tine. Aşa că du-te la culcare.
— Eu am nevoie de tine, am spus, i-am atins braţul, şi pielea ei era uscată, pergamentoasă şi îngrozitor de subţire. Aproape străvezie, şi cu tot felul de vine albastre, umflate, sub pielea aceea străvezie.
— N-am scos un cuvânt de când m-am culcat, a spus mama. S-a uitat la ceasul de pe noptieră: n-am scos un cuvânt de mai bine de o oră. Cum crezi că te-am chemat?
— Nu-i neapărat nevoie să ţipi, atunci când chemi pe cineva. Vreau să spun, nu e nevoie neapărat de cuvinte.
— Vai ce deştept te-ai făcut, a zis mama, şi doar atunci a împins ochelarii cu o grămadă de dioptrii la locul lor şi ochii i s-au făcut dintr-o dată mult mai mari şi mai negri. Şi mai umezi. Mai ştii, a spus, uneori chemi fără să ai măcar habar că faci chestia asta.
Am zis că se poate întâmpla. Articula ceva greu de înţeles papagalul din colivia lui, de sub şervetul aranjat în fiecare seară cu mare dichis pe colivia aurită, şi atunci am spus că, uite, şi papagalul e de acord.
— Nu ţi-e milă de mine, s-a smiorcăit mama.
— Nici o clipă, am zis. N-ai ajuns încă acolo unde începi să ai nevoie de mila cuiva.
— Superb, a făcut mama. Noroc că nu e şi tata aici, să audă discuţia asta.
Aşa vorbea uneori mama despre tata, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Ca şi cum tata putea intra ori când pe uşă.
— De ce? Am întrebat. De ce să nu audă discuţia asta?
— Ţi-ar explica el, de ce.
Am tăcut. Mă uitam la vinele albastre ale mamii sub pielea străvezie şi atunci au intrat în cameră zgomotele oraşului, noaptea. A trecut o maşină, pe urmă un tramvai, departe, înfundat, sub pământ, prin pavajul murdar şi luminat orbitor în unele nopţi şi în alte nopţi neluminat deloc. S-a trântit o uşă, undeva, mai jos de noi, a coborât cineva pe scări. A fâşâit apa la

baie, s-a mişcat papagalul pe stinghia lui, astea erau zgomotele nopţii în casa mamii şi durau până le alunga cineva, sau adormeai, sau până se făcea ziuă şi atunci plecau singure.

— Tu, a spus mama pe un ton special, căuta cuvinte şi asta se întâmpla foarte rar, în sfârşit, ţi s-a întâmplat vreodată să-ţi fie milă de cineva?

— De mine, am spus. În fiecare seară. Începe cu zece minute înaintea asfinţitului şi ţine aşa până se întunecă de-a binelea.

— Iar eşti mai deştept decât e cazul, a oftat mama. Încearcă să răspunzi cum trebuie. Vreau eu să ştiu nişte lucruri despre tine.

— Ca mamă?

— Ca mamă. S-a gândit puţin şi în timpul ăsta îi mângâiam mâna uşoară, uscată, cu cicatricea albastră la încheietură; cine credea că mama a purtat odată cătuşe din fier negru? Nu din cele uşoare, nichelate, cu cheie, de care se scapă atât de uşor. Cătuşe adevărate, solide, nituite în jurul încheieturilor fragile. A făcut o strâmbătură mică, cu gura ei mică, pe obrazul din ce în ce mai mic: ca mamă şi ca tată, a spus.

— Ce vrei tu să ştii despre mine, nu se întreabă, am zis. Se constată. Asta e partea proastă, că vrei să-ţi spun lucruri pe care de fapt ar trebui să le afli singură.

— Cum să le aflu? A zis mama. Ies aşa de rar din casă. Vorbesc cu atât de puţină lume.

— Să le simţi, am spus. Ce vrei tu să ştii despre mine, astea sunt lucruri pe care ar trebui să le simţi.

— N-am simţit niciodată că ţi-ar fi milă de cineva.

— S-a întâmplat, am spus, şi mi-a părut rău că m-am ridicat din pat. Se întâmplă şi acum. Atâta doar, că e mai bine să vorbim despre altceva.

— Nu, a făcut mama.

— Ba da, am spus, şi pe urmă m-am răzgândit foarte repede, dar asta nu mai ţinea de mine şi atunci am ridicat din umeri: Bine. Cred că poţi să numeşti liniştită milă, chestia asta, dacă te linişteşte să ştii că până la urmă sunt capabil să-mi fie milă de cineva.

— De cine? A explodat mama.

— De nişte tipe, am spus.

— Ha, a făcut mama. Era de aşteptat. De-a dreptul palpitant.

— Mai mult de plâns, decât de palpitant.

— Sigur, a spus mama. De urlat în hohote. Un aviator care coboară până la a-i fi milă de nişte fete.

S-a uitat la mine plină de interes.

— Tu de asta crezi că sunt făcute fetele, să-ţi fie milă de ele? Ce dracu v-au învăţat acolo?

Acolo era, pentru mama, aerodromul meu.

— N-ai înţeles, am spus. Astea sunt nişte fete speciale.

— Ce au aşa special în ele? Ascultă, mama a devenit dintr-o dată atentă, de unde ai scos fetele astea?

— N-ai înţeles nimic, am repetat. Ele sunt de plâns. Tipele de care îţi spun.

— Păi, ce-au făcut?

— Asta-i, că n-au făcut nimic. Nimic din ce face de obicei o fată. N-au făcut copii, înainte de orice. Nu fac…

— Nu orice femeie poate face copii. Şi nu văd de ce…

— Nu mă întrerupe, am zis pe un ton scârbos, dar îmi era într-adevăr milă de fetele acelea. Mă dureau, oricât ar fi de caraghios. Pentru că ce se întâmplă era împotriva firii, şi ele ştiau asta, şi încercau din toate puterile să arate că nimic nu se întâmplă împotriva firii, numai că nu reuşeau. Adică reuşeau o dată, şi încă o dată, şi pe urmă nu mai reuşeau deloc; atunci se supărau între ele şi vedeam unde se termină ce încercau ele să arate că nu e împotriva firii, dar de fapt era. Acel ceva se termina dureros de aproape.

Nici nu ieşea din ele, atât de aproape se termina.

— Nu mă întrerupe, am zis. N-au făcut copii o dată, de două, de trei ori, de câte ori se fac copiii într-o viaţa de femeie. Nu gătesc, nu spală vase, nu îndreaptă cravata la gâtul omului iubit pentru că, simplu, nu au un iubit.

M-am gândit puţin, pe urmă am spus: unele au câte un iubiţel, dar a venit prea târziu, dacă înţelegi, şi asta e şi mai rău decât dacă n-ar avea pe nimeni.

— Ai terminat? A întrebat mama.

— Cred că da, am spus. Măcar pentru cinci minute. Pentru că povestea asta de fapt nu se termină niciodată.

— De ce?

— Sunt singure, am explicat. Dar singure cu adevărat, nu ca tine. N-au nici măcar papagalul. N-au nepoţi, fraţi, surori, copii sau tipi din ăştia pe care să-i iubească, soţi. Soţii lor sau ai altora. Şi nici măcar nu e cineva vinovat pentru asta. Nu poţi nici să înjuri pe cineva anume pentru că s-a întâmplat aşa. Uneori există câte un părinte bătrân, şi gata. Pentru că anii se duc, şi fetele astea devin şi ele cu adevărat bătrâne şi, Dumnezeule, sunt atât de cumplit de singure. De tipele astea mi-e milă, nu de tine.

— Unde ai cunoscut exemplarele astea? S-a interesat, mama bănuitoare, şi era limpede că nu crede mare lucru din ce spun.

— Bravo, am zis, parcă are vreo importanţă. E plină lumea de ele.

— Nu toate femeile se mărită, a spus mama cu prudenţă. Şi nu toate sunt nenorocite pentru că rămân nemăritate.

— Nici o clipă, am zis. Numai că astea despre care vorbim sunt tocmai dintre fetele care se mărită. Dintre cele care ar fi fericite să spele vase, şi restul. Să calce cămăşile lui, să-i înnoade cravata dimineaţa, la plecare.

— Dumnezeule, a spus, fiul meu. Ăsta-i idealul tău de femeie?

— Nu poate să-ţi fie milă de un ideal.

— Fii atent, mama a ridicat un deget, idealul tău de femeie schiază?

— Numai iarna, am spus. După ce termină de spălat vasele şi de călcat cămăşile.

— Vara ce face?

— Cum am uitat? Vara face schi nautic.

— Dar numai după ce a gătit şi i-a înnodat lui cravata.

— Bineînţeles, am zis. Ce credeai?

— Îţi spun eu ce cred. Cred că s-ar putea să întâlneşti un ideal din ăsta, pe schiuri, chiar în iarna asta. Simt eu.

Am râs amândoi şi am ştiut că mama nu mai e supărată.

— Cum simţi?

— Cum simt reumatismul, a spus mama din vârful buzelor. Cu două-trei zile înainte de a începe să doară. Vine dintr-o dată, dar nu te poţi păcăli. Simţi, şi gata.

Am tăcut amândoi, şi iar am auzit zgomotele acelea speciale de noapte. Am auzit cum s-a mişcat papagalul în

colivie, şi apa de la baie. Am auzit din nou o maşină. Am auzit şi un avion de noapte, cum a trecut bâzâind stins la mare înălţime.

— Du-te la culcare, a spus mama.

— Bine.

— Şi să visezi frumos.

— Bine. Ascultă, am spus, ţie chiar ţi-e somn? Dacă vrei, fac un ceai, şi mai stăm de vorbă.

— Las-o moartă, a spus mama. Mi-a arătat cartea: o să citesc, a explicat. Până mă prinde somnul.

— O. K., am spus.

— Dacă nu te deranjează lumina, lasă uşa deschisă. Aşa, puţin.

— Atât e bine? Am arătat cu mâinile.

— E bine, a spus mama. Cât să simt că eşti alături.

— Noapte bună.

— Noapte bună, a spus mama şi pe urmă a ţipat, când mă culcam pe canapea, şi la început n-am înţeles de ce spune asta:

— Nu uita că la vârsta mea fiecare zi e dăruita de la Dumnezeu!

M-am gândit puţin, şi nu ştiu dacă mama mai aştepta un răspuns când am zis:

— Smulsă nu dăruită. Şi, în general, fiecare zi e smulsă de la Dumnezeu. Indiferent de vârstă.

— Amin, a zis mama.

Am auzit-o mişcându-se, aranjându-se între perne, au scârţâit arcurile şi la urmă de tot, eram aproape adormit şi chiar nu credeam că ar mai fi ceva de limpezit între noi, mama a spus încet:

— Oricum, de când te cunosc, eu îmi fac zilele pe din două cu tine.

*

Am pierdut o grămadă de vreme până am reuşit să ajung sus, pentru că era foarte multă lume şi pe urmă, când am intrat pe peronul staţiei de la Cota 1400, s-a întâmplat ceva nu-ştiu-ce, şi telecabina s-a oprit. Se clătina pe cablu în oscilaţii largi, trecuse ultimul pilon şi se vedea bine, s-a legănat cât s-a legănat, pe urmă nu s-a mai legănat deloc. A stat nemişcată, se frângea lumina cenuşie în ferestrele de plexiglas opacizându-le, nu înţelegeam ce se întâmplă. A ieşit o siluetă neagră, subţire, s-a urcat în gabia aceea de deasupra cabinei roşii şi cred că a

stat acolo jumătate de oră, şi după aceea am aşteptat să pornească cabina, dar n-a pornit. Nu s-a întâmplat nimic: Era ca şi cum n-ar fi urcat nimeni în coşul de deasupra cabinei, şi n-ar fi reparat nimeni jumătate de oră căruciorul de rulare cu o mulţime de roţi mici, negre, unsuroase, lucioase de atâta rostogolit pe cablul gros. Se agitau tipi cu salopete, vorbeau între ei prin staţii walkie-talkie dar asta a fost tot, cabina nu s-a mişcat încă multă vreme, şi pe urmă, când în sfârşit a pornit, a mers îngrozitor de încet, s-a oprit, a pornit din nou, nici nu credeam că mai ajung sus în ziua aceea. Până la urmă am ajuns şi aşa, urcând poticnit, am văzut cum arăta Karpul, arăta grozav, cu multă zăpadă uşoară, fină, foşnitoare, în granule mari şi fără pic de gheaţă. Am văzut şi cum se poate coborî prin zăpada aceea, am văzut şi când a căzut cineva, s-a alcătuit o roată de mâini-picioare-schiuri în zăpada spulberată, asta până au sărit legăturile, şi atunci nu s-a mai văzut nimic. Am intrat în ceaţă şi a fost exact ca în avion, cu scame-umbre cenuşii lipite de geamurile cabinei, şi pe urmă gata, s-a terminat brusc, am clipit şi eram deja în lumina aceea albă, orbitoare, cerul albastru de deasupra, zăpada scânteia din toate părţile în granulele foşnitoare, şi toate astea se întâmplau deasupra unei întinderi netede şi cenuşii de nori şi ţi-am spus, sub cerul nemaipomenit de albastru. Trecea un avion, aici treceau tot timpul avioane, spre radiofarul de dincolo de munte, lăsa o dâră alb-orbitoare, dar nici măcar nu m-am uitat să văd ce avion e. Nu mai aveam nici un chef de avioane. Am văzut doar că trece un avion din cele mari, şi cum lasă o dâră albă după el.

Sus nu bătea vântul, cabina roşie nu s-a lovit de ghidaje, a oprit neaşteptat de lin şi din nou n-am înţeles de ce a stat atâta timp, şi de ce a mers atât de greu după aceea. Puteam să întreb, dar nu-i cunoşteam pe cei din echipă şi, oricum, dacă mă interesa, puteam afla mai târziu ce a fost. Atât doar, că nu mă interesa. Singurul lucru interesant era că, uite, am ajuns pe munte, şi cum o să schiez trei săptămâni prin zăpada aceea minunată.

M-am dus la bar, staţia terminus de la Cota 2000 avea un bar şi acolo m-am dus, la barul acela. Era multă lume, a trebuit să dau serios din umeri, din coate, mă încurcam îngrozitor în schiuri, până am reuşit să ajung în faţă. Dincolo de tejgheaua înaltă Ani turna băuturi, fabrica senviciuri complicate cu şuncă şi

foi de salată, clătea ceşti şi arunca boabe mici, negre, de piper în vinul fiert. Am rezemat schiurile de automatul care făcea cafele, trăgeai o pârghie, puneai o ceaşcă goală sub ţeava subţire din nichel, pârghia aceea se ridica la loc şi prin ţeava subţire curgea atunci cafea, fix cât să umple ceaşca, am rezemat schiurile de automatul pentru cafea şi am cerut, pe cel mai scârbos ton, suc de ananas.

— Ia-ţi schiurile de acolo, a spus Ani fără să ridice capul. Tocmai băga bani şi monezi în sertarul cu despărţituri. Azi n-am suc de ananas.

— Atunci, un Pepsi.

— Ţi-am zis să-ţi iei schiurile de acolo. N-am nici Pepsi.

— Atunci...

— Omule, a spus liniştită Ani, şi acum tăia cu un cuţit lung senviciurile, nu înţelegi. N-am nici Pepsi, nici suc de ananas. N-am nimic pentru tine, până nu iei schiurile alea de unde le-ai pus.

— Poate sunt mort de sete, am spus. Poate sunt în ultima fază de deshidratare. Poate cad acum, aici, în locul ăsta, şi o să-ţi pară rău toată viaţa că nu mi-ai dat ceva de băut.

— Ăsta-i pilotul, a spus Ani fără să ridice capul. Pe urmă a râs, a servit senviciurile cu foi de salată, a numărat banii, abia după asta s-a uitat la mine. Ahoi, a spus. Salut, bine ai venit. Şi ia-ţi lemnele de pe maşina mea de cafea. Ai timp?

— Am o grămadă de timp, am spus, şi mă uitam în ochii ei.

— Pe naiba, a râs Ani, tu n-ai niciodată timp. Vino prin spate.

Am luat schiurile, şi m-am strecurat înapoi, şi până la urmă am reuşit să intru în bar prin uşa mică, cea cu grilaj. Ne-am pupat după tejgheaua lată din lemn negru, lustruit, dar de aici lucrurile se vedeau cu totul altfel, dinăuntru, şi mai erau toate mutrele acelea nerăbdătoare să terminăm noi cu pupatul. Am terminat, şi Ani a spus: stai aici, povesteşte ce mai e cu tine, şi pe urmă a spus încet de tot: am şi suc de ananas, am şi Pepsi, trebuie numai să te hotărăşti.

— O. K., am răspuns. Din cel de data trecută.

— Nu mai ţin minte, a zis Ani, în timpul ăsta mâinile îi mergeau iar în toate părţile. Nu mai ţin minte nimic de data

trecută. Data trecută a fost foarte de mult, şi nu mai ţin minte cu ce te-am făcut praf data trecută.

Mă lipeam de aragazul fierbinte, auzeam cum clocotesc deasupra în oale mari ceaiul, şi vinul, şi ce mai punea Ani la fiert. Apă topită din zăpadă. Ceaiul şi vinul le recunoşteam după cum clocoteau şi bubuiau în oale, solemn şi rar, cu băşici mari care se spărgeau împroşcând, vinul gros, şi domol, auriu, cu miros de rom, ceaiul. Apa topită din zăpadă nu scotea nici un sunet. Fierbinte şi gata, şi când m-am uitat în sus am văzut cum iese un fir de abur de sub capacul dat la o parte.

— Data trecută, am spus, m-ai făcut praf cu zeamă din aceea galbenă.

— În regulă, a spus Ani, şi în timpul ăsta turna ceai, tăia pâine, a numărat iar bani – în regulă, a spus. Îţi aduc imediat.

A zâmbit aşa cum ştia ea să zâmbească.

— N-am înţeles niciodată ce găseşti tu la zeama aceea galbenă.

— Are o grămadă ele virtuţi, am spus. Se petrec cu tine tot felul de lucruri, după ce o bei.

— Are şi virtuţile alea?

— Bineînţeles, am spus. Mai ales virtuţile alea.

— Şi mai ce?

— Tot soarele strâns în ananas şi care trece în suc şi pe urmă trece în tine când bei sucul.

— Aha, a spus Ani. Cred că încep să înţeleg. Mă duc şi-ţi aduc.

— Mai bine mi-aţi aduce mie cafeaua, a spus o blonda. Aştept de zece minute.

M-am uitat la ea şi am avut ce să văd. Era una din blondele bronzate şi absolut fără vârstă care apar uneori pe pârtiile de schi. Era exact genul de blondă care îşi plimbă schiurile prin cabane, face scandal la bar, pe urmă coboară cu telescaunul în Valea Dorului şi stă la soare cu schiurile prinse cu vârfurile în beţe înfipte în zăpadă. Era exact una din blondele alea pentru care a merge la schiat înseamnă de fapt costumul pe care o să-l poarte pe pârtie. Asta de aici era frumoasă, înaltă cât vedeam din spatele barului, cu faţa prelungă şi autoritară, adică fix aşa cum arată cele mai multe blonde înalte când pun pe ele costumul de schi, şi mai era, nu ştiu cum, îndărătnică.

Vreau să spun, dacă o vedeam în altă parte îmi plăcea mult, dar aici, nu mi-a plăcut deloc.

— Dumneata aştepţi cafeaua de zece minute, şi noi nu ne-am văzut de aproape doi ani, a explicat Ani.

— Nu văd legătura, a zis blonda.

— Nici n-aveţi cum, ani liniştit-o. Nu e nici o legătură. Există numai deosebiri.

— Nu văd nici deosebirea.

— Dumneavoastră vă măsuraţi timpul în minute, noi ni-l măsurăm în ani.

— Ia uite, a spus. Câţi ani trebuie să aştept până să-mi pot bea cafeaua?

— Un singur minut, doamnă. Calculat după timpul dumneavoastră.

Ani a pus o cană groasă cu margine roşie în maşina ele cafea, a tras pârghia şi pe urmă, când i-a dat drumul, pârghia nichelată s-a ridicat singură şi prin ţeava subţire, fâşâind şi împroşcând, a curs cafeaua.

Am luat cana am pus-o pe o farfurie şi am împins-o sub nasul blondei.

— N-a durat nici un minut.

Farfuria avea marginea roşie ca şi ceaşca.

— Totuşi mulţumesc, a spus blonda cea bronzată.

Nu mi-a plăcut cum a zis ea „totuşi”, dar am tăcut.

— Clientul nostru, stăpânul nostru, m-a consolat Ani, căreia nu-i scăpa nimic.

— O. K., am spus. Dacă vrei, te ajut să serveşti.

— Chiar te rog. Cât merg să-ţi pregătesc chestia aia solară care te-a făcut praf data trecută.

M-a lăsat la bar, şi într-o clipă eram singur cu toţi oamenii aceia flămânzi, semenii mei. Atât doar că eu aveam ce să le dau ca să nu mai fie flămânzi.

— Preţurile sunt aceleaşi? Am întrebat peste umăr.

— Aproximativ, a ţipat Ani din cămară. Scrie pe listă.

M-am uitat pe listă şi, până a pregătit Ani ananasul, am servit o grămadă de cafele, şi ceşti cu vin fiert, şi ia te uită ce avea Ani aici, o invenţie nouă, napolitane „Elena” cu aromă de zmeură. Am făcut şi câteva senviciuri, numai că n-am reuşit să aranjez foile de salată, au căzut, clienţii flămânzi s-au uitat cum mă aplec să ridic frunzele verzi, mari, nepotrivite cu iarna de

afară. Le-am clătit, aşa am pus salata, cu picături de apă peste şunca pusă pe pâine, şi când m-am uitat înapoi, Ani stătea în uşa cămării cu o cană înaltă în mână şi râdea. Era una din cănile mari înguste, cu toartă şi capac de cositor, din care oamenii de acum două sute de ani obişnuiau să bea bere, şi Ani o ţinea de mânerul din cositor, se uita la mine şi râdea.

— N-ai reuşit niciodată să faci chestia asta, a spus. Lasă-mă pe mine.

Am lăsat-o, şi am băut suc de ananas până am simţit că mă înec. Am tuşit, mi-am şters gura cu mâna, pe urmă am întrebat:

— Cum e sezonul?

— Nu se vede? A făcut Ani. Ca zăpada. E zăpadă, e şi lume.

A turnat ceai din cratiţă, câteva picături de ceai opărit au căzut în cana cu ananas.

— Scuză-mă, a spus.

— Nu-i nimic. Tocmai era nevoie de puţin rom.

Ani s-a oprit din servit – numărat bani – tăiat pâine, s-a uitat la mine. De sus în jos, aşa cum şedeam lângă aragaz pe o ladă goală de portocale. De foarte de sus.

— N-am ştiut că îţi place romul. Dacă vrei, îţi mai torn.

— Nu-mi place, am spus.

S-a întors după sticla brună, subţire, cu etichetă neagră şi aurie.

— Havana Club, a explicat. Cuba libre. Venceremos. Vechi de şapte ani.

— Venceremos. Numai că nu-mi place, am repetat. Şi, în general, în ce mă priveşte, lucrurile au rămas cum le ştiai.

— Anti-anti-anti?

— A, nu, am spus. N-o lua chiar aşa. Numai anti-anti.

— Bravo, a zis Ani. Mike ştie că vii?

— Doar aşa, o bănuială vagă. Am mai băut puţin suc, pe urmă am întrebat: Străini sunt?

— Ca la O. N. U., a spus Ani. Grămezi-grămezi. Englezi, nemţi, polonezi. Cehi. Belgieni. Nici nu ştiu cum reuşesc să mă înţeleg cu ei.

Arm ridicat din umeri.

— Cum se spune pe nemţeşte la vin fiert?

— Gluhwein, a zis Ani cu accent absolut teuton.

— Şi în engleză?

— În nici un fel. În Anglia, povestea asta nu există. N-au inventat aşa ceva, vin fiert. Se descurcă şi fără el.

— Nu se poate, am zis.

— Ba da.

— De asta au pierdut războiul de 100 de ani.

— Nu ştiu precis cine a pierdut Războiul de 100 de ani, a spus Ani. Nu ştiu nici cine l-a câştigat.

— Ia banii de la doamna, am spus. Blonda aceea bronzată fâlfâie de asupra barului o hârtie de 100 de lei ca un steguleţ albastru. Poate se supără din nou şi pleacă fără să plătească.

— Nu m-am supărat, a spus blonda. Am vrut doar să-mi beau cafeaua.

— Ce chestie, am spus. 100 de ani, 100 de lei. Un leu pentru fiecare an. Ce chestie.

— Limpede, a spus blonda. Mai bine vin mâine şi plătesc.

— Nu-lăsa-pe-mâine-ce-poţi-face-azi, a zis sacadat Ani, dar merita să auzi cum spunea asta.

— Apropo, am zis, poate ne spuneţi cine a câştigat Războiul de 100 de ani.

— Eu, a spus blonda.

— Nu vă credeam atât de în vârstă, am zis, şi în clipa aceea mi-a părut rău, dar nu mai era nimic de făcut. Nu trebuia să spun asta. Blonda aceea era destul de drăguţă, şi se străduia să pară şi mai drăguţă decât era în realitate, şi chiar reuşea uneori, şi nu avea nici un rost să spun ce am spus. Există femei care după o chestie din asta se închid în cameră şi plâng toată noaptea. Altele îşi fac bagajele şi pleacă înapoi de unde au venit şi gata, nu le mai vezi pe pârtie, şi nici asta nu era bine. Îmi părea rău că n-o să mai fie pe pârtie tipa asta bronzată. Era limpede că n-o să mai fie niciodată pe pârtie, pentru că după ce am spus măgăria cu vârsta, s-a făcut dintr-o dată linişte în bar. Linişte în toată staţia cabinei, s-a auzit limpede bâzâitul siguranţelor şi cum luneca stins roata imensă în lagărele ei unse la refuz cu vaselină specială pentru temperaturi joase. Zgomote care de fapt nu se aud niciodată, dar acum le-am auzit foarte clar. Am auzit şi cum fierbe apa din zăpada topită, clocotea exact ca ceaiul.

— Nici eu nu te credeam atât de ignorant, a făcut din vârful buzelor blonda, şi după o clipă a spus: păstrează restul, s-

a răsucit, pleca, şi după încă o clipă în bar era din nou scandalul obişnuit. Dar lumea s-a dat la o parte să-i facă loc, aşa am putut să văd cum arăta şi din spate, şi adevărul e că arăta foarte bine.

*

Când urcai din oraş cu telecabina era o staţie intermediară la Cota 1400, şi dacă urcai mai departe, până pe Platou, la ieşire din staţia terminus era un drum spre stânga care ducea în jos până la cabana Mioriţa, şi mai departe spre cealaltă cabană, Vârful cu Dor, care atunci încă nu arsese, şi apoi intrai în Drumul de Vară care cobora până la urmă în oraş şi închidea cercul. Mai era un drum spre dreapta, urca povârnişul abrupt şi pe urmă mergea pe sub creastă, sau puteai merge exact pe linia crestei, până începeai să vezi acoperişul refugiului Salvamont, pe care Dan Sârbu pictase cu 15 kilograme de vopsea emblema salvatorilor din munte. Mai era un drum care mergea drept înainte şi după o sută de metri începea şi el să coboare spre Valea Dorului, dar acum drumul acela nu ducea nicăieri pentru că era seară, şi nu mai era nimeni, nici în Valea Dorului, şi nici în stânga, nici în dreapta, cât am văzut cu ochii mei de aviator. Era linişte, de fapt aşa am ştiut că e târziu, pentru că era linişte şi aşa începea seara pe Platou. Întâi era liniştea, pe urmă lumina albastră devenea albastră-cenuşie, se închidea cerul spre răsărit, nu mult, se făcea argintiu şi după câteva minute apărea o dungă de plumb care se întindea rapid şi atunci lumina devenea cenuşie de-a binelea, dar nici asta nu dura mult pentru că imediat veneau dinspre apus benzi de roşu timid şi tot felul de fâşii de raze pa cerul albastru, se amestecau între ele şi atunci jumătate de cer se făcea dintr-o dată roşu, ca o baie de roşu. Cât de roşu poate fi un cer, şi, dacă nu te dureau ochii, vedeai soarele încins, şi trâmbe de lumină portocalie amestecate acolo, şi toţi munţii din jur deveneau imediat negri şi tăioşi pe roşul acela. Indiferent ce culoare aveau ei ziua, se făceau negri şi rămâneau aşa până venea întunericul şi se amesteca cu ei, şi atunci nu-i mai vedeai deloc, şi puteai să crezi ce vrei despre munţi, până a doua zi dimineaţă. Puteai să crezi că nu mai sunt deloc, sau că sunt de trei ori mai înalţi decât erau în realitate, atât de bine se pierdeau în întuneric. Numai zăpada de pe Platou nu era roşie, sub lumina roşie-grea, şi nici nu se amesteca cu întunericul; zăpada era albastru-închis cu umbre negre, şi rămânea aşa până se ducea de tot lumina

roşie, şi pe măsură ce cerul se întuneca zăpada devenea mai luminoasă, până se făcea noapte de-a binelea. Atunci cerul era negru şi cu foarte multe stele mari, galbene, rotunde, cum nu le vedeam niciodată din avion, şi zăpada era uşoară, o crustă de lumină rece-cenuşie, cu foarte puţin din albastrul cerului de peste zi. Aşa era zăpada până dimineaţa, când ieşea soarele de dincolo de munţii din cealaltă parte a Văii, şi doar atunci zăpada începea să se facă roşie din rece-cenuşiul-albastru, până se înroşea de-a binelea, dar nici asta nu dura mult, trebuia să te scoli devreme dacă voiai să vezi, pentru că aici cerul se făcea foarte repede la loc albastru, soarele galben şi zăpada albă, şi nu mai rămânea nici urmă din ce fusese o noapte întreagă.

Când am ieşit de la Ani era numai linişte, dar după puţin timp lumina albastră avea să devină albastră-cenuşie, şi asta însemna că am întârziat mult la bar. Am ieşit, m-am uitat la lumina albastră, şi am luat-o cu schiurile în spate pe drumul din dreapta, de sub creastă. Iarna aceea a nins mult, şi bineînţeles n-am văzut emblema Salvamontului pictată pe acoperiş, n-am văzut nici acoperişul, nici garajul ratracului pentru că tot Refugiul era de fapt îngropat în zăpadă, am văzut numai antenele subţiri, negre, subţiate şi mai mult de cerul albastru, şi un fel ce tunel îngust săpat în zăpadă.

Şi La gura tunelului l-am văzut uriaş, blănos, întins în zăpadă, pe câinele Bari al IV-lea.

*

Aici cred că ar trebui să spun mai multe despre Bari al IV-lea, dar în seara aceea, când am ieşit de la barul Anei şi am ajuns la Refugiu mergând pe cărarea de sub creastă şi ne-am întâlnit, ştiam prea puţine despre el. Îl cunoşteam de patru-cinci ani, dar nu ştiam despre el decât că e Saint-Bernard, şi ce se leagă de asta – că îmi ajungea până la mijloc, blana deasă, căpăţâna imensă, urechile clăpăuge, ochii mici, negri, indiferenţi, pierduţi în pleoapele grele, congestionate, şi care uneori fulgerau neaşteptat şi atunci nu mai erau deloc indiferenţi, dar asta se întâmpla foarte rar, şi de cele mai multe ori la adăpostul pleoapelor grele. Adevărul e că Bari s-a dezvăluit greu, şi numai câte puţin, şi atunci când m-am întâlnit cu el în faţa Refugiului credeam că e Saint-Bernardul clasic, cam bleg şi cu un fel de bunăvoinţă greoaie în indiferenţa aceea a lui. La fel de adevărat este că tot ce se întâmpla între noi era

doar ce vroia el să se întâmple şi dura fix cât voia el să dureze, dar asta am înţeles-o mai târziu. De fapt, Bari nu s-a dezvăluit niciodată până la capăt, şi cred că nici Mike Sârbu, care l-a crescut şi în casa căruia trăia, nu putea spune la urma-urmei cum este Bari. Mike Sârbu putea să spună doar ce grozav e Saint-Bernardul, şi cum scoate schiori din avalanşă, şi cum găseşte turiştii pierduţi în munte. Mike putea să deschidă registrul Salvamontului, să scotocească de câte ori s-au petrecut lucrurile astea – şi cam atât. Puteai bănui cel mult, că ce era cu adevărat important se întâmplă dincolo de ce găseai scris în registru. Puteai crede că ce e cu adevărat important se întâmplă doar atunci când ochii lui Bari fulgerau sub pleoapele grele cu maliţie, cu voioşie, întunecat în întunericul ochilor negri, sau cu patimă hotărâtă când considera el că e cazul să pornească la treabă, dar Bari nu ne-a lăsat niciodată să ştim ce e pentru el cu adevărat important.

Aşa că atunci, în seara aceea, am spus: bună seara Bari, am intrat în tunelul de zăpadă şi am împins uşa din metal a Refugiului, uşa aceea care nu se încuia niciodată, şi când am închis uşa eram în veranda acoperită, cu pereţii îmbrăcaţi în şiruri de schiuri vechi, şi cu un geamlâc imens deschis în peretele atârnat deasupra prăpastiei.

— Salut, am spus.

Jucau flăcări pe uşile deschise de la dormitor, de la bucătărie şi de la ce se chema camera lui Mike, dar era de fapt o trecere strimtă unde abia încăpea o canapea, pentru că asta se întâmpla înainte ca Refugiul să devină ce e acum, ba chiar înainte de a se construi noua staţie a telescaunului cu garaj special pentru ratrac, aşa că nu exista nici bucătăria-sufragerie de mai târziu. Nu existau decât acoperişul pictat de Dan Sârbu, şi antenele de pe acoperiş, şi dormitorul cu paturi suprapuse, holul-verandă, bucătăria şi camera aceea cât o canapea. Flăcările care aruncau reflexe galbene pe uşile deschise ardeau vâjâind în şemineul din dormitor, şi în soba din bucătărie, şi peste zgomotul flăcărilor se auzea zgomotul de fundal al staţiei mari, care făcea trafic radio pe tot muntele, şi uneori prindea emisiile radiourilor instalate pe maşinile Salvării din oraşul Bucureşti.

— Salut, am spus din nou.

Atunci am auzit zgomot de farfurii în bucătărie, şi ceva a căzut pe jos, şi l-am auzit pe Mike Sârbu întrebând:

— Aşteptăm pe cineva?

— Întotdeauna aşteptăm pe cineva, a răspuns Dan, din dormitor. Atâta doar că niciodată nu vine cine trebuie să vină.

Am rezemat schiurile de perete, mi-am scos rucsacul.

— Acum am venit eu, am spus.

— Auzi, a strigat Dan, a venit eu.

— În seara asta nu pot veni decât doi eu, a răspuns Mike. Pilotul, sau Lucian.

Habar n-aveam cine e Lucian.

— Nu ştiu cine e Lucian, am spus tare.

— Înseamnă că e pilotul, a ţipat Mike.

— Salut, captain, a strigat Dan.

— M-au făcut maior, am spus şi din nou a fost linişte.

— L-au făcut maior, i-a comunicat într-un târziu Mike Sârbu lui Dan.

— Salut, maior! A strigat Dan peste bâzâitul staţiei radio. Pocnetele din difuzor, şi flăcările roşii-galbene jucau în toate felurile pe vopseaua uşii şi, pentru că se întuneca, zidurile de piatră începeau şi ele să pâlpâie un roşu şters.

— Vino aici! A strigat Mike din bucătărie.

— Vino aici! A ţipat Dan din dormitor, şi am rămas pe loc. Nu puteam să merg în două locuri deodată. Stăteam în verandă şi mă uitam la muntele de dincolo de Vale, cum se face gri şi cu pete cafenii de pădure. Acolo erau păduri de lariţe, care toamna se aprindeau ca o blană de cocker auriu şi rămâneau aşa, ca o blană de cocker, până înverzeau din nou, şi pe zăpadă erau şi mai aurii, dar când timpul se închidea, sau când se făcea întuneric, deveneau întâi maro, pe urmă negre, şi la urmă de tot se topeau în noapte.

— Salut, a spus Mike.

A ieşit în holul-verandă, s-a rezemat de perete. De schiurile care lambrisau pereţii.

— N-am reuşit mare lucru cu chestia aia, a spus.

Habar n-aveam în ce chestie nu reuşise el mare lucru. Aşa era cu Mike, nu uita niciodată când îl rugai ceva, numai că lucrurile se lungeau foarte mult, şi atunci îţi vorbea despre tot felul de chestii care de fapt erau ale tale, dar nu le mai ţineai minte.

— Oh, am spus, nu face nimic.

Adevărul e că pe munte timpul curge altfel decât în oraşele mari de la câmpie, şi cu totul altfel decât la aerodromul meu, şi Mihai era acordat la timpul muntelui.

— Altceva? S-a interesat Mike.

— Toate cum le ştii, l-am asigurat.

Am tăcut, şi ne-am uitat unul la altul, şi pe urmă m-am uitat la schiurile de care se rezema Mihai. Erau schiuri finlandeze vechi, albastre, lungi, de slalom, cu canturi neîngropate şi legături „Turex”.

— Mai zbori?

Asta e întrebarea pe care n-am înţeles-o niciodată, pe care o aud de cele mai multe ori şi care de la Mike a sunat absolut special. Nu ştiu ce era aşa special, şi atunci spun că suna într-un fel care nu îmi făcea nici o plăcere. Suna ca şi cum s-ar fi aşteptat să răspund: nu, nu mai zbor.

— Bineînţeles că zbor, am spus.

Sârbu m-a privit pe sub sprâncene, a ridicat din umeri:

— A fost doar o întrebare.

Dar pentru mine era ca şi cum ar fi întrebat: mai trăieşti! Aşa că am repetat, apăsat:

— Bineînţeles că mai zbor!

Şi pe urmă am spus:

— Altceva nici nu ştiu să fac.

*

Până la urmă totul a fost ca şi cum venisem de foarte mult timp la Refugiu, şi nu mai plecasem de atunci, şi când Mike a deschis o cutie cu compot de ananas luată de la Ani special pentru mine, am căutat în rucsac şi am scos sticla prelungă cu etichetă neagră-aurie luată de la Ani special pentru Mike, şi am băut toţi trei rom cubanez vechi de şapte ani, şi n-au mai fost nici întrebări tâmpite, nici răspunsuri înadins apăsate. Au fost doar bărbile fraţilor Sârbu şi căldura din sobă, şi pe urmă, după ce Mike a scos şi el o sticlă, şi după ce Dan a mai venit cu sticla lui, atunci n-au mai fost nici cuvintele paravan. Adică n-au mai fost cuvinte care să ascundă, ce voiam noi de fapt să punem în cuvinte. Vreau să spun, n-a mai fost nevoie de virajele alea pe care le faci de obicei când vrei să spui ceva frumos şi cinstit, pentru că aşa credem noi, că eşti slab când spui de-a dreptul ceva frumos şi cinstit celui de lângă tine, şi atunci încerci să faci

asta ascunzându-te chinuitor după cuvinte, şi uneori reuşeşti, şi alteori reuşeşti exact contrariul, şi tu ai vrut de fapt să spui cât ţii la omul de lângă tine şi uite, a ieşit exact pe dos. Asta complică îngrozitor lucrurile, şi până la urmă ne face să fim altfel decât suntem, şi de asta a fost grozav în seara aceea. Pentru că, după trei sticle de rom, spui exact ce ai de spus. Sau nu spui nimic, dar şi asta e mult mai bine decât să vorbeşti cu totul altceva decât ai vrei să vorbeşti de fapt. Ar mai fi povestea cu omul care spune adevărul doar când e băut, dar asta nu stă în picioare pentru că numai laşii trebuie să se îmbete ca să spună chiar ce cred ei, iar noi nu eram laşi. Numai că ne vedem foarte rar, şi de asta nu ştiam niciodată precis, ce e în celălalt, şi atunci nu poţi spune celui de lângă tine ce simţi pentru el, chiar dacă totul e bun şi luminos. Aşa eram noi făcuţi şi gata, Nu era vina noastră. Aşa credeam noi că e bine, şi poate că, într-adevăr, e mai bine. Mai comod, în orice caz. Era aproape ca atunci când stăteam lângă Bari, numai că Bari al IV-lea simţea din străfunduri ce am pentru el şi fără cuvinte, iar pe noi tocmai cuvintele ne încurcau. Atât doar, că după trei sticle de rom nu ne-am mai încurcat în cuvinte, şi când i-am zis lui Mike că ne-am pilit şi mai bine mergem la culcare, Mike a spus ce nu credeam că o să spună vreodată:

— Nu contează că sunt băut, a zis Mike. Şi nici că tu eşti băut, şi că Dan e şi el băut.

— Ia te uită, am zis, atunci ce contează?

— Şi după asta Mike a spus ce nu credeam că o să aud de la el. A spus:

— Contează că ţin mult la tine. Aşa cred eu uneori – că ţin mult la tine.

— Îl iubeşti pe pilot, a spus Dan.

— Îl iubesc.

— Fii atent, a spus Dan. Pentru că, dacă după o sticlă de rom îl iubeşti pe pilot, s-ar putea ca fără sticlă să nu-l mai iubeşti.

— Trei sticle, am spus. Dacă după trei sticle…

— Trei sticle, trei oameni, a spus Mike. O sticlă de om.

— Fii atent, a spus din nou Dan. Nu poţi fi ameţit tot timpul de rom, dar poţi fi ameţit de cineva, pentru că asta se întâmplă când iubeşti o femeie sau un bărbat un câine sau o piatră. Exact asta e, a spus, când iubeşti pe cineva e ca şi cum

ai fi tot timpul ameţit de acel ceva. Om sau animal, sau ce vrei tu să iubeşti. Ce s-a întâmplat să iubeşti, pentru că de fapt lucrurile astea se întâmplă cum vor, şi când vor ele, altfel ar fi atât de simplu, şi atunci când se întâmplă cu adevărat nu mai e nimic de făcut.

A tăcut, şi mă uitam la el, pentru că niciodată nu îi auzisem pe Dan vorbind aşa şi atâta, şi Mike se uita la el, şi din cum se uita am înţeles că nici Mike nu l-a mai auzit vorbind aşa. Singurul lucru care rămânea de făcut, era să ne mai turnăm un pahar din romul acela, pentru că orice altceva ar fi fost fals, şi brutal, şi spărgea ce se întâmpla atunci între noi. Mie îmi era greaţă de atâta rom, dar nu mai conta ce era între mine şi rom. Conta doar ce era între mine şi Mihai Sârbu, şi între mine şi Dan Sârbu, şi atunci romul de şapte ani nu mai era decât un pretext pentru lucrul acela uşor de spart şi minunat. De fapt exact asta a spus Mike când am hotărât că totuşi e atât de târziu, încât chiar trebuie să ne culcăm:

— Nu la mine, a spus încet Mike. Nu cu pilotul. Nu are importanţă romul, dacă chiar iubeşti pe cineva. Şi oricum, dacă ar trebui neapărat să fiu pilit ca să îl iubesc pe pilot, atunci aş umbla pilit tot timpul.

? I bineînţeles am rămas împreună, întâi am tăcut şi pe urmă am vorbit iar, dar cu multă grijă, pentru că auzi foarte rar cuvinte din astea, şi atunci când în sfârşit le auzi, nu mai poţi să te duci să te culci. Singurul lucru pe care îl poţi face e să taci puţin împreună cu cel care le-a spus şi, dacă nu explodează nimic, să începi din nou să vorbeşti, dar cu multă grijă. Şi în nici un caz despre lucrul fragil şi minunat care tocmai s-a întâmplat.

— Hăă, am spus, ce s-a mai întâmplat jos? Ce mal e nou, în oraş?

— O să cobori şi o să vezi singur, a răspuns Mike.

— N-o să cobor, am spus. De data asta nu mai cobor. Rămân sus, tot timpul.

— Rupt de lume? A întrebat Dan.

Am dat din cap.

— Rupt. Sfâşiat. Uitat, până dincolo de uitare.

— O să cobori, m-a încredinţat Mike. Măcar o dată.

— De ce?

— Să vedem un film la video.

— Nu te sfătuiesc, a spus Dan.

— De ce? Am întrebat din nou.
— Tu nu dădeai niciodată sfaturi, a spus Mike.
— Nu dau nici acum. Dar pilotul mi-e drag, şi nu vreau să-l văd nefericit. Nu te du la el să vezi filme la video, ascultă-mă pe mine.
— De ce? Am întrebat a treia oară.
— Eu am fost. Am văzut un film cu epoca preistorică în care toţi umblau înfăşuraţi în blănuri negre, şi cu nişte toporaşe de piatră, numai o cucoană umbla într-o blană maro deschis…
— Ţi-am mai spus, l-a întrerupt Mike. Filmul ăla nu era făcut să te înveţe pe tine cum a fost în epoca de piatră. Filmul ăla era făcut exact ca să ţi-o arate pe tipa cu blană maro deschis. Cum se mişcă, în blănurile ei.
— Se mişca bine, a zis Dan, numai că nu dădea deloc impresia de epocă de piatră. Mi s-a părut că e o contemporană, şi că o pot întâlni oricând. Chiar, mi-ar place să o întâlnesc, a spus Dan. Aici, pe munte. Să văd cum se descurcă. Să văd cum a învăţat ea din filmul ăla să se descurce pe munte.
— Nu ai dreptate, a spus Mike. Filmul a fost făcut doar să-ţi arate o femeie frumoasă, mişcându-se frumos, într-un peisaj frumos.
— N-am terminat, a spus Dan. Cred că vroiau să facă două lucruri dintr-o dată. Cred că s-au gândit şi la completarea cunoştinţelor despre epoca de piatră. Dacă mă gândesc puţin, cred că era de fapt un film didactic. Cred că voiau să ne arate cum se trăia în epoca de piatră, ca să ne pară rău de cum trăim noi acum. Cred că în intenţia realizatorilor tot filmul era o antiteză, care…
— Dumnezeule, a spus Mike, de unde atâta furie? E vorba doar de o prăpădită de casetă J. V. C.
— Nu ştii încă totul, pilot. Filmul avea şi bandă sonoră, înregistrată în epoca de piatră.
— Mi se pare normal.
— Aşa mi s-a părut şi mie, la început. Pe urmă însă s-au întâmplat tot felul de lucruri, şi pe lângă zgomotele cuminţi din epoca de piatră, pâraie, vijelii, erupţii ele vulcani, tipii ăia în blănuri începeau să vorbească!
— Trebuie să se întâmple o dată, am spus. În ce limbă?
— Esperanto, a spus Dan. Tocmai inventau drăguţa limbă esperanto. Cuvântul de bază era „akita”, şi de fapt era singurul

cuvânt, şi putea însemna cam orice, funcţie de context. Dacă voiai o banană, arătai banana, spuneai „akita”, şi gata, „akita” însemna banană. Dacă mureai într-un accident de vânătoare, sau la război, suspinai un „akita” jalnic şi asta însemna că ai spus good bye la toată lumea. Dacă venea mamutul şi strigai „akita”, mamutul era „akita”. În privinţa asta se înţelegeau toţi de minune. Nu se pierdeau în explicaţii.

— Altceva ce mai spuneau?

— Nu mai spuneau nimic. Nu era nevoie. N-ai înţeles? Nu mai era nevoie să spună altceva.

— Akita!

— Asta îmi place la pilot, a zis Dan, că învaţă repede.

— Asta e. La două mii cinci sute de kilometri pe oră, şapte sute de metri în fiecare secundă, nici noi nu putem să ne pierdem în explicaţii.

— Filmul pe care trebuie să-l vezi, a spus Mike, se cheamă „Şocanta Asie”.

— Chiar, a întrebat Dan, pilot, n-ai fost niciodată în Asia?

— Jamais, am spus. În Asia merge doar TAROM-ul.

— Ţie nu ţi-ar place la TAROM?

— Să mergi în Asia, a spus Mike.

— Ce să fac acolo?

— Să-i aduci ăstuia casete video, a spus Dan.

Am ridicat din umeri.

— S-a întâmplat odată, am spus, că eram gata-gata să trec la TAROM. Mai trebuiau să fie de acord trei generali. Dar…

— Am înţeles, a spus Mike. Generalii n-au fost de acord.

— Doi dintre ei. Exact cei care ar fi trebuit să fie.

— Mă rog. Şi gata, n-ai mai văzut Asia.

— Ei, am spus, n-o lua chiar aşa. Când eram mic, am cunoscut o tipă pe care o chema Asia.

— Cât de mic erai?

— Mai purtam costum de catifea.

— Aha. Şi tipa cum era?

— În nici un caz şocantă. Era mai curând frumoasă, şi umbla foarte dreaptă, şi se îmbrăca în haine închise la culoare…

M-am gândit puţin.

— De fapt umbla ţeapănă, nu dreaptă. Nu mişca nimic pe sub fustele alea mohorâte, când umbla. Mai ţin minte că avea faţa albă, şi părul foarte negru, cam atât.

— Nu-i chiar ca în filmul tău, a spus Dan.
— În nici un caz, a spus Mike. Cred că e vorba de altcineva.
— Mai spune ceva despre Asia ta, a zis Dan. Începe să fie interesant.
— Las-o moartă, am spus. S-a întâmplat de mult. Nici n-o mai ţin bine minte, atât de demult s-a întâmplat
— Te rog.
— Ce te-a apucat? A întrebat Mike.
— Îmi place numele, a explicat Dan. O femeie pe care o cheamă Asia. E prima oară când mi se întâmplă chestia asta.
— Bine. O găseşti la galeria Tretiakov. E acolo tabloul unei actriţe, o tipă înaltă, ţeapănă, cu bluză jigot şi fustă până la pământ, şi care îşi străpunge privitorii uitându-se drept la ei printr-un pince-nez. Aşa era Asia pe care am cunoscut-o eu. O rusoaică din Petrograd, cu faţa albă şi părul negru. Inteligenţia. O grozăvie de femeie.
— Ce-i aia „bluză jigot"?
— Bluzele alea strimte, cu guleraş înalt, pe gât, şi mâneci bufante. Şi încheiate la spate, ca la bebeluşi.
— Unde ai văzut tu bluze din astea?
— În tablou, am spus. În cel cu actriţa, şi în multe altele. Se purtau la sfârşitul secolului trecut. A fost o modă, ca un taifun. Toată lumea purta bluze jigot.
— Ţi-ajunge? S-a interesat Mike.
— Nu încă, a spus Dan. Cum era Asia pe care ai cunoscut-o tu – ca om?
M-am uitat la tavanul în pantă. La bârna masivă care ţinea tot tavanul. Erau prinse de bârna aceea steguleţe triunghiulare, ale Salvamonturilor din Polonia, Bulgaria, Cehia, Austria, şi steguleţe-trofeu de la tot felul de concursuri Salvamont.
— Ca om, n-am cunoscut-o.
— Atunci de ce spui: o grozăvie de femeie?
— E mai mult o impresie. E ce îmi aduc eu aminte, şi poate nu este exact. N-am ajuns la confidenţe. Eram prea mic, ţi-am spus, şi nu pierdea vremea cu mine. Era o femeie rece, şi ocupată, şi nu cred că o făceam fericită când stăteam pe capul ei. Cred că de fapt era fericită doar când venea mama, şi mă lua de la ea.
— Deci erai mic de tot, a făcut Dan.

— Atât – am arătat cu mâna. Un embrion. Un homuncul. Abia ieşisem din ou. Abia învăţam să merg.

— Să zbori, m-a corectat Mike. Ascultă, e cea mai tâmpită discuţie pe care am auzit-o vreodată, şi singurul lucru care mă ţine aici e faptul că vreau să ştiu cât de departe se poate împinge o discuţie tâmpită. Dar sunt sigur din câte te cunosc, că tu întâi ai învăţat să zbori.

S-a uitat atent la mine cu privirea aceea specială „Mike Sârbu", folosită atât de rar. Pe urmă s-a întins după sticla brună, prelungă, cu etichetă neagră şi aurie, a vrut să-şi toarne în pahar, dar din sticlă n-a mai curs nimic. Nici o picătură.

— De asta ai tu capul plin de cucuie, pilot. Cred că m-am îmbătat, a spus rar, dar tu n-ai învăţat niciodată să mergi.

*

Dimineaţa m-a trezit Dan Sârbu, să văd cum iese soarele de cealaltă parte a Văii şi cum se face zăpada roşie, şi ce se mai putea vedea acolo când te sculai suficient de devreme. Cum se fac la loc munţii din întuneric. Întâi ceaţa albastră-cenuşie încă nedesprinsă de noapte, cu ultimele stele mici, palide, clipind din ce în ce mai repede, până nu rămâneau decât clipirile acelea, şi atunci ştiai că a fost ceva dar nu mai vedeai decât ceaţa albastră-cenuşie în fâlfâiri scurte, înroşite stins la cute, şi fâlfâia aşa până se înroşea toată, dar altfel decât pentru noapte. Era un roşu cu mult albastru în el, şi aşa se întâmplă numai când ziua avea să fie foarte senină. Cum a fost în dimineaţa aceea, când Dan a spus: ce zi o să avem, pilot, dar n-am răspuns nimic pentru că el era obişnuit, şi eu nu voiam să pierd nimic din ce se întâmplă. Cum s-a făcut roşie-albastră ceaţa albastru-cenuşie, şi s-a împărţit în trei fâşii distincte care nici nu mai erau ceaţă, erau munţi roşii-albaştri cu umbre sure, era cerul roşu-albastru deasupra munţilor, şi zăpada care n-a fost roşie-albastră decât câteva clipe şi pe urmă s-a făcut roşie de tot. Atunci am fost şi eu roşu, şi Dan Sârbu, şi refugiul Salvamont cu antenele de pe acoperiş, şi sania Akja rezemată de contrafortul de piatră, numai câinele Bari n-a fost roşu. S-a profilat pe cerul acela incredibil, şi pe zăpada de sub noi care încă se mai amesteca cu cerul, s-a desenat cu toate amănuntele şi firele de blană din care era făcut, şi l-am văzut proiectat cumplit de negru pe roşul acela total. Dar asta a fost foarte puţin, pe urmă s-au despărţit de noapte munţii, zăpada şi cerul, şi n-a mai rămas nimic din

noapte. S-a adunat toată într-o bandă lată, portocalie, strălucitoare, care te făcea să strângi ochii şi să nu mai vezi clar ce se întâmplă cu munţii de dincolo de Vale, şi, când vedeai din nou clar, munţii cei obişnuiţi, cu ceaţă uşoară între creste şi cu pădurile acelea ca o blană de cocker. Şi cerul era albastru, şi zăpada era albă sub soarele întâi portocaliu şi pe urmă din ce în ce mai galben pe măsură ce urca, până când a rămas galben-sclipitor la locul lui, de unde nu se mai vedea de fapt că urcă. Şi cu asta gata, s-a terminat prima noapte pe munte, şi a început dimineaţa, şi ar fi o greşeală să crezi că dimineţile acolo erau un fel de apus răsucit pe dos, sau ceva în genul ăsta. Dimineţile erau foarte deosebite chiar dacă se repetau culorile, pentru că era ceva esenţial care aranja ca apusul să fie altfel decât atunci când se făcea din nou ziuă, n-am reuşit niciodată să-mi dau seama ce, cred că ritmul era altul, felul în care pulsau lucrurile atunci când soarele cobora, şi cum reveneau la lumină întregindu-se nedesluşit din noaptea care oricum amesteca totul.

— Ce zi o să fie azi, pilot!

— A repetat Dan Sârbu.

— M-am uitat în soare şi l-am văzut traversat în diagonală de linii albe, fine, care au trecut mai departe pe cerul albastru, s-au lăţit, s-au unit între ele şi pe urmă ce a rămas din ele s-a subţiat, s-a destrămat, a dispărut. Şi doar atunci s-a auzit stins zgomotul de motoare, şi am văzut pe cerul albastru, dincolo de soare, în capul dârelor, silueta de avion.

— Trece mereu la ora asta.

— Merge la radiofar, am spus. Are oră fixă, ca trenul.

— Şi de acolo?

M-am uitat după avionul din capul celor patru dâre care se destrămau.

— De acolo merge la alt radiofar.

— Şi mai departe?

Mă uitam după avionul acela, şi nu m-am gândit nici la pasagerii, nici la piloţii din avion. M-am gândit numai la avion. Aşa cum cred că, atunci când piloţii de război doboară un avion inamic, nu se mai gândesc la echipaj şi la ce reprezintă de fapt echipajul acela. Se gândesc numai că dau jos un avion inamic, care e făcut din dural.

— Şi mai departe?

— O ţine tot aşa, am explicat. Din floare în floare, ca albinuţele. Sunt o grămadă de radiofaruri.

— Nu zău? S-a minunat Dan. Şi când trece de ultimul radiofar?

— Atunci se duce la dracu, am spus, pentru că, simplu, nu voiam avioane. Nu în dimineaţa aceea. Nu acolo, pe Platou. Nu lângă refugiul Salvamont, cu toate că întreaga noapte trecută, exact acolo pe Platou, şi chiar în refugiul Salvamont, am fost din nou pilot până dincolo do mine. Se întâmpla ceva şi ce se întâmpla nu venea din mine; atât doar, că era din ce în ce mai greu să nu oboseşti. Pentru că venea copleşitor şi necontenit din toate părţile, şi cât poţi rezista totuşi la ce te copleşeşte necontenit din toate părţile? Eram sătul de avioane, cu toate că nu trecuse foarte mult de când eram mai mult decât sigur că n-o să mă satur niciodată de avioane. Eram atât de sătul de avioane, încât nici nu voiam să mă gândesc la ele şi când totuşi se întâmpla, mă gândeam la avioane doar ca pilot de război.

— Atunci se duce la dracu!

— Ce te-a apucat? A întrebat Dan Sârbu.

— Nu m-a apucat nimic, am spus.

M-am uitat la zăpada albă, la cerul albastru, abia după asta m-am uitat în ochii lui Dan Sârbu, tot albaştri, dar altfel decât cerul. Cerul era exact de albastrul acela care când urci, devine din ce în ce mai întunecat şi până la urmă se face negru, pe când ochii lui Dan Sârbu erau doar foarte albaştri, şi dacă mă uitam atent în ei vedeam munţi foarte mici, şi cum se deschidea Valea chiar sub noi, şi mă vedeam şi pe mine, foarte mic, cum sunt pe marginea Văii.

*

Când stăteai cu faţa la Refugiu, în dreapta era Valea care cobora în oraş, în stânga se ridica o movilă ţuguiată ca un Fuji-yama mic, abrupt, înzăpezit până la poale, şi dincolo de movilă începea Platoul care, dacă mergeai drept înainte, oricum nu ţinea prea mult, pentru că se desfăcea în alte două văi pline de schiori, Valea Dorului şi Valea Soarelui. Din vârful movilei se vedeau roata galbenă, imensă, orizontală, a telescaunului, cablurile negre, unsuroase şi scaune roşii atârnate de cablurile acelea. Vedeai cum se învârteşte roata, şi scaunele roşii urcau aducând schiori din Valea Dorului, şi, chiar înainte de roata galbenă, schiorii se dădeau jos din mers, şi pe urmă coborau cu

schiurile lor pe una din cele două văi. Valea Dorului era mai abrupta, în special pârtia din dreapta telescaunului, cum coborai, Valea Soarelui era mult mai blândă, şi după valea pe care o alegeau, puteai ghici cum schiază cei care se dădeau jos din scaunele roşii. Se întâmpla uneori ca un schior bun să coboare pe Valea Soarelui, sau un începător alegea pârtia de pe Valea Dorului, dar în general puteai afla destule despre cineva uitându-te la echipamentul lui, şi pe ce vale preferă să coboare. Tot acolo, pe vârful movilei, era cel mai bun loc de plajă atunci când nu bate vântul, şi dacă era foarte senin, dincolo de văile pline de schiori, vedeai tot felul de spinări de munte din ce în ce mai depărtate, mai misterioase, mai estompat-albastre, şi despre ultimul rând de creste, văzut numai atunci când era foarte-foarte senin, şi nu era de loc ceaţa în văi, se spunea că ar îi chiar Făgăraşul.

Ziua aceea a fost mai grozavă decât a spus Dan Sârbu de dimineaţă, adică a fost grozavă nu numai pentru că era cer albatstru şi nu bătea vântul, dar a fost grozavă de dinăuntru, ceea ce uneori e mult mai important. A Început să fie grozavă cu răsăritul acela de soare şi după aia, când am intrat în Refugiu, l-am găsit pe Mike stând în faţa schiurilor mele rezemate de perete şi uitându-se foarte atent la ele.

— Salut, am spus.

— Morning, a spus Dan care trăise o grămadă de vreme la Londra, şi ştia mai multă engleză decât tot restul Salvamontului la un loc, şi nu făcea deloc pe grozavul cu asta, dar aşa a gândit el dimineaţa aceea, ca pe good morning, şi a spus exact ce gândea.

— Salut, a spus Mike fără să se întoarcă.

Stătea pe vine şi se uita la schiurile inele. A întins mâna, a urmărit cu degetul întins conturul legăturilor, dar fără să le atingă. S-a ridicat în picioare, apropia foarte mult obrazul de lacul zgâriat, apoi a întors unul din schiuri cu talpa în sus şi a încercat cerolitul cu unghia; mă uitam la el, cum face toate astea. Cum şi-a umezit degetul cu salivă, a frecat cu degetul umed cantul argintiu, pe urmă a şters urma lăsată.

— Astea nu erau aici aseară.

— Erau, am spus vinovat. Eu le-am adus.

— De ce?

— Ca să schiez cu ele.

— Am crezut că sunt pentru muzeu, a ridicat din umeri Mihai, care, ţi-am spus, avea veranda refugiului lambrisată cu tot soiul de relicve, schiuri de acum o sută de ani, fanioane de la concursurile organizate pe vremea Touring-Clubului, şi beţe din acelea îngrozitoare de bambus, cu rondele cât o farfurie de supă, împletite din piele de căprioară. Mai era acolo un bob cu totul şi cu totul din lemn, construit acum şaptezeci de ani. Mai erau ochelari de zăpada, începând cu perechea şlefuită din fanoane de balenă, în care eschimoşi cu ochi negri tăiaseră în unghiuri savante fante atât de fine încât nu lăsau razele soarelui să atingă retina, şi terminând cu ochelarii Polaroid purtaţi de Angk Karma Sherpa a doua oară când urcase Everestul, şi care singuri valorau cât un Mercedes din cele mari.

— Am crezut că sunt pentru muzeu, a spus Mike fără pic de haz, atunci am ridicat şi eu din umeri, ăsta era stilul casei, şi m-am dus să fac ordine în dormitor, şi când am trecut înapoi spre bucătărie prin veranda ale cărei geamuri îngheţaseră opac peste noapte şi acum frângeau lumina în raze mici, aurii, argintii, ieşite din puncte purpurii care oscilau aiurea şi din cauza asta treceam prin hol din dormitorul întunecat, ca printr-o baie de lumină şi n-am văzut clar ce se întâmplă decât după ce am trecut, m-am oprit, m-am întors, atunci am văzut fără să cred ce văd, cum în locul schiurilor lustruite cu două seri înainte în bucătăria mamei, aştepta o pereche de Dyna Star noi, cu legături Look din care văzusem numai în reviste; şi cum Topazele mele nu se vedeau nicăieri, era limpede că schiurile cele minunate sunt pentru mine fără multe cuvinte, asta făcea parte tot din stilul casei.

Aşa a început să fie grozavă dinăuntru ziua începută cu răsăritul acela de soare, şi a continuat să fie grozavă cu masa de dimineaţă. Când am mâncat ouă cu slănină şi compot de ananas, şi Sârbii nu puteau suporta, Dan omleta cu slănină, iar Mike compotul de ananas. Pe urmă cred că s-a întâmplat ceva cu telecabina pentru că era târziu, ar fi trebuit să apară o grămadă de lume şi nu venea nimeni, aşteptam să latre Bari, să se trântească uşa, tropăitul clăparilor pe cimentul verandei, n-a fost nimic. Am spălat vasele, şi nici după ce am spălat vasele nu s-a întâmplat nimic.

— Întreabă la staţie, a spus Mike. Poate au ceva la cabină.

— Ieri, când urcam…

— Ştiu, m-a întrerupt Mike. Ai mai spus de trei ori. Aseară. Cum ai aşteptat jumătate de oră pe peron, şi cineva stătea sus în cos şi lucra ceva la căruciorul cu role. Ai vorbit o oră întreagă despre chestia asta. Ai povestit cu lux de amănunte cum aşteptai să pornească odată cabina, şi cabina nu a pornit. N-am avut nici un chef să te ascult, dar erai aşa prins în povestea ta, că te-am lăsat să o spui până la capăt.

— În regulă, am spus. Să vorbim despre altceva.

— Despre ce?

— Despre ce vrei tu. Despre expediţia lui Scott, şi cum s-a simţit Scott când a văzut drapelul lui Amundsen înfipt la Polul Sud. Despre indienii moché. Despre Ingemar Stenmark, şi campionatele mondiale de schi alpin. Chiar, ce zici de cum merg campionatele mondiale de schi alpin?

— Ţi-am zis că ţi s-a părut, a spus Mike, dar nu vorbea cu mine, vorbea cu Dan. Ai zis că s-a schimbat, şi eu ţi-am spus că nu s-a schimbat, şi uite că nu s-a schimbat de loc.

— Poate, mi s-a părut, a zis Dan. Aseară nu părea grozav de altfel decât î1 ştiam, dar azi dimineaţă mi s-a părut tare schimbat, şi uite, acum e din nou ca totdeauna. Poate mi s-a părut doar.

— Aseară voi eraţi schimbaţi, am spus. Eu eram ca înainte, numai voi aţi fost foarte altfel.

— În ce sens, altfel?

— În sensul în care te face altfel o sticlă de rom.

— Dumnezeule, a spus Dan. Aseară au fost trei sticle de rom.

— Aseară, a început Mike solemn şi atunci uite ce s-a întâmplat, s-a ridicat Bari, întâi pe labele din spate, s-a întins, a căscat lung, şi-a scuturat picioarele lungi şi groase de atâta blană, a căscat din nou, dar făcea toate astea cu ochii la uşa de metal. Pe urmă a bubuit uşa aceea, au tropăit bocanci grei pe cimentul din hol şi refugiul Salvamont s-a făcut dintr-o dată mic înghesuit, alcătuit din feţe bărboase, căciuli, staţii radio, râsete, piolete, mănuşi groase, mâini calde ieşite din mănuşile acelea, rucsacuri, câini Saint-Bernard sărind greoi, lătrând gros ca mortierele de asediu, fâlfâind şi secerând cu cozile ca nişte panaşe. Au fost cuvinte, bătăi pe umăr, boturi nerăbdătoare negre, umede, reci, strângeri de mână, râdeam, limbile late, roşii, fierbinţi, ieşite din boturile reci să lingă cu zel mâinile

strânse, întrebări întrebate pe jumătate şi răspunsuri repede întrerupte de alte întrebări, tot ce se întâmplă când veneam sus pe munte şi mă întâlneam cu băieţii lui Mike. A fost mirosul acela de salopete de schi, şi corzi îngheţate, aburea metalul oricum brumat al staţiilor de radio, se făcuse frig, frigul de afară, după asta au închis uşa, atunci s-a făcut iar cald, dar nu numai de la focul care ardea în căminul din dormitor. În cinci minute, ştiam tot ce s-a întâmplat pe munte în doi ani: despre tabăra de schi care s-a pierdut şi cum a fost găsită tabăra aceea, despre studenţii care au murit în fundul Jepilor, şi despre fata care a urcat până la cabana Caraiman şi era iubita unuia din cei morţi, că Lucian s-a însurat până la urmă, dar nu cu fata din Buşteni, că Babette-Nebuna nu a făcut încă pui şi, din cum merg lucrurile, nici nu va face vreodată; că Manoliu a găsit pe Platou un meteorit cât un cartof, şi negru-lustruit, şi foarte greu, dar nu toată lumea crede că ar fi într-adevăr un meteorit. M-a lins Bonzo, şi după Bonzo l-am recunoscut pe Alex Rudeanu care nu mai avea barbă şi din cauza asta semăna cu unul din gnomii lui Alexander Mertz, dar bineînţeles că nu i-am spus asta, pentru că gnomii făceau tot felul de lucruri pe care Alex nu le-ar fi făcut niciodată. Mi-a râs în faţă doctorul Mehedinţi care a zis, nu-i adevărat, Babette o să aibă pui şi o să-ţi dăruiesc şi ţie unul, şi pe urmă am fost salutat solemn de Şerban Ţovaru. Mi-a strâns mâna privindu-mă în ochi şi înclinându-se ceremonios un june deşirat despre care am crezut la început că e fratele lui Decebal pentru că stătea tot timpul lângă Decebal, dar i-am văzut emblema Salvamontului cusută pe hanorac. Era ceva în neregulă, pentru că înclinările ceremonioase nu făceau parte din eticheta Refugiului, şi nici Mike nu obişnuia să primească în echipă juni deşiraţi. Mike aduna în jurul lui tipi laţi în umeri, care schiau dumnezeieşte şi făceau suficiente isprăvi pe munte înainte de a intra în Salvamont, astfel că numirea în echipă era doar un fel de recunoaştere oficială; şi o grămadă de tipi laţi în umeri făceau ce făceau exact de dragul acestei recunoaşteri, şi singura dificultate era doar să alegi; de asta m-am mirat când am dat mâna cu junele deşirat. Nu era în stilul Refugiului, dacă înţelegi. La şase luni după ce erau primiţi în Salvamont, tipii laţi în umeri îşi lăsau barbă şi primeau costume portocalii pe care nu le purta nimeni pentru că era mult mai interesant să fii echipat ca toată lumea, dar din rucsac să iasă antena elastică a staţiei

radio, şi să ai pe mânecă ecusonul triunghiular al salvatorilor din munte, iar junele acela purta exact costum portocaliu şi nu avea nici barbă. Avea doar fire moi de păr pe obrajii abia subţiaţi, şi care începeau să se întindă pe pometţii înalţi, arămiţi de atâta soare, de atâta vânt, dar ce avea el pe obraji nu se putea numi în nici un fel barbă. S-a uitat în ochii mei, mi-a strâns mâna înclinându-se ceremonios, pe urmă a plecat să pună de ceai, dar a plecat el singur, nu l-a trimis nimeni, şi asta iar însemna foarte mult în codul celor de la Refugiu.

Fraţii Stoica s-au interesat fără prea multă speranţă de bocancii de paraşutist promişi acum doi ani, şi s-a ridicat, imens, gâfâindu-şi în aburi fierbinţi respiraţia, Saint-Bernard-ul Archibald, numit şi sir Archie. S-a ridicat sir Archie, a pus labele grele pe umerii mei şi aşa, cu Archie peste mine, am spus că n-am adus bocancii. Tot cu Archie peste mine am aflat că în iarna asta Salvamontul a avut treabă până peste cap, şi că din nou, dacă Babette n-a făcut pui până acuma, Saint-Bernarzi din aceia mici şi pufoşi, nu mai sunt speranţe să facă vreodată. Păreau toţi foarte preocupaţi de ipoteticii pui de Saint-Bernard, numai Babette nu părea preocupată de treaba asta. Babette a fost neobişnuit de liniştită în dimineaţa aceea, şi, după ce a lătrat şi m-a mirosit, a ieşit afară cu Bari, şi au stat amândoi pe zăpadă, la soare, şi, dacă vrei să crezi că un câine într-adevăr ştie dinainte cum vor curge lucrurile, atunci ei asta au făcut, s-au gândit la lucrurile care vor fi.

Dar atunci nu ştiam, şi am râs cu cei din Salvamont, şi am băut ceai, şi pe urmă, când m-au întrebat dacă mai zbor, s-a făcut o clipă linişte până am spus: da, mai zbor. Şi din nou m-a durut scurt acel: mai, dar asta a fost aşa, o clipă, şi nici nu s-a băgat de seamă. Am aflat ce grozavă e zăpada, ce grozave sunt schiurile Dyna Star primite săptămâna trecută, şi că printre cehii de anul ăsta e unul care schiază absolut formidabil. Mai exista o fată care schia absolut formidabil, şi aici părerile erau împărţite, nu ştiau precis dacă e nemţoaică sau olandeză, şi atunci s-a făcut din nou linişte, şi toată lumea s-a uitat la Dan Sârbu care îşi sugea pipa goală. A scos pipa din gură, a spus: nu, şi atunci m-am aşezat pe pat pentru că nu mai puteam să-l ţin pe Archibald, şi de fapt am căzut pe unul din paturile de jos cu câinele uriaş şi ud de zăpada care se tot topea în blana roşcată, ţinându-se cu labele de umerii mei. Am stat cu faţa îngropată în

blana udă, se simţea puful cald şi uscat dedesubt, ca la pinguini; am stat aşa până Dodo şi-a tras câinele la o parte şi a zis: salut, dar Archie a rămas mai departe pe pat, lângă mine, şi se uita triumfător în jur. S-a auzit un apel înăbuşit la staţia mare, şi atunci am ştiut că a pornit telescaunul din Valea Dorului. Pe urmă, când Mike a încercat să ia legătura cu telecabina, s-a suprapus peste frecvenţa Salvamontului una din emisiile Salvării, şi am auzit cum foarte departe cineva avea nevoie de un medic, şi o clipă am văzut oraşul mare şi cenuşiu, prins în ceaţă, şi cum gonea o maşină albă pe străzile murdare, şi m-am gândit la mama şi la papagalul ei, şi cum auzeam noi noaptea trecând maşinile, şi nu ne-am întrebat niciodată ce maşini trec noaptea pe străzile îngheţate. Am băut ceai fiert de băiatul în costum portocaliu, şi Refugiul se golea din nou, plecau echipele spre Vale, pe Platou, în celelalte două văi de care ţi-am spus, dar tot am avut timp să aflu de studentul polonez rătăcit şi care a dormit o noapte în munte, pe zăpadă, şi a doua zi a găsit drumul mergând pe malul unui fir de apă care se vărsa într-un pârâu îngheţat, care l-a dus până la un râu, şi aşa a văzut până la urmă lacul de la Scropoasa, şi barajul, şi şoseaua unde a oprit un camion cu care a coborât în oraş, la hotelul lui, şi s-a culcat, în timp ce Salvamontul sinăian pieptăna Bucegii după el. S-a povestit şi despre tipul din Braşov venit cu un deltaplan strâns într-o husă roşie, şi cum monta deltaplanul.

— Înconjurat de admiratori, şi când a terminat de prins în şuruburi scheletul din dural a tras deasupra chiar pânza aceea roşie, care era de fapt o aripă foarte mare. Cum l-a refuzat tipul acela pe Sorin, când Sorin a vrut să-l ajute. Cum a intrat într-o salopetă strălucind de fermoare, s-a înhămat la aparat legându-se în chingi late şi cam asta a fost tot, pentru că pe urmă, după ce a fugit câţiva paşi, a bătut într-un suprem avânt chiar pe pragul stâncii în care se proptea Refugiul dar nu s-a ridicat mai mult de trei-patru metri, a clătinat aripile larg deschise şi a venit drept în nas, şi s-a rostogolit pe panta aceea abruptă prăbuşită spre Vale, şi cum Salvamontul care se înşirase în marginea stâncii şi privea tăcut la aripile roşii deschise pentru zbor, a văzut o ridicare poticnită, frântă dintr-o dată, şi cum au sărit să oprească rostogolirea pe versantul aproape drept, şi cum arăta salopeta tipului din Braşov după ce au reuşit să-l prindă.

— Păcat că n-ai fost aici, a spus Dodo.

— De ce?
— Ne explicai şi nouă ce s-a întâmplat. Justificai aerodinamic. De ce a luat-o în jos, în loc să o ia în sus.
— Nu cred că ţine de aerodinamică, am spus. Ţine de fermoarele alea multe.
— Ah, a făcut Dodo, a schimbat bateriile staţiei walkie-talkie, l-a fluierat pe Archie şi a ieşit. Archie s-a dat jos din pat, a plecat după el.
— Ce mai stai, a zis Mike, Dodo coboară azi pe Valea Soarelui. Du-te cu el.
M-am răsucit cu faţa în sus, pe patul acela răvăşit.
— Îţi dau o staţie, şi de la săritoare o iei pe firul văii, sub pârtie. Nu ştiu ce deştept a coborât pe acolo, şi pe urmă au coborât şi alţi deştepţi, şi s-a făcut o urmă, numai că acum a îngheţat, şi dacă o ia cineva pe acolo.
Mike vorbea, şi în timpul ăsta eu mă vedeam coborând cu Dodo, şi de la săritoare mă lăsam pe urma aceea spre fundul văii, şi aşteptam cu antena staţiei ieşind din rucsac să o ia cineva pe acolo.
— N-are rost, am spus.
— Ce te-a apucat? A zis Mike. Îţi dau o staţie…
— Mulţumesc, dar ştii că n-are rost. N-o ia nimeni pe acolo, şi chiar dacă o ia, se opreşte când vrea el să se oprească.
— Ce te-a apucat? A întrebat iar Mike. Îţi plăcea să ieşi pe pârtie…
— Nu m-a apucat nimic, am spus. Numai că azi nu pun schiurile în picioare.
— Poate ţi se pare prea puţin pentru tine, Dyna-Star-ul, şi-a îngustat Mike ochii. Poate vrei K-2-urile mele.
— Nu vreau K-2-urile, am spus, şi n-am visat niciodată să am o pereche de Dyna-Star, chiar şi de împrumut. Numai că azi nu pun schiurile în picioare, asta e tot.
— De ce? A întrebat Mike.
— Dumnezeule, am spus, dacă aş şti de ce!
*
Adevărul e că totul se întâmpla altfel, asta, se simte, şi atunci eram şi eu altfel, nu ştiu cum altfel – nu ştiu dacă mă făceam mai bun, mai rău, şi când nu ştii asta, cred că începi să pierzi… Începeam să gândesc diferit decât eram obişnuit, adică punând răul în faţă şi înainte nu mă gândeam niciodată la rău.

Mă gândeam doar la lucruri, cum se întâmplă, şi lucrurile se întâmplau firesc, dar pe urmă nu s-au mai întâmplat firesc, şi nefirescul lor nu ţinea nici de mine, nici de cei din jur, dar era, şi aşa am învăţat să pun răul în faţă. Am învăţat şi să spun altceva decât cum gândeam, punând răul în faţă pentru că oricum nu se poate rezista prea mult când lucrurile nu se mai întâmplă firesc să ştii bine de unde vine de fapt nefirescul, şi atunci asta, cu a vorbi altceva decât gândeşti, vine de la sine; iese la iveală ca o amintire amară, pentru că dintr-o dată îţi dai seama că de fapt e mai simplu să spui altceva decât ceea ce gândeşti. La început a fost ca o crimă îngrozitoare să spun altceva decât gândeam, când ce gândeam până în străfunduri nu avea cum să placă celui cu care vorbeam, mai ales dacă într-un fel sau altul depindeam un pic de cel cu care vorbeam, şi atunci spuneam altceva decât ar fi fost de spus, lucruri frumoase şi pe care cel din faţa mea voia să le audă, chiar când ştiam bine că lucrurile nu sunt de loc frumoase, şi dacă aş fi spus ce trebuia spus, cuvintele s-ar fi alcătuit exact pe dos decât le spuneam. Dar vorbeam înainte gândind de trei ori ce spuneam, o dată, cum se întâmplă lucrurile de fapt, pe urmă, că în nici un chip nu trebuie să le spun cum se întâmplă de fapt şi, a treia oară, gândeam cum să spun exact pe dos lucrurile acelea care de fapt nu puteau place cum se întâmplau, dar puteau fi răsucite în vorbe şi atunci plăceau, când le spuneam exact pe dos. Aşa mă schimbam fără să ştiu decât că mă schimb, bănuind doar că pierd, şi asta bineînţeles nu putea fi spus nimănui, şi nici măcar nu puteam da vina pe cineva sau pe ce se întâmplă în jur, pentru că să spun simplu exact ce gândeam, ţinea numai de mine. Uitam cum e, când gândeşti o singură dată lucrurile spuse. Sau poate nu mă schimbam în nici un fel, poate abia acum deveneam în sfârşit cum ar fi trebuit dintotdeauna să fiu. Poate mă maturizam, şi atunci ce se întâmplă se numea experienţă de viaţă, şi tact, şi să nu suflu împotriva vântului, numai că pe mine experienţa asta de viaţă mă făcea să nu mai fiu eu, şi nu ştiam foarte bine ce trebuie să fac, şi îmi era limpede doar că mă usuc.

— Numai că azi nu pun schiurile în picioare, am spus, asta e tot.

— De ce? A întrebat Mike.

— Dumnezeule, am spus, dacă aş şti de ce!

— Cred ca tine, pilot, a spus Dan Sârbu. Azi nu e de schiat. Azi e de stat la soare cu ochii închişi.

Am cărat două şezlonguri pe vârful rotunjit al movilei de lângă Refugiu, am împins bara de sprijin jos de tot, la ultima piedică şi, cum stăteam aproape culcaţi, aveam soarele deasupra şi cerul albastru care se vedea numai o clipă când deschideai ochii, pe urmă ne dureau ochii de lumină şi întorceam capul, şi atunci vedeam platoul acela mic spre Valea Dorului, şi drumul care îl traversa spre dreapta, şi o grămadă de schiori ieşiţi de sub roata telescaunului spre cele două pârtii, şi începătorii de pe Pârtia Proştilor, şi pe urmă nu se vedeau decât munţii albaştri dincolo de văile pline de oameni şi mecanizate cu stâlpi portocalii, cabluri negre şi volante galbene, imense, orizontale, pe care în ziua aceea nu voiam de fapt să le văd. Am stat aşa la soare fără să vorbim şi uneori din difuzorul staţiei walkie-talkie, atârnată de spătarul şezlongului meu, se auzeau apeluri înăbuşite şi răspunsuri; răspunsurile erau de două feluri: limpezi, sau trunchiate, gâfâite, şi asta însemna că cel care vorbeşte stă la coadă jos, la telecabină, telescaun, sau supraveghea valea în poziţia standard Salvamont, adică rezemat cu şoldul în beţele de schi, cumva nefiresc pentru că poziţia asta e comodă numai cu clăparii prinşi în legăturile schiurilor, iar atunci când răspundea înăbuşit, însemna că apelul l-a prins în plină cursă. Ascultam convorbirile acelea, aşa ştiam unde e fiecare echipă, şi de câteva ori Dan a vorbit la radio dar nu se întâmplase nimic, făcea pe releul pentru cei aflaţi de o parte, de cealaltă parte a crestei. Am zăcut aşa până Mike ne-a trimis după apă, am cărat cu Akja bidoanele de plastic până la telecabină, le-am lăsat pe peronul ud, murdar, se amestecase zăpada din munte cu noroiul celor veniţi de jos, şi până bidoanele au fost duse la staţia intermediară unde ajungea conducta de apă, până le-au umplut şi le-au trimis înapoi, am stat în bar la Ani şi am băut amândoi suc de ananas. Ani nu avea timp de noi, au fost mulţi clienţi atunci, aşa că ne luam cutiile cu suc direct din magazie şi am băut pentru tot felul de chestii care oricum nu aveau să se întâmple, dar nouă tocmai de asta ne-a plăcut să bem pentru ele. Şi la sfârşit, când ne-am făcut că vrem să plătim, Ani a spus repezită că să ne ducem fix la dracu, cu banii noştri. A spus peste umăr, servindu-şi clienţii, că de la noi ia bani de două ori pe an, când se termină sezonul

de vară, pe urmă când se termină sezonul de iarnă, şi acum sezonul de iarnă e doar la mijloc. Aşa că să ne ducem undeva cu banii noştri murdari cu tot, şi chiar ne-am dus, am ieşit pe peronul cu zăpadă şi noroi, şi am luat bidoanele pline. Le-am târât până la sania Akja, erau afurisit de grele, şi în sanie le-am culcat şi le-am legat cu chingile care trebuiau de fapt să ţină nemişcate trupuri salvate din munte, şi aşa legate le-am dus până la Refugiu, dar acum am mers exact pe linia crestei. Pe urmă ne-am întins iar în şezlonguri, şi am stat iar cu soarele în ochi, şi de asta ţineam pleoapele strânse, şi când era să adorm m-a scuturat de umăr Dan Sârbu.

— Uită-te repede.

A întins binoclul, şi mi-a spus să mă uit după fata în salopetă care cobora de la roată, dar până am prins-o în rotocoalele acelea, care aduceau toate lucrurile de opt ori mai aproape, fata trecuse de noi, era pe creastă, pe urmă dincolo de creastă, şi n-am văzut mare lucru. Doar spatele, şi părul blond, şi cum a dispărut părul blond în Valea Dorului.

— N-am văzut mare lucru, am spus. Era ceva de văzut?

— De data asta, da.

— Nu-i nimic, am spus.

M-am lăsat iar pe spate în şezlongul întins, şi m-am uitat la cer. Era groaznic de albastru, şi adânc, şi brăzdat de două din dârele acelea strălucitoare care împing în faţa lor avioane cu reacţie pline de pasageri aşezaţi în fotolii, şi care habar n-au ce periculos e să zbori cu avionul. Cerul acela era atât de albastru, aproape cum îl vedeam din cabina avionului, dincolo de 14.000 metri înălţime. Am încercat să-mi amintesc dacă cerul atât de albastru însemna ceva special pe munte, dar nu mi-am amintit nimic, şi atunci m-am întors spre Dan:

— De fapt, ce era de văzut?

— Nu mare lucru, a zis Dan. Atât doar, că tipa aia schiază foarte bine.

— Mai bine ca mine?

— Oh, a făcut politicos Dan, şi atunci am întrebat:

— Mai bine ca tine?

— Mai bine, a spus Dan, şi asta însemna foarte mult, pentru că Dan era cel mai bun schior din tot Salvamon-tul. Schia toată iarna, nu cobora cu lunile în oraş şi pe urmă, când cobora, avea o casă construită chiar în marginea pădurii, unde sculpta.

Netezea piatra dură în falduri rotunjite şi faldurile catifelate de atâta lustru se intersectau în linii fine care se adunau nu ştiu cum – moale, şi alcătuiau tot felul de lucruri care de fapt n-aveau ce căuta acolo – faci sau egrete ţâşnite neaşteptat, de lin din granit arhaic nici măcar de tot lustruit, sau zeiţe în marmură albă ale Pământului negru, care habar n-aveau când erau muchii ascuţite, ori suprafeţe moi găsite în piatra dură, şi indiferent cum se întâmplau lucrurile, până la urmă muchiile şi suprafeţele acelea alcătuiau exact zeiţa. Erau zeiţa, dincolo de piatră. Aşa sculpta Dan Sârbu, sau trecea o daltă ascuţită prin fibre de rădăcini vechi şi dintr-o dată rădăcinile vechi se deschideau în ce erau ele de fapt, păsări, sau oameni, sau pur şi simplu chipuri care nici nu erau ale cuiva anume şi erau ale cuiva anume şi erau atât de ale tuturor, pentru că fiecare chip spunea foarte mult. Sau turna în metal galben-auriu focile şi zeiţele şi chipurile acelea, şi pe urmă le lustruia până la delir cu paste urât mirositoare pregătite după reţete tainice în mare secret, şi atunci casa ascunsă sub pădure se lumina de un soare mititel galben-auriu care devenea focă, sau zeiţă, sau chip care avea multe de spus. Aşa sculpta Dan Sârbu, şi când se plictisea de pietre, de lemne şi de sorii cei lustruiţi, scotea la iveală păsări care aşteptau de mult în tuş negru, şi Dan asta făcea, le scotea din tuşul acela în vârful unei peniţe foarte fine şi le punea să fie pe hârtie, iar uneori seara, când golea o sticlă din acelea brune cu eticheta neagră şi adormea cu geamul deschis, se întâmplă să găsească dimineaţa foile albe-albe, şi atunci toată ziua camera mirosea stins şi cald, ca zborul păsărilor de pădure.

— Uită-te repede, a spus Dan, şi de data asta am prins-o în binoclu pe fata care schia foarte bine şi, adusă de opt ori mai aproape, era exact blonda de ieri, de la Ani din bar. Cea care câştigase războiul de o sută de ani. Cea care câştigase războiul de o sută de ani, şi uite că nici pe ăsta nu-l pierduse, de vreme ce era încă aici. S-a aplecat, cred că îşi prindea clapele de la bocanci, pe urmă a lunecat de pe dâmbul unde era staţia de sus a telescaunului, a făcut câţiva paşi din aceia de vals şi aluneca lin unde cei mai mulţi se împingeau penibil în beţe, pe urmă a dispărut în vale şi iar n-am putut să înţeleg mare lucru din ea.

— Ai văzut?

— Am văzut. Blonde din astea, care fac praf lumea la schi.

— N-ai mai văzut, a spus Dan, liniştit.

— Nu e belgiana, sau nemţoaica aia care schiază foarte bine?

— E de aici, a spus Dan.

— De aici, din oraş?

— De aici, din zonă, a făcut un semn indecis.

— Aha.

M-am uitat din nou la cerul foarte albastru.

— Până la urmă tot îşi rupe picioarele, am spus.

— Nu şi le rupe, m-a încredinţat Dan. Nu e din cele care-şi rup picioarele.

— Toată lumea îşi rupe picioarele până la urmă, am spus. Altfel n-aţi fi voi aici.

— Noi suntem aici pentru ceilalţi, a spus Dan.

Am tăcut amândoi, şi simţeam pe faţă cum trece soarele de amiază, şi începe să lunece spre apus; ştiam că atunci când se întâmplă asta soarele stă o clipă exact spre Sud, şi am deschis ochii să văd încă şi încă o dată unde e de fapt Sudul aici, pe Platou. Am văzut unde e Sudul, şi din nou am văzut un avion argintiu la capătul dârei foarte albe, pe cerul foarte albastru. N-am vrut să-l văd, dar a fost aproape de locul unde soarele arăta Sudul în ziua aceea, şi luneca fără nici un zgomot de la ost la vest lăsând Sudul uşor în stânga. Aşa cum zbura, avea să treacă exact verticala radiofarului de la Bod, fără să se abată de la axul culoarului cu cei plus-minus zece kilometri la care oricum avea dreptul, şi asta însemna că la manşă sunt piloţi bronzaţi, care fac totul perfect şi pe urmă se fotografiază cu stewardesele, inginerul de bord şi pasagerii, la scara avionului.

— Asta se duce tot la dracu? A întrebat Dan.

N-avea nici un rost să-i explic unde vedeam eu ducându-se avionul acela; aşa că am scos un sunet care putea însemna orice.

Soarele era puternic, şi mi-am scos puloverul gros Forţele Aeriene, şi atunci am văzut cum s-a lăsat zăpada sub şezlong. Am băgat mâna în zăpadă, am strâns pumnul şi zăpada era apoasă, şi s-a adunat într-un bulgăre pe care l-am aruncat în vale.

— Ce porcărie, am spus.

— Ce porcărie?

— Zăpadă grea.

— Asta e, a spus Dan Sârbu. Dimineaţa e îngheţată, şi la amiază se topeşte, şi seara îngheaţă din nou.

— Acum se rup picioare, am zis.

— Tu de asta n-ai vrut să schiezi?

— Nu, am spus. Nu de asta.

— Bate în lemn, a spus Dan, şi chiar, a bătut de trei ori în lemnul şezlongului.

— De ce?

— Pentru picioarele rupte.

Am bătut şi eu de trei ori în lemn cu degetul îndoit, şi m-am simţit ca atunci când închei un pact secret cu cineva mult mai puternic decât tine.

— În regulă, am spus.

M-am întins, şi parcă pluteam la jumătate de metru deasupra zăpezii, şi o clipă am ştiut foarte bine ce e cu mine; am avut timp să mă gândesc şi la lucruri înălţătoare, şi soarele trecea fierbinte prin pleoapele strânse, juca în cercuri roşii şi lăsa urme tot roşii pe retină.

— Ascultă, a început Dan Sârbu, ce se întâmplă de fapt cu tine şi cu avioanele? Acum le trimiţi la dracu, dar mai ţii minte cum ieşeai afară şi ne strigai şi pe noi când trecea câte un avion, şi pe urmă ne povesteai ce tip e avionul acela, şi câte motoare are, şi cu ce viteză zboară, şi cam la ce înălţime face el treaba asta…

Aşa era Dan, tăcea şi atunci credeai că lucrurile doar trec pe lângă el, pe urmă răsucea în el tăcerile şi le scotea la iveală ca zeiţa de piatră, sau chipuri de lemn, ori câte un soare mititel din metal lustruit. Sau ca pe întrebări la care era atât de greu de răspuns, încât nici tu nu îndrăzneai să ţi le pui. Ştiam ce vrea Dan să audă de la mine, şi mai ştiam cum stau lucrurile între mine şi avioane, de aceea am ridicat din umeri şi am scos din nou unul din sunetele care pot însemna orice.

— Şi mai e ceva, a spus Dan care, atunci când începea cu întrebările la care era greu de răspuns, le punea pe toate, tu veneai mereu cu câte o fată, şi acum ai venit singur.

M-am întors spre Dan, dar ţineam mai departe pleoapele strânse; şi cum vorbeam, simţeam pânza aspră a şezlongului sub obraz:

— Cunoşti refugiul Salvamont?

— Cel de sub creastă? A întrebat Dan. Cel de lângă noi?

— Cel de sub creastă, am spus. Cel de lângă noi.

Dan a tăcut minute întregi. A tăcut atâta, încât credeam că a terminat. Pe urmă, foarte târziu, a spus:

— Oarecum.

— Intri în hol, am zis. Holul acela cu peretele de sticlă.

— Da, a spus Dan.

— În faţă e dormitorul.

— Da.

— În dormitor, în faţă şi în dreapta, e dulapul cu medicamente, şi plasturi.

— E şi o sticlă mare cu tinctură de iod.

— Exact, am spus. Dulapul acela. Îl ştii?

— Da.

— Mai ştii ce scrie pe hârtia lipită cu plasture pe uşa dulapului?

— Eu am lipit hârtia aia acolo.

— Tocmai de asta. Mai ştii ce scrie?

— În interesul altora – vorbeşte încet”.

— Mai e ceva, am spus.

— În interesul tău – vorbeşte puţin”.

— Mersi, am spus. Asta voiam să aud.

Atunci a pocnit sec în difuzorul staţiei radio, telescau-nul de jos, din Valea Dorului, anunţa un accident pe pârtie, şi Nae Cojan care era jos în vale a spus, mă duc să văd ce e. A lăsat staţia deschisă pe emisie pentru că auzeam pârâituri, şi zgomotul de fond, şi respiraţia întretăiată la cristiane.

— E totuşi o zi bună, am spus. Pe zăpada asta, doar un accident, şi e destul de târziu…

— Acum începe, a spus Dan. La sfârşit…

Au fost glasuri în radioul atârnat de marginea şezlongului, Nae spunea tăios cuiva: lăsaţi-mă, şi pe urmă a întrebat încet: te doare? Uite, ia asta şi n-o să te mai doară, şi pe urmă a spus:

— Refugiule, sunt Sinaia 9, mă auzi?

— Recepţie, a spus Mike în staţia mare.

— Refugiule, mă descurc singur. Fractură de tibie, jos la primul pilon. Trimite pe cineva cu Akja, să aştepte la roată.

Eram deja în picioare când radioul nostru spunea: Dan, ia sania şi du-te…

— Am auzit, a spus Dan în staţie.

— Pilotul e cu tine? A întrebat Mike.

— Sunt aici, am ţipat în microfon.
— Ia-l şi pe pilot!
*
Roata galbenă tăia cerul în patru sectoare galbene care se învârteau lent şi trăgeau la nesfârşit cablul gros pe care erau înşirate scaune roşii. În scaunele roşii şedeau schiori şi când te uitai la ei nu era mare lucru să vezi cam ce înseamnă fiecare, ţi-am spus, dincolo de schiurile din picioare. Unii stăteau solemn când se simţeau priviţi, şi se uitau fix înainte; alţii se uitau triumfător în jur; şi mai erau unii care şedeau liniştiţi şi aşteptau doar să ajungă sus. L-am văzut de departe pe omul acela care îşi rupsese piciorul, pentru că era singur în scaun şi stătea într-o parte, ţinând întins pe banchetă piciorul prins în aţele şi înfăşurat, peste salopeta matlasată, în bandaje albe, şi nici nu se uita triumfător în jur, nici nu privea fix înainte. Ţinea ochii închişi, şi stătea cu bărbia în piept şi în general arăta ca şi cum pentru el lumea se terminase cu zece minute înainte. Când a ajuns în dreptul nostru, băieţii de la tabloul de comandă au oprit roata, şi l-am scos din scaun, şi când a lăsat jos piciorul prins în atele, şi-a muşcat buzele. Era unul din tipii care se fac că nu-i doare când îi doare mai tare, şi s-a ţinut bine cât l-am culcat în Akja, şi l-am dus la staţia telecabinei, s-a făcut că nu vede lumea înghesuită să se uite, şi pe urmă a ţopăit cum a putut, agăţat de umerii noştri până la peronul plin de zăpadă şi noroi. Se făcea că nu-i pasă, dar când am ajuns pe peron era alb la faţă, şi transpira, şi mai cred că era destul de speriat de tot ce se întâmplă cu el. Era în stare de şoc, şi asta făcea să nu-l doară încă aşa cum avea să-l doară mai târziu, şi mai era senzaţia aceea de neputinţă şi ireal când suferinţa ta e doar rutină şi uşor plictis pentru cei care te au în grijă, şi a căror meserie este exact suferinţa ta. S-a ţinut bine mult timp şi doar la urmă, când telecabina trecuse de ultimul pilon şi mai avea puţin până să intre în staţie, a întrebat:
— Acum, ce o să fie?
— Nu mare lucru, a spus Dan. O să fie cam ce a fost şi până acum, numai că trei săptămâni o să stai în ghips. Şi, anul ăsta, n-o să mai schiezi.
Omul s-a uitat jos în Vale, şi pe urmă s-a uitat la munţii de dincolo de Vale aşa cum te uiţi când ştii că nu o să mai vezi niciodată munţi.

— Nu cred că o să mai fie ce a fost până acum…

— Asta depinde de dumneata, a spus Dan. Nu te-ai gândit că-ţi poţi rupe piciorul?

— Nu.

— În fiecare iarnă îşi rup aici picioarele peste o sută de tipi, şi niciunul nu se gândeşte că tocmai lui i s-ar putea întâmpla chestia asta.

— E ca în aviaţie, am spus. Toată lumea ştie că avioanele cad, dar nimeni nu crede că tocmai el o să păţească asta. Întotdeauna cad avioanele altora.

Nu trebuia să spun asta, dar aşa s-a întâmplat. Am spus tare ce mi-a trecut atunci prin minte, nu era prima oară.

— Sunteţi aviator? A întrebat omul, şi în timpul ăsta telecabina oprise la peron şi acum se legăna între ghidajele de lemn de la intrarea staţiei, şi erau feţele acelea curioase lipite de geamurile din plexiglas.

N-am răspuns.

— E un fel de aviator, a spus atunci Dan.

— Credeam că sunteţi din Salvamont, a spus omul acela.

Nu mai era palid, dar transpira mereu şi îşi ştergea faţa cu mâneca.

— E şi aviator, şi salvamontist, a explicat Dan Sârbu.

— Nu v-a plăcut cum v-am adus până aici? Am întrebat.

— Ba da.

— Atunci? Ce importanţă are ce sunt?

A sunat soneria, s-a deschis uşa cabinei cu benzi late galbene, roşii, după ce au ieşit toţi l-am instalat acolo, şi când soneria a sunat din nou şi cabina a luat-o în jos, ne-a salutat prin plexiglasul zgâriat cu degetul mare ridicat, ca între aviatori.

*

Am cărat sania înapoi la Refugiu şi ne-am întins din nou în şezlonguri, şi am zăcut aşa până a coborât soarele, şi nu ne-a mai deranjat nimeni. Uneori Dan se sălta şi se uita lung cu binoclul spre vale şi atunci mi s-a părut că urmăreşte ceva anume, dar n-am întrebat nimic. Nu era treaba mea, şi pe urmă a venit Bari, s-a aşezat între noi, şi de câteva ori am adormit cu degetele în coama Saint-Bernard-ului. Cobora soarele, s-au oprit instalaţiile din Valea Dorului, băieţii lui Mike au golit Platoul de ultimii întârziaţi şi pe urmă coborau direct în oraş, pe Drumul de Vară. Spuneau la radio „noapte bună, serviciu uşor”, şi atunci a

fost exact ca pe aerodrom, când se schimbă echipajele din alarmă.

Până la urmă a venit şi Mike lângă noi, şi ascultam toţi patru cum se umple Platoul de tăcerea aceea dinaintea apusului, dar mai era mult până la apus, soarele abia începea să nu mai fie atât de strălucitor, se făcuse mat şi-şi întuneca uşor culoarea spre portocaliu, asta însemna că mâine va fi o zi frumoasă.

Noaptea aceea n-am dormit la Refugiu pentru că Mike voia foarte mult să văd filmul cu Asia. L-am lăsat sus pe Dan, l-am lăsat pe Dodo cu sir Archie, şi noi am coborât în oraş, dar nu cu telecabina, n-am coborât nici cu schiurile pe Drumul de Vară; am coborât aşa cum făcea Mike de fiecare dată, mergând pe jos chiar pe lângă marginea pârtiei care ducea până la Cota 1400, şi de acolo prin pădure până la străzile care urcau asfaltate din centru, pe urmă pietruite, pe urmă se amestecau cu brazii, începeau să şerpuiască, şi nici nu mai erau străzi, se prefăceau în poteci, drumuri forestiere sau în pârtie de schi. Am plecat pe lumină, şi cum am trecut creasta a început seara pentru că soarele apune de cealaltă parte, şi zăpada făcut albastră, şi urmele lăsate de Bari al IV-lea, care mergea înainte, erau adânci şi negre de tot. Am trecut de telecabină, şi pentru că la Ani era întuneric n-am intrat, am trecut de Mioriţa, acolo era gălăgie, se auzea muzică şi era clar că nu are rost să intrăm nici acolo. Am trecut pe lângă Vârful cu Dor care atunci încă exista, cu acoperiş ascuţit şi cu geamlâc, ca în fotografiile de pe vremea Casei Carp şi chiar, cabana veche semăna cu Casa Carp. Aveau acelaşi aer, dacă înţelegeţi. Mike s-a uitat din mers la mine, şi eu m-am uitat la Mike, am spus: O. K., am ieşit din potecă, am urcat taluzul abrupt, am intrat prin uşa mică şi albă. Întotdeauna m-am gândit că e prea mică pentru o uşă de intrare şi acum, uite, nu mai e deloc. A ars odată cu cabana. Atunci însă am intrat pe uşa aceea prea mică, am trecut printr-un coridor, am urcat două trepte de lemn şi gata, eram în sufragerie.

Mike m-a lăsat singur la una din mesele de lângă geamlâcul imens şi s-a dus la bucătărie să-l hrănească pe Bari. Am stat şi m-am uitat pe geam şi n-am reuşit să văd decât că se înserează. Adică nu vedeam nici brazi, nici stânci, nici pădurile acelea ca o blană de cocker. Nici cum s-a colorat zăpada în roşu, pentru că de fapt nu exista nici o culoare, era numai aiureala

cenuşie care se închidea din ce în ce, şi doar când s-a întors Mike lucrurile începeau să se aleagă, pentru că totul s-a făcut albastru-întunecat, şi atunci s-au văzut limpede luminile de jos, din Vale. Oraşul, făcut din lumini violete, din lumini galbene, şi luminile violete erau străzi, iar luminile galbene – ferestrele caselor înşirate pe străzile acelea. Am mâncat supă de berbec, şi omletă cu ciuperci, şi am băut Brifcor care atunci era încă o noutate, şi tot timpul ăsta n-am scos nici o vorbă. Doar târziu, după ce am plecat de la cabană, şi acum Bari era negru în întuneric, şi am ieşit din pârtie, pârtia cobora lin pe sub Papagal, dar noi am luat-o la dreapta, pe drumul din pădure, numai atunci Mike a întrebat fără să se întoarcă, aşa cum mergea înainte:

— Ei, cum a fost prima zi la schi? Fără schi?

— Superbă, am spus. Am stat la soare, pe urmă am cărat apă pentru Refugiul Salvamont, pe urmă am stat iar la soare.

— Şi?

— Şi nimic. Cred că am stat prea mult la soare atât. Cred că o să mă cojesc, şi când o să ajung iar la câmpie nici n-o să se mai vadă că am fost pe munte şi am stat la soare.

— Ai venit degeaba, a spus Mike, şi acum trecea prin locul acela abrupt, unde Salvamontul aranjase o trecere cu scări, podeţe din buşteni şi balustrade înalte care ţineau malul, dar toate astea nu se mai vedeau de sub zăpadă. Se vedeau numai stâlpii balustradei ieşiţi jumătate de metru, negri pe zăpada albastră, şi cablul dintre stâlpi era tot negru şi făcea o burtă în întuneric, numai cablurile care legau stâlpii de pitoanele bătute adânc în stâncă erau întinse ca nişte corzi, şi au vibrat când am trecut peste ele şi le-am atins cu vârful ghetelor de zbor. Stâlpii, ieşiţi cincizeci de centimetri din zăpadă, nu însemnau mare lucru decât pentru cine cobora vara pe acolo şi ştia cât de înalţi sunt ei de fapt. Erau de peste trei metri înălţime, şi au fost probleme serioase atunci când i-au bătut în solul sărac, subţire, pietros, ace căzute de brad amestecate cu aşchii desprinse din calcarul muntelui.

— Să nu aluneci, a spus Mike.

Alunecam, pentru că ghetele de zbor nu erau făcute să cobor noaptea muntele cu ele; erau făcute pentru cu totul altceva. Dar n-am căzut, şi asta a fost principalul; pentru că în locul acela nici nu aveai unde să cazi. Era atât de abrupt, plin de

brazi şi de stânci, şi dacă o luai la vale zburai drept într-un cazan de întuneric plin cu alte stânci şi brazi de care nu te mai puteai feri.

— Nu mi-am rupt picioarele pe schiuri, şi mi le rup aici, am mârâit.

Bari trecuse de zona cu stâlpi şi aştepta în potecă. Am văzut o stâncă neagră lunecând tăcută, pe urmă a urcat dintre brazi şi s-a oprit în potecă, şi atunci am ştiut că e Bari.

— Chiar, a spus Mike, azi au fost şi picioare rupte…

— Păcat că n-ai fost cu noi.

Am alunecat, şi m-am prins de cablul care făcea burtă, dar Mike era câţiva metri înainte şi n-a văzut nimic.

— Păcat că n-ai fost cu noi, am spus din nou. Păcat că nu l-ai auzit…

— A plâns?

— Mai rău, am zis. A început să filosofeze.

Atunci Mihai a făcut ce nu fac niciodată oamenii de munte pe o trecere îngustă şi abruptă: s-a oprit, s-a întors spre mine:

— Şi Dan?

— Dan a încercat să-l convingă că lumea nu se schimbă cu un picior rupt. A încercat să-l convingă că trei săptămâni cu piciorul în ghips nu înseamnă veşnicia.

— Asta era scara la care se discuta?

M-am oprit lângă Mike; era mare, şi negru, şi astupa o bună parte din noapte.

— Ce credeai? Numai că pe urmă Dan a spus că în fiecare iarnă două sute de oameni îşi rup picioarele la schi…

— O sută, a spus Mike.

— De unde ştii?

— Asta e statistica oficială, m-a lămurit Mike. Când dăm cifre, folosim întotdeauna statistica oficială.

— Cine face statistica asta? Am întrebat.

— Eu, a spus Mike.

— Aha.

— Aha, să nu mai scoţi din tine cifre aiurite.

— Bine, am spus. Şi…

M-am uitat din nou la întunericul care astupa noaptea şi care de fapt era Mihai.

— Şi ce?

— E mai greu de spus. Trebuie să fii acolo şi să vezi. Cred că e nevoie de mai multă… Compasiune.

— Asta merge la începutul sezonului, a zis Mike. La începutul sezonului, atunci suntem plini de compasiune. Primele două săptămâni. Pe urmă te obişnuieşti, şi gata.

— Exact asta e, am spus. Dacă ai dreptul să te obişnuieşti cu asta.

— Nu fi tâmpit, a spus Mike. Nu începe iar cu chestiile tale.

— Bine.

— Cel mai important lucru e să ajuţi, a spus Mihai. Să faci exact ce trebuie făcut.

— Da.

— Pe urmă, să ajuţi repede.

— Da, am spus.

— Doar după asta îţi poţi permite să compătimeşti. Dacă îţi rămâne timp.

— Am înţeles.

— N-ai înţeles. Dacă nu eşti chemat în altă parte. Dacă mai ai cu ce, să compătimeşti.

— În regulă, am zis. Compătimeşti doar după ce-ţi faci treaba repede şi bine şi dacă nu eşti chemat în altă parte. Şi dacă mai poţi…

— Aşa. Tu nu i-ai spus nimic? A întrebat Mike.

M-am uitat în cazanul de întuneric plin cu brazi şi la luminile care totuşi se ghiceau printre brazii aceia.

— Nu i-am spus nimic. Dan i-a spus, că sunt un fel de aviator.

— Şi el?

— Ei, părea nefericit că l-a cărat un aviator. Cred că ar fi dat orice ca să nu afle că l-a cărat un aviator. Asta minimaliza accidentul, că nu l-au dus în spate doi salvamonţi autentici. Că nu l-a cărat tot Salvamontul deodată. Un salvamontist autentic şi un aviator, asta nu era pentru el.

— Uneori eşti afurisit, a spus Mike.

— Nu din cauza mea, am spus. S-a întâmplat exact aşa.

— Totuşi, nu l-aţi cărat decât două sute de metri, a zis Mike.

— În astea două sute de metri n-a zis nimic.

— Şi-a dat drumul pe peron?

— Exact.

— Cei mai mulţi aşa fac, a explicat Mike. Când se simt în siguranţă.

— Pe urmă ne-a salutat cu degetul mare, ca între aviatori.

— Pe urmă, când?

— Când a plecat telecabina.

— Şi voi chiar aşa vă salutaţi, a întrebat Mike, cu degetul? Sau e numai în filme?

— Nu e numai în filme, am spus. Când pleacă vreun avion, şi suntem acolo, aşa salutăm, cu degetul mare ridicat. Când ne aducem aminte.

— A zis „mulţumesc”?

— Nu se mulţumeşte pentru asta, am spus. Cum să mulţumeşti pentru aşa ceva?

— N-ai înţeles, a spus Mike. Tipul acela pe care l-aţi dus la cabină şi care v-a salutat ca între aviatori, a zis „mulţumesc”?

— Unde te crezi? Am întrebat. Cum să zică „mulţumesc”? De ce, să zică „mulţumesc”? A ridicat numai degetul mare, şi gata.

— Aţi avut noroc, a spus Mike. Cei mai mulţi nu ridică nici măcar degetul mare.

Cred că s-a uitat la mine, dar nu sunt foarte sigur. Era prea întuneric, şi de fapt nu vedeam decât ceva negru care vorbea ca Mike.

— Nu ţi-e frig, pilot?

— Ba da, am spus.

— Atunci, de ce stăm? Haidem jos.

„Jos” însemna casele cu lumini galbene, şi în una din case era Florentina, soţia lui Mike, împreună cu Ada, puştoaica lui Mike şi cu o doamnă în vârstă care de fapt era mama Florentinei, şi toate acestea se întâmplau în apartamentul căţărat pe o scară de lemn răsucită în spirală şi strânsă sub acoperişul ascuţit. Dar înainte de a ne urca pe scara de lemn, Bari al IV-lea a băut multă apă la cişmeaua din curte, care nu îngheţa niciodată, şi pe urmă s-a dus la coteţul lui, de fapt o cabană micuţă cu cerdac şi cu acoperişul şi pereţii bătuţi în şindrilă subţire, care miroase a brad. Din lemnul subţire curgea răşină, şi atunci când nu mergea pe munte, Bari lingea răşina până i se năclăia barba de picăturile rotunde, străvezii, lipicioase.

— Te culci aici? A întrebat Mike şi nu aveam ce să răspund, pentru că data trecută a fost o seară când am băut din sticlele acelea prelungi, cu etichetă neagră-aurie, de care se umplea iarna muntele, şi când am ajuns acasă nici nu se mai punea problema să urc scara din lemn răsucită în spirală. Aşa că am dormit cu Bari în casa lui din şindrilă, şi dimineaţa Mike m-a căutat prin oraş pentru că nici el nu ştia foarte bine unde mă lăsase, şi eu am dormit cu Bari în braţe până la prânz, pe aşternutul de cetină, şi numai când Mike, plictisit de atâta căutat, a hotărât că „pilotul se descurcă el singur” şi a venit să-şi hrănească Saint-Bernardul, numai atunci m-a găsit. Ne-a sculat din somn fără prea multă ceremonie, şi n-am înţeles de ce e atât de supărat, numai spre seară, când a început să zbârnâie telefonul şi staţia făcea apeluri din cinci în cinci minute întrebând dacă am fost găsit, numai atunci am înţeles că Mike de fapt răscolise tot oraşul şi o parte bună din munte încercând să-şi amintească pe unde m-a lăsat.

— Merg întâi să văd filmul, am spus, pe urmă vin să dorm aici.

— Perfect.

Mergeam spre casa cu acoperiş ascuţit, şi în drum, Mike a închis robinetul din care mai curgea un fir de apă. Am urcat scara în spirală, am intrat fără să sun sau să bat la uşă, pentru că aici era ca sus, la Refugiu, uşa nu se încuia niciodată, şi în antreu n-am întâlnit pe nimeni. Nu era nimeni nici la bucătărie, nici în Camera cu Insigne, şi Mike a mormăit: cred că sunt în verandă, şi chiar, în verandă erau. Am spus „bună seara” bătrânei doamne, şi ea a răspuns întâi: „salut”, şi pe urmă a spus: „bine ai venit”. Am spus „salut” Florentinei, şi Florentina a zâmbit şi a spus: „salut” Ada îşi făcea lecţiile, şi când i-am spus „salut” întâi a ridicat ochii de pe caiet, s-a uitat la mine, şi doar după asta a răspuns: „salut”. Mâncăm imediat, a spus Florentina. Uite aşa m-au primit fetele lui Mike, pentru că erau oameni de munte şi de asta foloseau cuvinte foarte puţine, în spatele cărora se ascundea foarte mult. Au spus toate „salut”, şi ştiam că de acum, gândindu-se la ele şi la casa lor, se gândesc şi la mine, şi nici nu era nevoie de mai mult. Ştiam că şi eu o să mă gândesc la ele, aşa cum mă gândeam la mine. Aşa se întâmplau lucrurile pe munte. Şi chiar am mâncat tot felul de bucate gătite minunat de doamna în vârstă, şi care aveau gust

de ciuperci cu mărar pentru că mie îmi plăceau foarte mult ciupercile cu mărar, şi la sfârşit de tot, când am rămas numai noi trei, am băut din pahare înalte şi groase ceai tare, şi în fiecare pahar am turnat întâi ceaiul, nu mult peste jumătate, şi pe urmă am turnat rom vechi de cel puţin şapte ani, până sus. Am pus mult zahăr şi am stors deasupra o lămâie, şi cum stăteam la masa aceea era cald dinafară, şi era căldura care urca în valuri molcome din mine, şi lumina lămpii de deasupra mesei se reflecta în pereţii albi, văruiţi în fiecare primăvară, şi se întâlnea din toate părţile în mine cu valurile molcome de căldură. Am băut un pahar de ceai cu rom, şi pe urmă încă un pahar, şi acum gata, eram pregătit să văd orice film voia Mike să-mi arate.

— Ce film? A întrebat Florentina.

— Ceva cu Asia, am spus. Ceva care să mă facă să-mi pară rău că nu sunt şi eu din Asia.

— Dumnezeule, a spus Florentina. Mizeria aia de film!

— Ce ai cu filmul? A întrebat Mike. Pilotului îi plac călătoriile. E un film de călătorie.

— E o înşiruire de atrocităţi, filmate cu multă grijă într-o călătorie atroce.

— Atunci ce facem? A zis Mike. Pilotul a coborât anume ca să vadă filmul.

— Cât mai rămâi? M-a întrebat Florentina.

— O zi, am spus. Trei-patru zile. O săptămână. Două săptămâni. Cât mă simt bine şi vă simţiţi şi voi bine. Dacă ne simţim foarte bine, rămân trei săptămâni.

— N-ai stat niciodată atât, a spus Florentina.

— Trebuie să înceapă o dată, a mârâit Mike.

— Nu-l asculta. Stai cât ai chef, dacă ne simţim foarte bine.

— Mulţumesc, am spus. O să stau.

— Dacă te dă afară din împuţita aia de cabană, vino să stai aici.

— Nu mă dă afară, am spus. Nu-i dau voie băieţii să mă dea afară. Nu-i cabana lui, de fapt.

— Nu, a zis Florentina. Dar dacă totuşi prinde un moment când sunteţi numai voi doi acolo, şi te dă afară, vino să stai aici.

— Bine, am spus. Dar cu soţul tău ce facem?

— Îi explic eu, a zis Florentina, şi n-o să aibă nimic împotrivă. E băiat bun, şi nu-i poate înghiţi pe încrezuţii din Salvamont.

— Ştiu, am spus. Încrezuţii ăia bărboşi.

— Atunci, aşa facem.

— O. K., am spus. Abia aştept să mă dea afară.

— Îl primim la noi? L-a întrebat Florentina pe Mike.

— Bineînţeles, a spus Mike. Ştii cât ţin la pilot. Abia aştept să-l dea ăia afară, şi să vină la noi.

— Şi eu. Florentina s-a lipit de Mike, şi se uita la noi prin sticla groasă a paharului. Prin ceaiul închis, şi romul auriu, şi cum decolora lămâia ceaiul şi romul turnat în ceai. Ce ţi-am zis, pilot? A întrebat. Vezi că a înţeles? Vezi că abia aşteaptă să vii la noi?

— Ştiam, am spus.

— Şi ce facem cu pilotul, dacă ăia chiar îl dau afară?

— Il distrăm, a explicat Mike. El a venit pe munte să se distreze. E din tipii care cred că muntele e pentru distracţii.

— Ce facem seara, a insistat Florentina. Pe munte îl distrezi ziua, dar seara ce facem cu el?

— Dacă vă fac probleme, mai bine plec, am spus.

— Nu vorbi prostii, a zis Mike. După ce am aşteptat atâta să te dea afară bărboşii ăia încrezuţi…

— Sunt aici, am spus. Şi îmi place teribil unde sunt. Dar am impresia că vă fac probleme.

— Nu ne faci nici o problemă. Seara o să-ţi arătăm filme la video, a hotărât Mike.

— Chiar, a spus Florentina. Cum de nu m-am gândit. Şi ce film ai de gând să-i arăţi pilotului la video?

— Şocanta Asie”, a zis Mike.

— În regulă, a spus Florentina. Azi stăm de vorbă, şi mâine vedem filmul „Şocanta Asie”. Ce mai faci, pilot?

— Bine, am spus.

— Ce s-a întâmplat de când nu ne-am văzut?

— Mai bine ne uităm la film, am spus.

— Pilotului nu-i mai plac avioanele, a spus Mike.

— Serios? S-a mirat Florentina. Atunci, cum mai zbori?

— Parcă trebuie neapărat să-ţi placă ce faci, a ridicat Mike din umeri.

— Spunea că la ei e altfel, a zis Florentina. Spunea că la ei nu se poate fără. Spunea că, dacă în altă parte poţi face o groază de lucruri fără să te investeşti în ele, la ei asta nu merge.

— Se pare că merge, a zis Mike.

— Îmi pare rău, a spus Florentina, şi din cum spunea puteai să o crezi. Îmi pare foarte rău. Întotdeauna am crezut ce zice pilotul, şi m-am bucurat pentru pilot, cum îşi iubeşte el avioanele. Spunea toate astea foarte frumos.

— Acum tace, a zis prietenul meu din munte. La fel de frumos.

Am tăcut toţi, şi pe urmă am tăcut din nou, şi după aceea tăcerea s-a prelungit foarte mult, şi tot timpul ăsta Florentina s-a uitat la mine, şi cred că era puţin nedumerită. Cred că aştepta ceva de la mine.

— Chiar, a spus Florentina, de ce taci?

— Lasă-l, a spus Mike. I se întâmplă atât de rar…

Cred că trebuia să spun ceva, dar nu găseam nimic de spus. Cred că merge să spun orice, dar nu puteam spune orice. Era de spus un singur lucru, şi exact acela nu puteam să-l spun.

— Asta, a zis Florentina foarte târziu şi era clar că nu sunt numai cuvinte, pentru tine, e ca atunci când termini cu totul…

— A mai rămas ceva, am spus. Nu foarte mult, dar a mai rămas. Nu-ţi fă griji pentru mine. Şi pentru că nu mi s-a părut foarte convingător, am spus din nou: a mai rămas destul.

Numai că asta e chestie care se vede, şi nu cred că se vedea mare lucru. N-avea de unde să se vadă mare lucru. Nu ce se întâmplă în sine, ci faptul că mie mi se întâmplă. Se putea întâmplă cu oricine şi atunci da, ar fi fost durere, şi lacrimi, şi ce mai e de obicei, şi pe urmă, dacă nu se uită, măcar se înăbuşă. La mine nu se putea înăbuşi. Nu când îţi trăieşti viaţa între avioane, şi de fapt avionul e un instrument de trăit, şi tot ce faci, eşti, gândeşti până dincolo de tine, e mai mult sau mai puţin avion. Chestia aia care se întâmplă între avion şi pilotul lui, zborul. Cum dracu puteam să spun asta? Cui să spun asta? Când ieşi din casă şi te uiţi întâi la cer, gândeşti: azi zburăm în grele, şi nici nu faci conştient asta, e ca atunci când respiri. Când vine pe urmă vântul, nici măcar nu mai trebuie să te gândeşti: de spate, stânga, cu şase-şapte metri. Ce porcărie. Cum să explici că mergi pe stradă, şi de fapt eşti în cabină şi te ocupi cu o mulţime de lucruri pe care le poţi face doar în cabină? Cui să

spui, şi cine n-o să râdă că la cinema te aşezi aşa ca să te uiţi la ecran spre stânga, la un unghi de 10-15°, numai pentru că aşa te uiţi când vii la aterizare? Cine o să creadă că adormi gândind zborul de mâine, şi uneori visezi cum zbori fără avion, planezi la un metru de iarba curţii imense de la Timiş, care cobora în pantă, şi pe urmă se împotmolea într-un smârc verde cu pipirig, şi dincolo de smârc se prăbuşea în râpa pe fundul căreia sălta în cataracte mititele chiar Timişul, şi la sfârşit izbucnea şi se înfigea în cer, chiar în Piatra Mare cu vârful ei pleşuv, pe care nu creşteau nici măcar brazi? Cum să creadă, cine n-a văzut, şi cum să priceapă, cine nu ştie, cam ce se întâmplă când lovitura, şocul, izbitura grea, gheata în gură, nici măcar nu vin din afară, ci de la AI TAI? De la aviatorii pe care nici nu-i deosebeai de tine, şi atunci la cine să mergi să plângi şi să-i spui ce cumplit e ce se întâmplă, când singurii la care te-ai putea duce sunt aviatorii tăi? Cui să explici cum a trădat duralul nituit când pentru tine Zidul Plângerii e exact din dural nituit, şi arunci ce faci, nu-i aşa, ce faci, pentru că nu te poţi întoarce mereu şi mereu în tine, strigând: e o tâmpită, cumplită şi schilavă greşeală, nu poţi face asta la nesfârşit, să-ţi faci singur zilele bune, nu că ar fi ele bune, dar aşa eşti tare, făcându-le bune când vine răul în valuri de la ai tăi, din toate părţile, atunci cât de tare poţi fi rămânând exact cum ai fost, sau măcar încercând la nesfârşit asta, şi aşa afli cât poate dura pentru tine nesfârşirea. O dată, şi încă, şi încă, şi încă o dată, şi încă o gheată grea de zbor peste gură tocmai când credeai tu că lucrurile încep să curgă firesc, şi pe urmă chiar curg firesc o vreme, firescul acela nenorocit, ghemuit, pândit din toate părţile, izbit brutal exact în dimineţi frumoase şi în zilele în care ai râs mult, şi atunci afli cât de firav era firescul acela al tău. Şi începe să-ţi fie frică de dimineţi frumoase, şi să-ţi fie frică să râzi prea mult şi gata, atunci chiar că s-a terminat, finish, ende, konieţ. Asta-i sfârşitul. Când începe să-ţi fie teamă din tine de dimineţile frumoase, ţi-am zis. Când începi să te întrebi cu ce preţ o să plăteşti râsul pe care îl râzi. Asta înrăieşte, şi atunci poţi şi tu să te faci rău, dar cel mai grozav lucru e să nu te faci rău. Şi spui tu că eşti încă tare, şi se mai poate merge înainte pentru că există avionul, şi exact atunci avionul dă în tine cu sfere moi şi negre, fierbinţi, ascunse, lovind cum nu credeai că poţi fi lovit, şi atunci te lămureşti că până acum credeai doar că finish, ende, konieţ şi că abia acum

vine sfârşitul. Şi afli că orice nesfârşit din tine se termină odată. Numai nesfârşitul celălalt nu ştim noi când se termină, şi poate chiar nu se termină niciodată. Şi ajuns aici, de unde chiar nu mai e nimic de făcut, faci cel mai formidabil lucru, pentru că altfel nu se poate: te ridici din nou, şi-ţi faci cum poţi zilele bune, şi încerci să râzi, şi uneori chiar râzi în tine, şi aştepţi alte ghete în gură de la ai tăi, alte avioane care să cadă. Pentru că altfel nu se poate, ţi-am zis, şi cred că nici n-o să mai vorbesc despre asta. O să vorbesc despre avioane, doar cum zboară ele, şi despre piloţii lor, doar într-adevăr cât de grozavi sunt, şi despre cer, cât este el de albastru. Şi cum am plecat noi să găsim un om pierdut în zăpadă. Şi dacă o să mai pomenesc totuşi de dimineţi frumoase, şi firescul din fiecare copleşit de nefiresc, şi duralul frânt, o să fie numai atunci când cred că am găsit răspuns la: cât se poate rezista, de fapt, atunci când n-o să mai pot rezista.

*

Am ieşit să-l plimbăm pe Bari al IV-lea înainte de culcare şi când ne-am întors Florentina a spus că a telefonat cineva de la Miliţie, pentru Mike.

— Poate s-a pierdut un miliţian pe munte, am spus şi am încercat să râd, dar nu era de râs. Mike s-a făcut dintr-o dată atent, pentru că telefoanele de la Miliţie, la ora asta, puteau însemna orice. Puteau însemna măcar un om pierdut în munte, şi atunci noaptea s-ar fi transformat în goana aceea tăcută, istovitoare, alcătuită din gesturi scurte, jumătăţi de cuvinte şi întuneric îngheţat, a cărei, miză era, atât de simplu, o viaţă. Astea erau unităţile categorice cu care îşi măsurau nopţile nedormite Mike şi oamenii lui; undeva în muntele uriaş, atârnat negru, astupând orizontul deasupra oraşului, toată Valea, era cineva care avea absolută nevoie, nevoie fundamentală de ei, şi dintr-o dată toate păreau inutile pe lângă muntele imens, spânzurat din noapte peste Vale, şi ei erau doar câţiva, cu câinii lor, şi mai era cineva atât de plăpând, pierdut în noaptea aceea înzăpezită şi cu muntele negru strivit peste noaptea înzăpezită încât totul părea degeaba, şi exact asta făceau ei, se duceau degeaba după omul acela pierdut în noapte şi în munte. Cunoşteam gustul acelor nopţi din celula de alarmă, când clipea becul roşu, şi izbucnea într-un chelălăit strident soneria, şi tot ce se întâmplă după aceea: goana pe coridor, şi intram greu de

somn în costumul rece, se strângeau şireturi şi fermoare late, casca ermetică mă despărţea de noaptea dinafară, de oamenii care se agitau tăcuţi, profesional, în noapte. Ajungeam la avion, şi avionul era mai mare în noapte, şi duralul rece, lucios, era umed de întuneric. Mugeau motoare de camioane uriaşe, dansau lumini pâlpâitoare de la maşina de pornire, se învârteau tăcute girofaruri: cel albastru al Salvării, cel roşu al maşinii de pompieri. Noaptea din jur devenea prea mică şi prea tehnică în spaţiul strâmt al cabinei; cuplam contacte şi spaţiul negru se însufleţea în jumătate de metru cub de lumini roşii, alcătuind cadrane, contacte, manete, numai ecranul locatarului era verde-stins, se aprindea o clipă, când apăsam ştergerea magnetică, şi atunci toată cabina devenea un licăr verde, şi pe urmă mă cufundam din nou în întunericul roşu, şi noaptea de dincolo de maşinile uriaşe era ea însăşi, copleşitoare, nu se întâmplă nimic în noaptea aceea copleşitoare. Eram doar câţiva oameni smulşi din somn, şi camioane greoaie care înconjurau o maşinărie nici măcar desprinsă din întuneric, şi exact aşa părea, că e alcătuită din întuneric şi din fâşiile de lumină roşie, aproape pierdute în noaptea cealaltă, cea mare, copleşitoare. Mă strângeam în chingi, oxigenul, radioul, atunci se aprindea balizajul şi exploda noaptea cea mare într-o diagonală de lumini albastre şi galbene, şi verzi-roşii pentru accesul la pistă, şi ochii oricum răniţi de întuneric dureau de atâta lumină, şi atunci spuneam la radio: pentru Dumnezeu, dă şi tu balizajul pe minim! Porneam motorul şi noaptea, despicată în faţă de calea aceea de lumină, venea după avion ca o dungă îngustă, alcătuită din flacără violetă şi dâre de gaze arse peste pământul ars al câmpiei, pe care nici întunericul nu-l putea acoperi; şi rulam la pistă între şiruri de balize albastre, şi aliniam avionul între balize galbene. Departe de tot ardeau luminile roşii de orizont şi, când cuplam forţajul, noaptea se termina brusc într-un urlet şi în coloană de flacără sfâşiată; se alcătuiau linii prelungi de avion în lumina care urla depărtându-se, accelerând necrezut de rapid, sclipea părelnic plexiglasul lucios al cabinei pe metalul mat de noaptea terminată, şi nici n-avea rost să-ţi mai închipui ce e dincolo de plexiglasul cabinei. N-aveai ce să-ţi închipui. Nu era nimic. Un spaţiu roşu umplut cu pâclă, cu aşteptare şi cu noaptea terminată în coloana de flacără. Şi după ce decolam ştiam că balizajul se stinge, şi jos era din nou noapte, şi cei care se uitau

după noi vedeau doar o lumină din ce în ce mai mică, şi lumina aceea părea absolut inutilă. Cred că exact de asta eram prieten cu Mike, pentru nopţile noastre care păreau absolut inutile, şi nu mai e nimic de adăugat.

Aşa că am aşteptat la pândă cât a format Mike numărul, şi cred că telefonul lui era aşteptat pentru că i s-a răspuns imediat, şi nu înţelegeam mare lucru din întrebările lui Mike, şi nu am înţeles nici întrebările în sine, pentru că erau mai altfel şi mai multe decât de obicei. Şi ce a spus Mike la urmă a fost absolut altfel decât de obicei:

— Bine. Să văd ce pot face, în loc de ce făcea el de fiecare dată când pleca noaptea în munte, şi atunci cerea maşina, şi să pornească telecabina, şi de fapt era îmbrăcat şi cu rucsacul în spate înainte de a pune receptorul în furcă. Acum nu; acum s-a aşezat pe taburetul de piele, şi se uita la noi fără să ne vadă, şi din receptor ieşeau sunete plângăreţe, şi Mike a format câteva numere, întreba lucruri ciudate, dacă se poate pleca pentru nişte zile într-un loc numit Dorna, unde am înţeles că era nevoie de salvamontişti cu câini, dar n-am înţeles pentru ce era nevoie de ei; iar Mike nu explica decât când credea el că e cazul, şi acum nu considera necesar să explice ceva. Am stat uitându-mă la Mike cum telefonează, şi la Florentina cum se uită la Mike cum telefonează, şi până la urmă era clar că n-aveam ce căuta acolo. Eram în plus, asta se simte, şi nu era mare lucru să mă duc la hotel, sau să urc prin noapte până la Refugiu, sau puteam să cobor la gară şi să mă întorc în oraşul acela risipit imens în câmpie, atât de în plus eram. Aşa că l-am întrebat pe Mike dacă era nevoie de mine, şi când Mike a mârâit, fără să se întoarcă măcar, că n-are nevoie de nimeni, am început să mă gândesc serios la una dintre cele trei variante. Hotelurile erau pline, oraşul cel mare nu-mi convenea, şi mai erau cele trei săptămâni, şi bagajele rămase sus, şi oricum nu era prima dată când urcam la Refugiu pe întuneric; îmi părea rău numai de seara începută atât de bine şi care, uite, acum se termina absolut tâmpit. Am ieşit în antreul cel lung, m-am îmbrăcat şi căutam un piolet sau un băţ de schi, şi mă întrebam dacă Mike o să se supere foarte tare pentru că voiam să-l iau şi pe Bari cu mine, şi în tot timpul ăsta auzeam prin uşa deschisă de la camera cu insigne cum Mike vorbeşte la telefon, şi pe urmă lăsa receptorul jos şi forma alt număr, şi vorbea din nou. Asta era

ciudat şi caraghios, pentru că nu e în firea lucrurilor ca un şef de echipă Salvamont să piardă timpul convingându-şi oamenii să iasă la acţiune. Asta e, m-am gândit. S-a întâmplat ceva undeva, şi ceva nu este în regulă, şi timp – pentru explicaţii va fi mâine, sau poimâine, sau peste o săptămână, şi dacă n-o să fie nici o explicaţie, înseamnă că n-are rost să fie.

— Ce faci?

M-am întors şi am văzut-o pe Florentina; stătea în uşa camerei, se uita la mine.

— Fac bine, am spus. Plec.

— Unde pleci?

Nu era stilul ei să întrebe: unde pleci? Dar era noapte, şi cred că era foarte târziu, şi de asta întreba unde plec.

— Sus, am spus. Sus pe munte. La salvamontiştii cu barbă…

— Dumnezeule, a făcut Florentina, ce se întâmplă în seara asta? Toată lumea pleacă.

— Cine mai pleacă? Am întrebat, şi întrebarea devenise inutilă pentru că era foarte clar cine mai pleacă.

— Prietenul tău, a spus Florentina. Cel care voia să-ţi arate filme la video. Renunţă la idee, şi pleacă.

— Când pleacă?

— Acum.

— Oh, am făcut.

— Oh, ce?

Nu era să-i spun: oh, cum se duce dracului o vacanţă, pe care numai eu ştiu cât am dorit-o. Oh, cât de necesari îmi eraţi, şi cum se duce acum totul la naiba! Oh, că sunt lucruri care nu se spun şi, dacă nu le simţiţi singuri, chiar nu are nici un rost, şi atunci la ce să spunem, facem, pentru lucruri care nu au nici un rost? Aşa că am mai spus o dată „oh”, şi gata.

— Mike, a strigat Florentina, şi Mike chiar a apărut în uşă, nu ştiu cum, buimac, s-a uitat la mine şi părea că doar atunci află că sunt în casa lui.

— Salut, am spus.

— Ce-i cu ăsta? A întrebat Mike.

— Vrea să plece, a explicat Florentina. La Refugiu.

— Acum l-a apucat, a zis Mike. Aşteaptă şi tu până mâine.

— Nu aştept până mâine.

— De ce?

Era grăbit şi nici măcar nu încerca să ascundă cât de grăbit era; şi asta mă făcea să mă simt cu totul inutil.

— Pentru că, am spus.

— S-a întâmplat ceva, a zis Mike. Înţelege şi tu.

— Are dreptate, a spus Florentina, şi întâi nici nu mi-am dat seama cine avea dreptate, după părerea ei.

— Întotdeauna îi dai dreptate, s-a strâmbat Mike.

— Numai atunci când are, a zâmbit Florentina. De data asta are.

— Bine, a spus Mike. S-a pierdut un om. Acum două zile. Un tip bolnav, venit la tratament, la Dorna. Îi plăcea să se plimbe şi ajungea totdeauna târziu la sanatoriu, şi de două zile n-a mai ajuns deloc. Şi trebuie să-l caute cineva, şi acolo n-are cine să-l caute; n-au Salvamont, n-au trasee turistice, n-au cabane, n-au pârtii de schi. De fapt, nu au nimic. E numai un sanatoriu pentru bolnavi.

— De asta ai tu draci?

— Draci am pentru că nu pot pleca cu ai mei, a explicat Mike Sârbu, şi în timpul ăsta îşi golea dulapul în rucsacul special, tip B. Messner. Rucsacul acela imens, care oricât de mare era şi de plin, nici nu-l simţeai în spate. Cu rucsacuri din astea se urcă pe Himalaia, şi pe urmă lumea se miră cum ai reuşit să ajungi în vârf cu un rucsac atât de mare. Nu pot pleca cu o echipă, a spus. Pentru că aşa cum e organizat Salvamontul…

— Eu n-am înţeles niciodată foarte bine cum funcţionaţi.

— Cred că nimeni nu înţelege, a spus Mike. Toate chestiile superbe, sacrificiul şi învoirile de la serviciu, sunt valabile şi legale numai în zona noastră de responsabilitate.

— Acolo nu e zona voastră de responsabilitate?

— Nu.

— Eu credeam că răspundeţi pentru tot ce se întâmplă pe munte, indiferent de zonă.

— Nu fi prost, a spus Mike. Nu la patru sute de kilometri.

— Bine, am spus, dar dacă eşti chemat…

— Păi, mă duc, a ridicat Sârbu din umeri.

— Şi cu zona de responsabilitate cum rămâne?

— Îl las pe Dan să aibă grijă de zona de responsabilitate.

— Şi ce poţi face singur acolo? La Dorna?

— Nu sunt sigur, a spus Mike. Îl iau pe Bari. Mai vine Babette-Nebuna, cu doctorul Mehedinţi.

— Ei nu se sacrifică într-o singură zonă?
— Doctorul e în concediu, a explicat Mike. Îi e indiferent în ce zonă se sacrifică.
— Uite, am zis, şi eu sunt în concediu, şi mă doare în cot de toate zonele voastre.
Mike s-a oprit din îndesat în rucsacul Messner şi s-a uitat la mine.
— Asta ce vrea să însemne?
Trebuia să fiu foarte atent, pentru că niciodată n-am ştiut sigur cum lucrează capul lui Mike când era vorba de munte şi de Salvamont, şi cum vedea el treburile astea, şi când apuca să spună ceva nu mai revenea, chiar dacă pe urmă îi părea rău şi ar fi vrut de fapt ca lucrurile să fie altfel decât le aranjase chiar el. Asta credea Sârbu că înseamnă să fii bărbat, să laşi lucrurile cum le-ai spus prima dată, şi de asta cred că viaţa lui curgea totuşi mult mai altfel decât a mea; pentru că eu ştiam cât de sfâşietor de bărbat trebuia să fii exact ca să spui uneori cu totul altceva decât ai spus prima dată. Am dat din umeri a renunţare.
— Asta vrea să însemne că vin şi eu cu voi, am zis.
*
Era totuşi foarte complicat, pentru că trebuia să plecăm chiar atunci, venea un microbuz după noi, şi toate lucrurile mele erau sus, la Refugiu, dar Florentina a scos o parte din ce înghesuie Mike în rucsacul Messner, a băgat în rucsacul ei cămăşile curate, şi tricourile, şi ciorapii, şi a spus: astea sunt pentru pilot. A pus deasupra un pulover gros, şi chiar nu mai era nevoie de nimic.
— Schiurile, am spus.
Schiurile erau sus, şi clăparii erau sus, în casă erau doar schiurile Adei, mult prea scurte şi cu legături fixe.
La ce dracu îţi trebuie schiuri? A întrebat Mike.
— Pentru că am venit să schiez, am spus. Sunt în vacanţă.
— Dacă eşti în vacanţă, rămâi aici, a spus Mike şi nu glumea. Acolo unde mergem n-o să fie vacanţă.
— Bine, am spus. M-am obişnuit de mult.
— Cu ce te-ai obişnuit de mult? A întrebat Florentina.
— Cu vacanţele astea, care de fapt nu mai sunt vacanţe.
— Acolo unde ne ducem nici nu sunt pârtii de schi, a spus Mike.

— Nu se poate, am spus. E la munte, şi e zăpadă, şi la munte, iarna, se schiază.

— Nu întotdeauna. E un loc cu mulţi oameni bolnavi. Care nici măcar n-au voie să se gândească la schiat.

— Lasă-l să-şi ia schiurile, a zis Florentina.

— N-are unde schia, a repetat Mike.

— Tocmai de aia.

— Cum adică lasă-l să-şi ia? Am spus. Sunt un om liber.

— Dacă vii cu mine, nu mai eşti liber, a spus Mike.

Uite aşa era să nu mai plec. M-am uitat la Mike şi am văzut, nopţile acelea lungi de căutare, trupuri inerte legate cu corzi roşii în saci de dormit şi cărate cu Akja peste stânci îngheţate.

— Bine, am spus. Poate găsim totuşi o pârtie mică, de care să nu ştie foarte multă lume…

— N-au nici pârtii mici, a spus Mike. N-au nici un fel de pârtii. Au numai oameni bolnavi, şi unul din oamenii ăştia s-a pierdut în zăpadă, şi noi mergem acolo să-l căutăm.

— Dumnezeule, a făcut Florentina. A luat telefonul, l-a sunat pe Decebal şi i-a spus să aducă schiurile şi clăparii Cameliei.

— Nu încape pilotul în clăparii Cameliei, a spus Mike.

— Cât ai la ghete, pilot? A întrebat Florentina.

Aveam aproape 40.

— Încape, a spus Florentina. Camelia are 39, o să ia schiurile şi clăparii pilotului în care o să bage două perechi de şosete, şi pilotul o să schieze fără şosete, asta-i tot.

Pe urmă ne-am dus în magazie şi am ales cuţite, lanterne, colţari, am luat câte doi saci de dormit pentru fiecare, şi cutii din acelea învelite în pergament în care erau pesmeţi vitaminizaţi, tari, şi cu gust de prăjitură tăvălită prin sos de carne. Am luat şi trei sticle brune, cu etichete aurii, şi am spus: sunt prea puţine… Când a venit Decebal cu Babette-Nebuna şi cu schiurile Cameliei în spate, toate astea erau cărate jos, aşteptam numai microbuzul. L-am scos pe Bari din padoc şi ne-am uitat cum o miroase pe Babette; pe urmă i-a pus o labă groasă pe umăr, şi Babbette l-a muşcat uşor de labă, şi atunci Bari al IV-lea a mârâit, a muşcat sec aerul îngheţat şi i-am văzut colţii, şi Babette a sărit greoaie într-o parte, în ce credea ea că este poziţie de atac, şi Bari s-a repezit, a răsturnat-o în zăpadă şi

Babette a devenit dintr-o dată agilă pentru că n-o să ştim niciodată când s-a ridicat, am văzut-o numai imensă, neagră în întuneric, năpustindu-se peste Bari care nici el nu se aştepta la aşa ceva, şi a fost rândul lui să cadă în zăpadă, şi toate astea cu icneli, şi lătrături scurte, şi mârâieli feroce, dar nu era decât o joacă, aşa cum se jucau când erau căţei, pentru că, nu ştiu dacă am spus, Bari al IV-lea şi Babette-Nebuna erau fraţi. Ne uitam la ei cum se joacă, şi cum se împing cu labele, se tăvălesc prin zăpadă şi era foarte limpede de ce aproape le sunt tot felul de chestii de care noi credem că suntem foarte departe, sau nu ştim să le recunoaştem atunci când în sfârşit le avem, şi zicem că, uite, nu mai suntem capabili de lucrurile alea care adunate în cuvinte le-am numit fericire. Ne-am uitat la ei şi aşa, parcă îi vedeam prima oară, am simţit exact cum vin aproape lucrurile care adunate în cuvinte s-ar chema fericire. Pentru că era noapte, şi zăpadă, şi picioarele începeau să-mi amorţească de ger, şi aşteptam un microbuz lângă mormanul de echipament uitându-ne la câini, şi microbuzul avea să ne ducă fix la dracu, pe noi şi câinii cei mari, şi toate astea se întâmplau sub zadele de lângă casa Sârbilor, şi ciuntit firav, adunat greu din ce rămânea totuşi întreg şi din întreguri sparte, se aduna cuvântul acela pe care nici nu îndrăznesc să-l mai repet. Cred că de asta zâmbeam nătâng, şi cred că la fel au păţit Mike Sârbu şi doctorul Mehedinţi, pentru că şi ei zâmbeau nătâng, se vedea limpede, cu toată noaptea întunecată. De asta nici n-am observat microbuzul venind, a coborât cu motorul stins strada în pantă, şi fâşâitul cauciucurilor putea însemna orice în noaptea aceea, şi cum a scârţâit zăpada îngheţată sub roţi, zgomote care de obicei nu se aud, astupate de zgomotul motorului; a oprit chiar lângă poartă şi a claxonat, şi după claxon am ştiut imediat că e albastru, şi hodorogit, şi că cel mai bun lucru e să întind sacii de dormit pe podeaua metalică, şi să dorm tot drumul.

Drumul a durat mult pentru ca Dorna era departe, în nord, şoselele erau acoperite cu zăpadă îngheţată şi microbuzul nu putea goni noaptea pe şosele îngheţate, asta e clar. M-am culcat pe sacii de dormit, Bari s-a întins alături, a lăsat capul greu pe umărul meu, a venit căldura de Saint-Bernard prin costumul gros de zbor, şi asta a fost totul. Adică am adormit, şi drumul mi-a rămas ca un cub de întuneric zgâlţâit prin noaptea

de iarnă, şi din când în când o voce înăbuşită. A mai fost silueta Babettei decupată ca un întuneric moale, şi groaznic de încordat spre cabina şoferului, când Decebal era în faţă, alteori ghemuită rotund şi mârâind surd, tandru, şi atunci ştiam că doctorul e lângă mine şi că Mike a trecut în faţă. Am oprit o singură dată, m-a scuturat Mike, scoală, m-am sculat. Eram într-un oraş mare, absolut pustiu, violet de atâta neon, ne-am făcut şi noi violeţi când am coborât din maşină. Feţele, mâinile, hainele, câinii mari frângeau sclipiri scurte de lumină viorie în blana groasă şi se mişcau ciudat în aerul încremenit. Parcă se tot fereau de ceva care până la urmă oricum avea să se întâmple. Am intrat în restaurantul hotelului şi n-am vrut mare lucru, am vrut doar cafea fierbinte şi ceva de mâncare. Restaurantul era la fel de îngheţat ca afară, şi violet de atâta neon, şi cred că era foarte târziu pentru că puneau scaunele cu picioarele în sus pe mese şi plimbau cu măturile grămezi de rumeguş vânăt pe pardoseala de marmură vânătă, poate de asta era atât de frig în restaurantul acela. De la marmura de pe jos. N-am crezut să găsim ceva cald acolo, şi uite că ne-au dat cafea, care într-adevăr a fost fierbinte, şi am mâncat ceva pe lângă cafeaua aceea, dar nu mai ţin minte ce. Adevărul e că eu am dormit tot timpul, cât m-a scuturat Mike, şi am mers până în restaurant, şi cât am mâncat şi ne-am întors la microbuz, şi ce povestesc nici nu ştiu cât e de fapt de la Mike, de la doctorul Mehedinţi, şi ce îmi amintesc eu tulbure, şi totul a fost învelit în frig până ne-am întors din nou în microbuz şi Bari s-a întins lângă mine.

Au mâncat şi câinii, tot acolo, pe un ziar aşezat pe marmură lângă masa noastră, şi nu a făcut nimeni scandal că eram cu câinii în restaurant. Erau doar curioşi, aşa că au venit toţi să vadă cum mănâncă Bari şi Babbette-Nebuna, au venit ospătarii şi bucătarii cu tichii înalte, şi fetele de la bucătărie, şi cele de la spălat vase, şi toţi se uitau în linişte cum mănâncă Saint-Bernarzii. Pe urmă am traversat iar lumina violetă spre microbuz, şi acum ştiam ce era ciudat la câini când mergeau prin neonul acela, parcă înotau. Se descompuneau mişcările în aerul îngheţat, şi atunci părea că înoată. M-am întins lângă Bari, am adormit iar şi pe urmă ţin minte cum s-a frecat ceva aspru sub noi şi dimineaţa Mike a povestit că am fost pe un drum de pădure care scurta o buclă de treizeci de kilometri, şi că era să rămânem în pădurea aceea, suspendaţi. Mai ţin minte cum

întunericul din microbuz s-a făcut gri-închis şi Babette-Nebuna era neagră şi cumplit de agitată în întunericul gri, dar întunericul nu s-a făcut gri pentru că se lumina, am văzut asta dimineaţa. S-a acoperit cu chiciură caroseria închisă, respiraţia noastră, căldura de viaţă îngheţată pe metalul rece, şi când toată maşina aceea a fost o cutie căptuşită cu respiraţia noastră, îngheţată în lame fine pe nervuri şi pe tabla nituită peste nervuri, atunci s-a făcut întunericul gri, de la lumina venită de nu ştiu unde şi reflectată în lamele fine de gheaţă; dar până dimineaţa mai era foarte mult. O ţin minte deci pe Babette neagră şi cumplit de agitată în întunericul gri, pe urmă cred că am adormit adânc pentru că atunci când m-am trezit nu se mai zgâlţâia nimic, şi prin uşa deschisă venea lumină adevărată de zi, şi Mike tocmai spunea:

— Scoală-l pe ăla, că am ajuns.

*

Oraşul era mic, şi făcut la traforaj din scânduri subţiri de brad adunate pe temelii de piatră în vile uşoare, cu acoperişuri înalte, cu turnuri ascuţite şi verande închise, cu multe gemuleţe prinse în rame Vopsite verde deschis. Casele coborau pe străzi înguste spre râu şi râul curgea limpede, neted, fără unduiri, verde-negru de adânc, ca un şuvoi de sticlă topită. Curgea totul dintr-o dată, adică fără bulboane, valuri, unde sau spumă pe apă, curgea compact, şi întâi am crezut că nici nu curge, ci e încremenit, nemişcat, îngheţat pe veci între maluri din piatră sură, şi doar de aproape am văzut că de fapt nici nu putea să îngheţe de repede ce curgea. Dar asta am văzut numai când ne-am apropiat, şi întâi ne-am minunat de gheaţa aceea neagră verde, şi pe urmă Mike a spus: deştepţilor; cum dracu să îngheţe râul ăsta. Curge ca un accelerat.

Străzile înguste dădeau în bulevarde late pe cele două maluri ale râului, bulevardele se uneau din când în când prin poduri aruncate peste apele atât de repezi încât nici nu îngheţau, şi aici lucrurile se schimbau pentru că în lungul acelor bulevarde se înşirau clădiri mohorâte din aceeaşi piatră mohorâtă ca cea a cheiurilor, cu terase cât un teren de tenis. Pe urmă bulevardul din stânga se acoperea brusc cu pietriş alb, strălucitor, mărunt, şi devenea o alee mărginită de felinare, forjate pe vremea Imperiului în fier negru. Aleea urca prin porţi imense în parcul sanatoriului şi gata, nu mai era nimic de făcut,

pentru că nu se putea trece de uşile din cristal ale sanatoriului, şi pe urmă era clădirea masivă, şi în spate, spre pădure, nu mai avea ce să se întâmple. Pădurea se vedea bine, era de mesteceni; şi după câteva zeci de metri o pornea în sus, din ce în ce mai abrupt, şi urca aşa până mestecenii se amestecau cu fagii, pe urmă fagii se prefăceau în brazi şi brazii urcau cât urcau, coborau o culme, urcau din nou? Şi se transformau la marginea orizontului în stânci, care atârnau atât de aproape de cer, încât se pierdeau în nori, atunci când erau nori.

Sanatoriul era imens şi nici nu-ţi mai spun că ridicat tot din piatra aceea cenuşie, dar pentru că avea foarte multe geamuri şi uşi imense de cristal, când bătea soarele nici nu se vedea piatra cenuşie; se vedea numai o clădire scânteietoare. Sus de tot, chiar sub acoperiş, la intervale egale erau draci mici şi groaznic de schimonosiţi, dar trebuia să vii aproape şi să dai mult capul pe spate ca să-i poţi vedea. Atunci vedeai şi coşurile înalte, înguste, din cărămidă lustruită de vreme, prin care ieşea în aburi albi apa aceea neagră-verzuie a râului, adusă sus cu pompe puternice, încălzită la foc de cărbuni în cazane de aramă şi trimisă prin labirinturi de ţevi în căzi lustruite din faianţă. Pentru că, încălzită, apa scotea din ca puteri vindecătoare de boli groaznice, şi dacă mândria oraşului era sanatoriul, mândria sanatoriului era o expoziţie oribilă de cârje, proteze, cărucioare, stimulatoare cardiace şi cornete acustice, corsete, care mai păstrau încă urme de trup închircit, strâmb, răsucit nefiresc; toate părăsite de pacienţi, aduşi pe targă, şi care pe urmă coborau, sărind câte trei, treptele sanatoriului. Dar toate astea le-am aflat mai târziu şi nu dintr-o dată când am venit, întâi am văzut podurile. Erau foarte multe poduri pentru un oraş atât de mic şi, pentru că valea mergea în lungul râului de la sud la nord, malurile se numeau de răsărit şi de apus, şi întotdeauna unul din maluri era luminat de soare. Ajungea să te întorci cu spatele şi îţi vedeai umbra neagră tăiată precis pe apa atât de netedă că nu putea fi decât foarte adâncă, şi malul de dincolo îţi trimitea în ochi soarele răsfrânt de geamurile verandelor, urcând în rânduri strânse până sub pădure. Sau te întorceai cu ochii în soarele atunci ieşit de după cealaltă pădure, şi vedeai geamurile celorlalte verande în rânduri strânse, cum reflectau lumina trimisă de geamurile de pe malul apei. Era multă lumină acolo, oricum te-ai fi întors, şi oraşul se alinia atât de exact în

lungul râului, încât uneori străzile se numeau identic pe cele două maluri, şi atunci trebuia să spui, strada cutare de est sau de vest, şi cu toate astea nu râul era principalul reper, ci clădirea sanatoriului, în jurul căreia de fapt se învârtea tot oraşul. La sosirea noastră, ziua era luminoasă, şi întâi am văzut podurile, după aceea sanatoriul, cum scânteia în soare, şi pentru că eram pe malul de răsărit am văzut foarte bine cum bulevardul de peste râu se face alee cu pietriş alb şi se termină în uşile de cristal, care ajungeau până la primul etaj; şi atunci am simţit gustul lucrurilor oprite brusc şi definitiv. Nu era aşa, pentru că de fapt bulevardul nu se termina brusc în uşile acelea care ajungeau până la primul etaj; ieşea în cealaltă parte a clădirii prin altă uşă, mică, din scânduri groase, de la care pleca o potecă spre pădure. Dar toate astea le-am aflat mai târziu. Nimerisem acum într-un oraş abia trezit, şi habar n-aveam unde trebuie să mergem, aşa că am oprit maşina pe chei. De fapt atunci m-a sculat Mike, am coborât, am făcut câţiva paşi uitându-mă încă adormit în jur şi pe urmă s-a întâmplat povestea cu gheaţa neagră-verde care de fapt nici nu era gheaţă, era doar râul care curgea neted şi atât de repede. A ieşit din microbuzul albastru Bari, a clipit somnoros, a binecuvântat roata microbuzului cu cel mai mare pipi de câine pe care l-am văzut vreodată, uitându-se drept în ochii şoferului. A ieşit şi Babette, a făcut exact acelaşi lucru, dar ea s-a mişcat nelămurit, ca în oraşul acela de noapte clădit din blocuri uriaşe şi lumină violetă, şi tot mişcându-se nelămurit a făcut şi ea un pipi imens lângă aceeaşi roată. Şi tot privind fix în ochii şoferului.

Aici mi-ar place să spun ceva de bine despre şoferul nostru, dar nu pot să fac asta, şi de fapt nici n-a fost şoferul nostru. A fost doar şoferul rablei care ne-a adus până aici, ceea ce e cu totul altceva. Era un şofer foarte bun, iar microbuzul avea în neregulă numai caroseria, în rest mergea grozav pentru că altfel nici n-am fi reuşit să ajungem, dar numai atât. N-a fost al nostru nici o clipă şi era foarte limpede că şoferul nu are nici un chef de noi, făcea doar un lucru care trebuia neapărat făcut, şi dacă ne-a adus până aici, nu însemna că a făcut-o cu plăcere. N-am reuşit să facem echipă, dacă înţelegi, dar asta venea de la el, ca un vânt rece. Mike a spus mai târziu, şi atunci Decebal a spus şi el, că şoferul acela a înjurat tot drumul, şi cred că înjura

printre dinţi şi când îşi lua cafeaua plătită de noi, şi când mânca din mâncarea noastră, şi a amuţit din înjurat şi nici n-a mai respirat, numai atunci când Bari al IV-lea, şi pe urmă Babette-Nebuna au făcut pipiurile acelea nesfârşite pe roată, privindu-l drept în ochi. Cu asta, credeam noi, lucrurile s-au terminat, dar de fapt lucrurile s-au pus la punct ceva mai târziu, şi cu totul altfel, încât până la urmă şoferul a plâns, şi Mike a intervenit la un maior de miliţie, şi când toate s-au terminat într-adevăr şi am văzut ultima oară microbuzul albastru, şoferul acela, cu care n-am reuşit să facem echipă, a scos capul prin geamul portierei şi ne-a înjurat amestecat în gura mare, pe noi şi câinii Saint-Bernard, băgând în viteza întâi, dând drumul uşor la ambreiaj şi apăsând acceleraţia din ce în ce mai tare. Adică tot el a avut ultimul cuvânt, şi cu asta s-a simţit în mare câştig, şi gata, a dispărut după colţ şi nu l-am mai văzut; însă mi-a părut rău, ca de lucrurile care, uite ar fi putut să fie, şi ce păcat că n-au fost. Dar asta s-a întâmplat a doua zi dimineaţa, când ştiam ce avem de făcut, şi nu mai eram legaţi în nici un fel de microbuz. În prima dimineaţă am stat pe chei şi ne-am uitat la apa neagră-verde până s-a făcut frig, şi Mike a spus că, dacă ne-a chemat miliţia, la miliţie ar trebui să mergem, cu toate că nu-i face nici o plăcere.

*

Miliţia era una din clădirile de piatră mohorâtă înşirate în lungul cheiului; o clădire pătrată, cu ziduri crenelate, un turn înalt şi uşi solide din benzi de metal negru bătute din belşug în ţinte aurii. Pe platforma turnului erau ancorate antene lungi, alb-roşii, care transmiteau ştiri despre oameni îndelung căutaţi şi în sfârşit găsiţi. M-am uitat la turn, la antenele lungi, n-am văzut când s-au deschis larg uşile din benzi de metal; ieşeau spăşiţi în aerul dimineţii câţiva dintre clienţii temporari ai instituţiei, reţinuţi peste noapte întru salvarea liniştii publice. Făceau toţi absolut acelaşi lucru – treceau pragul, se uitau la cerul senin, pe urmă plecau furişându-se cumva în lungul zidurilor şi urcau străzile înguste, între şiruri de vile cu verande reflectând sclipirea soarelui oglindit în geamurile vilelor de pe celălalt mal. Eu mă uitam la antenele alb-roşii, de aceea n-o să ştiu niciodată ce s-a întâmplat de fapt; am auzit strigătul lui Mike, „căţeii, căţeii”, şi am văzut-o pe Babette-Nebuna trecând ca o fâşie spulberată de vânt auriu, cu Decebal Mehedinţi agăţat de lesă

absolut orizontal, la jumătate de metru deasupra trotuarului; pe urmă ţipătul scurt şi doamna grasă care tocmai ridica ochii spre cer, puţin afumată încă, puţin nedezmeticită după noaptea petrecută nu chiar în patul ei, oprită brusc, şi Babbette adunându-se din scame de lumină rece, de vânt auriu, cu colţii înfipţi în braţul doamnei, şi Decebal se ridica de pe jos strigând la Babette, şi cum a fost nevoie de doi miliţieni voinici, cu pistoale şi cu staţii radio, ca s-o scoată pe femeie din gura câinelui salvator de oameni. Aşa ne-am făcut intrarea în oraş, dar ăsta a fost numai începutul. După aceea am fost hrăniţi, şi un maior de miliţie ne-a explicat cum şi unde se pierduse omul acela şi ne-a dat hărţi la scară mare, dar iar nu am fost foarte atent, nu era grozav de interesant, eram acum într-un birou cu mese de lemn, şi eu mă gândeam că nu e mare lucru să cauţi un om pierdut în zăpadă. Nu era nevoie de hartă pentru asta. Mai căutasem, sus pe Platou, şi mai erau căutările acelea în avalanşă pentru care nu s-au inventat cuvinte, nu poţi spune: groaznic, sau cumplit, sau cum îngheţau picioarele în zăpada pentru totdeauna pătată, răvăşită, alunecată în plăci pe tăvălugi de pulbere fină, albă, înşelătoare, înăbuşitor de fină pătrunsă ca apa în ochi, în nas, în gâtlej; în viaţă şi dincolo de viaţă pentru că de fapt aşa se termină lucrurile în avalanşă, înecat. Şi sondam cu vergeaua lungă, subţire, din tije de alamă înfiletate cap la cap, din zece în zece centimetri, toată câmpia oblică, de zăpadă cenuşie, fărâmată, amestecată în bolovani cu ea însăşi, şi mereu simţind sub tălpile dintr-o dată dureros de subţiri ale bocancilor de munte cum sporeşte apăsarea pe trupul, desigur strivit, contorsionat, rupt sub prăbuşirea imensă, şi înăbuşit în pulverul atât de fin încât pătrundea prin orice, şi până la urmă, când sonda bâjbâia orb şi se oprea mai sus ca în alte locuri, şi atunci sondam din centimetru în centimetru şi când începea să se contureze din găuri mici, rotunde, rămase în zăpadă, omul chircit chemam pe cineva, şi pe încă cineva în ajutor, restul se strângeau singuri, şi noi sondam în continuare ca să ştim precis, şi pe urmă scoteam corpul înăbuşit de zăpada fină, de avalanşa din zăpadă fină. Era limpede zbaterea zadarnică, şi gura deschisă după o înghiţitură de aer plină cu pulberea aceea năucitor de uşoară şi strălucitoare în cristale fine, şi fiecare cristal avea desenul iui viguros, atât de precis. Cristalele fine erau tot atât de pătrunzătoare ca vorbele aruncate uşor, ca

zâmbetele fluturate, care pătrund atât de adânc şi te desfac lent în bucăţi, uneori niciodată nemaiadunate la un loc, aşa pătrundeau cristalele acelea – prin gulerul ridicat al puloverului, prin fularul ridicat spasmodic peste gură, peste nas, prin căciula trasă, ăsta era ultimul gest, căciulile aiurite, elegante, de schi, trase pe frunte, peste faţă, peste fularul acoperind faţa în speranţa iluzorie că, poate, totuşi, zăpada aceea, prin ţesătura deasă, nu... Aiurea, trecea. Cum să nu treacă! Şi ochii înfundaţi în bile de gheaţă, şi gura plină de zăpada adâncită sub lâna colorată din care se împletesc căciulile de schi pe care scrie orice: CANADA, sau SKI, sau KIS, cuvinte care până la urmă se închideau şi mureau cum mor cuvintele, pierzându-şi sensul, pentru că nu era nimic între sensul lor şi ce încercau ele să acopere. Asta era căutarea în avalanşă, metalul îngheţat scurgându-se în mâini, şi picioarele îngheţate, şi cuvinte pe care nu le mai puteai spune pentru că nu mai aveau absolut nici un sens, şi mersul vinovat prin zăpadă, simţind la fiecare pas alte cuvinte de lână colorată strivite dedesubt. Ştiam bine toate acestea, aşa că nu m-a interesat grozav ce-şi spuneau între ei Mihai, şi Decebal, şi maiorul de miliţie. M-am uitat la Bari şi la Babette-Nebuna, cum s-au culcat pe covorul gros, şi bineînţeles că au adormit rezemaţi unul în celălalt, pe urmă m-am dus lângă geam, mă uitam afară. Era o curte închisă, cenuşie, întunecată, şi unul din zidurile curţii era acoperit de cuşti din plasă de sârmă ruginită, şi în cuştile acelea erau câini. Câini lupi, pieptoşi, cu crupa joasă şi cozi groase, lăsate, mergând nu-ştiu-cum furişat pe labele puternice, cu boturi masive şi urechi ascuţite, şi totul ar fi fost în bună regulă, şi câinii aceia ar fi fost de-a dreptul frumoşi, dacă nu era mersul mereu la pândă. Mereu gata de salt, dacă înţelegi. Nici nu mergeau, se prelingeau într-o încordare continuă. Am văzut bine, pentru că doi din câini erau afară din cuşti şi un miliţian vorbea cu ei, şi le arăta cum să treacă peste o scândură lungă îngustă, elastică, aşezată pe două butoaie de benzină ridicate în picioare, şi unul din lupi trecea acordându-şi mersul prelins cu balansul scândurii înguste, dar celălalt nu reuşea deloc treaba asta. Cădea, şi atunci toată furişarea aceea se transforma în saltul care era ea de fapt. M-am uitat mult la câini, şi la scândură, şi nu era nimic de făcut. Câinii se ocupau exact cu ce trebuiau ei să se ocupe, şi nici nu cred că ştiau cam ce lucruri mai poate face un câine.

Făceau exact ce credeau ei că trebuie să facă un câine. După ce s-a terminat discuţia, am coborât o scară lată, am trecut printr-un coridor şi am coborât altă scară, îngustă, răsucită, din ciment gri, pe care labele Saint-Bernarzilor au alunecat. Am traversat o cameră mohorâtă şi am ieşit în curtea ca o fântână pe care n-am recunoscut-o la început pentru că de jos era şi mai strâmtă şi zidurile apăsau, dar am văzut cuştile din sârmă ruginită, şi m-am lămurit. Am văzut şi butoaiele, şi scândura dintre ele, dar nu mai mergea nimeni pe scândura elastică. A fost o clipă linişte, cât am tras în noi aerul umed, cenuşiu, cu miros strident de câine; pe urmă a explodat într-un ţipăt isteric peretele de cuşti, şi am văzut toţi câinii aceia aproape minunaţi sărind în sus, lătrând înecaţi de furie, căţărându-se pe sârma cuştilor, căzând la loc pe podelele din gratii şi luând totul de la început, şi asta a durat cât am stat acolo, şi tot timpul ăsta Babette şi Bari mârâiau surd, stăteau nemişcaţi, lipiţi unul de altul, şi au mârâit surd, şi am văzut limpede cum lui Bari i se zbătea puternic o vână sub pielea subţire de pe picior; atât. Am stat acolo până îngrijitorul a adus o găleată cu mâncare pregătită pentru câinii din cuştile de sârmă, dar Saint-Bernarzii n-au vrut nici măcar să guste din mâncarea aceea. Găleata aburea lângă ei, Mike a spus: – ăştia nu mănâncă aşa ceva, Decebal s-a strâmbat la găleată şi a zis: totuşi, n-au mâncat nimic de ieri, şi într-un târziu Bari al IV-lea a mirosit de departe aburul ieşit din găleată, şi asta a fost tot. Adică îngrijitorul în uniformă a turnat prin uşile speciale tăiate în sârma împletită a cuştilor, le-a turnat mâncarea câinilor care săreau, şi hărmălaia a crescut îngrozitor şi pe urmă s-a topit brusc în zgomot de fălci, limbi sorbind, lucirea umedă a colţilor în penumbra cuştilor. Ne-am dus la hotel, ca să ajungem acolo am traversat râul, şi în faţa hotelului, parcând între maşinile trase la trotuar, şoferul a reuşit să urce spatele oricum ridicat al microbuzului albastru peste un bot de Dacie-1300; s-a auzit scrâşnet de metal sub noi, când am încălecat capota aceea. Am debarcat, se aduna lume, de la unul din balcoane doi oameni maturi în halate trase grăbit peste pijamale de mătase ţipau şi înjurau, şi bărbatul plângea, şi femeia a încercat să-l liniştească, şi pe urmă au ţipat din nou. Şoferul microbuzului şi-a culcat capul pe volan, atunci a plâns şi, printre lacrimi, a spus că el nu mai mişcă de acolo; şi chiar, era după paisprezece ore lungi de condus prin zăpadă, şi nu era

mare lucru de făcut. Doar să aşteptăm, şi din nou n-am aşteptat mult pentru că a venit un agent de circulaţie, Mike s-a dus la recepţie să telefoneze maiorului, şi în timp ce bărbatul cu halat de mătase apărea în uşa hotelului, femeia în halat de mătase striga de la balcon că le-am făcut praf maşina şi le-am nenorocit concediul, şi iar nu era decât de aşteptat, pentru că avea dreptate. Dar Mike îl cunoştea pe Bari şi nu trebuia să-l lase singur în dimineaţa aceea în care se întâmplau atâtea lucruri, şi cu toate astea s-a dus numai el să telefoneze şi, când a dispărut în hotel, Bari a crezut că e rândul lui să arate ce ştie. S-a zmucit, a fugit după Mike spulberându-l în treacăt pe bărbatul cu halat de mătase, s-a auzit din stradă zgomot de uşi trântite, mobilă târâtă şi zdrobită, lătratul rar şi gros al câinelui. Aşa s-au petrecut lucrurile când am intrat în oraş cu câinii, şi dimineaţa era abia la început, cerul nici nu era încă albastru, era roz-albastru când Bariloiu a alergat în hotel împrăştiind fotolii grele de piele, izbindu-le de pereţi şi pe urmă, când lătra gros, Mike a reuşit să ajungă până la el, l-a mângâiat şi gata, Bari s-a făcut iar cuminte. Şi a stat aşa cât a vorbit Mike la telefon cu maiorul, şi cât agentul de circulaţie a vorbit la telefon cu maiorul, şi după asta agentul l-a salutat pe Mike şi l-a asigurat că totul e O. K. Totul se va aranja, a zis.

— Îmi pare rău că a ieşit aşa, a spus Mike.

— Nu vă faceţi probleme, a spus miliţianul.

— Şoferul e foarte obosit, a spus Mike.

— Bineînţeles, a spus miliţianul.

— A condus toată noaptea, a explicat Mike.

— Altfel n-aţi fi ajuns atât de devreme, a zis miliţianul.

— Exact, a spus Mike. Daca dânşii vor, le cumpăr o capotă nouă.

— Cred că ar trebui şi un halat nou, a spus miliţianul, uitându-se cum se aduna de sub fotoliile grele tipul acela care întâi ne-a înjurat de la balcon, şi pe urmă a plâns de la balcon, şi după asta a coborât să ne arate el nouă, chiar când Bari intra în hotel.

— Halat nu-i iau, a spus Mike. Doar o capotă nouă.

— Dacă e cazul, a spus miliţianul.

— E cazul, a spus tipul cu halat de mătase. Şi-a scuturat halatul, şi a legat, cordonul strâns peste mijloc. Precis e cazul, a spus.

— Nu e cazul, a spus miliţianul. Sunteţi de vină.

— Eu sunt de vină că dânşii mi-au lovit maşina.

— Se întâmplă, a spus Mike.

— Aţi parcat incorect, a spus miliţianul.

— N-am parcat incorect, a zis tipul, strângându-şi mai tare cordonul halatului.

— Asta ştiu eu mai bine, a spus miliţianul.

— Nu zău.

— Haideţi să vă arăt.

— Haide, a spus tipul, şi s-au dus.

Noi aveam camere rezervate, şi după ce am ocolit fotoliile răsturnate, am luat de la un recepţioner care nu spunea nimic, nişte chei prinse cu inele de discuri patinate din argint masiv în care erau înscrise cu email negru numerele camerelor; am luat cheile, am urcat scara din lemn masiv care nu scârţâia deloc, şi abia după aceea au apărut tipi în veste vărgate negru cu galben, care au pus fotoliile unde trebuiau ele să stea. Ştiu asta pentru că am rămas în urmă, şi atunci i-am văzut pe tipii aceia, şi când am ajuns sus i-am văzut din spate pe Mike şi pe doctor, şi câinii lor, cum se depărtau pe coridorul larg, mărginit de uşi înalte din acelaşi lemn dens, întunecat, în care era tăiată scara, şi cum în capătul coridorului era o fereastră mare prin care chiar atunci intra soarele roşu de peste râu, de dincolo de dealuri, i-am văzut pe Decebal, şi Mike, şi câinii lor, cum se duc în soare. Mă dureau ochii de lumină, şi soarele a crescut în coamele, în cozile bogate de Saint-Bernard, care au fâlfâit leneş atingând peretele tapetat, şi lemnul lustruit al uşilor cu numere înscrise în aceleaşi discuri de argint ca şi cele prinse cu inele de cheile noastre.

*

Camera doctorului mi-a plăcut mai mult pentru că avea un pat imens cu baldachin adevărat din draperii groase, perdele subţiri de mătase albă peste roşul închis al draperiilor, şi toate astea se pierdeau sus, aproape de tavan, sub o galerie bogat sculptată în lemnul acela dens repetat obsesiv peste tot unde am fost în hotelul acela, şi era ceva din lemn. Mike şi cu mine împărţeam o camera mult mai mare, cu o masă uriaşă la mijloc şi două paturi numai că paturile noastre nu aveau baldachin.

Ce mi-a plăcut a fost că hotelul nu semăna a hotel; avea un aer încăpăţânat de casă bătrână cu tot ce presupune

noţiunea, şi nu ştiu dacă soneriile erau electrice sau fire lungi de mătase traversau întinse pe scripeţi prin grinzile şi structura tavanelor împodobite cu reliefuri aurite, dar soneriile nu aveau buton. Trăgeai un ciucure moale prins de panglica din mătase care făcea ape în lumină şi atunci apărea unul din flăcăii cu pantaloni negri-înguşti şi vestă vărgată galben-negru. Sau o fată cu fustă neagră foarte scurtă, şi bluză albă, şi şorţ alb peste fusta neagră. La început n-am ştiut pentru ce sunt ciucurii aceia atârnaţi de tavan, am tras aşa, în treacăt, şi peste două minute a apărut una din vestele vărgate, s-a uitat la Bari care dormea în patul lui Mike şi a întrebat ce doresc, şi am spus că doresc un Pepsi, şi chiar, peste alte două minute a venit cu un pahar înalt cu Pepsi adevărat pe o tavă din argint cizelat fin. Asta i-a plăcut atât de mult lui Mike încât a tras şi el ciucurele, şi când vesta vărgată a bătut la uşă a cerut şi el un pahar cu Pepsi, şi mai târziu, când Decebal a venit la noi, i-am explicat pentru ce sunt ciucurii prinşi de panglici înguste. Decebal a tras imediat de ciucure, din nou s-a bătut discret la uşă, şi după ca am spus încântaţi „intră”, n-a mai intrat nici o vestă vărgată; a fost una din fetele cu fustă scurtă şi şorţ de dantelă. Ne-am uitat unul la altul în timp ce fata se uita la noi, pe urmă s-a uitat la Bari al IV-lea care dormea cu o labă groasă atârnând peste marginea patului, a râs gros, s-a uitat iar la noi, şi atunci Decebal a oftat şi a spus: vă rog, un pahar cu Pepsi. Vă rog frumos.

Fata i-a adus paharul cu Pepsi pe tava cizelată, i-a zâmbit din nou lui Bari care dormea, numai că de atunci nu am mai tras cordoane din mătase. Nici mai târziu, după ce am trecut la TAROM şi ajungeam în locuri unde întâlneai peste tot cordoane din astea, nici atunci n-am mai tras de ele. Dacă aveam chef să beau Pepsi coboram la bar şi mă umflam cu Pepsi stând pe scaune înalte, ascultând muzică şi uitându-mă la cei care dansau. O singură dată am mai sunat aşa, agăţându-mă de o panglică, dar nici nu spun unde s-a întâmplat asta, şi oricum a fost mult mai târziu, când nu se mai putea face mare lucru, şi exact de asta am sunat, pentru că îmi era tare dor, şi ţineam minte cum am rămas în urmă să-i văd pe Decebal, pe Mihai şi câinii lor Saint-Bernard cum se duc în soare, şi m-au durut ochii de lumina crescută în coamele bogate în cozile care au fâlfâit atingând leneş pereţi tapetaţi şi uşi din lemn dens. Am tras de ciucure, aşteptam bătaia discretă în uşă, fata cu şorţ de dantelă,

şi cum o să-i cer un pahar cu Pepsi. Cum o să râdă, şi o să mă întorc să văd de ce râde, şi acolo o să fie Bari al IV-lea dormind în pat cu o labă groasă atârnând – dar n-a fost aşa. A fost doar cineva foarte stilat, şi distant, şi patul era gol, cu pătura pufoasă bine întinsă, şi nici nu ştiu ce am băut şi ce gust a avut băutura aceea. Dar asta a fost mult mai târziu, ţi-am spus, şi mult mai departe. Atunci, în dimineaţa aceea, am băut Pepsi, şi Bari dormea în patul lui Mike, şi Decebal a povestit un sfert de oră cum doarme Babette în patul cu baldachin, şi eram atât de obosiţi încât l-am lăsat să vorbească. Pe urmă Mike a întins hărţile maiorului pe masă şi a început să traseze cu Decebal carouri, împărţind zona din jurul oraşului în pătrate cu latura de fix 2,5 km fiecare.

*

M-am întins în patul de lângă geam şi mă uitam la stucaturile din tavan. Erau îngeri graşi încurcaţi în ghirlande de ghips auriu, şi dacă aveai răbdare să urmăreşti liniile sinuoase, se frângeau, înconjurau aripile scurte şi trupurile grase, pe urmă unduiau în arcuri de ipsos continuate cu alte arcuri de ipsos, vedeai că de fapt ghirlandele alea nu se terminau niciodată. Închideau numai cercuri, împletindu-se printre îngeri. M-am răsucit, m-am uitat la Bari cum doarme. Cum i se umflă fălcile căzute, pe urmă aerul ieşea clocotind uşor de căldura dinăuntru, şi aşa mai departe. Puteam să mă uit la infinit cum doarme Bari, şi să-l aud pe Mike explicând doctorului cum are el de gând să caute oameni pierduţi prin zăpadă, şi chiar asta am vrut să fac, dar am făcut cu totul altceva. Nu ştiu de ce am făcut lucrul acela, poate pentru că am fost totuşi obosit, sau era soarele care în dimineaţa aceea intra, într-un fel special în camera mare, şi atunci când eşti obosit şi soarele intră într-un fel anume nu te poţi gândi numai la ce vrei tu să te gândeşti, şi atunci m-am gândit la fata aceea de care a vrut să mă întrebe Dan Sârbu. Întâi m-am gândit la ea în general, şi pe urmă la ce credeam eu că a fost fata aceea pentru, mine, şi la ce încercam eu să fiu pentru ea, şi de aici gata, nu l-am mai văzut nici pe Bari, nu l-am mai auzit nici pe Mike. Am văzut-o numai pe fată, întâi singură, pe urmă cum eram împreună şi ce însemna asta pentru amândoi, pe urmă am adormit şi n-am mai văzut-o deloc. Dar asta iar nu însemna mare lucru, pentru că de cele mai multe ori nu vezi lucrurile cele mai apropiate tocmai pentru că sunt atât

de aproape şi fac parte din tine, şi atunci ce rost mai are să te uiţi după ceva care oricum face parte din tine.

*

Lucrurile o iau razna când începi să iubeşti o fată mai înaltă decât tine.

Fata de care voia să întrebe Dan Sârbu era mai înaltă decât mine, şi de fapt era mai înaltă decât multă lume, dar nu mergea cu capul plecat şi umerii aduşi, cum merg oamenii înalţi. Mergea cu fruntea ridicată, şi spatele drept şi când ne întâlneam într-un loc unde era multă lume o vedeam totdeauna de departe; părul negru îi tăia oblic fruntea, obrazul, îi cădea pe umăr drept, lucios ca un val de smoală vie care mirosea uşor a nu ştiu ce, curat şi proaspăt. Umbla mereu în blugi şi tricou, şi atunci când am văzut-o prima oară era tot în blugi şi tricou, atât doar că nu ştiu bine când am văzut-o prima dată. Mai târziu am încercat de multe ori să-mi aduc aminte când am văzut-o prima dată dar n-am reuşit pentru că ne cunoşteam de mult, salut-salut, şi numai asta. Era frumoasă, şi avea corp frumos, cât se vedea sub blugii şi tricourile ei, dar era atât de înaltă încât nici nu exista pentru mine ca femeie; şi în rest nu era nimic deosebit, aşa că de fapt nu exista de loc. N-a existat de loc pentru multă lume, şi atunci era doar una din fetele care, când se adună undeva multă lume şi dansează, stau pe scaun şi zâmbesc, sau le vezi zâmbind rezemate de tocul uşii, sau răsfoiesc o carte luată din bibliotecă când muzica urlă şi toată lumea dansează, şi pe urmă, când e nevoie de cineva să aducă o tavă de la bucătărie, sau să fiarbă cafea, fetele astea zâmbesc mai departe şi aduc ele tava aşa, zâmbind. Fierb cele mai bune cafele din lume zâmbind la nesfârşit, şi cafeaua aceea te ţine în formă până dimineaţa, şi dimineaţa nici nu ştii când a dispărut cu zâmbetul ei fata aceea care toată noaptea a cărat tăvi şi a fiert cafele, şi cât nu făcea asta stătea rezemată de tocul uşii, uitându-se la cei care dansau. N-am reuşit să-mi aduc aminte când am văzut-o prima dacă, pentru că toate lucrurile astea se întâmplau firesc mult timp înainte de a fi împreună, şi am dansat cu fete mai potrivite cu mine, în timp ce ea se uita cum dansăm, rezemată de tocul uşii. Până într-o seară când nu aveam cu cine să dansez, şi atunci am zâmbit şi eu de pe scaun, am cărat fără nici un chef tăvi, cafea n-am făcut pentru că nu ştiam să fac cafea, şi asta a ţinut cât urla muzica, şi orga de

lumini arunca fulgere mititele de toate culorile, şi atunci a fost chiar un pic amuzant să mă uit la prietenii mei, cum dansează. Am stat rezemat alături de lungana aceea în uşă, şi ne-am spus încet unul celuilalt cam ce credem noi despre prietenii noştri care dansau, şi a fost grozav. Era ceva cald între noi cum râdeam, şi ceilalţi habar n-aveau de ce râdem, şi fata de lângă mine a fost aşa cum nu credeam că poate fi o tipă lungă care zâmbeşte în gol toată noaptea. Ştia să spună o grămadă de lucruri adevărate despre prietenii noştri care dansau, şi ce spunea nu avea nimic rău şi afurisit; erau lucruri frumoase sau lucruri simple care se împlineau oricum, dar ştia să le spună într-un fel care până la urmă te făcea sa râzi, şi atunci râdea şi ea. Pe urmă orga n-a mai aruncat lumini colorate, şi muzica a fost dintr-o dată învăluitoare, şi întotdeauna mi-a plăcut să mă mişc în muzica învăluitoare strângând o fată în braţe, şi mâinile care îţi înconjoară gâtul, şi restul. Cum poate fi caldă o fată, şi respiraţia care nici nu mai ştii dacă e a ta sau a fetei din braţe, şi cum se aranjează singure o grămadă de lucruri, în muzica învăluitoare. Nici n-are rost să-ţi spun. E ca atunci când eşti pe munte, şi cunoşti o fată, şi îi spui dintr-o dată lucruri pe care nici tu nu te-ai gândit să i le spui, dacă n-ai fi fost pe munte.

Atunci m-am uitat la lungană: păr negru, umeri drepţi, picioare nesfârşite. M-am uitat mult, pentru că dintr-o dată erau foarte multe de văzut, şi aşa cum stăteam, habar n-avea că mă uit la ea. Eram în partea în care părul îi curgea greu pe tâmplă, pe obraz, şi i-am văzut colţul gurii, bărbia încăpăţânată, şi gâtul lung ieşit de sub părul greu, şi cum se pierde gâtul în gulerul rotund al tricoului; şi ea nu putea să vadă că mă uit la ea decât atunci când ridica mâna şi-şi dădea părui la o parte de pe frunte, de pe obraz, cu un gest atât de al ei încât nici nu mai ştia când face asta. M-am uitat mult, cum priveşte la cei care dansează, şi nu mai zâmbea deloc, asta se simte. Oricum, nu poţi zâmbi toată noaptea.

Am ridicat mâna, i-am atins umărul:

— Salut, am spus.

Şi-a dat părul la o parte, acum se uita la mine, şi nu mai zâmbea deloc, dar asta a durat numai o clipă. Pe urmă nu pot să spun că râdea de bucurie, dar n-a mai avut faţa aceea de-o clipă. Au fost ochii, şi gura, şi glasul cuiva care se controlează:

— Salut.

Am luat-o de mină:

— Hai şi noi.

— Nu vreau.

I-am simţit mâna abia după ce şi-a retras-o din palma mea. Era îngustă, caldă, puternică, şi avea degete lungi asprite spre înăuntru.

— De ce?

A spus scurt:

— Complexe.

Asta putea fi luat cel puţin în două feluri:

— Centimetrii care îmi lipsesc?

Dintr-o dată a râs, dar acum râdea adevărat. Râdea din ea. A dat capul pe spate, undeva mult deasupra mea, de atâta râs.

— Dumnezeule, a spus, nu mai pot. Centimetrii ăia.

*

Cred că am adormit, pentru că întâi nu l-am mai auzit pe Mike, pe urmă n-am mai văzut-o nici pe lungană, şi când m-am dezmeticit, Decebal se uita la mine cum te uiţi la cineva care doarme atunci când şi tu vrei să dormi dar nu poţi, şi după aceea nici nu mai e cineva care doarme, te uiţi doar ca la un zid alb care îţi trimite înapoi gândurile, şi habar n-am ce gândea doctorul Mehedinţi dar aşa s-a uitat atunci la mine, ca la un zid alb.

— Unde-i Mike? Am întrebat.

— Face duş.

Camera mare era inundată de lumină şi pe jos erau două dreptunghiuri de soare care urcau încet pe covorul gros, şi lumina se aduna în puncte colorate şi pe urmă pleca în raze de toate culorile din barba doctorului; atunci vedeai clar că punctele colorate erau de fapt picături de apă care strângeau lumina, o răsuceau în nebuloase mititele, şi când Decebal a întors capul toate picăturile s-au scuturat şi gata, barba a fost neagră ca întotdeauna. Şi schimonosită în jurul buzelor, cred că doctorul voia să spună ceva dar pe urmă s-a răzgândit. N-a mai spus nimic. S-a uitat doar la mine ca la un zid alb, şi atunci m-am întrebat ce caut eu în treaba asta. M-am întins, m-am răsucit, l-am văzut pe Bari cum doarme în patul de alături – cu urechile căzute, cu fălcile căzute, cu o labă imensă atârnând, şi nu m-am mai întrebat ce caut în treaba asta.

— Şi tu ai făcut duş, am spus.

— Întâi am aşteptat să te scoli, a spus Decebal. Am aşteptat foarte mult, şi doar după aia am făcut duş. Când am văzut că n-ai de gând să te scoli.

— Aha, am spus.

— Pe urmă am aşteptat împreună cu Mike să te scoli, şi nu te-ai sculat nici atunci.

— S-a întâmplat, am spus.

Adevărul e că mă simţeam vinovat. Şi mai era visul cu Lungana, din care oricum nu ieşisem de tot, şi chiar după ce ieşeam din el aveam să rămân buimac, aşa se întâmpla când o visam pe Lungană. Rămâneam puţin în fiecare vis, şi puţinurile astea se adunau şi dintr-o dată se răsuceau fierbinte, şi partea proastă era că nu ştiam niciodată când o să se întâmple asta. Era aproape ca o boală de care ştii că până la urmă tot scapi, dar nu ştii când o să se întâmple asta.

— Aşa că Mike s-a dus şi el să facă duş, a spus Decebal.

— Da.

— Un duş fierbinte e exact ce trebuie după noaptea trecută. După frig, şi microbuzul acela.

— Da, am spus.

Am vrut să spun ceva şi despre şoferul microbuzului dar nu îl cunoşteam bine pe doctor, şi n-am mai spus nimic. Poate, la urma urmei, mi se păruse. Poate şoferul era un tip grozav, cine ştie ce şi-au spus ei toată noaptea în cabină, şi eu nu ştiam ce tip grozav e şoferul pentru că dormisem tot drumul în spate, cu câinii. Aşa că n-am mai zis nimic despre şofer, am ridicat din umeri şi am spus numai: da.

— Eu am făcut duş, şi mă simt foarte bine.

— Ia te uită.

— Mă simt înviorat.

Aiurea, era mort de somn. De asta nu făceam eu duş, pentru că după noaptea din microbuz un duş fierbinte pe urmă rece, pe urmă din nou fierbinte, era exact ce-ţi trebuia ca să dormi foarte mult, şi se pare că nu era timp de dormit.

— Vezi, am spus, eu… Duşurile astea…

— Bineînţeles, a făcut Decebal politicos.

— Aşa că…

S-a uitat la mine şi a râs, şi râsul acela putea însemna orice.

— Discutăm mai mult despre duşuri, am spus.

— Putem vorbi şi despre vreme, a zis doctorul.

— Până când?

— Asta e mai greu de spus.

— Nu e greu, am zis, şi am crezut că înţeleg de ce a râs doctorul înainte. Nu e greu, am repetat. Îţi spun eu. Până când o să te lămureşti că se mai poate discuta altceva cu mine. În afară de duşuri şi vreme.

— Ce chestie, a spus doctorul.

— Şi despre avioane, am zis. Cred că şi în afară de avioane se mai pot discuta cu mine o grămadă de lucruri.

— Complexe, a spus Decebal. N-am crezut. Nu la tine.

Vorbea exact ca Lungana.

M-am uitat din nou la barba lui, nu ştiam dacă spune chiar ce gândeşte, şi în cazul ăsta era doar unul din împuţiţii care cred că se poate discuta numai filologie cu filologii, mecanică cu mecanicii, aviaţie cu aviatorii. Medicina cu medicii, mă rog.

— Las-o… Am spus.

Voiam să spun: las-o moartă. Am vrut să spun: las-o moartă, suntem exact acolo unde doi tipi pot ajunge sau prieteni buni, sau să nu se mai înghită unul pe celălalt; şi asta depinde nu numai de chestia aceea inefabilă care face ca doi tipi să ajungă prieteni buni, sau să nu se înghită unul pe celălalt; asta depinde şi de ce îşi spun la un moment anume, şi de cum îşi spun ei ce au de spus, şi noi suntem chiar în momentul acela, şi dacă n-ai spus fix ce trebuie, gata, s-a terminat, nu mai e nimic de făcut. Aşa suntem construiţi, am vrut să explic, dar n-am mai apucat să explic. Nimic. Se auzea dincolo de perete un murmur care tot creştea clocotind ca un vulcan mititel înainte de erupţie, şi pe urmă chiar a erupt într-un tumult de urlete cum n-am auzit, sunete sfâşiate urcând disperat în acute şi coborând de cealaltă parte într-un hămăit adânc, rar, ca un mortier de asediu. S-a îndoit fizic aerul sub nu-ştiu-ce arc încordat care până la urmă a cedat plesnind într-un troznet îngrozitor şi camera s-a clătinat, şi dincolo de zid arcul s-a surpat şi s-a prăvălit cu zgomot înfundat, şi mai erau zgomote mici, succesive, de lucruri rupte şi sfărâmate, pe lângă zgomotul acela care se tot prăvălea. A fost ca şi cum ceva nefiresc de greu cădea poticnit din tavan pe trepte care se rupeau troznind cumplit şi pe urmă s-a trântit uşa spre coridor, şi ceva-ul acela

nefiresc de greu se târa strivind parchetul spre uşa trântită, şi ţipetele acute s-au stins în gemete prelungi, şi zgomotul mortierului de asediu a răsunat pe coridor, amplificat şi sugrumat ciudat în acelaşi timp.

— Asta-i Babette, a zis Decebal.

A sărit, şi abia reuşeam să mă ţin după el; a deschis uşa, şi pe coridorul larg era una din fetele cu şorţ de subretă şi cu o chestie de dantelă apretată pe cap, numai că fata se zvârcolea pe jos şi toate, dantelele, şorţul, rochia, se amestecau îngrozitor între ele, şi aşa, zvârcolindu-se, ţipa din ce în ce mai rar; s-a transformat ţipătul în gemete, şi gemetele în horcăieli stinse când alergam spre ea să o ridicăm; mai erau uşile întredeschise ale camerelor, şi feţe palide sau groaznic de congestionate în uşile întredeschise, şi coridorul barat de Babette-Nebuna care lătra la fata de pe jos, sugrumată în lesa legată de stâlpul baldachinului, numai că stâlpul acela era rupt şi oprit în curmezişul uşii, am văzut mai târziu, după ce am ridicat fata, am crezut noi că o liniştim cu câteva cuvinte şi am lăsat-o sprijinită de perete. Îi tremurau picioarele, ca la cei scăpaţi din accidente de aviaţie. Am sprijinit fata de perete, ne-am repezit la Babette şi am împins-o în cameră, atunci am văzut camera cea frumoasă făcută praf, baldachinul rupt, sfâşiat, prăbuşit, se amestecau mătăsurile de sus cu broderia cuverturii, patul masiv târât spre uşă sfâşia mocheta de pe jos cu picioarele lui sculptate în labe de grifon. Babette însăşi nu arăta mai bine, ochii holbaţi, blana zbârlită, colţii zgărzii de forţă înfipţi în gâtlejul umflat şi întărit de atâta lătrat.

— Ce-i asta?

— Tâmpita, a spus Decebal şi n-o să ştiu niciodată dacă se referea la Babette sau la fata cu şorţuleţ, pentru că atunci a apărut Mike, ud, cumplit, înfăşurat într-un prosop imens de baie, se scurgea apa pe el, a apărut numai şi a fost de ajuns pentru că îi ardeau ochii, şi îi flutura barba şi n-a mai fost nevoie de cuvinte. Totul a fost dintr-o dată foarte clar, fără nici un cuvânt. S-a uitat la noi printr-o ceaţă sângerie cu ochii aprinşi, dincolo de umerii strânşi în prosopul cel mare începeau să apară chipuri agitate, mânioase, indignate, curioase, Babette mârâia înăbuşit şi în tot timpul ăsta apa scursă de pe Mike s-a adunat pe jos în băltoace mici care până la urmă s-au unit între ele şi au făcut o băltoacă mare.

— Dumnezeule, a făcut Mike; s-a uitat la Decebal, după aceea s-a uitat la patul târât, mocheta sfâşiată, la baldachinul prăbuşit şi după aia s-a uitat iar la Decebal.

— Aş vrea să ştiu doar cam ce mai avem de gând pentru ziua de azi. E încă devreme, şi dacă până acum am reuşit să schilodim o femeie, să facem praf o maşină şi să devastăm un hotel, aş vrea să ştiu cam ce mai putem face până diseară. Ce mai lăsăm întreg după noi, până diseară.

Şi-a aruncat colţul prosopului peste umăr, şi era ca un senator roman muiat de ploaie, pentru că prosopul lui alb avea pe margini un desen roşu ca o panglică care se împletea în fel şi chip cu ea însăşi. A ridicat mâna slabă, vânoasă, acoperită cu un fel de blană udă, a socotit pe degete: – scandalul de la miliţie, cucoana aia muşcată de braţ. Maşina buşită în faţa hotelului. Celălalt scandal, din hol. Povestea asta – arăta cu un gest patetic camera întoarsă pe dos.

— Exagerezi, a spus Decebal. Nu trebuia să intre aici, şi gata. Nu se intră aşa, într-o cameră în care este un câine.

— Aşa cum? A vrut să ştie Mike.

— Nu se dă buzna, într-o cameră în care este un câine. Cred că ştiu ce a fost – a vrut s-o vadă pe Babette, şi gata, a dat buzna…

— Poate n-a dat buzna, am spus. Poate a intrat normal. Poate a bătut la uşă, şi abia după asta a intrat. Ai văzut, când a intrat la noi, întâi a bătut la uşă.

— Tu cu cine ţii? A întrebat Decebal.

— Mi-e prieten Platon, dar mai prieten mi-e adevărul, am spus.

O clipă s-a făcut linişte; au tăcut oamenii de pe coridor, n-a mai gâfâit Babette, s-a auzit doar cum picura apa de pe Mike.

— Mai spune o dată, pilot – a şoptit Sârbu.

S-a uitat la mine cu un zâmbet uşor care putea însemna orice.

— Spun de câte ori e nevoie: mi-e prieten Platon, dar mai prieten mi-e adevărul.

Din nou s-a făcut liniştea aceea, din nou am auzit picăturile de apă căzând în băltoaca de pe mochetă; şi atunci se făceau alte picături de apă, mai mici, şi care nici nu se auzeau, se vedeau numai prin aer cum trasează traiectorii scurte, irizate, mult arcuite.

— Mike, a spus încet doctorul, pentru numele lui Dumnezeu, cine l-a adus pe ăsta aici?

*

Bari al IV-lea nu s-a mişcat când am intrat la noi; a deschis numai un ochi şi l-a ţinut deschis cât Babette a mirosit ce era de mirosit prin cameră, şi pe urmă s-a aşezat exact în mijlocul covorului şi s-a scărpinat mult timp, aranjându-şi blana de pe gât. După asta a mai ocolit o dată camera, şi noi stăteam uitându-ne cum miroase Babette camera, cum se scarpină şi cum îi mai dă o dată ocol; şi cum se urcă în pat alături de Bari, atunci l-am simţit pe Mike crispându-se, încordându-se sub halat, dar n-a mai fost nimic. A trosnit patul şi acum gata, erau două capete imense cu urechi clăpăuge, şi două labe imense atârnând peste marginea patului, şi trupurile grele, blănoase, fierbinţi, băgate unul în altul ca atunci când erau căţei; şi Bari a închis ochiul doar când soră-sa l-a împins şi s-a ghemuit în el, ca atunci când erau căţei.

— Uite că ţine, a făcut Decebal.

— Sigur că ţine, a spus Mike. Cum naiba să nu ţină? E calculat pentru un om normal de 80 kilograme, care se culcă împreună cu o nevastă normală, şi dorm normal, şi atunci sigur că ţine. Nu se rupe nimic. Se rupe numai când priponeşti de el căţele nebune, care se reped la personalul hotelului.

— Cine a pus-o să intre? A întrebat încăpăţânat doctorul.

— La personalul hotelului, a repetat suveran Mike. Nici nu ştiu cum o să ieşim din chestia asta, a spus. Nici nu cred că ne mai ţin ăştia aici, chiar dacă le plătim tot hotelul. Tu ce zici, pilot?

— El nu zice nimic, a spus repede Decebal. El e prieten cu Platon.

Am ridicat din umeri.

— Mie mi-e foame.

Aşa că ne-am aşezat şi am mâncat ce pusese Florentina în rucsacul lui Mihai, şi ce pusese Camelia în rucsacul doctorului, numai eu nu aveam nimic de mâncare pentru că ce îmi pusese mama în rucsac era departe, în frigiderul de la refugiu. Am mâncat mult, şi am făcut ceai pentru mine pe spirtiera doctorului, şi pe urmă Mike a făcut cafea din aceea îngrozitoare după care nu se mai doarme trei nopţi, dar eu n-am băut cafea. Am băut numai ceai, şi după asta am vorbit despre ce aveam de

făcut, şi Mike a spus că omul acela stătea de fapt la o vilă, şi se trata la sanatoriu, şi în fiecare zi pleca de la vilă după masa de dimineaţă, şi se întorcea târziu, când aproape se întuneca, şi cei de la vilă s-au obişnuit cu asta, îi păstrau mâncarea, atât doar că nu ajungea la sanatoriu de fiecare dată când pleca de la vilă. Se plimba prin parcul sanatoriului, şi prin pădure, de fapt prin păduri pentru că nu avea un loc al lui, miliţia cercetase şi ştie, se plimba mult şi de asta venea târziu la vilă, chiar în zilele când totuşi ajungea la sanatoriu, pentru că după tratament…

— După ce îşi făcea procedura, a şoptit Decebal, care nu ştiu ce avea în dimineaţa aceea.

— După tratament, a spus Mike, pleca din nou la plimbare prin păduri. Cu toate că doctorii care îi făceau procedurile nu erau de acord cu asta.

— De ce? Am întrebat.

— Era un om bolnav, a spus Mike.

— Ce avea? S-a interesat Decebal.

— Nu ştiam că sunt boli la care strică o plimbare prin pădure, am spus.

— Nu ştiu ce avea, a zis Mike. Asta e treaba ta – s-a întors spre doctor. Ar trebui să te duci, să te uiţi prin fişa lui.

— O să mă duc, a spus Decebal.

— Să vorbeşti cu doctorii, a zis Mike. E altceva când discută cu tine, ca de la doctor la doctor.

— O să mă duc, a repetat Decebal, dar nu s-a dus. S-a dus mult mai târziu, după ce cunoşteam fiecare copac din pădurile care înconjurau valea, urcau spre creastă şi coborau în cealaltă vale, şi urcau din nou spre crestele care din oraş se vedeau albastre de atâta depărtare când era senin – până acolo am fost, şi doar când nu a rămas altceva de făcut, atunci a mers Decebal la sanatoriu, şi nici nu ştiu, a fost bine, a fost rău, pentru că din ce a aflat el, discutând ca doctor cu doctorii de acolo, era limpede că am coborât degeaba pădurile de dincolo de creastă, şi am urcat degeaba celelalte păduri, care se terminau cu crestele albastre. Pentru că omul acela era atât de bolnav încât n-ar fi putut să urce decât până la creastă pădurile care înconjurau râul, valea, oraşul. Dar asta am aflat târziu, şi dacă doctorul Mehedinţi ar fi mers la sanatoriu din prima zi, cred că nu s-ar mai fi întâmplat nimic. Adică lucrurile s-ar fi terminat cu femeia aceea muşcată de braţ, şi cu Dacia lovită de microbuz şi

cu povestea de la hotel. Dar atunci, în prima dimineaţă, după ce a spus că o să se ducă, Decebal a uitat, şi pe urmă el şi Mike au băut cafea din aceea otrăvită, în timp ce eu mă uitam la câini cum dorm, şi cu asta gata, am fost pregătiţi să începem.

— Poate îmi spuneţi şi mie ce începem, am zis.

— Poate vă îmbrăcaţi întâi, a spus Decebal, pentru că Mike nu avea pe el decât prosopul acela ca o togă, iar eu pantalonii vechi de zbor cu bretele şi tricoul meu cu F-18.

— Chiar, a spus Mike, hai să ne îmbrăcăm, dar nu am reuşit să ne îmbrăcăm. S-a deschis uşa, a intrat plutonierul de miliţie, pe urmă au intrat un bărbat şi o femeie, o fată frumoasă şi tristă, şi pe urmă încă un bărbat cu o femeie, şi nici nu a fost nevoie să mă uit mult la ei ca să văd că de fapt toţi erau trişti. Erau plânşi, şi cu cearcăne vinete, şi cu doliul acela improvizat, folosit când e iarnă şi îţi moare neaşteptat cineva drag şi atunci îmbraci hainele cele mai mohorâte pe care le ai până îţi faci altele, negre de-a binelea.

— Dânşii au venit, a început plutonierul, şi atunci uite ce s-a întâmplat, Mike a răcnit dintr-o dată: afarrră! Dar a răcnit, adică au vibrat geamurile, şi lampa din tavan, şi Bernardinii au sărit, ştiau să se mişte şi repede, au fost în picioare în mijlocul camerei şi lătrau gros, aşa cum ştiau ei, ca mortierele de asediu.

— Afară! A ţipat din nou şeful Salvamontului sinăian; atunci oamenii aceia trişti s-au îmbulzit, au ieşit pe uşă, şi până la urmă a ieşit pe jumătate şi plutonierul, şi Mike a spus pentru câini, pentru Decebal, pentru mine: nu mai suport, burghezii ăştia cu Dacia lor, şi pentru miliţianul oprit în uşă a spus: v-am rugat să ieşiţi.

— Să vedeţi… A spus miliţianul.

— Nu văd nimic, a răspuns Mike. Nu mai vreau să văd nimic. Nu vreau nici măcar să mai aud altceva, în afară de treaba pentru care ne-aţi chemat aici.

— Păi… A încercat plutonierul. A închis uşa, a rămas cu spatele rezemat de tăblia din lemn întunecat.

— Credeam că s-a terminat, a spus Mike. Credeam că aţi aranjat singur ce era de aranjat. Nici nu era mare lucru de aranjat. Credeam că nu e mare lucru să lămureşti doi oameni că Dacia lor va avea o capotă nouă şi strălucitoare, fără ca ei să mişte un deget.

— Cinci oameni, a spus Decebal.

— Exact, s-a corectat Mike. Aţi venit cu toţi cinci aici.

— Păi da, a spus repede plutonierul. Voiau foarte mult să vă vadă.

— De ce să mă vadă? Nu le-aţi spus că le cumpăr o capotă nouă?

— Aia sunt alţii, a zis miliţianul. Cei cu capota sunt alţii.

— Atunci, cu ăştia ce e?

Miliţianul a făcut semnul acela, cu degetul mare peste umăr.

— Sunt rudele lui. Ale persoanei pe care o căutaţi dumneavoastră, cu câinii.

— Dumnezeule, a zis Decebal. Mike nu a spus nimic, nici eu nu am spus nimic, numai Bari a căscat şi s-a întins pe covor, şi Babette-Nebuna a căscat şi ea şi s-a întins repede alături.

— Cred că ne-am cam grăbit, a spus încet doctorul.

— Atunci să-i chem, a zis miliţianul. Vor să vorbească cu dumneavoastră.

— Cheamă-i, a spus Mike.

— Poate pui întâi ceva pe tine, a propus Decebal.

Mike s-a întors cu spatele, şi s-a îmbrăcat, şi când a fost gata eram aproape la fel, eu cu pantalonii de la costumul de zbor, şi el cu salopeta de schi care abia se vedea de atâtea fermoare late, mari, albe.

— Să intre, a spus Mike. Cu toate că nu prea văd ce le putem spune.

— Ştii cum e, a ridicat din umeri doctorul. Să faci ceva, când nu mai ai totuşi nimic de făcut. Nu e prima oară.

— Da, a spus Mike.

— Să faci totuşi ceva, când ce e foarte important pentru tine e de acum treaba altora.

— Da, a repetat Mike.

— O treabă pe care oricum nu o poţi face, şi atunci măcar atât, să vorbeşti cu cel care o poate face.

— Să te încredinţezi, am spus.

— Cam aşa ceva, a spus doctorul. Nu ştiu dacă am fost foarte clar.

— Ai fost, l-a încredinţat posomorât Mike. Ai dat de fapt definiţia Salvamontului.

— Afurisită definiţie, a zis doctorul. Scârboasă definiţie.

Miliţianul se uita cum vorbim. S-a uitat întâi la câini, şi pe urmă s-a uitat la doctor, şi la Mike, şi la mine când am spus: „să te încredinţezi”, şi pe urmă s-a uitat din nou la doctor şi la Mike, şi iar la doctor.

— Vor doar să vă vorbească, a spus.

Nu s-a uitat nimeni la el. Nu era dintre noi, dacă înţelegi.

— La voi cum e, pilot? S-a interesat Sârbu.

— La noi e şi mai scârbos, am spus. Şi nu îmi face nici o plăcere să vorbesc despre asta. Restul am gândit: La noi, nu mai vine nimeni să se încredinţeze. La noi, când cineva nu mai poate face ceva pentru un om care-i este foarte apropiat, nimeni nu mai poate face ceva pentru omul acela.

*

Am trecut pe lângă o casă mare, cenuşie, urâtă, cu două şiruri nesfârşite de ferestre identice, şirul de la parter era întrerupt chiar la mijloc de o uşă din fier forjat, şi am intrat în pădure. Şi a fost ca atunci când intri prima oară într-o pădure, pentru că din punctul ăsta de vedere pădurile seamănă cu zborul: niciodată nu intri la fel într-o pădure, dacă înţelegi. E ca atunci când decolezi şi avionul e acelaşi, şi pista de beton e aceeaşi, şi vocea conducătorului de zbor în căşti e cea binecunoscută până la obsesie, şi uite, nici o decolare nu seamănă cu cealaltă. Aşa a fost când am intrat în pădure, şi o grămadă de oameni au descris pădurea iarna, au pictat-o, au schimbat copacii în cuvinte, şi zăpada în cuvinte, şi au legat cu har cuvintele între ele şi uite, ce se întâmplă în jurul nostru nu semăna cu copacii puşi pe pânză sau pe hârtie. Nu semăna cu nimic, pentru că pădurea în care am intrat era atât de ea însăşi, cum numai celelalte păduri în care tot intrasem erau, şi dacă eşti atât de tu însuţi, nu poţi semăna cu nimeni. Poţi numai să fii. Aşa s-a întâmplat cu pădurea aceea, era, şi de aceea spun că poate fi asemuită cu zborul, care nici el nu seamănă cu nimic, dar este. Pot însă să spun cum a fost pădurea aceea atât de ea însăşi:

Trunchiurile erau foarte înalte, şi drepte, şi pentru că se ridicau din zăpadă păreau întunecate la culoare, aproape negre, dar de fapt erau gri-cenuşii, ca piatra. Şi reci ca piatra, şi lucioase ca piatra lustruită de multele mâini petrecute în trecere peste coloanele de piatră, şi pentru că ramurile începeau foarte de sus şi se împleteau între ele alcătuind ogive chenăruite alb

de zăpadă, pădurea părea într-adevăr o catedrală, deşi asta s-a spus de multe ori, despre multe păduri; atât doar, că nici catedralele nu seamănă între ele. Şi pentru că totul începea în zăpadă şi se termina sus cu chenarul acela de zăpadă, şi asta cât se vedea cu ochii, pădurea aceea era ca lucrurile care încep şi se termină în acelaşi fel. Exista o limită de la care trunchiurile păreau să se apropie, şi încă o limită de la care credeai că se unesc, atât de apropiate erau, şi crengile nici nu se mai adunau în arcuri ogivale, se împleteau într-un plafon de tăcere dincolo de care nu se mai vedea cerul albastru din ziua aceea, era numai lumina plecată din cerul albastru, care prin tavanul de crengi se filtra alb-cenuşie şi se albăstrea din nou, vag, aproape de zăpada de jos din care ieşeau tulpinile acelea drepte, şi se albăstrea mai tare, cu umbre de violet, în toate urmele şi adâncurile din zăpadă, şi contura un cerc net în jurul fiecărui copac, acolo unde copacii se ridicau în lumina alb-cenuşie. Mai erau copaci mici şi tufe, şi era ceva care te făcea să bănuieşti sub zăpadă frunzele căzute, ude, negre, cafenii, galbene din toamna tocmai trecută, şi chiar iarbă palidă, cu firul moale, dacă pe urmă dădeai frunzele la o parte. Aşa arăta pădurea aceea nemaivăzută, şi noi am pornit prin ea fără să vorbim, şi am mers unul călcând pe urmele celui din faţă; mergeam în linie, aşa ca să vedem tot ce era înainte. Copacii care se trăgeau la o parte alunecând pe cercurile albastre, şi câinii care întâi s-au oprit, au adulmecat pădurea necunoscută şi au intrat în ea mergând în linie, cu noi, fără să adulmece prin zăpadă, şi mergeau puţin pieziş uitându-se înapoi, în spate, dincolo de noi, unde nu trebuia să se întâmple nimic. Şi noi mergeam spre marginea unde copacii începeau să se apropie între ei pentru ca până la urmă să se lipească de-a binelea, dar era undeva o şmecherie pentru că, oricât mergeam, n-am reuşit să ajungem la marginea aceea. N-am reuşit nici măcar să ajungem mai aproape de ea decât am fost când am intrat în pădure, urcam însă, şi atunci am reuşit să ajungem până la locul unde copacii cenuşii se terminau şi începeau mestecenii. Nici nu e nevoie să-ţi mai spun cum au fost, albi, zvelţi şi cu cearcăne negre, şi ramurile lor subţiri curgând din ramurile groase, atât de subţiri şi verzi-galbene chiar acum, în toiul iernii. Era ca atunci când cineva vrea să te convingă că iarna nu ţine totuşi veşnic, şi atunci îţi arată o frunză, sau o floare de seră, numai că mestecenii aveau

crengile acelea verzi în pădure, aşa cum se înălţau din zăpadă. Pădurea de mesteceni era albă, şi se căţăra mai abrupt pe deal, şi când ne-am uitat înapoi întâi am văzut doar împletitura crengilor de la copacii cenuşii, şi pe urmă a început să se vadă şi oraşul, şi înainte de a intra în pădurea de brazi am văzut chiar şi râul cel sticlos. Cum se frângea lumina în râul sticlos, în apa verde-închis, care atunci nici nu mai era verde-închis, sclipea şi gata. Dar nici aici n-am reuşit să atingem marginea unde trunchiurile albe se uneau într-un zid de nepătruns, şi până la urmă am intrat în pădurea de brazi unde dintr-o dată s-a făcut întuneric şi zăpada nu mai era albă, era roşcată de atâta cetină foşnitoare. Însă cu brazii eram obişnuiţi, şi am urcat printre ei ştiind că de fapt nu se unesc niciodată, ni se pare numai, şi chiar, până la urmă se făcea albastru şi din ce în ce mai multă lumină intre trunchiurile negre, subţiri, zgrunţuroase, şi când am ajuns sus de tot, pe creastă, nu s-au mai văzut nici pădurea cenuşie, nici mestecenii, nici râul, nici oraşul; rămânea lumina, şi un cerc negru închis în sfârşit în jurul nostru, şi dincolo de cercul negru alt şir de creste, albastre din pricina depărtării.

— Cam mult, am spus.

Am arătat pădurea cum cobora valea şi urci spre crestele albastre, pe urmă m-am întors arătând pădurea care cobora spre oraş.

— Cam mult, pentru noi cinci.

Mike n-a răspuns, şi nici Decebal n-a spus nimic. S-au întors doar o dată cu mine, şi priveau văile şi crestele acelea într-un fel anume. Au scos hărţile primite de la maior şi s-au uitat întâi pe hartă, după aceea la pădurea din jur, şi din nou la hărţi. Au orientat hărţile spre nord, dar nordul nu l-au găsit nici cu busola, nici după ceas şi soare. Nici după muşchiul de pe copaci, nici după cum se adunau văile pe hartă, pentru că întâi au îndreptat hărţile spre nord şi doar după aceea s-au uitat să vadă daca văile chiar se adunau la fel, pe hârtie şi la picioarele noastre şi, ce să vezi, se adunau la fel. Se potriveau, şi de fapt era limpede că n-au nevoie de busole, de ceasuri, de muşchi sau de soare, ca să ştie unde e nordul. Ştiau şi gata. Când trebuie tot timpul să ştii unde eşti, după o vreme nu mai ai nevoie de busolă. E ca la păsări. Îşi îngustau ochii, şi şopteau ceva, socoteau pe degete şi pe urmă îşi duceau în faţa ochilor degetele încrucişate într-un anume fel, le împleteau până

rămânea un pătrat între ele, atunci ridicau mâinile în faţa ochilor şi priveau prin pătratul acela, şi după aceea buzele se mişcau încet, ca la oamenii care au ceva foarte important să-şi spună.

— Cam mult, chiar dacă am căuta fiecare de unul singur, am spus din nou, dar n-au răspuns nici acum. S-au învârtit spre nord, spre sud, spre est şi spre vest, şi se uitau printre degetele împletite şi mişcau din buze, şi în tot timpul ăsta Babette-Nebuna se învârtea după Decebal, şi Bari al IV-lea s-a învârtit după Mike, numai eu am stat pe loc şi m-am uitat la ei cum se învârt.

— 40, a zis Mike într-un târziu, dar a vorbit tare şi atunci am înţeles ce mormăiau ei mişcându-şi buzele, calculau.

— Ţi-am spus, a făcut Decebal. Pentru o rază de 5 km, asta înseamnă cinci zile. Douăsprezece zile pentru 7,5 km, şi dacă vrem să facem ceva de care să fim măcar noi siguri, cam de douăsprezece zile e nevoie.

— Tu ce zici, pilot? A întrebat Mike.

— Dă-mi harta, am spus.

Mi-a dat harta, şi m-am lămurit despre ce e vorba, încă înainte de a mă uita limpede la ea. Înainte de a o întoarce cu partea de sus după nordul meu, numai când am văzut cum arată harta aceea, curbele de nivel, şoselele, drumurile forestiere, drumurile pur şi simplu, potecile. Toate potecile. Nu uitaseră nici o potecă. Nici o piatră mai răsărită, nici un izvor, nici o tufă, copac izolat, podeţ dintr-o singură bârnă sau casă de pădurar părăsită acum o sută de ani. Erau trecute şi siluete mititele de copaci care lămureau ce găseai în pădurile precis conturate: mesteceni, fagi sau brazi, şi cât de înalţi, şi cât de groşi erau mestecenii, fagii, brazii. Am văzut şi râul sticlos, şi o bucată de oraş cu străzile urcând din cele două bulevarde de-a lungul râului, şi un dreptunghi negru care însemna sanatoriul, atunci m-am lămurit ce sunt hărţile acelea. Planuri directoare cu scara 1: 2.000, sau 1: 5.000, în care fiecare centimetru de pe hartă însemna 20 de metri pe teren, sau cincizeci, m-am uitat sub cifrele care însemnau titulatura acelui plan şi îl încadrau în coordonate precise, acolo am citit: 1: 2.000. Nu mai văzusem aşa ceva din liceul militar, şi nici nu credeam că o să mai văd. Hărţile noastre de aviaţie aveau scara 1: 1.000.000- sau 1: 5.000.000, şi fiecare centimetru însemna zece, sau cincizeci de kilometri. Depinde cât de departe trebuie sa zbori. Când zburam

foarte departe, atunci foloseam hărţile în care fiecare centimetru pe hârtie însemna cincizeci de kilometri pe pământ; pentru că, atunci când zburam foarte departe, nu era prea important ce ai sub tine. Ce rămâne sub aripă, şi cum arată pământul acela. Când zburam foarte departe aveam alte griji. Ne uitam mai mult la debitmetru şi socoteam cât putem zbura cu gazul rămas, şi atunci nu ne prea interesa ce e sub noi. Ne interesau doar aerodromurile de rezervă, şi astea erau trecute pe hărţile 1: 5.000.000, şi erau mâzgălite cu creion portocaliu, şi se vedeau foarte bine cum te uitai pe hartă. Era nevoie, pentru că în cabina avionului de vânătoare nu prea e loc să întinzi o hartă şi chiar dacă ai reuşi să o întinzi cât de cât, nu este prea mult timp ca să te uiţi la ea.

— Noi în aviaţie avem hărţi unu la un milion, am spus.

— Felicitările mele, s-a înclinat uşor Mike Sârbu. Sper că ştii să o citeşti şi pe asta.

Am spus că ştiu.

— Şi că ţi-ai dat seama ce e cu liniile astea trase cu creionul.

Am spus că mi-am dat seama. Cum alcătuiesc liniile pătrate cu latura de 2,5 km, şi ce sunt pătratele acelea, zone de căutat. Careuri. Pentru o rază de şapte kilometri în jurul oraşului, asta însemna 36 de careuri. Atât doar, că noi cinci nu puteam acoperi 36 de careuri în douăsprezece zile, trei careuri pe zi. Aveam nevoie de şase zile pentru un singur careu, dacă voiam într-adevăr să căutăm.

— Şi de fapt, am spus, nici nu ştiu bine pe cine căutăm. Pe cine, sau ce căutăm. Un tip fugit de civilizaţie şi care, oricum, nu se lasă găsit, sau pe cineva care s-a pierdut în zăpadă şi atunci e la fel de greu de găsit, sau pe cineva care pur şi simplu n-a venit la masa de prânz, într-o bună zi, şi de atunci n-a mai venit de loc…

— Mai ai? A întrebat Mike, încet.

— Oh, am spus. Bineînţeles că mai am. Un tip sătul de familie. Speriat de boala lui grea, şi a sărit în apă când se întorcea de la procedură, şi atunci nici n-ar trebui să-l căutăm noi, ar trebui să-l caute cu scafandri. Îndrăgostit de călăreaţa de la circ, şi atunci a fugit cu circul, şi noi îl căutăm în pădure. S-a dus la gară şi s-a urcat în primul tren, şi noi îl căutăm în pădure.

Uite câte sunt de lămurit până să ştim ce avem de făcut, şi întâi ar trebui de fapt să ştim pe cine căutăm, ţi-am spus.

— Uite pe cine, a spus Mike la fel de încet, şi a-scos dintre hărţi o fotografie şi atunci l-am văzut prima oară, şi tot ce pot să-ţi spun este că era unul din oamenii pe care nici nu-i vezi, când îi întâlneşti pe stradă. Nici nu-ţi dai seama că te-ai întâlnit cu cineva. Ocoleşti, şi gata. Nu era unul din oamenii de care îţi aduci aminte înainte de culcare. Avea doar o haină sport care nu se potrivea, atât. Era prea mare. În rest, totul era foarte limpede. Nu era unul din oamenii care fug de civilizaţie, sau fug de nevastă, sau se îndrăgostesc do călăreaţă şi pleacă cu circul. Din cei care se urcă neaşteptat în tren şi coboară în staţii îndepărtate, sau se aruncă în apă pentru că au ei o boală grea. Nu era genul. Era doar un om obosit, şi speriat de boala lui, şi care se plimba prin pădure exact ca să uite cât de speriat şi de obosit este. Era exact genul de om care vine întotdeauna la masă când e aşteptat, chiar dacă întârzie, şi atunci bineînţeles te sperii când dintr-o dată nu mai vine. Cred că mi-ar fi plăcut să fiu la fel dacă nu erau avioanele, sau cel puţin aşa mi s-a părut, când m-am uitat la fotografie: omul acela, cu haina lui sport, prea mare. Mai târziu mi s-a părut că e un fel de linişte, dincolo de spaimă şi oboseală, şi atunci m-am uitat, din nou la poză. Aiurea, nu era deloc liniştit. Stătea cu mâna pe gâtul unui cerb împăiat, şi încerca să zâmbească în aparatul de fotografiat, dar nu era deloc liniştit. Era doar înspăimântat de-a binelea pentru ce se întâmplă, şi obosit de spaima aceea, însă nu era frica pentru el, dacă înţelegi; şi ca să vezi toate astea, trebuia să te uiţi de mai multe ori la poză. Aşa am văzut că şi haina aceea nu era prea mare. Era numai strâmbă, şi avea prea multe catarame şi fermoare, şi buzunare aplicate încheiate cu capse. Omul acela nu era obişnuit să poarte haine sport cu fermoar, a fost foarte limpede. Nu era obişnuit nici să meargă în pădure, şi nici să găsească drumul dacă se pierdea, şi era limpede că devreme ce singur nu putea să facă asta atunci trebuia să-l ajute cineva.

*

Bineînţeles că ne-au dat afară, şi când ne-am întors la hotel lucrurile ne aşteptau jos în hol, şi ni s-a spus zâmbind că am fost instalaţi într-un loc corespunzător, şi ce să vezi, locul acela corespunzător era casa lungă, cenuşie, cu două şiruri identice de ferestre, de la marginea oraşului. De unde începea

pădurea. Cu uşă de fier forjat, casa pe care am ţinut-o minte doar pentru că era atât de urâtă. Am trimis înainte microbuzul, şi noi am mers pe jos, şi când am ajuns se întuneca, şi casa era şi mai urâtă, pentru că ferestrele identice aveau obloane groase prinse în chingi late de fier negru, şi toate obloanele erau închise, ferecate, şi casa era oarbă şi întunecată, şi părea o prelungire a pădurii spre oraş. Atât doar, că într-o pădure ştii cam ce te aşteaptă, dar când intri prima oară într-o casă, habar n-ai ce poţi găsi dincolo de uşa din fier forjat. Noi am găsit o cucoană dârză şi uscată, cu păr alb şi ochelari din aceia cu arc, de la începutul secolului, şi rochie severă din stofă groasă, şi ochelarii cu arc erau ancoraţi printr-un şnur, solid, împletit, de o broşă prinsă în stofa groasă.

— Bună seara, a spus Mihai Sârbu.

— Bună seara, a spus doctorul Mehedinţi.

— Bună seara, am spus, şi după aceea s-a făcut tăcere, pentru că băbuţa aceea n-a spus nimic. Şi-a strâns numai buzele şi s-a uitat la noi cu multă atenţie şi de foarte departe, şi asta a ţinut mult timp, s-a uitat întâi la bocancii lui Mike, la bocancii doctorului, la ghetele mele de zbor care alunecau îngrozitor prin zăpadă, şi pe urmă s-a uitat la pantalonii cu multe fermoare ai lui Mike, la pantalonii doctorului rupţi la genunchi de dimineaţă, de când Decebal plonjase după Babette, s-a uitat atentă la vata ieşită în ghemotoace murdare prin rupturile acelea, şi după asta s-a uitat atentă la pantalonii mei. La scurtele noastre şi pe urmă a ridicat ochelarii şi s-a uitat la noi, ce rămânea în afară de ghete, pantaloni şi scurte căptuşite. S-a uitat o groază de timp şi noi tăceam cum se uita la noi, şi mi-ar fi plăcut foarte, mult să ştiu cum mă vede, dar nu mi-a reuşit niciodată chestia asta, să mă privesc din afară.

— N-am venit, a spus deodată Mike. Am fost trimişi. Dacă dumnea…

Atunci l-am strâns de umăr, şi când Mike s-a întors, am spus: În regulă… Lasă-mă pe mine.

Unde să te las? A şuierat Mike. Nu vezi că ne dă afară?

— Nu ne dă, am spus.

Am ieşit, mi-am înfipt mâinile în cefele groase, moi fierbinţi, ale Saint-Bernarzilor, şi i-am împins înainte prin uşa din fier forjat, în casa cea urâtă.

*

Cealaltă băbuţă a fost într-adevăr îngrozitoare. Avea tot ochelari cu arc şi şnur gros, şi purta o rochie neagră cu guler de dantelă, şi manşete din dantelă, dar dantelă autentică, îndelung migălită cu croşeta din aţă albă de bumbac, şi nu zâmbea într-adevăr niciodată. Cred că nici nu ştie să zâmbească. Era aşa, o maşină îmbrăcată în băbuţă, şi care funcţiona. Se mişca în rochia ei neagră cu dantele albe, şi avea în grijă tot o vilă uriaşă cu acoperiş ascuţit unde ar fi trebuit să fie un hotel, dar de fapt era domeniul ei absolut, pe care îl stăpânea cum avea ea chef, şi acolo nimic nu mişca fără să ştie ea că mişcă. Nici personalul, nici clienţii, nici mobilele, şi de fapt cred că nici nu făcea vreo deosebire între personal, clienţi şi mobile. Asta era felul ei de a trăi şi gata. Nu trebuia să ştie să zâmbească, pentru ca lucrurile să meargă cum trebuie în hotelul ei. Cred că nici nu-şi imagina că un hotel se poate conduce zâmbind. Cred că de fapt nu-şi imagina nimic niciodată. Cred că lucrurile astea două merg împreună când zâmbeşti şi când îţi poţi închipui tot felul de lucruri care de fapt n-au fost niciodată, şi dacă nu ştia să zâmbească, nu ştia nici că se pot imagina lucruri care să o facă să zâmbească. Noi am nimerit acolo pentru că Lungana a vrut să facă o baie adevărată, era vară, mergeam cu Faetonul decapotat, altfel n-avea rost să mergi cu Faetonul vara, treceau camioane din acelea imense, albastre, acoperite cu prelate, TIR, camioanele ridicau un praf îngrozitor. Rămânea pe botul pătrat al maşinii, pe parbriz, pe feţele noastre şi în părul Lunganei, şi scrâşnea între dinţi, şi asta dura până găseam un lac, sau un râu, numai că acolo unde am fost în vara aceea, nu erau foarte multe lacuri sau râuri. Erau doar izvoare subţiri ieşite din pământ între pietre imense sau rădăcini roşii de brazi întunecaţi, şi apa era atât de rece încât nici nu ne puteam spăla cum trebuie. Pe urmă porneam iar, şi şoseaua făcea bucle între dealuri line cu pajişti de un verde pălit pentru că vara aceea a fost fierbinte chiar şi sus, în nord, şi dealurile line erau acoperite spre poale cu verde stins, şi pe urmă se rotunjeau sub cerul foarte albastru cu păduri de un verde întunecat, pline de mister. Erau foarte dese, şi din şosea nu se vedeau decât două-trei rânduri de brazi, pe urmă totul se contopea într-o beznă verde despre care puteai să crezi orice, dar noi ştiam că acolo se deschid neaşteptat poieni rotunde acoperite cu iarbă din aceea cu firul lung şi îngust. Ridicat spre soare chiar când soarele

apunea dincolo de brazi, şi pe urmă arcuit sub propria-i greutate. Pentru că atunci când soarele apunea, noi ieşeam din şosea, cuplam tracţiunea pe toate cele patru roţi groase, reductorul, şi atunci Faetonul alb, pătrat, greoi pe asfalt, se transforma într-un automobil de urcat dealuri şi străbătut păduri, şi noi asta făceam, treceam prin câmpiile dintre dealuri, şi intram în pădure, şi ne strecuram prin întunericul trunchi urilor solzoase fără să aprindem farurile, până izbucnea lumina de amurg într-una din poienile rotunde, tăinuite. Acolo opream, şi făceam focul, şi Lungana arunca în ceaun cartofi fără să-i mai cureţe de coajă, şi când ne-am săturat de cartofi fierţi în coajă i-a aruncat în jarul de sub ceaun, şi asta a durat până n-am mai putut mânca nici cartofi copţi în spuză. Aşa a fost vara aceea, plină de dealuri împădurite, şi maşini TIR ridicând trâmbe de praf, şi cartofi fierbinţi, şi apa îngheţată a izvoarelor subţiri. Mai erau nopţile, care despărţeau dealurile şi şoseaua prăfuită în felii atât de altfel între ele, încât niciodată n-am putut pune cap la cap ce am făcut noi în vara aceea. Asta a durat până Lungana a spus că vrea să facă o baie adevărată la un hotel, cu apă caldă, şi cu apă rece, aşa am ajuns în faţa vilei cu acoperiş ascuţit. Am intrat fără să ştim ce se întâmplă de fapt în vila aceea. Am crezut că intrăm într-un hotel ca toate hotelurile. Am crezut că e de ajuns să explicăm că vrem doar să ne spălăm, şi cum o să fie după aceea, sub jetul de apă fierbinte, pe urmă rece, şi din nou fierbinte. Cum o să ne ştergem cu prosoapele hotelului, moi, pufoase, în culori pastelate, pentru că prosoapele noastre erau aspre şi nu mai aveau de mult nici o culoare. Pe urmă plăteam cât ne cereau pentru baia aceea, deşi Lungana asta a făcut cât am stat sub duş, mi-a ţinut o teorie întreagă despre drepturile drumeţului obosit şi datoria fiecăruia faţă de drumeţul obosit, şi ideea de bază era că dacă ea ar avea un hotel n-ar cere niciodată bani pentru anumite chestii, de la drumeţii autentici. Pentru un duş fierbinte, despre asta era vorba în principal. Cu prosoapele a fost exact cum ne-am închipuit, într-adevăr pufoase şi imense, al Lunganei era galben-blând şi s-a potrivit minunat cu ochii negri, cu părul negru, lung, muiat de apă şi care începea să vălurească şi să prindă lumina într-o ţesătură difuza şi aşa mai departe, al meu a fost albastru deschis şi avea brodaţi într-un colţ pescăruşi albi. A fost foarte bine, şi după ce am făcut duş, şi ne-am şters cu prosoapele

galbene şi albastre, şi ne-am îmbrăcat, ne-am dezbrăcat şi am intrat din nou sub duş – atât de bine a fost. De data asta am discutat cu gura plină de apă dacă tariful pentru duş se calculează funcţie de cât stai în baie, sau e tarif fix, socotit pentru durata medie de stat sub duş a unui adult normal, şi bineînţeles că pe urmă am dezbătut ideea de durată medie şi cea de adult normal. Pe urmă am tăcut, şi stăteam cu faţa ridicată, şi ne-a biciuit apa fierbinte fruntea, ochii închişi, obrajii. A fost într-adevăr plăcut, numai cu prosoapele nu a mai fost la fel pentru că erau deja ude, reci, lipicioase, şi culorile pastelate nu mai însemnau mare lucru. Am ieşit din baie, şi am vrut să plătim, şi atunci uite ce s-a întâmplat: doamna de la recepţie a spus că nu avem nimic de plătit. Nu acum. A spus că serviciile se plătesc o dată cu camera, şi noi aveam camera 25, şi doar atunci m-am uitat atent la ea şi am văzut ochelarii cu arc, şi rochia neagră cu dantele albe, când am spus că nu am cerut nici o cameră. Stăteam foarte prost cu banii, ca de obicei, şi tot ce voiam era să scăpăm cât mai ieftin de duşul acela, şi să plecăm suficient de repede ca să ne rămână timp de căutat poieni rotunde dincolo de dealurile între care era hotelul. A răspuns punând uşor cheia pe scândura aceea lustruită care îi despărţea biroul de ceea ce ar fi trebuit să fie holul hotelului dar era de fapt o cameră dintr-o casă locuită de oameni care n-au nevoie să meargă la hotel, şi merita să vezi cum a făcut asta: definitiv. A făcut-o în aşa fel, încât tot ce mai rămânea era să iei cheia, dar n-am luat-o. M-am gândit la poiana rotundă, la cum avea să urce Faetonul prin pădure, şi ce se întâmpla acolo după ce ne umflam cu cartofi fierţi ori copţi în spuză, nu se putea petrece într-o cameră de hotel. Nu între patru pereţi, şi cu tavan deasupra capului. Sunt lucruri care nu se pot petrece decât în poieni tăinuite, sub cerul liber, de asta n-am luat cheia pusă atât de categoric pe scândura lustruită. Eram sătul de lucruri definitive. Voiam lucrurile acelea atât de amare pentru că ştii că nu durează, se duc fără să mai fie niciodată, şi care erau de două ori minunate, o dată pentru că erau ele minunate în sine, şi pe urmă pentru că ştiai că n-au cum să ţină foarte mult. Sunt, şi dintr-o dată nu mai sunt, şi dacă n-ai ştiut să pricepi asta când au fost lângă tine, gata, s-nu dus şi nu rămâne decât gustul amar pentru ce ar fi putut să fie. Aşa se întâmplau lucrurile cu Lungana, numai că Lungana ştia să spună: acum, şi încă: gata,

nu mai are rost, când într-adevăr nu mai avea nici un rost. Aşa era făcută, şi nici nu ştia dacă e bine sau e groaznic de rău; eu mă împotriveam şi când era limpede că nu mai are nici un rost împotrivirea, şi singurul rezultat era că reuşeam să stric şi ceea ce fusese, şi iar nu e nimic de făcut, pentru că aşa eram construit. Am avut mare noroc cu Lungana, care recunoştea lucrurile, şi m-a recunoscut în seara-noaptea-dimineaţa aceea în care am dansat şi ne-am lăsat prietenii fără cafea, şi am avut noroc cu ea şi în nopţile petrecute în poienile rotunde, şi tot aşa a fost atunci când mă uitam la cheia aceea fără să o ating, şi s-a întins peste umărul meu mâna subţire, puternică, arămie a Lunganei, a luat cu ea cheia, şi gata. Ne-am dus în camera 25 unde am găsit lucrurile acelea amar-minunate. Numai serile erau îngrozitoare pentru că trebuia să coborâm fix la şapte jos, unde era un restaurant şi unde la una din mese ne aştepta, solemnă şi rece, maşinăria aceea care arăta ca o bābuţă în rochie neagră cu guleraş din dantelă. Mâncam cuviincios exact lucrurile acelea care ne-ar fi făcut înainte fericiţi, şi era chiar ora când cuplam tracţiunea pe patru roţi şi reductorul, şi Faetonul ieşea din şosea şi începea să urce dealurile. De data asta mă uitam la Lungană, şi Lungana mă liniştea cu o fluturare a genelor, şi făcea mai departe conversaţie cu bătrâna aceea cumplită. Am încercat şi eu, dar nu mergea, vorbele se poticneau în obstacole pe care nu puteam să le înţeleg, cuvintele nu se adunau acolo unde trebuie, şovăiau şi căpătau înţelesuri calpe, şi atunci doar alunecau pe faţa lucrurilor care trebuiau spuse. Nu se putea discuta aşa, chiar dacă bătrâna zâmbea politicos şi încuviinţa din cap, şi pe urmă spunea şi ea lucruri care se tot depărtau de ce ar fi trebuit să însemne ele cu adevărat, şi atunci era rândul meu să zâmbesc politicos şi să dau din cap. Numai Lungana nu zâmbea. Lungana se uita fix la băbuţă, dar nu mi-a spus niciodată ce a descoperit în dosul ochelarilor cu arc. Se uita fix la bătrână şi ştia să răspundă cu aceleaşi înţelesuri care treceau pe lângă mine, şi seara târziu, când rămâneam singuri în camera 25, sau în seara când ne-am plimbat prin livada aceea în care era ascunsă o biserică veche încheiată din lemn de stejar acum şapte sute de ani, şi tot încercam să lămuresc ce s-ar fi vrut spus din ce se spusese de fapt, Lungana îşi dezvolta teoria despre lucrurile care nu merită să fie explicate, dacă n-au fost oricum înţelese. Nu e nimic de

înţeles, spuneam, şi am crezut asta o săptămână întreagă, cât am stat la hotel. Am înţeles, sau mă rog, am crezut că înţeleg, dar când am plecat, voiam să plătim şi să plecăm, şi Faetonul aştepta la uşă umed de rouă, pentru prima dată la recepţie nu mai era bătrâna aceea, a fost o fată amabilă şi indiferentă, şi fata ne-a spus simplu că, de fapt, nu aveam nimic de plătit. Pentru hotel, pentru mesele luate la restaurant, pentru duşul, de la care începuse toată povestea. A spus că am fost invitaţii doamnei şi atunci când inviţi pe cineva nu îi ceri după aceea bani, asta e clar. Lungana tăcea, şi a fost doar zâmbetul acela uşor al ei, şi fluturarea ştiută din gene când am spus că trebuie să o vedem neapărat pe doamna măcar să-i mulţumim, dar n-aveam pe cine vedea pentru că doamna nu mai era, plecase, şi doar când am spus că o aştept în camera care nu semăna a hol de hotel, doar când am spus că o să stau acolo până când apare doamna, numai atunci Lungana a ridicat din umeri şi a zis: Dumnezeule, cum poate fi cineva atât de prost. Nu are rost, a zis, şi atunci am înţeles doar că trecusem pe lângă ceva minunat fără să-l recunosc, şi am simţit, mergând spre maşină, gustul amar pentru ce ar fi putut de fapt să fie.

*

Dar de atunci am învăţat să recunosc băbuţele severe fortificate în dosul ochelarilor cu arc. De asta i-am spus lui Mike că e în regulă, şi am împins câinii în faţa noastră şi într-adevăr a fost în regulă pentru că doamna aceea bătrână s-a răsucit, şi a pornit la stânga pe coridor, şi după câţiva paşi s-a uitat peste umăr şi a spus: ce aşteptaţi, dar asta suna din gura ei ca un „bine aţi venit”. Am rămas în urmă, şi din nou a fost ca dimineaţa la hotel când mă uitam după Mike şi Decebal, şi după câinii lor cum se pierd în lumină, numai că acum nu se pierdeau în lumină, acum s-au cufundat în semiîntuneric, şi nu mai erau uşi înalte din lemn întunecat, uşile de aici erau mici, albe, şi pe jos n-a mai fost mocheta somptuoasă, era un preş simplu, subţire, prin care simţeai cât de rece e cimentul. Casa urâtă pe din afară nu mai avea foarte mult ca să fie săracă pe dinăuntru, şi n-am reuşit să-mi dau seama unde am nimerit. Pentru că eram obosit după toată ziua aceea absolut aiurită, şi pentru că ziua începuse şi se termina acum cu Lungana, şi pentru că lumina chioară în care se duceau prietenii mei nu era de la becuri sărace, venea de la lămpi mici cu abajururi colorate

prinse pe perete între uşile mici şi albe, şi ele asta era caldă, şi după câţiva paşi locul era sărac doar pe lângă hotelul baroc de dimineaţă, şi după alţi câţiva paşi eram ca într-un fel de casă a cuiva, exact ca atunci când am fost cu Lungana în vila cu acoperiş ţuguiat. Cred că asta se întâmpla din cauza băbuţelor care încercau ele să fie severe sub rochii de culoare închisă, şi până la urmă uite ce reuşeau că-ţi era într-un fel ca atunci când ajungi undeva, unde eşti de mult aşteptat. Pe noi ne-a aşteptat în capătul coridorului un apartament adevărat, cu vestibul, baie în stânga, bucătărie în dreapta şi două camere, una mare, cu o grămadă de paturi, cealaltă mai mică, cu frigider şi canapea, după baie şi bucătărie. Paturile erau lipite câte două şi acoperite cu pături moi, groase, în carouri viu colorate, şi primul lucru pe care l-a făcut Bari al IV-lea a fost să se urce în unul din paturile alea şi să se învârtă pe pătura în carouri, şi tot timpul ăsta patul a scârţâit îngrozitor, şi pătura se făcea ghem sub picioarele groase cu gheare imense, şi aşteptam zgomotul acela de lemn şi atunci băbuţa avea să ţipe şi să ne dea afară. Nu s-a frânt lemnul, şi Bari s-a lăsat greu peste pătura amestecată cu perna, cu cearşaful, îi atârnau urechile, labele, capul masiv peste marginea patului, îi curgeau pleoapele şi fălcile după tipicul ştiut, se topeau fulgi mari de zăpadă pe blana de câine pentru că am uitat să-ţi spun, afară ningea, şi asta a fost tot. Adică a mai fost privirea blândă, bleagă, indiferentă, a ochilor injectaţi, strecurată pe sub pleoapele căzute, şi cu asta chiar că s-a terminat, a adormit Bariloiu, i-a lunecat uşor o labă, până a atins podeaua. Babette – nu, Babette a preferat de la bun început antreul cu plăci de gresie pe jos, uneori am găsit-o în baie sau în bucătăria aceea pe care oricum nu o folosea nimeni şi a intrat o singură dată în camera cu paturi lipite, dar asta a fost mai târziu. Atunci, în seara aceea, după ce Bari a adormit în pat şi Babette s-a întins pe gresia antreului şi am avut probleme serioase să o dăm la o parte ca să deschidem uşa, şi după ce băbuţa cea severă ne-a aruncat o privire crâncenă prin sticla ochelarilor cu arc şi ne-a dorit din vârful buzelor „noapte bună”, doar după asta Mike s-a întins, şi a spus: ce zi, ce zi, şi ne-am dat seama că suntem morţi de foame, că nu mâncaseră nici câinii şi că toate bagajele noastre, cu mâncare, şi lanternele, şi busolele şi schiurile cu clăparii Cameliei, toate erau în microbuz, şi noi habar n-aveam unde e microbuzul albastru.

— Poate nu i-au dat bine adresa, a sugerat Mike.

— N-aveau ce adresă să-i dea, a spus Decebal. Oralul ăsta e ca o râmă. Intri printr-o parte, ieşi prin cealaltă.

— O râmă prin care curge un râu, am spus.

— Era destul să-i explice: cel mai pocit hotel din oraş…

— Nu-i hotel, a spus Mike.

S-a uitat în camera mare, cu şirurile ei de paturi alăturate. Erau trei şiruri de câte şase paturi alăturate, şi între paturi erau poteci strâmte acoperite cu acelaşi preş subţire, ros, ca pe coridor.

— Chiar, a zis Decebal, nu prea seamănă a hotel.

— N-avea nici recepţie la intrare, am spus. Nu ştiu dacă aţi văzut…

— N-am văzut-o decât pe baba aia, a răspuns Mike. N-am văzut-o decât pe ea. Mai era puţin şi ne dădea afară, sau ne scotea ochii, sau mai ştiu eu ce. Asta, dacă nu era pilotul. Ce i-ai făcut, pilot?

— Nu i-am făcut nimic, am zis. Îi plac câinii, atâta tot. Cu cât un câine e mai mare, cu atât îi place mai mult.

Mike s-a uitat la mine, a deschis gura să spună ceva, n-a mai spus nimic. N-am spus nici eu nimic. Nu era nimic de spus.

— Poate ne-au cazat la un cămin de fete? A zis Decebal, gânditor.

— Nu ne-au cazat la un cămin de fete, a spus Mike, apăsat. Nici nu mă interesează, unde ne-au cazat. Mă interesează unde e nenorocita aia de rablă…

A fost exact ca în povestea craiului Saltan, pentru că în clipa aceea am auzit motorul sub geam. Am auzit întâi motorul, şi pe urmă cum scârţâia caroseria ruginită, şi un mănunchi de raze a luminat puternic prin ferestrele joase când maşina a întors în curte şi a claxonat prelung, şi cu asta, gata, motorul s-a stins, şi noi am deschis geamurile, şi am avut în faţă microbuzul albastru. L-am descărcat rapid şi am băgat pe fereastră sacii de dormit, rucsacurile, pioletele, corzile şi ce mai scosese Mike din magazia Salvamontului sinăian, şi tot timpul şoferul ne explica ce greu a fost să găsească vila asta care de fapt nu avea nici adresă, şi noi n-am mai aranjat lucrurile, le-am lăsat aşa, aruncate pe paturi, între paturi, şi Mike a spus: nu-i nimic, mâine facem ordine, acum mâncăm şi ne culcăm, suntem prea obosiţi, dar n-am făcut ordine niciodată. Vreau să spun, tot mormanul

acela de echipament a rămas aşa, aruncat, cât am stat acolo, pentru că în fiecare seară am fost prea obosiţi ca să facem ordine, şi dacă aveam neapărată nevoie de ceva, mergeam la morman şi întorceam totul pe dos până reuşeam să scoatem de acolo chestia aia de care aveam nevoie. Şi de câte ori am căutat ceva, ne-am lovit de schiurile Cameliei care reuşeau să fie peste tot, şi de fiecare dată am spus că ies cu ele, măcar în curtea vilei, dar n-am reuşit să ies pentru că de fiecare dată a fost ceva mai important de făcut.

Dar atunci, în prima seară, n-am ştiut toate astea. N-am ştiut că n-o să facem niciodată ordine, şi că n-o să pun niciodată schiurile în picioare. Am mâncat, şi pe urmă am hrănit câinii, şi pe urmă am avut probleme cu şoferul, care nu voia să doarmă în aceeaşi cameră cu Bari. A declarat că el iubeşte foarte mult animalele, dar nu în casă. El iubea foarte mult animalele în curte. Casa era pentru oameni, nu pentru animale. Am încercat să-l lămurim că e vorba de Bari al IV-lea, dar nu s-a lăsat convins. Ne-a explicat că lumea se împarte în două, afară pentru câini şi restul animalelor, înăuntru pentru oameni, şi că jumătăţile astea nu se amestecă în nici un fel între ele. Adevărul e că avea chef de vorbă, dormise toată ziua.

— Numai că noi nu aveam chef de vorbă, şi atunci l-am trimis să se culce în cealaltă cameră, unde nu era nici un câine. N-a fost foarte uşor, pentru că Babette era culcată pe gresia din antreu, rezemată comod de uşa noastră, şi tot ce i-a spus Decebal prin uşa trudnic întredeschisa, n-a fost suficient s-o convingă să se dea la o parte. Aşa că a trebuit să împingem toţi, şi până la urmă am reuşit să ne strecurăm prin crăpătura îngustă, şi ajuns dincolo nu puteai să calci, trebuia sărit complicat peste Babette care nu s-a clintit un centimetru, şi se lăţea în toate părţile aşa că practic nu aveai unde să pui piciorul, trebuia să calci pe ea; însă eu n-aş recomanda nimănui să calce pe Babette-Nebuna. Adevărul e că trei sferturi din existenţa ei oricum învăluită în mister, Babette era foarte blândă, şi răbda absolut orice, dar nu am reuşit niciodată să ştim precis în care sfert al existenţei sale era Babette la un moment dat. Lucrul putea fi constatat numai experimental, şi pe socoteala experimentatorului. Aşa că am făcut tot baletul acela complicat prin crăpătura uşii, şi de fapt asta s-a repetat cât am stat acolo,

pentru că Babette şi-a ales din primul moment antreul pentru ea, şi nu s-a mai clintit de acolo, ţi-am spus.

L-am dus pe şofer în camera fără câini, care era mai mică decât dormitorul nostru, şi neaşteptat de cochet mobilată, cu o canapea şi un radio mare şi un frigider gol, şi l-am lăsat să doarmă pe canapea până a doua zi, când a plecat înjurându-ne.

Noi am sărit din nou peste Babette, numai că acum Babette a mârâit, şi Mike a spus: iar a apucat-o, şi atunci Decebal a răspuns: sigur că a apucat-o, dacă n-am scos-o la plimbare după cină. Mike a spus că astea sunt aiureli, cu plimbatul câinilor după cină, dar nu erau aiureli, pentru că şi Bari s-a cerut afară, şi cum eu dormisem tot drumul, şi dormisem şi dimineaţa la hotel, am ieşit cu câinii. Am ieşit pe geam, nu mai avea rost să defilăm pe coridorul cu lumină puţină până la uşa din fier forjat, şi noaptea era dintr-o dată rece, neagră şi plină de fulgi de zăpadă.

*

Bari a fost agitat toată noaptea, l-am auzit umblând printre paturi, şi podeaua gemea sub labele groase, se arcuiau scândurile înguste şi veneau la loc cu un suspin scurt, şi pe urmă scârţâia patul, îl auzeam pe Baribal căutându-şi locul, cădea bufnind înfundat pe aşternutul răscolit atunci adormeam, dar asta nu dura foarte, mult pentru că din nou mă trezeau paşii grei călcând podeaua. Cred că Saint-Bernard-ul l-a trezit şi pe Mike, pentru că l-am auzit pe Mike mormăind, şi pe urmă a zis: dar lasă-mă naibii în pace, şi Bari l-a lăsat. Adică a venit la mine, şi mi-a învineţit umărul cu laba groasă, pe urma m-a mirosit îndelung, i-am simţit răsuflarea fierbinte şi nasul imens, rece, umed, căutând în scobitura gâtului, şi câteva clipe am stat aşa cu capul, cu bărbia lipite de botul masiv, pătrat, şi dincolo de fălcile moi, blegi, am simţit colţii, cum îmi apăsau bărbia prin pielea moale.

— Mike am spus, se întâmplă ceva.

— Se întâmplă pe dracu, a zis Mike, dar de fapt dormea şi habar n-avea, nici că vorbeşte, nici ce vorbeşte. Dormea şi vorbea în acelaşi timp, unii sunt capabili de performanţă. Cred că dormea şi înainte, când l-a trimis pe Bari la naiba, şi Bari a venit la mine. Cred că a dormit tot timpul, după ce eu am încălecat geamul şi am ieşit cu câinii, şi a dormit cât m-am plimbat cu Babette-Nebuna şi cu Bari prin curtea vilei, şi când

m-am întors Decebal mi-a făcut semn să mă mişc încet ca să nu-l trezesc, şi dormea mai departe când a vorbit cu Bari, şi când mi-a zis mie că nu se întâmplă nimic.

— Nu se întâmplă nimic, i-am spus lui Bari, şi câinele a rămas aşa, cu capul lipit de capul meu, şi pufnea uşor pe nări, şi atunci simţeam aerul cald de-a lungul gâtului, cum cobora spre piept pe sub tricou, şi se răspândea cuprinzându-mi umerii, spatele, şi aşa cum dormeam am ştiut că aerul acela cald era de fapt viaţa lui Bari şi atunci am îmbrăţişat în somn căpăţâna imensă şi am dormit aşa, dar iarăşi nu pentru foarte mult timp, pentru că Bari s-a desprins şi atunci m-am ridicat şi m-am uitat după el, şi l-am văzut trecând printre paturi, până la fereastră. A privit îndelung sticla neagră prin care oricum nu era nimic de văzut, şi pe urmă s-a ridicat în două labe rezemat de pervaz şi iar privea afară ca şi cum afară se întâmplau lucruri foarte importante, şi nu înţelegeam de ce face asta. A stat rezemat de pervaz şi s-a uitat afară şi era foarte preocupat, nu îngrijorat, era numai atent la ceva care se întâmplă în curtea vilei, nu vedeam mare lucru pentru că era întuneric, dar desluşeam conturul negru mat al capului, al trupului de Saint-Bernard şi negrul lucios al geamurilor, şi atunci am ştiut că ce se întâmplă afară nu e periculos. Se întâmplă, şi gata. N-am înţeles doar de ce Bari se ridicase în două picioare, pentru că oricum era foarte mare şi capul lui depăşea cu mult pervazul jos. Astea au fost întrebările cu care am adormit până la urmă în noaptea aceea, şi dimineaţa m-a trezit Decebal care tot râdea ca de o glumă, şi când l-am întrebat de ce râde, mi-a arătat doar cu degetul spre geamul acela, prin care se uitase Bari în curte. Afară viscolea.

Era un viscol tăcut cum se întâmplă numai în văile adânci de munte, unde vântul nu vine uscat şi tăios aruncându-ţi în faţă zăpada seacă, ascuţită, înţepătoare, ci curge lent, se prăbuşeşte necontenit dinspre creastă tot împingând un val alb, gigantic, opac, de fulgi imenşi care foşnesc şi se aştern unii peste ceilalţi în troiene instabile ca dunele de nisip. Era un viscol ca o avalanşă care nu se mai termină, şi afară era la fel de greu de respirat, mers, văzut, trăit, ca într-o avalanşă adevărată. Era exact genul de viscol care te face să stai în casă, nu pentru că în casă ar fi mai bine, ci pentru că afară nu se poate face nimic, nici măcar nu eşti sigur că mai poţi să te întorci, dacă totuşi ai reuşit să ieşi şi să faci doi paşi prin zăpada foşnitoare. Era unul

din viscolele care când se termină aduc cer senin, şi soare care topeşte atât de rapid zăpada aceea specială, încât te întrebi dacă într-adevăr a fost, şi dacă eşti de la Salvamont, ştii sigur că într-adevăr a fost. Pentru că după asemenea viscole sună telefoane, şi se urcă în munte chiar dacă vântul mai împinge valul acela opac, şi pe urmă telecabina coboară pachetele acelea lunguieţe, înfăşurate în saci de dormit uzaţi, cu fermoarele scoase, saci legaţi de sus până jos în corzi roşii de alpinism pe care după asta nu le mai foloseşte nimeni.

Uite cu ce fel de viscol ne-a primit Dorna, şi nici nu se punea problema să facem altceva decât să stăm şi să privim pe geam, şi nici asta n-am putut face multă vreme, pentru că geamurile s-au făcut opac-strălucitoare de fulgi, şi nu se mai vedea nimic afară. Se simţea numai cum casa aceea lungă se îngroapă în zăpadă. Şi, dacă viscolul a fost în ziua a doua a venirii noastre – şi atunci a fost – însemna că microbuzul albastru şi şoferul lui n-au plecat decât în a treia, sau chiar în a patra zi, adică ne-am mai ciocnit o vreme de existenţa aceea morocănoasă, şi plecarea izbucnită din înjurăturile mocnite a fost mai târziu, dar asta nu are nici o importanţă pentru ce am făcut noi mai departe. Doar aşa, dacă vrei să te întristezi. Mike mi-a spus că nu-l mai ţine minte pe şoferul acela, şi Decebal a spus că n-are importanţă când a plecat, de atunci a trecut multă vreme şi o zi nu mai contează, şi de fapt uite că nici eu nu-mi mai amintesc, nici cum arăta şoferul şi nici când a plecat, şi asta spune cam tot ce ar mai fi de spus.

*

Dar atunci, în dimineaţa aceea cu lumină difuză, am dormit cât am putut, şi cred că de fapt dimineaţa trecuse de mult când ne-am dat jos din pat, ne-am spălat la baie şi ne-am îmbrăcat, numai că Mike şi Decebal erau în salopete de schi şi pulover, iar eu mi-am pus şi haina de zbor, ghetele acelea care alunecau tot timpul, mănuşile şi ochelarii cu filtru portocaliu prin care se vedea bine pe ceaţă şi în viscolul de afară; mi-am trecut pe după gât şnurul busolei, am luat staţia walkie-talkie…

— Ce faci? A întrebat doctorul.

— E acolo cineva care aşteaptă… Am început.

— Scoate alea de pe tine, a spus Mike încet.

A fost o clipă în care am socotit: două zile până s-a dat telefonul de la miliţie, şi cum am venit noi aici, asta însemna de

fapt trei zile. Cum am venit aici şi am pierdut încă o zi plimbându-ne la maiorul acela, şi la hotel, şi urcând pe dealuri prin păduri de mesteceni. Cum a stat Mihai tot drumul, ca un arc, şi cum s-a liniştit exact când am ajuns aici.

— Totuşi…

— Unde vrei să te duci? A întrebat Mihai. Şti ce e afară?

Ştiam ce e afară.

— Pe noi cine crezi că o să ne caute?

Am lăsat staţia walkie-talkie pe pat, m-am jucat cu busola atârnată de gât, am răsucit-o în toate felurile; pe urmă m-am uitat la ea şi nordul era exact acolo unde îmi închipuiam eu că trebuie să fie nordul.

— Aşa se pune problema?

— Aşa se pune problema.

Mi-am scos ochelarii, mănuşile, haina groasă şi gata, eram doar în pantalonii cu multe buzunare, şi cu puloverul pe gât.

— Acum ce facem?

Stăteam şi ne uitam unii la alţii, şi prin uşa deschisă de la antreu ne-am uitat şi la Babette, şi Babette s-a uitat la noi. Adevărul e că nu era nimic de făcut. Dincolo de geam viscolea, şi dincolo de uşa apartamentului habar n-aveam ce este, şi în cameră era cald, şi mai aveam încă destulă mâncare, şi mai erau sticlele cu rom cubanez vechi de şapte ani, şi telefoanele pe care spunea Mike că trebuie neapărat să le dea mai puteau aştepta pentru că oricum nu era nimic de făcut pe viscol. Dacă nu cumva viscolul rupsese firele de telefon şi, din cum venea necontenit vântul încărcat de zăpadă, era clar că firele de telefon n-au reuşit să reziste. Aşa că am mâncat pe un pat cu pătură verde, şi pe urmă am deschis o sticlă de rom cubanez, şi Decebal a fiert într-un vas de aluminiu romul cu zahăr şi lămâie, şi după ce am discutat mult timp dacă ce bem noi se cheamă punch sau grog, Mike a hotărât că exact acum e momentul să dea telefoanele pe care trebuia să le dea.

— Atât doar, a spus, că nu ştiu unde e telefonul în casa asta.

— Mai e chestia cu firele, şi-a amintit Decebal.

— Ce fire? A întrebat Mike. De unde au apărut firele astea?

— Firele de telefon, a explicat doctorul. Cele rupte de viscol.

— Poate nu s-au rupt, a spus Mike. Poate fluieră în viscol, şi aşteaptă să vorbească cineva prin ele.

— Eu cred că s-au rupt de mult, a spus Decebal. Tu ce zici, pilot?

— Nu-l întreba pe pilot, a zis Mike. Pilotul are tot felul de prieteni ciudaţi, care îl îndeamnă să facă chestii şi mai ciudate.

— Prietenii mei sunteţi voi, am spus.

— Prietenul lui e Platon, i-a comunicat Mike doctorului.

— Platon a fost prietenul meu ieri dimineaţă, am spus. În dimineaţa asta, prietenii mei sunteţi voi.

Uită-te la el, m-a arătat Mike cu degetul. În fiecare dimineaţă, alt prieten.

— Groaznic, a spus doctorul.

— Hai să vorbim despre prietenii pilotului, a hotărât Mike. Să vedem ce crede el despre chestia asta sfântă, prietenia.

Decebal a fost imediat de acord.

— În regulă, a zis. N-am reuşit să discut niciodată cu un pilot treaba asta.

— Care treabă? M-am interesat.

— Nu fă pe prostul, s-a indignat Mike. Ce înţelegi prin a avea un prieten, tu, care îţi schimbi prietenii în fiecare dimineaţă?

— Să ne spună ce crede despre prietenia dintre un băiat şi o fată, a zis Decebal.

— Cel mai bun prieten al omului e câinele, am spus.

M-am ridicat de pe patul cu pătura verde şi m-am dus la patul în care dormea Bari al IV-lea. I-am cuprins în braţe căpăţâna şi mi-am îngropat faţa în blana deasă şi am tras adânc în piept aer fierbinte cu miros pătrunzător de Saint-Bernard.

— E bine, am spus. E chiar foarte bine. Cu Bari am fost prieten ieri dimineaţă, şi sunt şi în dimineaţa asta, şi o să fim prieteni şi mâine dimineaţă.

— La aviatori, o prietenie veşnică durează trei dimineţi, i-a explicat Mike lui Decebal.

— Aşa se pare. Altceva ce ne mai poţi spune, pilot?

— Ah, am spus, o grămadă de lucruri.

— De exemplu.

— Dacă prietenul tău greşeşte o dată, e vina lui. Dacă greşeşte a doua oară, e vina ta.

— Profund, a spus doctorul.

— Proverb arab, am explicat.
— Nu cred că ai mulţi prieteni, dacă te ţii de proverbul ăsta, a spus Mike.
Am ridicat din umeri.
— N-ai de unde să ştii cum e în Arabia.
— Chiar, a zis Mihai, care nu renunţa uşor la ideile lui, câţi prieteni ai?
M-am gândit puţin, am socotit pe degete.
— Nu prea mulţi.
— Vezi? A făcut doctorul.
— Nu sunt de acord cu tine, a spus Mike
— Cu mine, sau cu pilotul? A întrebat Decebal.
— Cu pilotul, a spus Mike. Nu sunt de acord cu pilotul.
— Slavă Domnului, am spus. Slavă Domnului, că nu eşti de acord. Unde am ajunge, dacă am fi toţi de acord?
— La echilibrul râvnit, a zis Mike.
— La stagnare, am spus. Echilibrul nu e atunci când ai fix atâta negru, cât alb ai. Echilibru e când una din părţi devine atât ele puternică, încât le domină net pe celelalte, şi atunci lucrurile merg încotro le mână partea cea puternică.
— E clar, a spus Mike, pilotul s-a pilit. Nu credeam că eşti terminat din două pahare de grog.
— A fost punch, am zis.
— A fost grog, ascultă-mă pe mine. A fost rom îndoit cu apă şi fiert cu zahăr, şi asta s-a numit dintotdeauna grog. Şi n-am crezut niciodată că cineva poate fi terminat după două pahare de aşa ceva.
Am ridicat din umeri.
— Nu sunt mai pilit ca tine.
— Ba eşti, m-a încredinţat Mike. Eşti terminat, şi doctorul e şi el terminat, şi mai bine mă culc, decât să pierd vremea cu voi.
— Noapte bună, a zis Decebal.
— Parcă erau de dat telefoane foarte importante, am spus.
— S-au rupt firele, a spus Mike. De atâta zăpadă, şi din cauza vântului.
S-a culcat, dar nu în patul în care dormise peste noapte. Erau trei şiruri a câte şase paturi în camera aceea, şi Mike s-a

uitat atent la fiecare pat, şi a fost clar că-şi alesese un pat anume, în care s-a şi culcat.

M-am uitat la el cum îşi trage pătura peste capul bărbos şi, gata, dormea.

— Noi ce facem? Am întrebat.

— Nu prea avem de ales, a spus doctorul. Întâi scoatem câinii.

Aşa că am defilat pe coridorul lung, care, pe lumină, se vedea limpede, era foarte curat, şi pustiu, şi nu se întâmplă nimic, nu trecea nimeni, erau numai câinii noştri, şi Decebal, pe urmă veneam eu, şi nu s-au auzit decât ghearele boante ale câinilor pe ciment, şi înăbuşiţi de preşul ieftin, subţire, ros, bocancii doctorului pe ciment, şi ghetele mele cum călcam stins pe tălpi groase din cauciuc special OIL RESISTANT, şi exact asta era în neregulă, că nu se auzea altceva. A fost linişte cât am parcurs coridorul, şi uneori liniştea devine nelinişte exact prin aceea că nu se aude nimic unde ar trebui să se audă tot felul de lucruri, şi pe urmă am ajuns în camera mare de la intrare; în stânga urca o scară lată din lemn gros, lustruit, întunecat, şi iar era ceva în neregulă, pentru că asemenea scări sunt acoperite cu preşuri groase, fixate pe fiecare treaptă cu bare petrecute prin inele late de alamă, şi aici nu erau nici preşuri, nici bare, erau numai inele pe treptele date cu ceară şi frecate îndelung cu cârpa, şi care răsfrângeau lumina mohorâtă venită de pretutindeni, şi iar era ceva care nu se potrivea, pentru că nu urca, nu cobora nimeni treptele acelea lustruite. Vreau să spun că toată casa trăia între zidurile cu ferestre oblonite, asta se simte, şi mai simţeam cum se retrage viaţa casei în faţa noastră, şi se întâlnea din nou cu ea însăşi după ce treceam de uşile albe înşirate în lungul coridorului, după ce am trecut de scară, şi casa a oftat când am ieşit cu Babette şi Bari în aiureala de afară. Era exact ce ne aşteptam să fie, şi într-o clipă n-au mai fost câinii, casa, amintirea scării cu trepte late, n-am mai fost nici noi; erau doar mâinile în mănuşi subţiri de zbor care au strâns grilajul uşii, şi degetele în mănuşi groase de schi strânse peste degetele mele, şi iar am ştiut cum se moare la doi metri de uşa cabanei. La un metru de uşa cabanei. La nici un metru, oamenii aceia daţi la o parte dimineaţa de cei dinăuntru, târâţi de uşa împinsă, care se deschide, şi ca să se poate deschide împinge zăpada foşnitoare ce mai rămâne din fiecare după o

noapte de mers prin viscol prăvălit neaşteptat din munte, gândul că trebuie să ajungă neapărat la cabană, şi numai gândul îl ţine în picioare până într-adevăr ajunge şi atunci gata, asta a fost, sa ajungă, şi dacă a ajuns nu e nimic mai departe, totul a fost să ajungă, şi aşa se întâmplă că uşile de cabană târâie prin zăpada dimineţilor de după nopţi cu viscol trupurile acelea golite de orice în afară de gândul ajungerii în sfârşit. Şi care uite, chiar a ajuns…

*

Până la urmă ne-au chemat la masă, adică a bătut cineva la uşă, şi eu am strigat: „intră”, dar n-a intrat nimeni; s-a auzit iar bătaia în tăblia de lemn, şi atunci a strigat doctorul Mehedinţi: „intră”, şi iar n-a intrat nimeni, şi Mike, care tocmai se sculase, a spus:

— Cum dracu vrei să intre, cu Babette-Nebuna acolo?

— Ce amestec are Babette? A întrebat doctorul, dar s-a dus, a împins greu uşa şi vorbea cu cineva dar nu înţelegeam nimic pentru că tot timpul ăsta Babette a mârâit îngrozitor, şi pe urmă, când a venit iar lângă noi, doctorul a spus:

— Ne aşteaptă, la masă.

— Cine? A întrebat Mike.

— Băbuţa de aseară.

— Cea cu dantelă la gât şi la mâneci?

— Chiar ea, a zis doctorul. Ne-a rugat să venim fără câini.

— Nu zău, a făcut Mike.

— A spus că o să le dea de mâncare mai târziu. După ce mâncăm noi.

— Nu zău, a repetat Mike. Altceva ce a mai zis?

— N-a mai zis nimic.

— N-a spus unde suntem?

— A spus unde e sufrageria.

— Unde e sufrageria? Am întrebat.

— Drept înainte, a spus Decebal. Ultima uşă pe stânga, după scara aceea mare.

Aşa că am lăsat câinii, şi am ieşit în coridor, şi chiar dincolo de scară era alt coridor, dar mult mai scurt, şi fără uşi albe, avea doar o uşă cu geamuri mate, şi Mike a deschis uşa aceea, şi am intrat în sufragerie.

În clipa în care am intrat, am ştiut unde suntem.

A fost de ajuns să deschidă Mike uşa, şi să facem pasul peste prag, şi am ştiut unde am nimerit. Care a fost locul mai potrivit, unde ne-au expediat. Vila lungă, urâtă, lumina caldă, bătrâna ţeapănă de la intrare, coridoarele foarte curate şi preşurile roase de pe jos. Toate astea nu se pot întâlni dintr-o dată decât într-un singur loc, şi noi exact în locul ăla eram.

Sufrageria era înaltă, şi luminoasă, şi plină de mese pătrate la care şedeau câte patru moşi încruntaţi şi babe încruntate; când am intrat, toţi au avut mare grijă să fie cufundaţi în diverse treburi importante, aşa că nimeni nu s-a uitat la noi. S-a făcut numai linişte, şi pe urmă s-a auzit zgomotul cadenţat al lingurilor pe faianţa farfuriilor, şi cum sorbeau supa.

Masa noastră era lângă peretele din fund, şi ca să ajungem acolo a trebuit să străbatem tot teritoriul acela ostil-indiferent, şi atunci, prin zgomotul farfuriilor s-au auzit din nou paşii noştri pe veşnicul preş sărac aşternut peste ciment; atât doar, că în spatele nostru creştea un murmur de cuvinte. M-am uitat peste umăr, am văzut chipuri de bărbi ridicate spre noi – puţine curioase, cele mai multe indiferente, cu indiferenţa aceea specială când la marginea vieţii tale pătrunde cineva de care oricum nu te loveşti în nici un fel, dar care e acolo. M-am uitat peste umăr, şi în clipa aceea nu mai erau feţele bătrâne întoarse spre noi, au fost numai capetele cărunte aplecate deasupra farfuriilor. M-am împiedicat, am zâmbit vinovat şi pe urmă am mers ţeapăn spre masa noastră care era oricum foarte departe, şi când am ajuns acolo ne-am aşezat osteniţi ca după un drum greu, şi numai atunci ne-am uitat unul la altul.

— Nu mai rânji ca un tâmpit, a şuierat Mike.

Nu părea foarte fericit de locul în care ne aflam. Decebal nu părea încă lămurit, iar eu nu eram nici fericit, nici nefericit; voisem doar să ştiu unde suntem, şi acum ştiam. Am ştiut de când am intrat în sufragerie, înainte de a vedea babele şi moşii; am ştiut de când am văzut mesele pătrate acoperite cu pânză cadrilată, pentru că numai la azilele de bătrâni e atâta sărăcie lustruită amestecată cu goana după căldura de acasă, şi numai acolo oamenii mâncau câte patru la mese acoperite cu feţe de masă în carouri portocalii, care despărţeau pânza în pătrate albe pătate cu sos, picături de ciorbă şi zeamă de compot, totul ros,

decolorat, albit şi pătat din nou cu pete palide-cafenii de atâta spălat.

— Dumnezeule, a şoptit iluminat Decebal, şi cu asta gata, credeam că s-a terminat.

Nu s-a terminat.

Eu stăteam cu spatele spre uşa bucătăriei, şi Mike a spus uitându-se dincolo de mine: vine supa, şi l-am auzit pe doctor spunând: eu nu mănânc niciodată supă, şi pe urmă amândoi au tăcut dar nu pentru că n-ar fi fost nimic de spus; au tăcut, şi se uitau dincolo de mine în aşa fel încât m-am uitat şi eu, şi am văzut-o pe fata care aducea supa fierbinte, cum se recompunea din abur, şi pe urmă nu se vedea clar, şi când a fost lângă noi n-am putut decât să mă uit la ea la fel cum s-au uitat Mike şi doctorul Mehedinţi. Pentru că era foarte frumoasă, nu din cauza moşilor din jur, era frumoasă de la Dumnezeu, şi zâmbea pentru cum ne uitam la ea, de fapt a zâmbit tot timpul, cât s-a apropiat, şi a pus farfuriile în faţa noastră, şi ne-a spus poftă bună.

— El nu, am arătat spre doctor. El nu, poftă bună.

— De ce? A zâmbit fata.

— El nu mănâncă supă, am explicat. Nu mănâncă niciodată supă.

— Eu mănânc supă, a spus Mike, uitându-se la fata aceea.

— Şi eu mănânc supă, a spus Decebal. O să mănânc chiar două porţii.

Atunci, fata a plecat, şi din mers s-a întors să ne mai zâmbească o dată.

Nici n-are rost să încerc să-ţi spun cum arăta fata aceea. Ajunge doar să spun că nici nu era blondă, şi cu toate astea a fost cea mai frumoasă fată, pe care am văzut-o vreodată – şi o să-ţi fie clar. Era atât de frumoasă, încât niciunul dintre noi nu a încercat ceva cu ea. Nici măcar Decebal. Şi a rămas la fel de frumoasă cât am stat noi acolo, şi după ce am văzut alte fete frumoase din oraş, şi tot felul de turiste, şi Decebal le-a cunoscut pe doctoriţele de la sanatoriu, ba am văzut şi o femeie căpitan de miliţie foarte frumoasă şi cu ceva absolut special, dar cred că asta venea de la uniformă – însă niciuna nu a fost ca fata care ne-a servit la masă cât am stat acolo, şi care după ce aducea farfuriile cu supă, pentru că am mâncat foarte multă supă la azil, ne spunea: poftă bună.

*

Întâi am fost la vila omului din fotografie, şi pe urmă am coborât spre râu pe străzile pe care cobora el când mergea la sanatoriu, şi nici n-am ştiut cum începeam să fim şase când de fapt eram cinci. Mergeam prin mijlocul străzii pentru că oricum nu treceau maşini pe acolo, întâi câinii mişcându-şi leneş cozile-panaş prin aerul îngheţat se loveau uneori în mers şi atunci săltau greoi, se apucau nedureros de ceafă, de urechile blegi, se rostogoleau în zăpada solzoasă venită cu viscolul de ieri; pe urmă veneam noi trei pe strada în pantă, cu vile, şi prin geamurile verandelor se uitau după noi locuitorii vilelor. Se uitau îngrijoraţi, şi la început am râs, pe urmă n-am mai râs, şi după asta am devenit gravi şi reţinuţi, şi cred că aşa a început să fie intre noi omul acela, stingher în haina de sport cu fermoar. Am ajuns la bulevardul de pe malul drept, şi am luat-o pe lângă ziduri de piatră cenuşie până zidurile s-au dat înapoi făcând loc unui chioşc tăiat cu dichis în lemn dantelat, şi din faţa chioşcului ne-a privit cu un ochi de sticlă cerbul împăiat. S-a uitat la noi cum trecem, mai era o pereche de munţi prăpăstioşi cu gaură la mijloc, şi dacă băgai capul prin gaură apăreai în costum do explorator pe fondul acelor munţi, dar nu ne-am oprit să ne fotografiem nici cu munţii, nici cu cerbul. Am trecut râul pe primul pod de după chioşcul acela, şi apa era tot neagră-verde doar că azi curgea în vârtejuri, însă şi vârtejurile erau de fapt pâlnii perfecte, deschise în lichidul sticlos, şi în fundul lor nu se întâmpla nimic, în afară de apa care se sorbea la nesfârşit pe ea însăşi.

Malul stâng era absolut identic cu malul drept, bulevardul lat cu clădiri din piatră sură, numai că aici râul curgea în dreapta şi clădirile se înălţau pe stânga, şi asta a ţinut până şoseaua a început să urce, a cotit spre dealurile împădurite şi dintr-o dată călcam aleea cu pietriş alb mărginită de felinarele înalte din fier forjat, şi văzut de aproape fiecare felinar era de fapt un mănunchi triumfal de suliţe, lăncii, halebarde unite la vârf, şi sus tot stătea vulturul bicefal ţinând în gheare puternice un glob de sticlă lăptoasă.

— Astea sunt de pe vremea Habsburgilor, a spus Mike arătând felinarele.

— O grămadă de chestii sunt aici de pe vremea Habsburgilor, am spus.

— Zăpada, a spus Decebal, arătând cu mâna.

— Zăpada e de la viscolul de ieri, a explicat Mike.

— Zăpada strânsă, a spus doctorul şi chiar, pe marginea aleii erau troiene înalte, iar noi călcam pietre albe, mărunte, în care bocancii de munte lăsau urme ovale.

Între felinare erau brazi argintii şi tufişuri cu ramuri lungi, subţiri, negre, arcuite, şi cu ciorchini de boabe roşii, care păreau şi mai roşii pe zăpadă. Mai erau oamenii care urcau aleea arcuită larg spre dealuri, dar totul era atât de vast, şi albul incert făcea oamenii mici şi îi trimitea foarte departe, şi impresia generală era de pustiu, şi că urc singur, chiar aşa cu Decebal şi Mihai alături, şi cred că ei simţeau la fel chiar dacă la început n-au spus nimic. N-au spus nimic cât am urcat curba aceea arcuită la nesfârşit, şi pe urmă aleea s-a adunat din nou între felinare spre uşile înalte din cristal, şi cum ne apropiam de jos, uşile acelea păreau mult mai înalte decât erau în realitate. Am dat capul pe spate să vedem cât de înalte sunt, şi atunci am văzut şi drăcuşorii schimonosiţi de sub acoperiş.

— Dumnezeule, a şoptit Decebal. Ce loc au ales pentru spital.

— Ce spital e aici? A întrebat Mike.

— Mai multe, a spus doctorul. Reumatologie. Boli cardiovasculare. Boli interne. Ortopedie.

— Scapi de reumatism şi te îmbolnăveşti de nervi, a mormăit Mike.

— Au şi secţie de boli nervoase, a zis Decebal.

— Ce ţi-am spus? S-a bucurat Mike.

— N-ai înţeles nimic, a spus Decebal. Tu ce zici, pilot?

— Ce-l tot întrebi pe ăsta? A făcut Mike. Asta nu zice niciodată, nimic.

Am ridicai din umeri.

— Doar când e într-adevăr ceva de spus.

S-a deschis una din uşile de cristal, a ieşit un bărbat tânăr, cu palton negru şi căciulă rusească din blană înspicată; a scos de sub palton o sticlă cu dop de cauciuc, şi prin dop trecea o ţeava arcuită, străvezie, prin care bărbatul acela a sorbit lichid galben din sticlă. Nici nu s-a uitat la noi. A pus sticla la loc sub palton, a coborât scările, şi când a fost jos a scos din nou sticla de sub palton şi a sorbit lichid prin tubul străveziu. Eram aproape şi am văzut foarte limpede totul: cum a băut, şi a pus

iar sticla la loc, şi a coborât aleea, şi la fiecare zece paşi se oprea, scotea sticla din palton şi lua o înghiţitură de lichid galben.

— Nici acum nu ai nimic de spus? A întrebat Mike.

— Cred că e de la secţia de boli nervoase, am spus. Are o boală nervoasă.

— Are ceva la ficat, a spus Decebal. Face parte din tratament.

— Povestea asta, cu scosul sticlei din palton, e tratament? S-a interesat Mike.

— Ce este în sticlă e tratament, a spus Decebal. O ţine în palton să nu se răcească ce e înăuntru.

— Şi ce e înăuntru?

— Nu ţi-aş dori să bei vreodată ce e înăuntru, a spus doctorul.

— Aha.

Pe urmă am tăcut şi ne-am uitat la câini, pentru că întâi Babette a urcat scările adulmecând lung fiecare treaptă, şi când a fost sus a mirosit la fel de lung uşa de cristal, şi când a terminat de mirosit s-a întors şi s-a aşezat cu faţa spre râu, dar absolut încremenită şi privind peste noi, şi după aceea Bari a făcut exact acelaşi lucru, cu mirositul treptelor şi al uşii, întorsul cu faţa spre râu şl aşezatul în capul scărilor alături de Babette; şi toate astea privind încăpăţânat peste noi, şi atunci Mike l-a întrebat pe doctor:

— Asta ce mai e?

— Nu pot să spun decât pentru Babette, a răspuns Decebal.

— Spune pentru Babette.

— În linii mari, nu i-a plăcut tipul cu sticla.

— Nu mi-a plăcut nici mie, a spus Mike.

— Nici mie, am spus.

— Asta-i, a zis Decebal. Probabil n-o să-i placă nici alţi tipi cu sticle. Probabil că n-o să-i placă nici un tip cu sticlă.

— Aici sunt mulţi tipi cu sticle, a spus Mike.

— Da, a spus doctorul.

— Atunci să mergem. De aici pornim, a spus Mihai, cumva solemn. S-a oprit în capul scărilor, între câini, cu spatele spre clădirea cenuşie. De aici a pornit şi omul nostru.

— Eu aş rămâne, a spus Decebal.

— De ce?
— Să vorbesc cu doctorii.
— Nu acum, a zis Mike.
— Chiar tu spuneai…
— Mai bine ai grijă de Babette.
— Să aibă pilotul grijă de Babette.
— Lasă, a spus Mike. Ne grăbim. Vorbeşti mâine cu doctorii.
— Bine, a spus Decebal, dar nu părea deloc convins.
— De aici a pornit omul nostru, a spus din nou Mike.
— Avea şi el sticlă? Am întrebat.
— Negativ, a zis Mike. Boala pe care o avea el nu se vindecă cu apă minerală.
— Chiar, am întrebat, ce boală are?
— Ceva cu inima, a spus Mike repede. Are ceva la inimă.
*
Parcul era imens, plin de chioşcuri din acelea de lemn traforat şi stânci artificiale din care vara curgeau izvoare cu apă limpede dar acum ieşeau numai ţevi ruginite, şi aleile erau drepte, lungi, între şiruri de copaci foarte înalţi care se uneau deasupra noastră, dar nu ca în pădure. Se uneau ca în orice parc, crengi încurcate intre ele, şi între copaci erau statui acoperite cu zăpadă, şi o mulţime de tufişuri acoperite cu zăpadă, de fapt movile rotunde despre care noi ştiam că ar trebui să fie tufişuri, şi ca să vedem ce sunt în realitate ieşim din alee, uneori intram în troiene până la brâu ca să ajungem la movilele care puteau fi orice, şi le scuturam cu pioletul, sau cu băţul de schi, şi zăpada cădea dezvelind crengi goale, subţiri, lucioase, arcuite, şi aşa ştiam că movila aceea rotundă sub zăpadă e doar un tufiş. Pe urma ne întorceam încercând să călcăm exact în urmele adânci până ajungeam înapoi pe alee, şi uneori erau locuri unde aleile cele drepte se întorceau, şerpuiau şi se încurcau îngrozitor între ele, şi acolo pierdeam multă vreme pentru că Mike n-a vrut să lase niciodată nici un loc necăutat, şi singura alee curăţată era de fapt aleea mare care urca spre sanatoriu, aşa că tot timpul eram în zăpadă până mai sus de genunchi, şi din cauza asta parcul părea mai mare decât era. Scuturam zăpada de pe tufişuri, şi uneori întâlneam oameni în paltoane groase plimbându-se totuşi pe aleile înzăpezite, dar mergeau ciudat, într-o cadenţă numai a lor.

— De ce merg aşa? Am întrebat.

— Îşi numără paşii, a spus Decebal. Fii atent.

Am fost atent, şi număram odată cu ei, şi se opreau la fiecare zece paşi, scoteau sticle de sub palton şi sorbeau preocupaţi apă din aceea groaznică prin tuburi subţiri, şi când făceau asta erau foarte atenţi la ceva care se întâmpla înăuntrul lor. Până la urmă ne-am obişnuit cu oamenii aceia, şi câinii s-au obişnuit cu ei, dar ei nu se obişnuiau cu noi şi se uitau lung cum ieşim din alee să scuturăm zăpada de pe tufişuri; şi cum, atunci când ajungeam la intersecţii şi fiecare o luam pe alt drum şi vorbeam între noi prin staţii walkie-talkie, mai ales atunci se opreau şi se uitau la noi, cum vorbim prin staţiile walkie-talkie.

Am ocolit un pustiu imens de zăpadă unde vara cred că era o pajişte verde, sau un loc unde creşteau foarte multe flori, sau se întindeau rânduri aliniate de şezlonguri pentru bolnavi, dar acum nu era decât lin gol de lumină rece, alb-cenuşie, în parcul negru-cenuşiu. Era un loc unde puteau ateriza în linişte douăzeci de elicoptere din cele mari; şi eu puteam ateriza forţat acolo, dar numai dacă veneam în lungul văii, şi în limită de viteză, şi chiar pe deasupra copacilor înalţi care înconjurau strâns pajiştea aceea, şi bineînţeles cu trenul escamotat; atunci, cu puţin noroc, aveam şanse să opresc avionul chiar dacă ajungeam până la copacii din cealaltă parte. Trebuia să larghez cupola cabinei, să blochez chingile şi să mă împing puternic în paloniere, pentru că frânarea era foarte puternică şi scrâşnetul metalului intrat în pământul afinat, sau poate vara aici era iarbă, iar frânarea nu era atât de puternică, dar atunci ajungeam sigur în copacii de dincolo. Sau erau rândurile de şezlonguri şi atunci nu se mai punea problema să aterizez, atunci important era cum să trec peste locul acesta neted şi pe urmă să pun avionul cât mai placat undeva în pădure. Şi iar am fost în cabina avionului căutând şi făcându-mi timp în timpul acea sărac, cumplit de scurt şi curgând necrezut de repede, făcându-mi timp să gândesc cum e mai bine de aterizat pe terenul acela totuşi prea mic dar altul nu era în valea prinsă de dealuri şi şerpuită de-a lungul râului care din aer s-ar fi văzut absolut negru, şi atunci am ştiut încă o dată că sunt lucruri care, simplu, nu se mai termină. Am ştiut încă, şi încă o dată cum poţi fi tot timpul în cabina avionului, şi că asta nici nu mai ţine de tine, vine din toate părţile şi te alcătuieşte cum eşti de fapt, nu cum

crezi tu că eşti, sau măcar ai vrea să fii, dar asta a fost doar o clipă scurtă pentru că Mike care era mic, negru, subţire, de cealaltă parte a câmpului înzăpezit, mi-a spus prin radio să văd ce e cu ridicătura din mijlocul întinderii de zăpadă. Era o cută abia ieşită peste suprafaţa netedă, ca atunci când zăpada acoperă o piatră, sau iarbă uscată, sau un muşuroi ele furnici. Sau un şezlong uitat din vară.

— Trimite-l pe Bari, am spus în microfon.

— Caută în altă parte, a răspuns Mihai, cu soră-sa şi cu doctorul.

Aşa că am traversat întinderea aceea nesfârşită întrând la fiecare pas în zăpada adâncă, şi când am înfipt băţul de schi, ridicătura s-a spulberat în fulgi din aceia uscaţi, şi tulpini moi, subţiri, fragile, aburinde, humus în devenire. Am răscolit tulpinile moi, s-a sleit aburul subţire, s-a aşezat ca o răsuflare albă pe firele subţiri; atunci am mers înainte, nu m-am întors pe urme, am mers până am ajuns lângă Mike.

— Nu merită, am spus.

— Trebuia să-ţi iei schiurile, a zis Mike Sârbu.

— A fost doar o grămadă de uscături, am spus.

— Putea să fie altceva, a zis Mike.

— Asta o spui la fiecare moviliţă.

— Asta o gândesc la fiecare moviliţă. Te-ai plictisit?

— Cred că da.

— Ţi-am spus că n-o să fie eroic, a ridicat Mike din umeri.

— Nu mi-ai spus că o să fie aşa, într-un parc cu statui. În mijlocul oraşului. Cu toate paltoanele astea în jur.

— Mâine n-o să mai fie în mijlocul oraşului, a promis Mike. De asta căutăm sub fiecare moviliţă. Ca să fim siguri că nu e aici, şi atunci mâine căutăm în pădure.

— Cu câinii.

— Cu câinii. O să facem echipe.

— Dumnezeule, am spus. În pădure. Unde sunt de o mie de ori mai multe tufe, şi tot felul de găuri şi movile, şi buşteni acoperiţi cu zăpadă, şi unde o să vezi un buştean, o să mă trimiţi să văd cu ochii mei ce e acolo…

— Numai unde poate fi ceva. Un bolovan. O tufă. Grămada aia de uscături care chiar a fost. Zăpada adunată de vânt. Un om căzut.

*

Ne-am întors târziu, şi până am ajuns la vila-azil am trecut pe străzi pline de oameni care întâi se dădeau la o parte, şi după ce treceam cu câinii se uitau lung după noi.

— Hai mai repede, a spus Mihai.

— Nu te-ai obişnuit încă? A întrebat Decebal. Asta se întâmplă peste tot.

— Mi-e foame, a spus Mike.

— Nici nu se uită la tine, a spus doctorul. Se uită ia câini.

L-a privit atent pe Mike, aşa cum mergeam.

— Cu toate că şi la tine ar avea ce vedea.

— Mi-e foame, a repetat Mike. E târziu. Atât de târziu, încât nici nu ştiu dacă ne mai dă cineva de mâncare la ora asta.

Ne-au dat, adică întâi am mers la bucătărie şi am umplut două cratiţe de inox cu tot felul de chestii peste care Decebal a turnat untură de peşte specială pentru Saint-Bernari, pe urmă am dus cratiţele în curte unde câinii aşteptau aproape adormiţi în zăpadă şi ne-am uitat la ei cum mănâncă, şi tot timpul ăsta bătrâna de fier s-a uitat prin ochelarii ei cu arc cum mănâncă Babette-Nebuna şi Bari. Stătea la o fereastră prin care credea ea că nu o vede nimeni, sau nici nu o interesam prea mult şi atunci îi era absolut indiferent dacă o vedem sau nu; ea se uita la câini, şi a stat acolo, la fereastră, până Babette-Nebuna a terminat de mâncat, şi pe urmă Bari a terminat şi el de mâncat, şi pe urmă s-au tăvălit prin zăpadă, şi noi aşa i-am lăsat, tăvălindu-se prin zăpadă sub ochii acelei doamne bătrâne.

La masă ne-a adus mâncarea fata uluitor de frumoasă, dar acum n-a mai zâmbit. Acum a trântit farfuriile şi a întrebat dacă ce mâncăm e prânz sau cină.

— Chiar, a spus Decebal, am vrea să ştim şi noi.

Eram moleşiţi de căldura din sufragerie şi groaznic de transpiraţi în hainele oricum ude de zăpadă, aşa că nu ne-am certat cu fata aceea. Am lăsat-o să vorbească, şi după ce am terminat, am traversat sala pustie şi am ieşit în coridorul de la parter unde aveam apartamentul nostru, ultima uşă pe dreapta. La ora asta coridorul era plin de moşi care se plimbau câte doi, sau stăteau în pragul uşilor deschise şi se uitau la cei care se plimbă. Purtau halate groase cu brandenburguri, şi căciuli de lână, de blană, şi primul trecea printre ei Mike în costumul de schi, cu pufoaica descheiată, cu piolet, staţie walkie-talkie şi un colac de coarda roşie aruncat peste umăr. Al doilea eram eu, în

costumul vechi de zbor, cu o mulţime de buzunare şi fermoare, cu binoclul pe piept, cu rucsacul Florentinei în spate, şi din rucsac ieşea neagră, îngustă, elastică, antena staţiei radio. În seara aceea ultimul a fost Decebal, echipat cam la fel ca Mike, şi cu câte un baston de schi în fiecare mână. Am trecut printre oamenii aceia bătrâni spunând tot timpul: „bună seara”, şi unii au întors capul, alţii răspundeau, iar după ce am ajuns în cameră Decebal a spus că el a văzut un moş care ne-a zâmbit.

— Iar exagerezi, a spus Mike.

Am deschis geamul, a intrat Babette, s-a întins la locul ei din vestibul blocând uşa, pe urmă a intrat Bari, care s-a scuturat de zăpadă şi s-a lăsat să cadă unde era, în patul de sub fereastră.

— Au obosit, a zis doctorul.

Şi noi eram obosiţi, şi dacă nu era Mike adormeam imediat după duş, dar Mike a făcut un lucru pe care nu l-am înţeles imediat. Întâi a foşnit hărţile acelea la scară mare, şi le-a întins pe unul din cele optsprezece paturi, şi s-a uitat la ele. Pe urmă a măsurat cu degetul pe marginea hărţilor. Pe urmă s-a uitat la Decebal, s-a uitat la mine cu privirea specială Mihai Sârbu, şi ne-a chemat lângă patul cu hărţi.

— Astea sunt hărţile tale, a spus, astea sunt ale doctorului, astea sunt ale mele! Un careu pe zi fiecare, începând de la marginea oraşului, mâine spre est, poimâine spre vest, pe urmă spre nord şi spre sud.

M-am uitat pe harta mea şi am văzut un drum urcând deasupra vilei-azil, şi de aici începea careul meu, o pată verde-verde cu margini neregulate, şi în mijloc era o siluetă de copac cu frunzişul bogat. Pata verde era tăiată de linii punctate care însemnau poteci, aveau câteva cercuri mici, albastre, care de fapt erau izvoare, şi un dreptunghi negru, sumbru, lângă care scria cu litere aplecate: ruine. Dincolo de ruine lucrurile deveneau mai interesante pentru că lângă silueta de copac stufos era un brad mic şi izvoare erau mai multe, şi mai erau linii maro zimţate care însemnau maluri înalte între care curgeau acele izvoare, dar asta se întâmplă în careul lui Mike, şi numai pe hartă, pentru că ştiam ce o să găsim de fapt acolo: zăpadă până la genunchi, până la brâu. Mai găseam crengi, gropi, buturugi, tufe căzute, acoperite de zăpadă, izvoare îngheţate acoperite cu o crustă subţire, şi apa pătrunsă groaznic

de rece în ghetele de zbor care erau făcute pentru cu totul altceva, şi încă, după ninsoarea de ieri nu se mai vedeau nici drumurile acelea punctate, nici ruinele. Nu se mai vedea nimic; şi eu aveam doar un baston de schi, ca să dau zăpada la o parte de pe mai mult de şase kilometri pătraţi de pădure.

— Câinii cu cine merg? Am întrebat.

— Bari merge cu tine, dacă asta te interesează.

— Asta mă interesa, am spus. Am ridicat ochii de pe hartă şi am mai spus: Mulţumesc.

— N-o fac pentru tine, a zis Mike, scârbos.

— Oricum, am spus, nici cu Bari lângă mine, nu ştiu cum o să răscolesc şase kilometri pătraţi de pădure.

Mike s-a uitat lung:

— Cine te pune să răscoleşti singur şase kilometri pătraţi de pădure?

— Nu sunt singur, am spus. Sunt cu Bari.

M-am uitat peste umăr şi am văzut limpede: dormea convins în patul de sub fereastră, abandonat în el însuşi, bineînţeles cu laba atârnată peste margine, şi când am spus: sunt cu Bari, s-a mişcat pleoapa grea şi prin toate cutele acelea de piele căzută am văzut ochiul mic, negru, lucid, dar asta a fost doar o clipă, şi am văzut pentru că m-am uitat chiar în clipa aceea, şi în cealaltă clipă Bari era doar un Saint-Bernard obosit care dormea cu fălcile căzute.

— Ăsta nu ştie nimic, a spus Decebal.

— N-a fost tot timpul cu noi? A făcut Mike.

— Întreabă-l pe el, a spus doctorul.

— Nu ştii că mâine vin cu noi trei sute de pădurari de la şcoala silvică?

— De unde să ştiu?

— A fost cu noi, i-a spus Mike lui Decebal. A stat lângă mine, pe urmă s-a dus lângă geam şi s-a uitat la câinii de afară.

— Când am fost la miliţie? Am întrebat. Când am ajuns aici?

— Atunci, a zis Mike.

— Atunci am fost foarte departe.

— Când tu erai departe, maiorul ne-a promis pădurarii de la şcoala silvică.

— Au şi şcoală silvică?

— Au şi şcoală silvică. Ce se întâmplă cu tine, pilot?

— Nimic, am zis.

— Ţi-am spus că e ceva în neregulă cu el, a zis doctorul. Sunt mai multe în neregulă cu el, a zis Mike. Am văzut de când a venit la Refugiu.

— Ce a făcut când a venit la Refugiu?

— Tocmai, că n-a făcut nimic. A venit, şi întâi n-a lătrat Bari. Pe urmă am auzit doar paşii lui, şi când am ieşit din bucătărie, l-am văzut pe pilot singur.

— Chiar, a spus Decebal, n-a venit niciodată singur.

— A venit mereu cu tot felul de tipe, a spus Mike. Îl aşteptam pe el, şi ne-am trezit de fiecare dată că vine cu încă cineva.

— Întotdeauna am telefonat, am spus. Întotdeauna am telefonat înainte, şi întotdeauna ai spus că e destul loc.

— Ce ai fi vrut să spunem? A ridicat Mike din umeri.

— După ce-ţi spuneam că e loc destul, cineva trebuia să coboare în oraş.

— De ce?

— Ca să fie într-adevăr loc, m-a lămurit Decebal.

— Vezi, am spus, de asta am venit singur. Ca să nu mai coboare nimeni în oraş din cauza mea.

— Iar nu e bine, a făcut Mike.

— De ce nu e bine?

— Pentru că tocmai ne-am obişnuit cu tine, şi uite, eram doar cu Dan, ca să fie destul loc pentru toată lumea. Pentru fetele cu care ştiam noi că vii.

— N-am spus că vin cu cineva. Ultima oară am telefonat, şi am întrebat doar dacă pot să urc. N-am spus că urc cu cineva. N-am întrebat dacă putem să urcăm.

— Oricum, n-ai făcut bine, a zis Mike.

— Am făcut foarte bine, am spus. Dacă aduceam o fată, nu puteam să vin aici.

— Păi, de aia spun că n-ai făcut bine.

— Depinde cu cine, a zis Decebal. Dacă era blonda aia subţire, puteai să vii cu ea aici.

— Care blondă subţire?

— Care îşi lăsa părul liber când schia şi părul fâlfâia după ea.

— O grămadă de blonde fac treaba asta pe pârtie, am spus.

— Au fost două, a spus Mike. Amândouă blonde, şi amândouă îşi lăsau părul liber când schiau. Ai venit într-un an cu una, şi în alt an cu cealaltă, şi amândouă aveau păr lung care flutura. Numai că una era subţire şi mică, şi cealaltă subţire şi aproape la fel de înaltă ca pilotul.

— Vorbeam de cea subţire şi mică, a explicat Decebal.

— Pe urmă ai venit cu o artistă plastică, şi-a amintit Mike.

— Aia cu părul roşu?

— Roşu, pe dracu. Aia cu părul vopsit roşu.

— Bineînţeles, a spus doctorul. Vopsit. Ţin minte perfect. Numai părul ăla vopsit a fost de ea.

— Atunci nu ţi-am spus, a zis Mike. Nu voiam să te necăjim. N-a lipsit mult să-i facem vânt la vale.

— Rar am văzut femeie mai scârboasă.

— Niciodată n-am văzut femeie mai scârboasă. Nici printre cele aduse de pilot, nici între celelalte.

— S-a întâmplat, am spus. N-a fost întotdeauna aşa.

— Nu, a recunoscut Mike. O dată ai venit chiar cu o fată care mi-a plăcut. Numai că n-a stat mult la Refugiu.

— Pentru că voi nu i-aţi plăcut deloc, am spus.

— Atomista? A întrebat Decebal.

— Nu ştiu dacă era atomista, a spus Mike, dar mi-ar părea rău să ştiu că a plecat din cauza mea.

— Tu întotdeauna te-ai purtat scârbos cu fetele pilotului.

— M-am purtat cum mă port cu toată lumea. Pilot, fata aia care mi-a plăcut era chiar atomistă?

— Nu mai ţin minte, am spus.

— Nu cred că era atomistă. Ce să caute o atomistă pe munte? Pilot, ai adus tu aşa ceva pe munte?

— S-a întâmplat, am spus. Dar nu ştiu dacă vorbim de aceeaşi fată.

— Atomistele stau lângă ciclotroane, a spus Mihai, şi marchează atomi. Pe urmă se uită să vadă ce fac în ciclotron atomii marcaţi. Ce viteză prind.

— Se poate, am spus. Mă bucur că am adus o fată care v-a plăcut.

— S-a mai întâmplat o dată, a spus doctorul, să aduci o fată care ne-a plăcut.

— Dar nu era atomistă, a precizat Mike.

Am ridicat din umeri.

— Fata de acum doi ani, a zis Decebal.

Uite, aici nu voiam să ajungă.

— N-am venit numai cu fete, am spus. O dată v-am adus şi un tip.

— Ah, pe ăsta l-am ţinut pentru la urmă. Credeai că am uitat? Aţi fost revelaţia sezonului.

— N-a fost nici o revelaţie, am spus. Voia să schieze, şi ştia că plec la schi, şi m-a întrebat dacă nu poate veni şi el la schi.

— Şi atunci pilotul l-a adus la Refugiu să schieze explicat Mike.

— Chiar, a întrebat Decebal, de ce n-ai venit cu el?

— Nu l-am mai văzut de mult, am spus.

— De când?

— Din vară. Ne-am despărţit în piaţa Kogălniceanu…

— M-am liniştit, a oftat Mike. Nu e chiar locul unde se despart îndrăgostiţii.

— De ce tocmai piaţa Kogălniceanu? S-a interesat Decebal.

— Aşa s-a întâmplat, am spus. Am fost în maşina lui, mă ducea undeva, şi în piaţa Kogălniceanu şi-a amintit că de fapt are alt drum de făcut.

— Aşa, din senin?

— Nu, am zis. Întâi mi-a stricat mie dimineaţa ca să-i aranjez nu ştiu ce întâlnire, şi de aceea a promis că mă duce cu maşina lui unde chiar aveam treabă, şi în piaţa Kogălniceanu şi-a amintit că de fapt are şi el ceva de făcut. Şi m-a rugat să cobor din maşina lui.

— Ce chestie, a zis Mike.

— Nu-mi plac tipii care mă lasă în drum, am spus.

— Depinde, a spus Mike. Poate chiar avea ceva important de făcut. Poate într-adevăr, unde voia el să ajungă era mai important decât unde trebuia tu să ajungi.

— Nu cred, am spus.

— Dacă era război, poate nu te lăsa în drum.

— Exact atunci mă lăsa, am spus. Nici nu contează, chestia cu războiul. Nici asta nu contează, a cui treabă e mai importantă. Contează numai că te lasă în drum.

— Aha.

— Pentru că până la urmă asta devine obişnuinţă, şi atunci chiar nu mai contează dacă e război. Nu mai contează nimic.

— Aha.

— Noapte bună, am spus.

— Noapte bună, a spus doctorul.

— Noapte bună, a spus Mike Sârbu.

M-am gândit la fetele pe care le-am adus pe munte, şi când am ajuns la fata de acum doi ani am adormit. Mike s-a mai uitat la hărţi şi pe urmă a stins lumina, şi când a stins lumina m-am trezit, pentru că întunericul a început să se mişte prin cameră, a trecut pe lângă paturi şi s-a alcătuit negru, cald, cu miros de câine, în liniile groase din care era făcut Bari al IV-lea. A venit lângă mine, a ridicat o labă puternică, mi-a pus-o pe piept; şi am stat aşa privindu-ne fără să ne vedem, eu cu laba aceea groasă apăsându-mă liniştitor, cu mâna pierdută, mişcând degetele, în coama lui Bariloiu, şi ce mai ştiu este că după aceea s-a făcut dimineaţă.

*

Despre căutatul în avalanşă cu vergile îngrozitoare care se înfiletau cap la cap, şi care oricând puteau contura din găuri, lungi, negre, foarte înguste, un trup chircit sub zăpadă, ţi-am povestit. Atunci când se pierdea cineva pe Platou lucrurile se întâmplau foarte aproape la fel, dar înainte de a folosi vergelele acelea care, înfipte în întunericul alb de sub zăpadă, se opreau pe urmă într-un scrâşnet de împotrivire fără să mai atingă muntele, şi atunci tot ce erai, în acele minute-ore-zile de căutat, nu mai curgea cu fiecare împunsătură, pierzându-se prin metalul înfiletat în piatra de dedesubt; se întorcea brusc împotriva ta, dar nu singur, ci amplificat la nesfârşit de toată acea lipsă de firesc a lucrurilor întâmplate nedrept de altfel decât trebuiau ele să se întâmple – dar înainte de asta deci, pe Platou erau patrulările lungi pe schiuri, şi mergeam la cabanieri, la meteorologi, la paznici de rezervaţie, care spuneau: aici nu poate fi, şi niciodată nu s-a întâmplat să fie unde spuneau ei că nu se poate. Alteori spuneau: s-ar putea să fie ceva sub bârna de la Portiţă, sau în dreapta jepurilor cum urci spre Piatra, sau pe firul văii spre Izvorul Dorului pentru că am văzut zăpada răscolită, şi zăpada nu are de ce să fie răscolită acolo, şi atunci căutam unde spuneau ei să căutăm. Mergeam cu câinii, şi ne

uitam cum calcă preocupaţi limba aceea de zăpadă alunecată la vale, sau adulmecă paşii sfârşiţi brusc unde nu trebuia să se sfârşească nimic, dar sub stratul alb, înşelător, era o crevasă de lumină întunecată, albastră, şi atunci începea căutarea aceea halucinantă, cu muntele amorţit, împuns nedureros prin stratul de zăpadă. Mai erau deşteptările de noapte care semănau mult cu ce se întâmpla pe aerodromul meu, la celula de alarmă, când suna soneria dar suna total în primele clipe, în rezonanţă – pentru că ăsta era singurul cuvânt – aproape de cum vibrau fără să se mai atingă marginile rupte ale visului, şi gândul care ştia înainte de trezire de ce te trezeşti, şi mişcările încă nedezmeticite ale corpului cald, şi mâinile întinse încă din somn spre întrerupătoarele mari, lustruite, rotunde, care opreau soneria şi aprindeau becuri albastre, anemice, cu lumina îngheţată, între care pulsa rar becul roşu, imens, ca un soare care tot explodează. Aşa suna telefonul la Refugiu, şi era limpede că urmează căutarea prin noapte, şi pe urmă se făcea zi, şi dacă nu se întâmpla nimic căutam toată ziua, şi iar se lăsa liniştea de amurg pe Platou, şi Salvamontul înfrunta noaptea pe schiuri, cu lanterne, şi staţii walkie-talkie, şi câini Saint-Bernard, şi buzele îngheţate, fripte de cafeaua din termos, pentru că prin legi încă nedesluşite viaţa se stinge după o noapte, o zi şi încă o noapte petrecută în munte, şi totul se termină în zori, şi atunci era clar că trebuie să găseşti înainte de lumina aceea cenuşie şi roşie care transforma întunericul în munţi, şi petele cafenii din cealaltă parte a Văii în păduri de lariţă. Înainte de ultima respiraţie, ca un abur de gheaţă, pentru că altfel nu mai are nici un rost.

În pădure, lucrurile se întâmplau altfel. În pădure nu erau crevase, dar erau copaci, şi între brazii mari scorburi, şi rădăcini, şi brazi mici acoperiţi cu zăpadă care păreau oameni acoperiţi cu zăpadă, şi fagi cu cercuri de zăpadă întunecată în jurul trunchiurilor cenuşii. Mai erau tufişuri, şi trunchiurile căzute peste tufişuri, şi atunci intram în grote cu pereţi fragili de zăpadă prinsă în împletitura crengilor moarte cu nuiele subţiri, şi trebuia intrat, săpat, scuturat, căutat sub fiecare trunchi doborât, pentru că altfel iar nu avea nici un rost. Pădurea nu păstra urmele ca pe Platou, punea deasupra urmele ei şi peste toate cădea zăpada de pe crengi, şi atunci nu mai era nimic de descifrat în toate semnele de pe jos, şi aici deveneau foarte

importanţi Bari şi Babette-Nebuna; ei ştiau asta, şi aşteptau să intrăm în pădure, să căutăm sub trunchiurile căzute, să scuturăm zăpada de pe tufe, şi, când nu mai era nimic de făcut, încercam să citim urmele pe zăpadă, şi atunci câinii salvatori de oameni desluşeau urmele în felul lor. Miroseau gravi şi preocupaţi zăpada, şi uneori mergeau metri întregi după semne numai de ei ştiute, şi atunci nasul negru, fierbinte, se afunda în zăpadă ridicând o fâşie de abur cald care flutura şi se spulbera pe urmele acelea care de fapt nu duceau nicăieri. Nu însemnau nimic urmele acelea. Mergeau sub trunchiuri prăbuşite, sau se înfundau în gropi ascunse sub zăpada afânată, şi atunci Saint-Bernarii intrau ca în apă, dispăreau, înotau în zăpada aceea spulberată care la sfârşit acoperea şi netezea urmele ce nu duceau de fapt nicăieri, mai erau veveriţe roşcate, şi o dată Bari a dezgropat un arici, pe care pădurarii l-au acoperit repede la loc cu frunze uscate, pentru că sub zăpadă erau frunze ude, cafenii, şi dacă totuşi căutai mai departe dădeai de frunze ude galbene, şi dincolo de ele erau doar frunze de anii trecuţi, din nou cafenii, dar aţoase, destrămate, aproape pământ, şi de acolo a scos Bari ariciul, din frunzele cafenii care se destrămau şi deveneau pământ risipind lent căldura strânsă când erau ele la soare, şi pădurarii l-au îngropat la loc în frunzele cafenii, pe urmă au acoperit cu frunze galbene ude rămase din toamnă, şi au pus deasupra zăpadă rece care, peste toate staturile acelea, ţinea totuşi de cald.

Noi eram o sută de oameni înaintând într-o linie frântă ca o tranşee, şi un câine mare care alerga neaşteptat de repede în lungul acelei linii adulmecând zăpada, şi era neaşteptat de puţin zgomot pentru mulţimea aceea, pentru că erau oameni de pădure, şi ce făceau se închidea totuşi în zgomotul pădurii: zăpada scuturată de pe crengi, şi uscături troznind, şi uneori foşnetul stins al frunzelor amestecate între ele. Ziua a fost mohorâtă, şi lumina oricum puţină se agăţa în crengi, şi până jos ajungea un văl alb-cenuşiu care se întindea netezind adânciturile şi ridicăturile de sub zăpadă care puteau însemna pietre, sau buturugi, sau trunchiuri căzute, şi trebuia văzut dacă erau într-adevăr pietre, sau buşteni, sau trunchiuri căzute, pentru că de fapt puteau fi orice.

Un om căzut, cum spunea Mike.

De asta pădurea era ca o catedrală gotică în faţa noastră, şi în spate rămânea răscolită, cu tot ceea ce zăpada acoperea alb scos afară, şi toate lucrurile scoase de sub zăpadă erau negre în lumina puţină, chiar dacă ştiam că ar trebui să fie cu totul altfel. Întâi am urcat, pe urmă pădurea cobora într-o căldare largă, pe urmă am urcat din nou spre locul unde fagii se adunau între ei, dar până am ajuns acolo eram deja în pădurea de mesteceni unde lucrurile se petreceau totuşi altfel, pentru că trunchiurile mestecenilor se înălţau zvelte, subţiri, şi între ele nu erau cioturi sau tufişuri. Era numai vălul alb-cenuşiu, în care bocancii de pădurar lăsau urme adânci şi clare, cu ţinte şi tălpi crestate, şi potcoave de metal alb care îmbrăcau tocurile groase. În ziua aceea n-am ajuns la brazi; ne-am întors, am coborât din nou spre zidul întunecat al fagilor, şi de jos de tot, din marginea pădurii, am urcat din nou, de fiecare dată cu aproape jumătate de kilometru mai spre est decât la trecerea anterioară, şi am făcut asta până am urcat ultima dată, şi fagii se terminau într-un luminiş rotund, şi acolo, în mijloc, era un lac îngheţat, de fapt unul din izvoarele albastre oprit în zăgaz de piatră acoperit şi el cu gheaţă, şi pe malul lacului erau ziduri surpate, şi un schelet de clădire din bârne foarte groase, şi acolo, în poiană, am văzut cum se întunecă în zăpada cenuşie urmele pădurarilor.

*

În drum spre vilă Mike a spus că toată ziua s-a gândit cum aş fi arătat cu clăparii şi schiurile în pădure, şi părea foarte încântat de asta, pentru că până am ajuns doar de schiurile şi clăparii Cameliei a vorbit. Aşa că după ce am dat de mâncare câinilor, am intrat în camera mare, am scos de sub mormanul de echipament clăparii înalţi până sub genunchi, m-am încălţat cu ei şi aşa am mers la masă, încălţat cu clăparii. Coridorul era plin de moşnegi, şi am trecut printre ei spunând „bună seara”, şi clăparii făceau un zgomot special pe mocheta roasă, şi toată lumea s-a uitat la picioarele mele ţepene în ghete înalte, rigide. Am văzut moşi dând din cap, şi moşi comunicând ceva la urechea altor moşi, cu ochii la clăparii mei, şi mai erau moşi care s-au uitat numai, compătimitor. Am intrat în sufragerie, şi fata aceea frumoasă care aducea mâncare nu s-a mai supărat că venim târziu; s-a uitat cum merg cu clăparii, îndoind nefiresc picioarele de sus, din şold, şi a spus că a văzut ghete din astea

la televizor. La schiori profesionişti care participau la concursuri internaţionale.

— Şi eu sunt schior profesionist, am spus.

— Minte, a spus Decebal. E un fel de profesionist, dar nu-i schior.

— A vrut să facă schi profesionist aici, a spus Mike. De asta a venit cu bocanci de profesionist, şi cu schiuri de profesionist, numai o pârtie de profesionist nu găseşte.

— Chiar n-aveţi o pârtie? Am întrebat.

— N-avem, a spus fata cea frumoasă.

— Una mică, am spus. Ascunsă în pădure, după deal, să nu o vadă nimeni.

— N-avem nici o pârtie mică, a spus fata. N-avem nici un fel de pârtie. N-avem decât sanatoriul, şi bazinul cu apă termală din sanatoriu.

— O. K., s-a bucurat Mike. Mâine mergem la bazin.

— E adânc bazinul vostru? Am întrebat.

— Până aici, a arătat fata, şi a ridicat tava cu farfurii la înălţimea pieptului.

— Cam mic, a spus doctorul.

— Nu-i nimic, a spus Mike. Ajunge. Doar nu înoţi în picioare.

— Mie îmi place să mă dau la fund, a spus doctorul.

— N-o să te dai la fund, a spus Mike.

— E mare bazinul vostru? Am întrebat din nou.

— Destul, a spus fata. Cred că încap optzeci de oameni.

— Cât e de lung, a precizat Mike. Cât e de lat.

— E rotund, a spus fata.

— Aha.

— Nu mai întrebi nimic? Am spus.

— Ce să mai întreb?

— Vezi imediat ce mai e de întrebat.

Am mâncat supa, şi aşteptam să vină fata, cu alte farfurii.

— Ce diametru are bazinul vostru? Am spus. Mike insistă totuşi să înoate în el.

— Nu ştiu cum să spun, a zis fata. Oamenii nu sunt prea înghesuiţi, şi dacă stau aliniaţi nu se ating între ei.

— Înoată aliniaţi? Am întrebat.

— Nu înoată, a spus fata. Fac gimnastică.

— Minunat, am spus.

— Gimnastică? A întrebat Mike.
— Stau în apă până la gât şi fac gimnastică. Adică pe mal e un doctor, care îşi mişcă mâinile, şi cei din apă îşi mişcă mâinile după doctor.
— Asta se cheamă hidroterapie, a spus Decebal.
— Am văzut şi eu la T. V., am spus, printre tipii ăştia aliniaţi care fac gimnastică până la gât, vrea Mihai să înoate.
— Mergem acolo după gimnastică, a spus Mike. Nu cred că fac toată ziua gimnastică.
— Ce diametru are bazinul vostru? Am repetat.
— Nu ştiu, a spus fata. Aş putea să-ţi arăt.
— Arată-mi.
— Cam de aici până la uşă.
Ţi-am spus că masa era în fundul sufrageriei, şi până la uşă erau opt-nouă metri.
— Are şi o insulă la mijloc, a spus fata. Uneori doctorul stă pe insulă şi le arată ce să facă, dar atunci nu toată lumea vede. Din cauza palmierilor.
— Care palmieri?
— Bănuiesc că pe insulă cresc palmieri, am spus.
— În hârdaie, a explicat fata. E bine pentru ei, pentru că acolo e foarte cald, de la apă.
— Minunat, am spus a doua oară. Exact ce-i trebuie lui, am arătat spre Mike. Te duci şi tu la bazin? L-am întrebat pe doctor.
— Numai dacă merge domnişoara, a zis Decebal.
— Nu merg, a spus fata. Nu ştiu să înot, şi gimnastică n-am încă nevoie să fac.
— Te uiţi la noi cum înotăm. Te uiţi la ăia cum fac gimnastică.
— Am fost o dată şi m-am uitat, a spus fata. Am mai fost o dată, şi făceau exact acelaşi lucru.
— Vino cu mine, i-a spus Mike doctorului. Înotăm împreună.
— Prefer pilotul, a spus Decebal.
— Vă faceţi de râs, a spus Mike. El caută pârtii ascunse.
— În regulă, a spus Decebal. Mai bine mă fac de râs căutând pârtii ascunse cu pilotul, decât să înot cu tine într-un bazin rotund de nouă metri diametru, între optzeci de oameni suferinzi care stau aliniaţi şi dau din mâini.

— Mai e insula, i-am amintit. N-ai spus nimic de insulă.

— Exact, a spus Decebal. Poate are de gând să înoate în jurul insulei.

— Nici nu ştiţi ce pierdeţi, a spus Mike. Când ne săturăm de înotat în jurul insulei, ne întindem sub palmieri şi citim cărţile doctorului.

— Dânsul scrie cărţi? A întrebat fata, care acum strângea farfuriile de pe masă.

— Uneori, a spus Mike. Când nu caută pârtii. Când nu face pe doctorul profesionist.

— Când nu înot, a spus Decebal.

— Nu râdeţi de mine…

— Nu râde nimeni, a încredinţat-o Mike, şi chiar, nu râdeam. Decebal scria cărţi, şi cărţile acelea erau pe urmă publicate, şi le citeau o grămadă de oameni. Citisem şi eu câteva din ele. Erau interesante, adică mie îmi plăceau, şi doctorul ştia să facă o lume a lui în care după aceea aranja lucrurile aşa cum îi plăcea. Aşa cum cred că i-ar fi plăcut să le aranjeze şi în lumea noastră, dar pentru că reuşea să facă treaba asta în lumea lui, mai cred că nici nu-l interesa foarte tare ce se întâmplă de fapt în lumea noastră.

— N-am văzut niciodată un scriitor adevărat, a spus fata, şi se uita tot timpul la Decebal.

— Nu vezi nici acum, a încredinţat-o Mike. Dacă tu crezi că te uiţi la el şi vezi un scriitor adevărat, îţi pierzi vremea. Asta nu e un scriitor adevărat.

— Nu înţeleg, a spus fata. Nu mai strângea farfurii, stătea şi se uita la doctor. Dacă scrie cărţi, e scriitor.

— E o poveste întreagă, a zis Mihai. Nici nu ştiu cum încep. De fapt, doctorii spun că e scriitor, şi scriitorii spun că e doctor.

Există totuşi limite, chiar dacă nu ţinem cont de ele.

— Lasă-l în pace, am zis.

— Are dreptate, a spus Decebal. S-a întors spre fată: nu te mai uita aşa la mine, dacă vrei să vezi un scriitor.

— Chiar scrii cărţi? A întrebat fata.

— S-a întâmplat, a spus Decebal.

— Atunci eşti scriitor.

— Cum să-ţi explic, a zis doctorul. Crezi că e de ajuns să-ţi apară cărţi şi gata, eşti scriitor?

— Păi, a spus fata.

Adevărul e că atunci a fost mai frumoasă ca oricând. Eram numai noi în sufrageria pustie, şi fata se îmbujorase, respira repede şi adânc, şi ştii cum e când o fată frumoasă respiră repede şi adânc.

— Mi se pare foarte simplu, a spus fata.

— Asta-i, a spus Decebal, că nu e simplu deloc. Mai e nevoie de ceva.

— Adică pot să-ţi apară cărţi, şi să nu fii scriitor?

— Da, a spus Decebal.

— Şi să fii scriitor fără să scrii un rând?

— Atunci eşti poet, am spus. Scriitorii trebuie totuşi să scrie. Măcar câteva rânduri.

— Groaznic, a spus Decebal. Vă explic mâine. Să mă lămuresc pe mine, şi pe urmă vă spun şi vouă.

— Mâine mergi la bazin cu Mike, am spus.

— Iar începi, a spus Mike.

— Iar începi, a spus doctorul. Nu eşti obosit? N-ai fost azi cu noi, toată ziua?

— Am fost cu o sută de pădurari, am spus.

— Ia te uită, a spus doctorul. Şi eu am fost cu o sută de pădurari.

— Şi eu, a spus Mike.

— Eu am fost şi cu Bari, am zis.

— Mâine n-o să mai fii, m-a încredinţat Mike.

— Ţi-o dau eu pe Babette, a zis Decebal.

— Mulţumesc frumos, am spus. Am spus „mulţumesc”, dar cred că n-am fost foarte convingător.

— Nu o vrei pe Babette? Era supărat Decebal.

— Iar complici lucrurile, am spus. Cum să n-o vreau? Babette e prietena mea.

— Minte, a spus Mihai. Prietenul lui e Platon.

— Sunt prieten cu o grămadă de lume, am spus.

— Nu se poate, a zis Mike. Nu poţi fi prieten cu multă lume dintr-o dată.

— Ba se poate.

— Nu se poate, a repetat Mike.

— Eu mă duc să mă culc, a spus Decebal şi s-a ridicat de la masă. Mâine trebuie să fiu în formă.

— De ce?

— Mâine am treabă.
— Ce treabă crezi că are ăsta mâine? M-a întrebat Mike.
— Merge la bazin, am spus. Au la sanatoriu un bazin rotund...
— Nu mă duc la bazin, a spus doctorul. Mă duc în pădurea de brazi. Mă aşteaptă o sută de pădurari.
— Şi pe mine mă aşteaptă pădurea de brazi şi pădurarii, am spus.
— Pe tine te aşteaptă şi Babette-Nebuna, a zis Mike.
— Tocmai de aia. Mulţumesc pentru masă.
— Mulţumesc pentru masă, a zis Mike.
— Mulţumesc pentru masă, a spus doctorul, şi fata ne-a zâmbit aşa cum ştia ea, şi atunci ne-am dus la culcare. Numai că eu am urcat scările pocnind îngrozitor cu clăparii pe treptele lustruite, şi am trecut dus-întors pe coridorul de la etaj, pentru ca toate băbuţele de acolo să mă vadă mergând greu, cu genunchii îndoiţi şi mişcând picioarele din şolduri, în ghetele acelea imense şi ţepene ca două proteze.
— De fapt, cum te-ai apucat de scris? A întrebat Mike. S-a răsucit pe burtă în patul ales pentru noaptea aceea, se uita la doctor.
— Ce te-a apucat să scrii?
— Nu m-a apucat nimic, a spus Decebal. A venit dintr-o dată.
— Ai scris dintr-o dată o carte?
— Nu chiar, a spus doctorul. Întâi am scris câteva poveşti mici, pe urmă am scris cartea. Şi pe urmă celelalte cărţi, dar fără să mă gândesc special, la asta.
— La povestioare mă refer, a explicat Mike. Cum ai ajuns la ele?
— Exact, exact n-aş putea să-ţi spun. Nu m-am gândit niciodată să le scriu. De fapt, dacă mă gândesc puţin, ele au ajuns la mine; a zis doctorul.
— Au plecat din tine? A întrebat neaşteptat Mike. Vreau să spun, ai simţit că trebuie neapărat să iei creionul şi să le pui pe hârtie? Că explodezi, dacă nu faci asta? Şi pe măsură ce scriai ele ieşeau mai departe, şi tu nu aveai decât de scris?
— Cam aşa ceva, a spus Decebal. De fapt, chiar aşa s-a întâmplat.

A fost linişte, şi Bari s-a răsucit în patul de lângă mine, şi din nou a trosnit lemnul şi s-au amestecat între ele, sub trupul greu, pături, cearşafuri, perna.

— Aşa s-a întâmplat, a repetat Decebal, şi pe urmă a spus: tu de unde ştii? S-a întâmplat şi cu tine?

— De fiecare dată când schiez, a spus Mike. Adică, de fiecare dată când schiez pentru mine. Când stau la Refugiu, şi dintr-o dată simt că explodez dacă nu mă pun pe schiuri. Atunci păţesc şi eu la fel, şi când în capul pârtiei mi se pare că toate virajele sunt gata trasate pe pârtie, şi n-am decât să fac virajele alea. Cred că e cam acelaşi lucru.

— Şi eu cred la fel, a spus Decebal.

— Cred că şi Dan, atunci când sculptează, păţeşte la fel.

— Nu l-am văzut niciodată sculptând, a spus doctorul. Dar din cum arată ce face el, şi eu cred că nu se apucă de sculptat până nu explodează.

— Nici eu nu l-am văzut lucrând, a spus Mike.

S-a uitat atent la Decebal.

— Chiar, a spus, nu l-am văzut niciodată…

— La piloţi cum e? A întrebat Decebal.

Eram ocupat cu Bari, şi n-am răspuns. M-am aplecat şi desfăceam părul din spatele urechii de Saint-Bernard, şi Bari a sforăit încântat, şi mârâia uşor.

— Îţi spus eu, a început Mike. Cunosc o grămadă de piloţi, şi mi-am dat seama. La piloţi e tot timpul, altfel nu se poate. Ăştia explodează tot timpul, chiar dacă sunt, chiar dacă nu sunt în avioanele lor.

— De ce?

— Nu ştiu, dar aşa e.

— De ce ăştia explodează tot timpul, şi noi doar din când în când? A întrebat Decebal. De ce el să fie tot timpul în explozie, şi tu explodezi doar când schiezi pentru tine, şi eu doar când scriu o carte?

— Nu ştiu, a repetat Mike. E una din chestiile alea, fără „de ce”. Cred că n-ar mai zbura, dacă n-ar exploda tot timpul.

— De unde ştii?

Am fost şi i-am văzut, a explicat Mike, care fusese la noi pe aerodrom, dar nu mi-a spus niciodată cum a văzut el ce se întâmplă acolo. Şi mai cred că exact atunci când zboară nu

explodează, a spus mai departe Mike. De asta explodează ei tot timpul, ca să nu explodeze când zboară.

— Ce tot spune ăsta? M-a întrebat Decebal peste umăr.

— Spun bine, pilot? S-a interesat Mike, dar am tăcut. Nu-l auzisem niciodată vorbind aşa, şi nu ştiam ce se întâmplă de fapt cu el când vorbeşte aşa. De asta am tăcut, cu toate că Mike Sârbu vorbea bine. Vorbea foarte bine, şi când a fost pe aerodrom credeam că Mike vede doar avioane, şi radiolocatoare, şi zebra vopsită în pătrate alb-roşii: adică ce vedeau cam toţi cei care veneau la noi pe aerodrom, şi pe urmă credeau că ştiu destulă aviaţie. Mike a spus în seara aceea exact ce trebuie spus după ce ai fost într-adevăr pe un aerodrom, dar nu puteam să zic tocmai eu asta. Aşa că m-am ocupat mai departe de urechile blegi ale lui Bari al IV-lea.

— Lasă-l, a spus Decebal. Pilotul e ocupat.

— Nici nu aude ce vorbim.

— Nici o clipă. Are treabă.

— Aud foarte bine, am spus, aplecat peste ceafa lată a lui Bari.

— Altfel nu l-ar fi lăsat să zboare, a lămurit Mike.

— Şi cum ţi s-a părut ce ai auzit aşa de bine? A vrut să ştie Decebal.

— Frumos, am spus. Nici nu ştiam că suntem atât de grozavi.

— Cât ai stat la el? A întrebat Decebal.

— N-are importanţă, a spus Mike. Se vede de prima oară. Ajunge să te duci până acolo. Pe urmă totul se întâmplă la fel, numai că din alte unghiuri.

Ţi-am spus că în seara aceea Mike a vorbit altfel.

— Înseamnă că până la urmă tot te plictiseşti.

— N-ai înţeles, a spus Mike. Din alte unghiuri, asta e principalul.

— Chestia cu a vedea atunci când priveşti, am spus. Ca bătrânii indieni. Ce vede fiecare, când privim toţi unul şi acelaşi lucru.

— Uite că începe să vorbească.

— Era vorba de cărţile doctorului, am zis. Cum a început doctorul să-şi scrie cărţile.

— Păi, am spus o dată.

— N-ai spus nimic. Ai spus doar că explodai, şi atunci ai scris câteva poveşti.

— Exact. Şi pe urmă poveşti mai mari, cărţile.

— Pe astea tot în comă le-ai scris?

— Am spus doar că nu m-am gândit niciodată să scriu. Să public, şi aşa mai departe. Să ajung în Uniunea Scriitorilor. Să merg la întâlniri cu cititorii.

— Cu cititoarele, a precizat Mike. Am fost şi eu la o întâlnire din asta, şi cred că eram singurul cititor, în rest, erau numai cititoare.

— Ia te uită.

— Da. Şi ăsta în faţa lor, numai zâmbet, la o masă acoperită cu catifea roşie. În costum. Cu cravată.

— Nu se poate, am spus.

— Ba da. Nici eu n-am putut crede, dar aşa a fost.

— Aşa a fost? L-am întrebat pe doctor.

— E singura mea cravată, s-a scuzat Decebal.

— N-am terminat, a spus Mike. Trebuia să-l vezi la masa aia. Cu două cititoare în stânga, şi cu două cititoare în dreapta. Nu i-au ajuns cele din sală, trebuiau şi astea, chiar lângă el.

— Astea erau organizatoarele, a spus Decebal.

— Nu-l crede. Nu erau organizatoare, ascultă-mă pe mine. Organizatoarele sunt bătrâne şi urâte, şi cele care stăteau la dreapta şi la stânga lui erau cele mai grozave din toate damele adunate acolo.

— Şi ce făcea doctorul?

— Păi, a spus Decebal, nu e chiar atât de minunat cum pare. Stai acolo, şi toată lumea se uită la tine şi aşteaptă să spui lucruri deştepte, şi ştii cum e, exact în clipe din astea nu-ţi vine nimic deştept…

— Îşi spun eu ce făcea doctorul, l-a întrerupt Mike. Se fâţâia în toate părţile, şi nu pot pricepe nici acum cum reuşea să facă asta stând totuşi pe scaun. Se scălda în toate privirile astea fixe, şi se făcea din ce în ce mai lat în umeri. Îşi trecea degetele prin ţăcălie cu aerul că face o mare ispravă, şi când vreuna din damele alea din sală îl întreba ceva cu voce tremurată, răspundea în pilde. S-a întâmplat să nimerească şi răspunsuri potrivite, atunci era aplaudat la scenă deschisă, şi de câte ori s-a întâmplat asta, se sălta de pe scaun şi se înclina în toate părţile până ţi se făcea greaţă. Pe urmă…

— Nu-l asculta, a spus Decebal. Asta n-a fost în viaţa lui la o întâlnire cu scriitori.

— Am fost la asta şi mi-a ajuns, a zis Mike. Să-ţi spun ce s-a mai întâmplat, pilot. Până la urmă m-a văzut, şi atunci s-a făcut verde. A scrâşnit, şi-a înghiţit cuvintele, şi una din organizatoare i-a dat un pahar cu apă.

— Serios, a spus Decebal cu vocea dintr-o dată altfel. Mai scăzută şi nu-ştiu-cum obosită, ca atunci când într-adevăr vorbeşti din tine. Nu e nici o plăcere. Asta, cu fetele din dreapta şi din stânga, şi faţa de masă din catifea, sunt doar aşa, pentru că trebuie să fie. Adevărul e că nu simte nimeni nici o nevoie să se întâlnească cu scriitori. Dacă vrei să cunoşti cu adevărat cum şi de ce scrie cineva, nu-l întrebi asta în faţa unei săli cu cinci sute de oameni. Sau eu nu simt nevoia să mă întâlnesc în corpore cu cititorii, e cam acelaşi lucru. Nu-mi plac întâlnirile cu cititorii. Nu-mi place să vorbesc în public. Asta e treabă de orator, să vorbească în public. Un scriitor trebuie să scrie, nu să vorbească. Şi, în general, uitaţi principalul. Nu sunt scriitor. Sunt un medic care scrie, şi asta e cu totul altceva.

— E mai rău, a zis Mike.

— Nu ştiu dacă e mai rău.

— E mai bine, atunci.

— Nu ştiu nici dacă e bine. E altceva, ţi-am spus.

— Chiar, am zis, cum e când îţi apare o carte?

— Prima carte?

— O carte, în general. O să ne explici după aia, cum e cu prima carte.

— Păi, a spus Decebal tot cu vocea aceea din el, nici asta nu e o mare fericire. Ar trebui să fie, dar nu e.

— De ce?

— Se întâmpla o grămadă de lucruri înainte.

— Ce se poate întâmpla când scrii o carte?

— Întâi, ţi se cere să spui din timp ce carte o să scrii. Ce se întâmplă în cartea aceea, şi pe câte pagini. Şi când o să fie gata.

— Şi ce e rău în asta? A întrebat Mike.

Am simţit cum se uită Decebal la Mike. N-a fost nevoie să ridic capul, să mă uit şi să văd cum privea doctorul la Mike. Am simţit numai, şi a fost de ajuns.

— O carte se scrie, a spus Decebal. Se scrie, nu se planifică dinainte. O scoţi din tine cuvânt cu cuvânt, altfel nu mai e carte.

— Tot nu văd ce e rău să ştii dinainte…

— E ca la tine, a spus Decebal. Când stai în refugiu, şi dintr-o dată simţi că explodezi dacă nu pui schiurile în picioare. Dintr-o dată, şi suficient de rar, şi nu ştii niciodată dinainte când o să fie, asta e esenţial. Vine fix atunci când nu se mai poate altfel, şi doar atunci stai în capul pârtiei şi vezi toate virajele alea pe zăpadă, dar asta se întâmplă numai atunci, şi nu poţi şti dinainte când o să fie, pentru că dacă ai şti, de fapt, nu s-ar mai întâmpla niciodată. Cred că şi la piloţi e aşa, atunci când zboară.

— Uneori, am spus.

M-am gândit dacă într-adevăr îi interesează ce spun. Pentru că nu erau numai cuvinte, şi de fapt nici nu ştiu cât vorbeam cu ei, şi cât era pentru mine.

— Uneori, am spus. Atunci când zbori cum nu credeai că se poate zbura, dar asta se întâmplă numai după ce vii jos, şi te gândeşti la zborul acela.

— Vezi?

Am tăcut, şi n-am de unde să ştiu la ce se gândeau Mihai şi doctorul. Ştiu doar la ce m-am gândit eu, la unul din zborurile în care era să rămân, şi pe urmă m-am gândit cum a fost azi în pădure, şi eram gata să mă gândesc cum o să fie mâine, când Mike a întrebat din nou:

— Şi ce se mai întâmplă, până îţi apare o carte?

— Ce te-a apucat în seara asta? A făcut Decebal. Tot felul de alte lucruri. Discuţii peste discuţii. Să explici tot felul de lucruri de neexplicat. Ce ai vrut să spui aici, şi ce vrei să spui dincolo. De ce aşa, şi nu altfel. Să desfaci în bucăţi, ca să fie înţelese, lucruri oricum de neînţeles. Să mai pui ceva unde nu e nimic de pus, şi să tai chestii fără de care nu se poate. Parcă nici n-ar fi cartea ta. E groaznic. Adică, e groaznic dacă înţelegi să-ţi scrii cărţile aşa cum cred eu că trebuie scrise.

— Mda, a spus Mike. Mie nu mi se pare atât de îngrozitor. Din afară o carte se vede mai altfel decât atunci când o scrii. Dar după ce o scrii…

— Dumnezeule, a spus doctorul. Cum să te fac să pricepi? Fiecare din noi e unic, şi vede lucrurile în felul lui unic, şi exact asta e minunat. Eu îmi scriu cărţile despre felul unic în care văd

eu lucrurile, şi ştiu în timpul ăsta că fiecare e liber să le vadă într-un mod la fel de personal-unic. Asta e minunat, că fiecare din noi e altfel, şi cu toate astea reuşim să ne adunăm în jurul unei cărţi. Să ne placă o carte, în acelaşi fel sau în feluri total diferite, se întâmplă. Dar să ne recunoaştem măcar pe bucăţi într-o carte, să întâlnim ceva din noi acolo, chiar dacă, mă rog, scriitorul a vrut să spună cu totul altceva.

— Te contrazici.

— Nici o clipă, a spus Decebal. Numai că lucrurile sunt mai complicate şi se pot vedea în mai multe feluri.

— Ca zborurile pilotului.

— Nu ştiu cum e cu zborurile pilotului. Nu m-a luat niciodată cu el pe aerodrom. Ştiu numai cum e când scrii cărţi, şi vorbesc numai despre cărţi.

— Din punctul tău de vedere…

— Las-o moartă, am spus. Nu ajungem nicăieri.

— Nici nu vreau să ajung undeva, a spus Mike. Vreau numai să-l lămuresc pe ăsta…

— N-ai ce lămuri, am zis. Cred că e una din situaţiile în care nu e nimic de lămurit. Cred că e exact una din situaţiile în care eu am dreptate, şi tu ai dreptate, şi fiecare are dreptatea lui.

— Împăciuitorist ca totdeauna, a mârâit Sârbu.

— Tolerant, atât. Am trecut de faza în care credeam că cine nu e cu mine, e neapărat împotriva mea.

— Oportunist, a ţipat Mike, şi l-am simţit pe Bari tresărind.

— Are dreptate, a spus Decebal.

— Nici măcar nu vreau să am dreptate, am spus. Vreau numai sa ştiţi cum sunt făcut, ca să nu aşteptaţi de la mine decât ceea ce pot da. Şi să ştiu cum sunteţi voi făcuţi, ca să fiu sigur pe ce pot avea de la voi.

— Complici inutil, pilot.

— Nu complic nimic. Atât doar, că nu se poate spune simplu: eşti bun, eşti rău. Cei mai mulţi suntem între rău şi bine. Uneori se întâmplă tot felul de lucruri, şi atunci suntem mai aproape de rău decât de bine; sau invers. Alţii reuşim să fim la fel de buni-răi, indiferent de cum se întâmplă lucrurile.

— Acum judeci cam ca Bariloiu, a zis Mike.

— Bari e altfel, am spus, şi chiar, Bari era cu totul altfel. De fapt, nici nu ştiam prea bine cum e Bari. Adică ştiam; dar nu

în cuvinte, şi acum asta trebuia să fac, să pun în cuvinte ce nu era de pus în cuvinte.

— Bari vrea totul, am spus, pentru că şi el dă totul, sau nu dă nimic, şi atunci nici nu cere nimic. Pentru că Bari gândeşte în extreme, şi asta în adevăr complică foarte mult lucrurile.

— Tu ce zici, per Scorillo, a întrebat leneş Mike. Şi Babette îşi gândeşte nebunia în extreme?

N-am reuşit să aflăm în noaptea aceea cum îşi gândeşte Babette nebunia.

N-am reuşit să aflăm niciodată, pentru că n-am mai vorbit despre asta, şi atunci, în noaptea aceea, după ce Mike a întrebat şi aştepta un răspuns, n-a mai fost nici un răspuns. A fost numai liniştea din camera luminată slab de noapte, de zăpadă, de stelele răsfrânte în zăpadă, şi respiraţia adâncă a lui Decebal.

Ce se întâmplă? A făcut Mike indignat.

— Nimic, am spus. E târziu. E foarte târziu. Mai e puţin şi răsare soarele. Ci văzând mijind zorile, sfioasă, Şeherezada tăcu…

*

M-am trezit foarte devreme, şi era lumina aceea care nu e încă lumină, şi pe urmă a fost căldura lui Bari care dormea lipit de mine, şi laba care îmi apăsa pieptul, şi răsuflarea grea fierbinte, liniştită a câinelui mare. Nici nu mai era câine, aşa cum dormea lângă mine, şi eu habar n-am ce eram pentru el; dar ce se întâmpla cu noi nu se petrecea între ce eram pe dinafară, ci exact cu ce eram noi de fapt; dar asta e foarte complicat de înţeles, şi aproape inutil de povestit; asta e ceva pentru care trebuie să ai un Saint-Bernard lângă tine, şi să încerci chiar să fii tu însuţi Saint-Bernard, şi ca să ştii măcar despre ce este vorba, trebuie să reuşeşti puţin lucrul ăsta, să fii Saint-Bernard. Şi atunci o să vezi singur cum de la o limită nici nu mai contează ce eşti, contează numai să fii, şi poate că esenţialul, dacă există ceva esenţial, începe exact de la această limită. Aşa că era cald, greu, puţin incomod, dar nu m-am mişcat pentru că atunci se trezea, şi oricum alerga destul prin zăpada în care uneori intra cu totul şi seara cred că era mai obosit decât mine, şi de asta îl lăsam să doarmă cât mai mult. Şi eu eram obosit, poate de asta am visat-o iar pe Lungană, şi în somn i-am spus: e a doua oară când te visez săptămâna asta, şi atunci m-am trezit.

— Ea doua oară că te visez săptămâna asta, am spus încet.

L-am simţit pe Bari cum se mişcă; nu a fost de fapt o mişcare, a fost ceva înăuntrul lui, ca o crispare. Ca o răsucire în el, şi am simţit-o pentru că eram lipit de spinarea lui.

— Nu ştiu dacă e bine, am spus. Era vorba să nu te mai visez.

Simţeam cum se trezeşte clădirea aceea lungă, urâtă pe din afară şi caldă pe dinăuntru; nu au fost zgomote, paşi, uşi trântite; era prea devreme, şi atunci a fost numai un freamăt, ca atunci când s-a mişcat Bari.

— Dacă nu se poate altfel, am spus, măcar vino mai rar.

Am spus asta, chiar dacă aşa se vorbeşte numai cu morţii, iar despre Lungană ştiam că mişcă, respiră, şi e încurcată cu tipul acela oricum căsătorit cu ea, dacă asta se cheamă a trăi.

— Cel mai bun lucru ar fi să nu mai vii deloc, am zis, dar gata, dormeam din nou, şi pentru că înainte o visasem pe Lungană, şi pe urmă, când m-am trezit, am vorbit cu ea, acum bineînţeles o visasem din nou. În vis râdeam, şi Lungana era într-adevăr foarte lungă aşa cum stătea întinsă cu capul rezemat de mine, şi îi treceam printre degete părul acela incredibil, şi asta a fost o treabă de care nu m-am plictisit niciodată.

— Uite, am spus, când râzi, semeni cu una din tipele alea de reclamă din Paris-Match, şi chiar semăna. Cum stătea rezemată de mine, şi îi curgea părul greu tăind precis fruntea şi obrazul, vedeam gâtul lung şi puternic ieşit din gulerul tricoului, şi mai avea ceva ce nu avea nici o tipă din Paris-Match, zâmbetul, şi cum se uita la mine. Nu vreau să spun că meritam privirea aceea, dar se uita la mine ca şi cum aş fi meritat-o.

— Acum semeni cu una din tipele alea din Paris-Match.

A clătinat capul, a unduit între noi părul negru, ca o apă grea.

— Pe cuvântul meu, a spus, că tipele alea nu-mi plac. Şi nici nu fac ceva ca să semăn cu ele.

— Tocmai de asta îţi iese, am spus. Pentru că nu faci nimic ca să semeni cu ele. E una din chestiile alea care îţi ies, tocmai pentru că nu vrei să le faci. Şi care nu reuşesc deloc exact când te dai în vânt şi faci totul ca să-ţi iasă.

A fost din nou mişcarea ştiută cu care îşi dădea părul la o parte, şi i-am văzut ochii; în ei era lucrul acela nelămurit care se întâmplă uneori între doi oameni, şi în loc de ceva mai bun se cheamă dragoste când de fapt s-ar putea numi oricum.

— Alea sunt blonde, a spus.

— E numai un truc, am explicat. N-ai înţeles nimic.

— Ce e de înţeles?

— E o chestie pusă la cale ca să nu te recunoşti.

— De ce?

N-ar fi trebuit să spun toate lucrurile pe care i le spuneam. E aproape sigur că pierzi o fată vorbindu-i prea mult despre ea, şi în general nu cred că-i vorbeam prea mult, dar uneori nu mă controlam. Atunci când îşi dădea părul la o parte şi mă privea cum ţi-am spus. Cu tot ce era în ochii ei. Cu lumina aceea potolită.

— Ca să nu te recunoşti. Ca să nu-ţi dai seama ce grozavă eşti.

— De ce sa nu-mi dau seama ce grozavă sunt?

Asta chiar nu trebuia spus: pentru că n-ai mai sta o clipă aici. Te-ai duce imediat să cauţi un tip do doi metri, care tocmai coboară din ultimul model de Volvo…

— Stai liniştit, a râs. Unde se găsesc tipi din ăştia?

— Pe pagina cealaltă, am spus. Zic ei că fac reclamă pentru maşinile domnului Volvo, şi pentru costumul pe care îl poartă, pentru ţigara din gură, dar de fapt te aşteaptă pe tine. Numai că nu-i poţi recunoaşte, din cauza trucului cu părul blond.

*

În pădurea de brazi a fost mult mai simplu, pentru că brazii erau înalţi, se ridicau spre cerul care în ziua aceea a fost foarte albastru, şi nu aveau crengi care să atârne şi să facă ascunzători acoperite cu zăpadă. Nu erau nici brazi căzuţi, nici buturugi, şi zăpada era acoperită cu ace veştede care foşneau şi de fapt erau mai alunecoase decât zăpada. Noi înaintam în lanţul acela frânt, la patru metri om de om, şi aici nu erau crengi uscate care să trosnească, ori gropi ascunse sub zăpadă, şi de aceea cel mai neaşteptat era cum totul se întâmpla în tăcere. Numai Babette-Nebuna lătra gros după veveriţe oprite în zăpadă, care se uitau cum ne apropiem şi fugeau doar când ajungeam lângă e; e. De fapt, toată ziua Babette a fost foarte bine dispusă şi a fugit în faţa noastră adulmecând, şi uneori se

întorcea, se uita în urmă, şi atunci nasul mare, negru, umed, era de fapt alb ca de zăpadă – şi aşa am ştiut că în pădurea de brazi nu e nimic de găsit, uitându-mă la Babette cum aleargă. Ştiam de la căutarea în avalanşă cum era Babette-Nebuna când simţea că există ceva, cineva, dedesubt – foarte atentă, posacă, concentrată doar pe ce credea că e treaba ei, şi atunci chiar nu era bine să te apropii prea mult. Umbla ca o lupoaică, ţinând picioarele din spate îndoite din genunchi şi depărtate, şi săltându-se pe ele neobişnuit de elastic, şi toate astea o făceau să umble pieziş, arcuită, şi mereu cu nasul ei negru, imens, minunat, în zăpada adâncă. Fornăind, şi strănutând, şi uneori ne privea urât, şi pe urmă adulmeca iar, şi dacă nu erai prea departe puteai să o auzi scâncind. Asta era caraghios, şi făcea lucruri neobişnuite, şi tot ce se întâmpla era febril şi sacadat, şi sub un strat de nefirească tăcere în care sunetele caraghios de subţiri scoase de un câine atât de mare se auzeau din nou anormal de tare, şi de fapt toţi erau crispaţi, şi la pândă, şi cu ceva de lup pe urme; pentru că atunci când Babette-Nebuna scâncea caraghios de subţire, atunci, până la urmă, sub avalanşă se găsea cineva. Şi atunci Babette se schimba brusc, şi lătra cu furie, şi jale, şi scormonea rapid şi adânc zăpada cu labele imense săpând un tunel în care dispăreau încet-încet capul uriaş, labele, corpul pe lângă care ţâşneau jerbe de zăpadă, rămâneau labele răşchirate şi coada – panaş care se legăna din ce în ce mai neliniştit, şi până la urmă nu rămâneau decât jerbele de zăpadă ţâşnită şi coada; şi la urmă de tot era doar o gaură căscată din care ieşea zăpada spulberată, şi mai ieşeau lătrături înăbuşite, furioase, clintite de ce ştia dinainte Babette că o să găsească în fundul tunelului de zăpadă, şi încă neliniştitoare pentru noi şi pentru ce credem îndeosebi despre câini, era certitudinea lucrurilor nedrepte, desluşită în lătrăturile acelea.

Aşa căuta Babette-Nebuna în avalanşă, altfel decât Bari care adulmeca cu aerul lui dintotdeauna, indiferent şi vag binevoitor, şi pe urmă, când lătra într-un fel anume, se aşeza în zăpadă şi privea ţintă înainte, n-aveai decât să sapi acolo unde se aşeza Bari în zăpadă. Bari nu scormonea plin de furie ca Babette, nu-şi însângera labele puternice în lemne, pietre, gheaţă, în zăpada aspră şi pentru totdeauna pătată, proptită greu într-un fund de vale, sau în peretele de stâncă, sau în

trunchiurile smulse, rupte, prăbuşite, sfărâmături de pădure – nu-şi însângera labele puternice, smulgând din tecile lor ghearele arcuite, ascuţite dinăuntru, ca la urşi, şi zăpada aceea spulberată de Babette-Nebuna era la urmă roşie de sânge şi alcătuia ca o coroană vie în în jurul găurii întunecate; şi pe urmă roşul acela se închidea, şi devenea stacojiu, şi se făcea maro, brun închis, şi până la urmă se lăţea, se topea, se dilua în zăpada cenuşie, şi nu mai rămâneau decât groapa deschisă în zăpadă, şi ce era în fundul acelei gropi. Şi noi în jurul gropii, pentru că după ce câinii găseau ce era de găsit, totul devenea tehnică, şi viteză, şi cuvinte întretăiate şi gesturi frânte, şi sacul de dormit aştepta deschis pe sania joasă, lungă, îngustă, cu mânere din dural ridicate patetic, şi descătuşarea a ce avea fiecare mai ascuns şi care însemna alt cuvânt demodat şi aproape uitat, şi înăbuşit cu grijă – speranţă – dar asta nu înseamnă că nu era la pândă în fiecare şi însemna de fapt din nou goană epuizantă, şi fiecare secundă umplută la refuz fără să mai lase loc pentru tine, şi din nou răspundere, până la a fi una cu ce găseau câinii sub zăpadă, şi totul pe o margine cumplit de îngustă până când cel care intra primul spunea, seringa, repede, sau cafea, sau alcool, sau ceva – orice – care însemna căldură, viaţă, dar pentru numele lui Dumnezeu, mai repede.

Sau era mişcarea lentă, vocea înăbuşită: sacul, nu ăsta, celălalt, cel vechi; şi atunci, gata, nu mai era nimic de făcut.

Dar nu despre atunci când nu mai era nimic de făcut vreau să vorbesc; când muntele se făcea dintr-o dată foarte mare, şi cum astupă cerul peste noi, şi ziua devenea cenuşie, şi ce urma era cumplita rutină, numai încrâncenarea din fiecare nu putea deveni rutină; vreau să spun despre cum era atunci când primul coborât în groapa deschisă în zăpadă cerea alcool, sau seringa, sau ceai fierbinte din termos, şi corpul înţepenit de zăpadă, aşteptare, neputinţă, era scos şi aşezat pe sacul de dormit, cel nou, şi atunci începea goana pentru care de fapt eram noi acolo, şi semăna mai mult ca orice cu decolarea din alarmă – valorile de obicei acceptate cu fundamentele schimbate brusc, dur, hotărâtor, nici măcar – înlocuite, cu alte valori care nu aveau nimic cu cele dinainte, decât că erau la fel de fundamentale. Şi niciodată muntele nu era atât de imens, şi atunci de mic ca atunci când băieţii lui Mike alergau cu Akja pe care era solid legat cu cordelină roşie corpul acela înfăşurat în

saci de dormit, cu masca de oxigen pierzându-se în gluga sacului, pentru că Akja Salvamontului sinăian avea o instalaţie portativă de oxigen, de fapt o instalaţie de oxigen de pe avioane de vânătoare transformată şi adaptată de mâinile maistrului militar principal Tudor Gheorghe, care nu urcase în viaţa lui pe Platou şi uite, instalaţia lui ţinea căldura de viaţă plăpândă smulsă de sub zăpadă, şi băieţii lui Mike se schimbau la mânerele Akjei, şi coborau pante pe care firesc n-ar fi coborât niciodată, sau urcau feţe abrupte de piatră în timpi care, la raliuri Salvamont, ar fi doborât toate recordurile, pentru că, aici era de fapt cursa cu miza cea mai neiertătoare, şi de asta spun că muntele era imens, pentru că feţele abrupte erau mai abrupte ca oricând, şi coborârile lungi erau mult mai lungi decât erau ele de fapt, şi totuşi lucrurile se întâmplau atât de repede încât muntele devenea dintr-o dată foarte mic, şi nici nu conta cu ce preţ se întâmpla asta. Şi din nou totul semăna halucinant cu timpul atât de aparte al cabinei, în care lucrurile se întâmplă la lumina roşie a becurilor de avarie cumplit de repede, sau vremea se scurge păstos, şi amar, şi sugrumat în chingile strânse, prin tunele înguste cu pereţi de spaimă, şi uneori timpii sfâşiaţi ai cabinei se întâmpla să curgă la fel de necrezut, de nedrept de rapid, şi apăsător de încet, pentru fâlfâielile de frunză moartă ale avionului căzând fără sfârşit; şi totul se măsura în secunde încă de viaţă, şi secunde de până dincolo de viaţă, şi erau mânerele de catapultare, şi pământul rotindu-se şi aruncându-se în salturi bezmetice dincolo de plexiglasul cupolei, şi suprasarcina apăsând în scaun sau aruncând în alveola de viaţă care era totuşi avionul rotindu-se în prăbuşire prin cerul ostil devenit dintr-o dată cumplit de vertical, cu o răsturnare a lumii, şi totul se întâmpla între timpul lent, lucid, apăsător, şi goana aceea fără cuvinte, şi de asta nu ştiai niciodată când era prea devreme, şi nimeni nu putea spune când totul devenea prea târziu.

*

În ziua aceea a fost soare, şi pentru că am căutat tot pe fâşiile acelea late de 400 metri deplasându-ne mereu spre Est, iar Mike îşi plimba pădurarii de la răsărit la apus, la ultima trecere ne-am întâlnit sus, pe creastă, şi iar am văzut oraşul peste pădurea de brad, şi peste mesteceni, şi peste coroanele fagilor, dar acum ne uitam ca la un oraş pe care îl cunoşti foarte

bine, şi de fapt când urci pe deal şi te întorci să priveşti oraşul acela, îl recunoşti. Aşa că ne-am arătat unul celuilalt miliţia, şi bulevardele şi parcul sanatoriului, şi dreptunghiul din mijlocul parcului, ca un teren de aterizare pentru elicoptere. Am văzut chioşcul lângă care erau munţii din carton şi cerbul împăiat, şi vila de unde pleca omul pe care îl căutam, şi strada care urca spre azil, însă azilul nu putea fi văzut de unde eram noi, pentru că intra aproape sub pădure şi-l acopereau fagii. Pe urmă am coborât împreună, câinii alergau în faţa noastră, şi Mike a trimis-o pe Babette-Nebuna la doctor, şi ne-am uitat la Bari al IV-lea, cum adulmecă şi fuge prin zăpadă cu labele în toate părţile ca un căţelandru, şi sărea, şi se uita la noi fără să aibă aerul că ne vede.

— Aici nu e nimic, am spus.

— După Babette?

— După Babette, am spus. Şi după Bari.

— Poate fi 200 de metri mai jos, a spus Mihai.

— O să vedem, am spus. Dar nici acolo nu e nimic, pentru că Babette…

— Corect trebuie spus: nu e nimeni, a zis încet Mike.

Eram într-un loc unde soarele trecea printre brazi, şi cobora spre dealurile din Vest, şi dacă te opreai îl simţeai stins, cald, cum alunecă spre apus.

— Adică eu caut pe cineva, a spus Mike la fel de încet.

— Şi eu caut pe cineva, am spus. Şi ei – am arătat şirul verde-închis de pădurari, care pe zăpadă păreau negri. Toată lumea caută pe cineva.

— Tu cauţi ceva, a spus Mike.

Coboram prin zăpada amestecată cu ace uscate, şi ghetele mele alunecau îngrozitor, şi înfigeam adânc călcâiele în zăpadă, şi era ca atunci când coboram o scară abruptă.

— Care e timpul mediu de supravieţuire? A întrebat Mike.

— În pădure? Iarna? Pe munte?

— În pădure, iarna, pe munte.

— O noapte, o zi, şi încă o noapte. Tu m-ai învăţat.

— Te-am învăţat că se întâmplă şi altfel, a spus Mike.

— Da, dar numai foarte rar.

Nu ştiu de ce Mike vorbea atât de încet, şi trebuia să mă opresc, să mă întorc spre el ca să aud ce spune:

— Nu ştii niciodată când e asta, a zis Mike. Întotdeauna cauţi excepţia. Întotdeauna crezi că măcar acum o să fie, pentru că altfel n-ai mai căuta. Altfel ai aştepta primăvara, când se lămuresc o grămadă de lucruri.

— Am fost o dată cu tine primăvara, am zis. A fost cea mai tâmpită primăvară din viaţa mea.

— Mă rog. Dar de asta se spune: timp mediu, pentru că unii reuşesc să treacă peste, şi exact pe ăştia îi cauţi, care reuşesc să reziste mai mult decât se rezistă. Întâi cauţi ştiind că se rezistă o noapte, o zi şi încă o noapte, şi după ce zilele-nopţile astea s-au dus, atunci cauţi ştiind că se rezistă dincolo de medie, altfel nu se poate.

— Şi dacă nu rezistă dincolo de medie?

— Asta afli doar după ce găseşti, a spus Mike.

— Şi ca să găseşti, trebuie să cauţi.

— Vezi, a spus Mike, ce repede înţelegi unele lucruri?

Coboram odată cu soarele, şi am intrat în pădurea de mesteceni, şi atunci s-a făcut mai multă lumină, de la trunchiurile albe, de la zăpada care aici nu mai era acoperită cu ace veştede, şi pentru că soarele se făcea auriu aşa coborând, petele de lumină erau şi ele aurii, şi trunchiurile subţiri erau alb-aurii.

— Şi dacă A REUŞIT? A spus Mike, neaşteptat.

*

Atunci există iar două afurisite de situaţii, pentru că întrebarea devine: cât reuşeşte să reziste?

— E aproape ca în viaţă, am spus.

— Pentru că poţi găsi, şi după aceea să vezi doar că a rezistat mai mult decât media, dar nu destul…

— Da, am spus.

— Sau găseşti exact ceea ce-cauţi.

— Pe cineva, am spus.

— Pe cineva, a spus Mike, şi atunci toate capătă dintr-o dată sens. Tot ce a fost absurd înainte capătă un sens, şi justificare, şi te umple cu tine însuţi, dacă înţelegi, şi totul e atât de mult, încât îţi ajunge şi pentru altă dată atunci când cauţi; şi lucrurile din nou par, sau chiar sunt, absurde, dar tu cauţi pentru că ştii cum oricând poţi găsi, şi odată chiar ai găsit.

— Tu de câte ori ai găsit aşa… Excepţii?

— Niciodată, a spus repede Mike. Dar ştiu de la alţii.

— Ce ştii?
— Ştiu cum este. Ştiu că este.
— Şi iţi ajunge…
— Nu fi tâmpit, a spus Mike Cum să-mi ajungă? Nu-mi ajunge deloc.
A trecut printr-o pată de lumină, şi o clipă a fost roşu de la hanorac, şi auriu de la soare, şi negru de la barbă.
— Adică, tu nu crezi…
— Ce să cred? A întrebat tare Mike, şi Bari s-a oprit şi s-au uitat şi el la noi. Nu e de crezut, a spus Mike Sârbu. E de căutat, şi gata.
Am văzut trunchiurile gri, cenuşii, negre-cenuşii ale fagilor; şi acolo începea seara, şi dacă erai în pădurea de mesteceni şi te uitai în sus vedeai cer roşu-albastru cu benzi de lumină portocalie şi alte culori, fără nume, şi când am ajuns în pădurea de fagi şi m-am uitat sus, cerul era albastru-închis, şi plin de stele mici, care aveau să-şi tragă, strălucirea doar din noaptea adevărată.
— Bine, am spus. Atât doar, că poate trebuie căutat şi în altă parte.
— Iar începi? A întrebat Mike.
— Nu la gară, am spus. N-a fugit în lume. Poate a sosit în şosea, şi s-a dus la o cabană. Sunt o grămadă de cabane pe aici. În locul hanurilor de pe vremea imperiului. Sunt chiar la marginea şoselei, şi cine vrea n-are decât să intre.
— De unde ştii?
— Reclamele, am spus. N-ai văzut reclamele? Unele mari, pictate pe tablă, şi reclame mici, pliante cu poze, peste tot unde am fost în oraşul ăsta. La hotel. La miliţie. La moşnegi, în sala unde e T. V.-ul. Cerem o maşină şi luăm cabanele la rând…
— Cine ne dă maşina?
— Cum, cine? Băieţii cei drăguţi care ne-au adus aici, cu toate că în ultima vreme au uitat de noi.
— N-au uitat, a zis Mike. Vorbesc cu ei la telefon în fiecare seară.
— Da? Şi ce lucruri interesante vă spuneţi?
— Asta-i, a zis Mihai, că nu prea avem ce să ne spunem.
— Spune-le chestia cu maşina.
— Să ne mai gândim, a zis Mike, şi am ştiut ce înseamnă asta. Însemna că n-o să spună nimic de maşină.

M-am uitat la cer, şi abia atunci am văzut stele mici şi ascuţite, care aşteptau noaptea să fie aşa cum erau ele într-adevăr.

— Deci astea sunt telefoanele misterioase pe care le dai în fiecare seară, am spus.

— Ce credeai? A făcut Mike.

— Decebal spune că telefonezi unei tipe.

— Decebal, a spus Mike, visează să telefoneze el unei tipe, şi atunci crede că ceilalţi chiar vorbesc cu tipe, de câte ori pun mâna pe telefon.

*

Am ajuns la drumul făcut pe hartă din linii întrerupte, şi acolo ne-am întâlnit cu Decebal şi cu Babette-Nebuna, şi Babette s-a repezit la Bari lătrând gros, şi Bari a sărit într-o parte şi, a început joaca aceea a lor, stângace-lentă, în care câinii uriaşi se loveau, şi săreau prea sus pentru cât erau de mari, şi cădeau grei în zăpadă, şi era mişcarea aceea ca un salt într-o parte pe toate patru labe care îi aducea în poziţie de atac pentru că celălalt rămânea cu tot corpul descoperit, şi atunci se muşcau nedureros, şi după asta s-au lins îndelung, ca atunci când eşti Saint-Bernard şi te întâlneşti cu cineva pe care nu l-ai mai văzut de foarte mult timp.

Pădurarii s-au încolonat, au plecat cântând spre şcoala silvică, şi noi ne-am uitat după ei cum merg într-un pas, şi cântecul acela nu se potrivea deloc: era ceva cu păduri care ne dau umbră, şi trebuie să le apărăm, dar nu se potrivea cu pădurea în care eram. Era un cântec care cred că ar fi sunat bine într-o sală, dar în pădure nu suna deloc. Era absolut aiurea, şi de fapt nu spunea nimic despre pădure, ci despre oameni şi pădure, ceea ce e cu totul altceva.

Mai bine ar cânta corul din Freischutz, a mârâit Mike.

— Ala e cu vânători, nu cu pădurari.

— Şi ce?

— Şi, nimic. Atât doar, că e cu vânători.

Ca să ajungi la azil, din locul unde eram, trebuia mers puţin pe drum, şi pe urmă tăiam o limbă de pădure rară, urcam o creastă şi de sus am văzut cum începe oraşul: vile traforate pe temeliile de piatră, la început rare, pe urmă adunându-se în şiruri care coborau la vale şi atunci deveneau străzi, şi cea mai înspre pădure era clădirea solidă, urâtă, cu ferestre orbite de

obloanele din lemn gros, şi cu uşa din fier forjat, care începea totuşi să fie „la noi”. Azilul nu era departe, dar până am ajuns au apărut fâşii de nor, pe urmă nori adevăraţi, şi a început să ningă. Aşa că am hrănit câinii într-o cameră de lângă bucătărie, unde era ciment pe jos, şi cât au mâncat Babette şi Bari îşi ridicau când un picior, când altul, şi după ce au terminat nu i-am mai dus afară, au stat cu noi în sufragerie, şi după masă i-am dus pe coridorul plin cu bătrâni, cu toate că Mike n-a fost de acord. Mike a spus că Babette o să facă scandal şi câţiva moşi vor leşina, dar Babette n-a făcut scandal, şi nu a leşinat nimeni. Câinii au mers pe covorul subţire din mijloc clătinându-şi binevoitor căpăţânile, şi unii din moşi au mângâiat în treacăt spinările late şi şoldurile acelea de Saint-Bernard care se îngustau brusc, şi pe urmă era coada groasă, stufoasă, legănată lent în acelaşi ritm cu capul, de linişte şi acceptare. Babette a rămas în antreul ei, eu m-am culcat cu Bariloiu în paturile noastre alăturate şi n-am visat nimic: am dormit adânc, şi când m-am trezit am crezut că am dormit foarte puţin; afară era întuneric de tot, şi Mike citea culcat într-un pat de lângă uşă, un pat care până acum îi scăpase, şi eu eram ud de transpiraţia din somn. Aşa că mi-am scos cămaşa groasă şi tricoul cu F/A-18 „Hornet”, m-am şters cu un prosop Sârbu, scos din rucsacul Florentinei, am tras pe mine un tricou al lui Mike, şi o cămaşă cadrilată a lui Mike, şi gata, mă simţeam altul şi miroseam într-un fel nou; ca săpunul cu care Florentina spăla lucrurile în familie, şi ca sprayul cu care Mike îşi stropea barba.

— Astea vi le dă la aviaţie? A întrebat Mike şi arăta tricoul cu avionul „Hornet” pus la uscat pe caloriferul fierbinte.

— Ăsta mi l-a adus un coleg de la TAROM, am spus. Unul din cei care ocolesc globul o dată în fiecare lună.

— De ce? A întrebat Mike. De ce ocolesc globul, o dată pe lună?

— Altfel se simt foarte nenorociţi, am spus.

— N-ai vrea să te simţi şi tu nenorocit pe chestia asta? A zis Mike.

— Ţi-am explicat o dată, am spus. Nici măcar nu ţi se spune: din cauza asta nu se poate. Ca să te poţi apăra, sau nici măcar, să poţi pleda pentru tine. Se spune doar: da, sau nu, şi nici nu ştii bine cine a spus. Sunt lucruri care pot, şi lucruri care

nu pot fi. N-are rost să te simţi nenorocit pentru un lucru care nu poate fi.

— Înainte nu spuneai aşa. Înainte spuneai că se poate orice.

— Înainte, când?

— Înainte, când ai început tu să vii pe munte.

— Atunci, am spus, credeam că se poate orice.

— Şi acum nu mai crezi?

— Nu ştiu, am spus. Are vreo importanţă?

— N-are, a spus Mike. Dar atunci când nu mai crezi că se poate orice, de regulă începi să pierzi.

— Depinde, am spus. E foarte complicat.

— Sigur, a spus Mike. E altfel, pentru fiecare.

— Până la urmă, o să-ţi explic cum e la mine.

— Abia aştept, a spus Mike.

— Vrei să încep în seara asta?

— Pentru seara asta ajunge, a spus Sârbu. Pentru seara asta, te rog să-mi spui dacă mai ninge.

M-am uitat afară cu faţa lipită de geam, şi astupam ochii de lumina dinăuntru cu palmele lipite de geam, şi am văzut cum ninge: coborau legănat fulgi imenşi, uşori, care până la urmă se adunau între ei şi făceau zăpada pufoasă de pe jos, care acoperea totul, şi în care aveam să ne afundăm mâine.

— Ninge, am spus fără să mă întorc.

M-am uitat la fulgii care în întuneric păreau cenuşii, şi coborau încet, şi se atingeau moale între ei, şi m-am gândit la ce spunea Mike, ca atunci când nu mai crezi că se poate orice, începi să pierzi. De la o vreme pierdeam pe toată linia. Aşa s-a întâmplat. Poate aşa trebuie, ca uneori să pierzi pe toată linia. Poate chiar e bine ca uneori să pierzi pe toată linia. Aşa că m-am uitat mai departe la fulgi, şi încercam să nu mă gândesc la nimic, doar să mă uit cum ninge. Pe urmă a venit lângă mine Bari al IV-lea, s-a ridicat cu labele din faţă pe pervaz, şi ne-am uitat amândoi cum vine zăpada aceea cenuşie, care de fapt era albă.

— Ninge tare? A întrebat Mike.

— Destul ca să ne dea mâine bătaie de cap, am spus. Ai cerut maşina?

— N-am vorbit încă, a spus Mike. Tu chiar ţii la ideea asta?

— E o idee bună, am spus. De ce să nu căutăm şi la cabane?

— Căutăm, a zis Mike. Dar după ce întoarcem totul pe dos aici…

— N-o să întoarcem niciodată totul pe dos, am spus. Fiecare copac. Fiecare tufă. Fiecare piatră acoperită cu zăpadă.

— Ai terminat? A întrebat Mike.

— Nu, am spus. Mai cred că ar trebui să…

— Ba ai terminat, m-a încredinţat Mike. Ai terminat, şi n-o să mai începi niciodată discuţia asta. Filosofia, ta de om al aerului, ajuns fără voie cu picioarele pe pământ. Cu picioarele în zăpadă, mai precis.

— Fără voia mea, asta nu se potriveşte, am zis. N-am ştiut precis în ce mă bag, dar am spus singur că vin aici.

— Atunci nu mai începe cu ideile tale tâmpite. Fă ca la voi la armată, unde se tace şi se face ce e de făcut.

S-a uitat la mine.

— Chiar, pilot, ce faci tu la armata aia unde nu e nevoie de ideile tale tâmpite?

— Zbor cu avionul.

— Altceva mai ştii să faci?

— Mai ştiu să sar cu paraşuta.

— Bravo. Noi doi de când ne cunoaştem?

M-am uitat la el cum se uită la mine. Cum zâmbeşte în barba lui cea deasă. Rânjea, nu zâmbea.

— Nu înţeleg unde vrei să ajungi.

— O să vezi, m-a liniştit Mike. Deci, de când ne ştim?

— Bine, am spus. De când am terminat Academia. De şapte-opt ani.

— Şi câte idei ţi-am dat eu, în şapte-opt ani, despre cum să zbori cu avionul? Sau să sări cu paraşuta?

— Asta-i altceva.

— Ba este exact ce trebuie să fie. Doctorul ce face?

N-am înţeles.

— Respiră, am spus. Mănâncă. Se dă cu schiurile. Face o grămadă de lucruri. Scrie romane. Telefonează fetelor.

— Nu aşa, a zis Mike. În general. Ce face el, în felul în care tu zbori.

— Coase oamenii la loc.

— Şi de câte ori ai auzit tu să-i dau idei doctorului? Despre cum să coasă oamenii la loc? ^

— Păi, am spus, nici nu cred că te-ar asculta. E meseria lui.

— Aşa cum zborul e meseria ta.

— Zborul nu-i o meserie, am spus. Şi chiar, nu era. Era un fel foarte special de a trăi, dar nu-i puteam spune asta lui Mike. E o vocaţie, am zis.

— E o meserie, a spus Mike apăsat, aşa cum meseria mea e să caut oameni în zăpadă. Şi nu accept idei, în materie de căutat oameni în zăpadă.

N-am răspuns; am plecat de la fereastră, şi mi-am pus clăparii Cameliei, şi când am ieşit tropăind Bari era tot la geam, şi Mihai în patul lui, dar nu citea. Se uita la mine cum trec printre paturi, cum împing greu uşa dincolo de care era Babette-Nebuna.

*

Am trecut peste câinele mare, întins pe jos; pe gresie, sau cărămizi lustruite puse pe muchie, sau ce Dumnezeu era acolo.

— Salut, am spus. Vii cu mine?

Babette a ridicat capul, m-a privit, a clipit somnoroasă, a oftat, a lăsat iar capul pe cărămizile acelea puse pe muchie.

— Vino, am rugat-o. Cred că e mai bine să vii cu mine.

Babette a căscat lung, şi am rămas în întunericul din antreu pentru că aşteptam să se ridice, dar, când am mai spus o dată, vino, Babette dormea de-a binelea.

— Nu-i nimic, am spus.

Am ieşit, am trecut de două ori în lungul coridorului mergând cu genunchii îndoiţi şi salutându-mă ceremonios cu moşnegii, pe urmă am urcat la etaj, şi am mers pe coridorul de acolo, printre fotolii împletite în care şedeau nemişcate femei bătrâne. Bătrânele mă urmăreau cu ochii, fără să întoarcă capul, şi tot timpul ăsta m-am gândit la Camelia, care era subţire, şi cum naiba schia în clăparii ăştia prea înalţi, prea ţepeni, prea grei. Am trecut prin sala unde era televizorul, dar acolo n-am găsit pe nimeni, şi atunci am ieşit din nou în coridor, şi pentru că prin geamurile mate de la uşa sufrageriei se vedea lumină, am intrat în sufragerie. Acolo era doctorul; şedea la o masă cu trei moşnegi, şi făcea cărţile. Am spus „bună seara”, am trecut

printre mese târând clăparii, doar după asta am venit şi m-am uitat la cărţi, peste umărul lui Decebal.

— Ce jucaţi? Am întrebat.

— Pocker, a spus doctorul.

— Pe chibrituri, a spus nemulţumit unul din bătrâni. Pe nimic.

— M-am uitat la Decebal, cum împarte cărţile, şi pe urmă m-am uitat le feţele moşnegilor, care îşi priveau cărţile primite şi le aranjau între ele. Unul singur era jucător, cel care spunea că joacă pe chibrituri; n-a tresărit nimic pe faţa lui, în ochi, n-a scos un cuvânt. Cel din dreapta, aşa cum mă uitam la ei, a mormăit nemulţumit şi s-a încruntat; cel din stânga fluiera uşor şi încerca să se uite în cărţile doctorului.

— Vino puţin, i-am spus lui Decebal, eram aplecat peste el şi vorbeam încet.

— Nu pot, a spus Decebal la fel de încet. Joc.

— Nu joci încă, am spus. Te scuzi, şi joci după asta.

Am ieşit, ne-am oprit în uşa sufrageriei.

— Ce vrei? A întrebat doctorul.

— Uite, am spus, noi, în fond, ce căutăm aici?

— Dumnezeule, a făcut doctorul. Te-ai certat cu Mike.

— Nu încă, am spus.

— Vrei să începi cu mine, a zis doctorul.

— Nu vreau să încep cu nimeni, am spus. Vreau doar sa ştiu ce căutăm aici.

— N-ai înţeles încă? Un om care s-a pierdut de o săptămână

— Asta-i am spus. Ce s-a întâmplat cu omul acela, într-o săptămână? Cât poate rezista un om iarna, în zăpadă, la munte?

— Nu suntem chiar la munte.

— Suntem mai rău ca la munte. Suntem într-o vale închisă din trei părţi de pădure, şi care chiar acum se umple până sus cu zăpadă.

— De fapt, ce vrei? A întrebat Decebal.

— Omul acela era bolnav. Cât de bolnav? Şi cât rezistă un om bolnav?

— Ştii ceva, a zis doctorul, întreabă-l pe Mike. Deşi eu nu l-aş întreba. Dacă ţii atât de mult să ştii de ce, du-te şi întreabă-l ce ai tu de gând să îl întrebi. E singurul fel în care poţi afla de ce-ţi spun eu să nu îl întrebi.

— L-am întrebat, am zis. Dar vreau să ştiu cum vezi tu treaba asta.

— Mike ce ţi-a spus?

— A spus că-mi dă o maşină să mă plimb pe la tonte cabanele alea din reclame, adică exact nimic. Nici el nu spune limpede: nu ştiu.

— Ba tocmai că ştie, a rânjit doctorul. N-ai înţeles?

— Explică-mi şi mie, l-am rugat. Explică-mi şi mie ce e de înţeles.

— La mine sună fals, a ridicat din umeri doctorul. Dar dacă aş încerca să pun în cuvinte, ţi-aş spune că Mike e primul care încearcă să scape de întrebările la care tu vrei neapărat răspuns.

*

Şedeam, pe bancheta ţeapănă, tare, incomodă, prinsă de peretele lambrisat în locul unde, între hârdaie cu ficuşi, scara din lemn masiv făcea o volută, ajungea jos, şi dacă o luai înainte ajungeai la uşa din fier forjat dincolo de care era lumea de afară, dacă mergeai la stânga ajungeai în sufragerie unde doctorul juca pocker, iar la dreapta începea coridorul care până la urmă ducea la apartamentul nostru. Coridorul era foarte lung, şi plin de moşi care se plimbau, îşi spuneau bună-seara. Se opreau să vorbească, şi alţii se opreau lângă ei, şi atunci vedeai cum se adună grupuri agitate. Mai erau moşi care se plimbau citind, şi moşi aşezaţi pe taburete în uşile albe ale camerelor ca în pragul unor case, şi se salutau cu cei care se plimbau. Uneori băbuţe în halate cu flori coborau scara lucioasă şi pe urmă mergeau la braţ cu prietenii lor, şi atunci cei care şedeau pe taburete se ridicau salutând, şi se înclinau, şi uneori primeau musafiri, şi atunci uşile albe se închideau lin şi categoric peste căldura camerelor dinăuntru. Totul se întâmpia ca pe un bulevard aglomerat la sfârşitul zilei, când toată lumea iese la plimbare şi atunci poţi întâlni pe absolut oricine, şi eu m-am întâlnit cu Mike. Venea în salopeta lui neagră de schi printre moşnegii în haine groase cu brandenburguri, şi s-a strâns ceva în mine când l-am văzut, pentru că salopeta aceea cu fermoare îl făcea mai subţire decât era, şi bătrânii din jur făceau să fie mai înalt decât era, şi cum venea pot doar să spun că s-a strâns ceva în mine, şi m-am ridicat în picioare.

— Hai să dăm telefonul ăla, a spus Mike.

Am telefonat din biroul directoarei, o colivie fragilă din sticlă prinsă în stinghii subţiri de lemn băiţuit; mai era un birou sus, la etaj, dar n-am: văzut-o pe bătrâna cu pince-nez în birou decât când hrăneau câinii, şi atunci stătea la fereastră şi se uita la ei cum mănâncă. Acum s-a uitat la Mike: cum ridică receptorul, cum formează numărul, cum spune bună seara şi vorbeşte în receptor. La mine nu s -a uitat nici o clipă.

— O. K., a spus Mike când a terminat de vorbit. Ai condus vreodată un ARO-10?

S-a făcut lumină în colivia de sticlă, pe urmă întuneric, pe urmă s-a făcut din nou lumină: eram eu, era maşina ARO-10, era bătrâna aceea de fier şi gata, asta a fost tot, pentru că mai erau barba lui Mike, şi doctorul, şi câinii Saint-Bernard, care nu se potriveau. Era iarna de afară, şi omul pentru care de fapt eram noi aici, şi astea iar nu se potriveau. Dacă mă gândeam puţin, şi maşina era alta. Şi bătrâna era alta, dar asta nu înseamnă că n-a fost clipa aceea de lumină în care toate s-au potrivit, şi doar pe urmă au venit lucrurile care nu se mai potriveau. Am întrebat:

— ARO-10 vor să ne dea?

— N-au şofer, a spus Mike. Au numai maşina.

— Cu sirenă şi cu girofar?

Trebuia să fie foarte clar că nu e aceeaşi maşină.

— Nu ştiu, a spus Mike. Mi-a spus numai că e ARO- 10. Ai condus vreodată ARO-10?

— O să conduc acum, am spus. Nu ştii cum sunt vitezele la ARO-10?

— Vreţi să căutaţi cu maşina? A întrebat bătrâna.

— El vrea să caute cu maşina, a spus Mike. S-a plictisit să caute pe jos.

— Nu m-am plictisit, am spus.

— Şi eu cunosc pe cineva, a spus bătrâna, care a căutat. A căutat foarte mult.

— Da? S-a mirat Mihai, politicos.

— O doamnă cu fiul ei, a spus bătrâna. Şi-a căutat soţul.

— Tot pe munte? A întrebat Mike.

— A, nu, a spus bătrâna. Era cu totul altceva.

Mike n-a mai zis nimic, şi pentru că tăcerea s-a lungit foarte mult, am întrebat.

— De fapt, ce era?

— De fapt, era război, a spus bătrâna. S-a întors spre mine, şi pentru că lumina îi bătea în lentile, n-am putut să-i văd ochii. Aşa că vorbeam cu nişte ochelari care scânteiau.

— Era război, a spus bătrâna.

Am vrut să întreb care din războaie, dar m-am oprit la timp.

E vorba de un mecanic a cărui locomotivă a explodat, şi el a nimerit într-un tren sanitar german. Soţia şi fiul lui au aflat, au fugit la gară şi l-au căutat în tot trenul. Fiecare cuşetă, din fiecare compartiment, din fiecare vagon.

— N-au găsit? A întrebat Mike.

— Cum să-l găsească? A spus bătrâna Şi în timpul ăsta trenul a plecat, şi mergea, şi toate atacurile aeriene, şi calea ferată tăiată de tancurile ruseşti…

— N-aveau voie, am spus, să atace un tren sanitar.

— De unde ştii că e tren sanitar?

— Trenurile sanitare, am spus, sunt pictate cu cruci mari, roşii, în cercuri albe. Convenţia de la Haga…

— Convenţia de la Haga s-a semnat pe timp de pace, a spus bătrâna. Acum era război.

— Când s-a întâmplat asta? A întrebat Mike.

— La sfârşitul lui august '44, a zis bătrâna Toată lumea trăgea în toată lumea. Nici nu s-au uitat că e tren sanitar.

— L-au găsit? A întrebat din nou Mihai.

— Atunci, nu. Mecanicul acela a fost de fapt în alt tren sanitar german care venea în spate, şi pe urmă a luat-o înainte, şi când l-au ajuns din nou era prea târziu, pentru că omul murise, şi sanitarii l-au îngropat pe drum într-o groapă de obuz, împreună cu un tanchist neamţ şi cu un soldat rus, şi asta a fost tot ce a putut afla doamna aceea despre soţul ei.

— Depre fostul ei soţ.

— Nu, a spus bătrâna, şi iarăşi au sclipit ochelarii, despre soţul ei.

A fost din nou linişte, dar n-am mai spus nimic. Am lăsat să fie linişte. Se potrivea.

— Interesant, a spus Mike, după ce a strâns destulă linişte.

— Până acum n-a fost interesant, a spus bătrâna. Până acum a fost ce se întâmplă oricum în război, şi numai cine n-a trăit atunci, când vorbeşte de război se gândeşte numai la soldaţi; dar cei care de fapt duc greul nu sunt soldaţii.

— Eu eram mic, a spus Mike. Nu mai tin minte multe lucruri.

— Eu nu eram de loc, am spus. Aşa că n-am ce să ţin minte.

— Mă rog, a spus bătrâna. Sunt lucruri care n-au nici o valoare dacă sunt doar povestite.

Din nou a fost liniştea aceea care se strângea din toate părţile.

— Poate vă reţin, a zis bătrâna. Poate aveţi altceva de făcut.

— Nu, a spus Mike. N-am nimic de făcut. Cred că nici pilotul n-are nimic de făcut. Ai ceva de făcut, pilot?

— Nu, am spus.

— Vedeţi? A spus Mike

— Sunteţi pilot? A întrebat bătrâna. N-am vorbit niciodată cu un pilot.

— Vorbiţi acum, a spus Mike. De asta ştie de convenţia de la Haga. De asta ştie de crucile de pe vagoane. Ştie tot.

— Aşa s-a întâmplat, am spus.

Parcă mă scuzam.

— N-am să uit niciodată avioanele, a spus bătrâna. Cum veneau în jos, şi aruncau bombele, şi după asta plecau.

Am ridicat din umeri.

— Era război, dumneavoastră aţi spus.

— Da. După ce ultimul avion a plecat, au reparat şina, şi trenurile au plecat mai departe, dar femeia aceea şi fiul ei au rămas în oraş. Au cumpărat un târnăcop şi o lopată, şi după asta au trebuit să aştepte până la sfârşitul lui octombrie, pentru că au venit ruşii, şi nimeni nu mai avea voie să plece de acolo.

— De ce?

— Erau trupe de ocupaţie, a spus Mike. Trebuiau să facă ceva.

— Nu ştiu, a spus bătrâna şi a ridicat neaşteptat din umerii ascuţiţi sub stofa groasă, şi a făcut gestul ăsta exact ca mine, sau ca Mike, sau ca Decebal. Dar la sfârşitul lui octombrie au putut pleca, şi atunci au început de fapt să caute. Adică, într-un fel, ce faceţi dumneavoastră aici, numai că ei n-au avut câini Saint-Bernard, şi maşini, şi totul s-a întâmplat în timpul războiului, ceea ce e cu totul altceva.

— Înţeleg, am spus.

— Înţeleg, a spus Mike.

— Nu înţelegeţi, a spus bătrâna. Nu e de înţeles. Nici eu nu povestesc cum trebuie. Ce vreau să spun este că ei au pornit de-a lungul căii ferate înapoi spre nord, de de unde venise trenul sanitar, şi atunci au început de fapt să caute. Când găseau un mormânt lângă terasament, mergeau în satul cel mai apropiat, luau o autorizaţie de deshumare, şi dezgropau oamenii din mormântul acela. La început luau şi un preot, ca să citească slujba înainte de a-i pune iar în pământ, dar ploua tot timpul, şi lucrurile s-au lungit foarte mult, şi era din ce în ce mai greu de găsit cineva care să slujească în ploaie. Aşa că săpau singuri, şi priveau singuri la oamenii dezgropaţi şi, înainte de a-i îngropa la loc, doamna aceea spunea o rugăciune.

— Cât a durat asta? A întrebat Mike.

— Până şi-a găsit soţul, a spus bătrâna. A fost greu, pentru că pământul începea să îngheţe, şi era greu de săpat, dar l-a găsit exact cum au spus sanitarii germani: cu un tanchist neamţ şi cu un soldat rus, în aceeaşi groapă. Pe neamţ l-a recunoscut după uniforma neagră, pe soţul ei după ghete, şi atunci ce rămânea era soldatul rus, a fost clar. Şi dacă vi se pare un fel de alegorie, e numai pentru că n-aţi cunoscut războiul, a spus bătrâna. Războiul e un timp în care se poate întâmpia absolut orice, şi asta cu aerul cel cel mai firesc.

— Şi pe urmă?

— Pe urmă nu mai e foarte important. Băiatul a început să plângă, şi doamna s-a gândit: n-am crezut că o să mă bucur de lacrimile fiului meu, dar acum mă bucur. Pentru că l-am crezut împietrit de toţi oamenii aceia scoşi la lumină, şi pe urmă puşi la loc în pământ, şi dacă plânge, e bine. A plâns, şi pe urmă s-a uitat la tatăl lui întins lângă terasament, şi a spus: mamă, dânsul nu e tata. Tocmai trecea un tren, şi erau soldaţi, şi tunuri pe platforme, şi vagoane din acelea înalte, grele, în care putea fi orice; şi cât a trecut trenul, femeia s-a uitat la bărbatul ei întins în noroiul amestecat cu pietre ascuţite, şi pe urmă la băiatul ei, şi din nou s-a bucurat că băiatul plânge. E tatăl tău, a spus doamna după ce a trecut trenul. Uită-te la ghetele lui. Mamă, a spus băiatul, tu chiar nu ţii minte? Tata era altfel! Uită-te numai la ghetele lui, a spus doamna. O să-l recunoşti după ghete. Mamă, a spus băiatul, ghetele sunt, dar tatăl ăsta nu e tata! Tu îi făceai ghetele în fiecare seară, a zis femeia. Tu ai făcut

ghetele şi în ultima seară. Uită-te numai la ghete. O să vezi că sunt ghetele tatălui tău.

Bătrâna a tăcut, şi lentilele pince-nez-ului au mai clipit o dată, şi am rămas în colivia de sticlă până s-a făcut cald, şi geamurile s-au aburit pe dinăuntru, şi cred că dacă mai stăteam câteva minute, ne sufocam. Mike s-a ridicat primul, şi m-am ridicat şi eu şi Mike a întrebat:

— Asta e tot?

— Asta a fost tot, a răspuns bătrâna din spatele ochelarilor cu arc. Ar mai fi povestea cu sicriele, şi cum şi-a adus bărbatul acasă, dar nu mai e interesant pentru dumneavoastră. Pentru dumneavoastră interesant poate fi cum a căutat femeia aceea…

— Atunci, a spus Mike, bună seara.

— Bună seara, am spus.

— Noapte bună, a spus bătrâna, şi ne-am dus la culcare.

— Noapte bună, a spun bătrâna şi pince-nez-ul i-a clipit ultima oară, dar în seara aceea până la noapte bună, s-au mai întâmplat câteva lucruri. Întâi ne-am dus la noi, şi clăparii Cameliei nu mai aveau nici un rost, pentru că moşii erau la cina lor, care se lungea foarte mult, şi când Mike m-a întrebat dacă nu merg la masă am spus că nu, nu merg. Pe urmă a fost Babette, care în seara aceea şi-a închipuit că e câinele-de-pază-perfect, şi nu ne-a lăsat să intrăm, în camera mare. În camera cu multe paturi, unde era mormanul de lucruri din care ieşeau schiurile Cameliei, şi era Bari al IV-lea, şi de fapt cred că pe Bari şi-a propus ea să-l păzească ideal în seara aceea. Ne-a lăsat în antreu, şi aveam voie să intrăm în camera mică, cea cu frigider şi canapea, şi în baie era voie să intrăm, dar în camera mare nu era voie. Când am vrut să intrăm în camera mare. Babette ne-a privit cu ură. Întâi a mârâit, şi când am întins mâna spre clanţa s-a ridicat cu spinarea lipită de uşa camerei, şi de fapt atunci ne-a privit cu ură, şi s-a umflat, i s-a ridicat coama deasă pe greabăn, şi ochii negri s-au făcut galbeni ca la leoaice, şi a fost foarte limpede că dacă vrem ca să intrăm acolo, întâi trebuie să trecem peste Babette.

— Încearcă tu, i-am spus lui Mike.

— De ce eu? A întrebat Sârbu.

— Te cunoaşte mai bine, am spus.

— Când nu cunoaşte pe nimeni, a explicat Mike.

Am stat, şi ne-am uitat unul la altul, şi Babette privea vigilentă cum ne uităm unul la altul.

— Crede că vrem să furăm pantalonii doctorului, am spus. Nădragii ăia rupţi la genunchi.

— Nu crede nimic, a zis Mike. Nu cunoaşte pe nimeni, şi nu crede absolut nimic. E în stadiul de idee pură, şi când e în stadiul ăsta, prefer să fiu cât mai departe.

— Nu se poate, am spus. Nu se poate să nu ne înţelegem cu ea.

— Când e aşa, a spus Mike, se poate orice. S-ar putea chiar să te înţelegi cu ea, dar eu nu încerc.

— Adu-l pe doctor, am spus.

— Doctorul, a spus Mike, e ultimul om care s-ar apropia acum de Babette.

M-am uitat iar la câinele cel mare, cum stă în uşă. Era străin, opac, şi gândea atât de altfel, încât nici nu puteai să-ţi dai seama cum gândeşte.

— Hai să mâncăm, a spus Mihai.

— Nu mi-e foame.

— Nu înţelegi, a spus Mike. Nu se pune problema de foame. Se pune problema să fii cât mai departe.

— Nu vin, am spus. Mie îmi place aici.

— Atunci, pa, a zis Mike. Nu-ţi spun „la revedere”.

— Nici nu e nevoie, am spus.

Întâi am vrut să intru în camera mică, dar mi-am amintit de şofer, şi n-am mai intrat. M-am dus la baie, am dat drumul la apă caldă şl am stat aşa, pe marginea căzii, să mă uit cum curge apa fierbinte din robinetul de alamă. Curgea ca râul negru din oraş – lin, şi fără stropi care să sară în toate părţile, şi pentru că era foarte fierbinte, toată baia s-a umplut de aburi. M-am dezbrăcat, şi am făcut duş cu apa aia opărită, şi pe urmă m-am îmbrăcat fără să mă şterg şi am încercat să mă simt mai curat. Am deschis uşa băii, şi Babette-Nebuna se uita la mine feroce, şi atunci m-am aşezat iar pe marginea căzii şi m-am uitat la apa fierbinte, cum iese din robinet. Am încercat să văd ceva în apa fierbinte, dar n-am reuşit. Uneori reuşeam, dar în seara aceea s-a încăpăţânat să rămână apă fierbinte, şi atât. Am stat aşa până a venit Mike cu Decebal, şi doctorul mi-a arătat nebun de fericire ce câştigase el la pocker: o cutie mare plină cu chibrituri. Pe urmă ne-am întrebat ce puteam face cu Babette, şi Mike a

propus să-l împingem pe doctor în uşa camerei mari, şi noi doi să ne baricadăm repede în baie.

— Nu se poate, am spus. Uită-te la ea. Îl mănâncă.

— Nu-l mănâncă, a spus Mike. Asta-i, că nu-l mănâncă. O să ajungă să se roage la Dumnezeu, să-l mănânce. N-o cunoşti pe Babette. O să-i facă nişte chestii pe lângă care mâncatul e o joacă de copii.

Dar n-a mai fost nevoie de nimic, pentru că dintr-o dată câinele feroce din antreu a devenit iar Babette, i s-au stins luminile aurii din ochi, s-a prelins moale şi grea rezemată de uşă, şi a fost baletul acela complicat cu sărituri şi strecurat prin uşa deschisă, şi când am ajuns în cameră eu am luat o carte şi m-am făcut că citesc, Mike a împrăştiat hărţile pe pat, iar Decebal s-a apucat să numere beţele de chibrit. A răsturnat cutia pe pătură, şi aduna beţele în grămezi de câte zece, pe urmă a numărat grămezile şi a înmulţit totul cu zece, şi cât a făcut treaba asta Bari a stat lângă el şi s-a uitat la beţele de chibrit adunate câte zece.

Eu m-am uitat la Bari, şi din nou în cartea aceea din care nu înţelegeam nimic, şi asta a durat până s-au adunat dintr-o dată tot felul de lucruri. S-au îngrămădit foarte multe lucruri, şi n-am ştiut ce să fac cu ele pentru că erau lucruri din acelea care nu se spun, şi au venit amestecate de peste tot, râzând şi strivind sau lovind, şi a fost ca atunci când ajungi foarte sus, şi pe urmă cazi şi te răsucesc brutal lucruri pe care nici măcar nu le poţi spune. Au fost cuvinte bune şi cuvinte nedrepte care dor cumplit, şi întrebarea atât de fără rost, cine sunt. S-au amestecat mama şi papagalul ei cu avioanele la care n-am vrut să mă gândesc, şi a fost atunci nodul acela încins, cum urcă în gât şi explodează nesfârşit în jerbe negre, lente, fierbinţi, care până la urmă se unesc şi te alcătuiesc crud, dezgolit, cumplit de vulnerabil. A fost trenul încărcat cu tunuri, şi femeia aceea cu băiatul ei pe terasamentul îngheţat sub cerul jos, şi scos în lumina cenuşie, a fost ce mai rămâne după două luni de zăcut în pământul ud dintr-un mecanic de locomotivă sfâşiat de maşina lui explodată, şi bocancii uriaşi lustruiţi cu grijă în fiecare seară, şi cum spunea băiatul: mamă, tatăl ăsta nu e tata. A fost omul acela pentru care noi eram aici, cu haina lui duios de mare, şi cu dureros de multe fermoare, şi cu ochii plini de spaima aceea nu pentru el. Au fost din nou, nechemate, avioanele aliniate, cu

motoarele pornite înainte de zbor, boturile lăsate, şi colţii calelor înfipţi în betonul bretelei, şi jeturile de gaze izbucnite din ajutaje în trâmbe fierbinţi, care ardeau şi spulberau pământ oricum ars şi spulberat, şi pe urmă dâre lungi de iarbă galbenă, aplecată, sumbră, tăvălită cu bulgări de pământ şi doar la sute de metri – iarbă vălurită în jetul de gaze care îşi pierde puterea; şi cum eram noi lângă avioane în aerul acela care vibra îngrozitor, şi betonul vibra sub tălpi de puterea motoarelor, şi lacul de pe duralul aripilor era uscat, şi cojit, şi ce însemna asta pentru noi. A venit şi Lungana, cu care dansam, şi era moale în braţele mele, şi nici nu era aşa înaltă pentru că i-am simţit părul pe obraji, şi mi-am apăsat faţa în părul ei aşa cum dansam în muzica învăluitoare, şi dintr-o dată am simţit cum se face rigid, a înţepenit corpul cald şi n-a mai fost supus trupul acela răs-ştiut, a fost dintr-o data străin şi undeva, foarte-sus. Lungana se uita peste capul meu cu privirea aceea care nu însemna decât un singur lucru, şi asta însemna foarte simplu că de fapt nu mai avea nici un rost, şi era un singur lucru de făcut, aşa că am spus: Hai, du-te. N-are rost. Nu e nimic de făcut. Cum să mă duc? A spus. Cum să te las? Şi s-a dus. Şi a mai fost primul zbor din anul acela, în care am repezit dubla într-o şandelă de patruzeci şi cinci de grade imediat după decolare adică în decolare, după ce am făcut un palier, şi aerul era dens de frig, şi presiune mare, şi vânt de faţă, şi nu zburasem de două luni, şi am tras dubla-comandă în ziua aceea senină, şi Dorel a strigat în căşti: ce faci, pentru că noi decolam şi băgăm trenul şi urcam cu zece grade giroorizont până la două-trei sute de metri, după asta escamotam flapsul şi decuplam forţajul, dar eu am băgat trenul şi am lăsat dubla într-un palier lung, şi în aerul îngheţat aveam şase sute de kilometri pe oră înainte de capul pistei, şi am tras în şandela aceea, şi atunci a strigat de la zebră Dorel, şi eu am râs în avion şi am repezit dubla în două tonouri, unul pe stânga pentru mine, şi celălalt tot pe stânga, pentru soare, şi dacă vrei să ştii de ce pe stânga spune oricărui pilot: fă un tonou, şi o să vezi că o să-l facă pe stânga. Şi Mărin a icnit din cabina a doua, şi pe urmă a râs şi el, şi urcam mai departe şi am virat cu botul în soare, şi după ce am decuplat forţajul am spus la radio: decuplat normal, pentru că ce era mai normal după două luni de neurcat în avion? Şi aici iar se amestecau prietenii rămaşi, şi cei de care credeam eu că rămân, dar ei se duceau

pentru că nu mai erau aceiaşi, şi atunci nici eu nu mai eram acelaşi, se schimbau lucruri care pentru ei erau hotărâtoare, ajungeau generali sau directori-generali, ceea ce e cam acelaşi lucru, şi eu rămâneam pilot pentru că nu puteam fi altfel, şi atunci nimic nu mai era la fel, cu toate că eu credeam, şi acum cred, că totul e la fel, dar nimic nu mai era cum a fost. Era cu totul schimbat, pentru că eu îl vedeam pe prietenul meu ajuns şi general, sau director general, şi ei nu vedeau decât că am rămas ce am fost, şi când se întâmplă aşa nimic nu mai poate rămâne de fapt cum a fost, şi atunci te întrebi prosteşte cu ce din cineva eşti de fapt aproape. Poate aşa trebuie, nu ştiu, pentru că n-am fost niciodată mai mult decât ce sunt, dar dacă aşa trebuie, într-adevăr, şi nu te mai poţi uita în urmă decât ca ce-ai ajuns, atunci prefer să rămân ce sunt. Să ştiu doar limita până la care pot să mă schimb, rămânând totuşi eu. Limita până la care pot să cedez, şi să rămân încă eu.

Cât de tare se poate întinde o coardă, şi să zâmbesc, şi să spun prietenului meu ajuns general: nu-i nimic.

S-au amestecat o grămadă de lucruri în seara aceea, din cele de lacrimi sau de râs în hohote, şi am văzut că de fapt nu mai ştiu să râd în hohote. Decât cu râsul care ascunde o pândă, dar până la urmă nu era aşa. Pentru că a fost din nou Dorel în dimineaţa aceea sparta de avionul răsucit într-un dublu tonou pe stânga, şi după aterizare m-am dus la turn, el conducea zborul, şi mi-a arătat obrazul cu microfonul din ebonită neagră, şi eu i-am arătat palmele cu degetele desfăcute, şi am râs, şi mi-am frecat uşor palmele ca după ce aştepţi foarte mult să se întâmple ceva nemaipomenit şi chiar se întâmplă, şi ai tu puterea să faci lucrurile şi mai nemaipomenite decât sunt ele, şi am râs, şi atunci Dorel a râs şi el şi, gata s-a întors să conducă un avion care venea la aterizare, trecuse radiofarul îndepărtat şi venea prea sus, şi iarăşi era grozav pentru că toate astea însemnau dincolo de orice că zburăm din nou.

— Dumnezeule, a făcut Decebal, în viaţa mea n-am câştigat atâta.

— Chibrituri, a spus Mike. Chibrituri arse.

— Nu contează, a spus doctorul. Contează câştigul în sine.

— De la moşnegii ăia, a spus Mike. Şi eu câştig, dacă joc cu moşnegii ăia. Şi pilotul câştigă.

— Nu cred, a spus Decebal.

— Nu câştigi, pilot?
— Nu câştig, am spus. Habar n-am să joc pocher.
— Am uitat, a zis Mike. Tu ştii doar să zbori cu avionul.
— I să sar cu paraşuta.
— Altceva, ce mai ştii?
— Nu mai ştiu nimic. Nici nu vreau să mai ştiu altceva.
— Învaţă pochcr, m-a sfătuit Mike. O să ai succes. Eşti exact tipul care câştigă la pocher, şi pleci de aici eu rucsacul plin de chibrituri.
— Nu cred, a zis doctorul. Nici măcar n-o să mai ai rucsac, ascultă-mă pe mine.
— Te rog, a spus Mike. E rucsacul Florentinei.
— Nu-i nimic, am spus. Joc pe schiuri, şi iau înapoi rucsacul.
— Nu mai iei nimic înapoi, m-a încredinţat Decebal. Lasă schiurile în pace.
— Bine, am spus.
— De ce să nu ia rucsacul înapoi? A întrebat Mike. Nici nu e rucsacul lui. E al Florentinei.
— Ţi-l plătesc, am spus. Numai să nu faci scandal.
— Ţi-e frică de scandal? A întrebat Mike.
— Da.
— Atunci, joacă schiurile şi ia rucsacul înapoi. Nu-mi trebuie banii tăi. Îmi trebuie rucsacul.
— De ce să nu mizez pe schiuri? L-am întrebat pe doctor, Poate câştig. Atunci o să avem şi rucsacul, şi schiurile, şi nici ăsta nu-mi face scandal.
— Nu câştigi, a spus doctorul. Pierzi şi schiurile, asta e.
— De unde ştii?
— L-ai văzut pe cel cu tichie de lână?
— Toţi au tichie de lână, a spus Mike.
— N-au toţi. Din cei cu care am jucat, numai unul avea tichie de lână.
— Atunci, toţi au halate, a spus Mike. Halate cu şireturi din acelea împletite.
— Asta e altceva, a zis Decebal.
— Ştii ce, pilot, învaţă pocher şi câştigă pentru mine un halat cu şireturi din acelea împletite.
— Brandenburguri, am spus.
— Poftim?

— Şireturile alea împletite se cheamă brandenburguri.

— Formidabil, a spus Mike. Toată viaţa mi-am dorit un halat cu branden-din-astea. Te iert şi pentru rucsac.

— O să-l ai, am spus.

— Nu de aici, ne-a încredinţat doctorul. Moşul ăla cu tichie de lână e cel mai grozav jucător de pocher din câţi am văzut vreodată.

— Ai văzut mulţi? A întrebat Mike.

— Dumnezeule, a spus doctorul, ce ai în seara asta? N-am câştigat decât o mână de chibrituri.

— L-ai auzit, pilot.

— Am auzit.

— Bine. Acasă o să umple muntele, cum a câştigat el la pocher.

— Păi a câştigat, am zis. Am văzut cu ochii mei. A văzut şi Bari.

— Da, dar acasă o să spună că a câştigat bani. O să aştepte să pleci, şi pe urmă o să povestească cum a câştigat el o grămadă de bani la pocher.

— Lasă-l să povestească, am spus.

— Dacă îmi câştigă un halat, îl las să spună orice. Abia aştept să stau la Refugiu cu un halat din acela pe mine, în faţa şemineului. Pentru aşa ceva sunt făcute halatele, am ştiut de cum le-am văzut. Să-mi fie cald de la focul din cămin, şi să mă joc cu şireturile alea împletite. Cum spuneai că se cheamă şireturile?

— Brandenburguri, am spus.

— Aha. Altceva, ce mai ştii?

— Ştiu că nu ştiu pocher, am spus

— Dar că nu-ţi merge staţia, ştii?

Am luat rucsacul Florentinei, am scos radioul mititel, am cuplat pornirea, s-a auzit zgomotul de fond, şi când am apăsat emisia a pocnit ceva în difuzor, şi zgomotul de fond se auzea mult mai tare.

— Merge, am spus.

— Azi te-am chemlat de trei-patru ori, şi n-ai răspuns.

— N-am auzit. Poate erai prea departe.

— N-aveam cum să fiu prea departe, a spus Mike.

— N-am auzit nici eu a zis Decebal. Ar fi trebuit să aud.

M-am uitat la Mike, şi n-am înţeles de ce face toate astea. De ce spunea toate lucrurile pe care le-a spus.

— Cred că staţia ta are ceva.

— N-are ce să aibă, a zis Mihai.

— Antena, a spus doctorul. La staţia asta întotdeauna se dezlipeşte firul de la antenă.

Mike a pornit staţia, şi s-a auzit zgomotul de fond, şi când a cuplat emisia zgomotul de fond era mai puternic, dar în staţia mea nu s-a auzit nimic. A deşurubat antena, s-a uitat la cuplă, pe urmă a şters îndelung cupla cu marginea păturii cadrilate.

— Acum o să meargă, a spus.

A pus totul la loc, şi când apăsa, emisia, auzeam în staţia mea cum pocneşte şi fluieră în difuzor.

— Dacă mă auzi, pilot.

Auzeam din staţie, şi auzeam oricum, pentru că era la trei metri de mine.

— În regulă, am spus.

— Nu e deloc în regulă, a spus Mike.

A scos bateriile din radioul lui, din radioul doctorului, din radioul meu, le-a băgat în alimentator şi a pus alimentatorul în priză; s-a aprins becul roşu, s-a umplut camera de un bâzâit stins.

— Nu e deloc în regulă, a spus din nou Mike. Veniţi aici.

Am lăsat cartea, abia acum, şi Decebal şi-a împrăştiat cu o mişcare chibriturile adunate câte zece, şi încercam să mă uit la ce voia Mike să ne arate.

— Veniţi, a repetat Mike.

Ne-am dus, şi pentru că aveam clăparii în picioare, fiecare pas era un scârţâit, şi clinchetul clapelor desfăcute, şi zgomotul gros al tălpii pe podea.

— Cam asta am făcut noi, a zis Mihai.

Pe pat erau hărţile aranjate ca să facă o singură hartă mare, şi vedeam râul, oraşul, oraşul era cuprins într-un pătrat împărţit în treizeci şi şase de carouri întinse peste râu, peste dealuri şi pădurile care acopereau dealurile, şi numai nouă carouri erau haşurate subţire cu creion roşu. Şi peste oraş era omul cu haină de sport, fotografiat lângă cerbul cu ochi de sticlă, şi atunci am auzit foarte limpede bâzâitul alimentatorului, şi o clipă am fost din nou şase, dacă o socotim şi pe Babette-Nebuna care stătea întinsă pe cărămizile reci din vestibul.

*

Maşina era un ARO din acelea cu prelata, şi n-avea nici sirenă, nici girofar. Nu avea nici paraşoc cu apărători la faruri, şi nici bară de protecţie împinsă agresiv înainte, ca o falcă de buldog. N-avea nimic. Era albastră, şi pe portiera din stânga cineva scrisese MILIŢIA cu litere albe, şi pe urmă acoperise totul la loc cu vopsea din aceea albastră. Un mecanic cărunt în salopetă, cu şapcă de miliţian, mi-a dat cheia şi a spus să fiu atent cum conduc.

— Merge bine? Am întrebat.

— Merge. Am stat aseară şi am făcut-o.

Salopeta era plină de ulei, şi lucioasă de jegul acela tehnic în care sclipeau aşchii de metal.

— Ce-a avut?

— Nimic, a spus. N-a ieşit de mult din garaj.

S-a uitat la maşină.

— Ai noştri nu se dau în vânt după ea.

Am ridicat din umeri.

— Aveţi prea multe Dacii, am spus.

Şi-a scos şapca din cap şi m-a privit, de sus până jos. Până la ghetele de zbor cu tălpi OIL RESISTANT.

— Le place să meargă repede, şi asta nu e o maşină care merge repede.

Bineînţeles că nu era o maşină care merge repede. Era înaltă, şi pătrată, şi căţărată pe roţi groase, şi nu arăta de loc a maşină care merge repede. Arăta ca o maşină care ajunge acolo unde vrei tu să ajungi, dar asta e altceva Cei mai mulţi, când se gândesc la o maşină, se gândesc întâi la ce viteză prinde maşina aia.

— Mergeţi departe? A întrebat mecanicul cu şapcă de miliţian.

— Numai în jur, am spus.

Am pornit motorul, şi în garaj zgomotul era amplificat de pereţii din beton, şi ce auzeam aşa amplificat a fost exact ce trebuie să auzi când un motor de ARO-10 merge bine. M-am uitat la litrometru, şi acul arăta că rezervorul e plin. Pe urmă am coborât din maşină, m-am uitat la cauciucuri, am ridicat capota motorului, şi a fost întunericul cu miros de ulei în care lucea stins metalul, şi curentul de aer cald, de la ventilator. Am controlat lichidul de răcire, lichidul de frână, am scos joja şi am

întors-o în lumină, şi toate erau cum trebuie să fie, şi tot timpul ăsta mecanicul a stat rezemat de o dubiţă alb-albastră cu girofar, şi s-a uitat la mine ce fac.

— Să nu mai scoateţi joja când merge motorul.

Trebuia să vorbească tare, din cauza zgomotului.

— N-are nimic, am spus. Stropeşte puţin, şi gata.

Am ascultat motorul, cu capota deschisă se auzea mai limpede şi parcă mai strident.

— Litrometrul arată bine?

— Am făcut aseară plinul. Am făcut toate plinurile, v-am spus.

— Ştiţi cum se întâmplă, am explicat, şi vorbeam şi cu tare. Uneori litrometrul e defect, şi arată că rezervorul e plin, şi de fapt nu e plin.

— Nu e cazul, a spus.

— Şi se opreşte motorul, şi nu ştii de ce s-a oprit.

— Nu la noi, a spus. E un motor bun şi v-am pus benzină până sus.

Vorbeam amândoi prea tare şi din cauza asta era ca atunci când te cerţi cu cineva.

— În regulă, am zis. Mai ales că astea mănâncă multă benzină.

— Ce-aţi spus?

— Că mănâncă prea multă benzină.

A dat din cap.

— Sunteţi şofer?

— Într-un fel, am ţipat, toţi suntem şoferi.

Am trântit portiera, am ieşit din garaj cu spatele, am traversat curtea plină cu lupii aceia superbi lătrând şi sărind în cuşti din sârmă ruginită, am trecut printr-un gang şi eram în stradă; şi în stradă a trebuit să opresc, să strâng pleoapele după lumina cenuşie din garaj-curte-gang, pentru că după ninsoarea din noapte era senin, şi soare, şi strada strălucea în cristale de lumină albă, şi cobora la stânga în râul care scotea aburi verzi, şi dacă mergeai înainte ajungeai lângă chioşcul cu munţi din carton şi cerb împăiat, şi dincolo de chioşc era o tablă imensă cu planul oraşului străbătut de râu, şi din oraş ieşeau linii frânte, roşii, groase, care duceau la cabanele din jur. Am văzut cu totul cinci cabane, dar numai trei dintre ele mă interesau, pentru că erau foarte aproape de şosea şi nu era greu să ajungi până

acolo dacă opreai o maşină, şi două din ele erau unite printr-un drum maro care făcea o buclă prin pădurea de vopsea şi ocolea un triunghi negru sub care erau trei cifre: 969. De asta cred că întâi am luatj-o spre cabana construită la sud de oraş, şi douăzeci şi cinci de kilometri râul a curs negru-verde, paralel cu şoseaua, şi pe urmă s-a depărtat în două braţe înconjurând o insulă de prundiş îngheţat, şi pe insula aceea era cabana. Se numea „Luminişul pădurii”, absolut aiurea pentru o cabană construită la şosea şi prin faţa căreia curgea un braţ de apă sticloasă, şi în spate era o albie de piatră prin care se ducea la vale cealaltă jumătate din râul acela ciudat, şi doar după asta începea pădurea, dar era deasă, urca abrupt cu dealul, ca o blană sumbră chiar sub cerul foarte albastru al zilei, şi n-am reuşit să văd nici un luminiş. Am scos maşina ARO din drum, m-am uitat special şi spre dealul din cealaltă parte a şoselei, şi tot n-am văzut luminişuri. Am văzut numai pădurea, ca o blană întunecată. Am coborât din ARO şi m-am uitat din nou, dar era numai pădure, cât vedeam cu ochii. Şi era linişte; pentru că râul nu făcea nici un zgomot, şi cât am stat acolo n-au trecut maşini pe şosea, şi dacă bătea vântul s-ar fi auzit vântul prin pădurile nesfârşite, dar nu a fost nici vânt. A fost liniştea, şi pocniturile uşoare ale chiulasei încinse care se răcea, şi mirosul cald de motor şi ulei fierbinte când am trecut prin faţa maşinii. M-am gândit ce să-l întreb pe cabanier, şi ce-ar fi ca omul cu haina aceea de sport să fie la cabană, şi ce ochi o să facă Mike când o să mă vadă cu el, şi pe urmă mi-am spus că dacă a luat într-adevăr o cameră aici, atunci stă în frig, pentru că prin coşurile înalte nu ieşea nici un fir de fum. Am coborât o potecă cu pietriş îngheţat, am traversat pe puntea îngustă râul verde-negru, şi apa era atât de lucioasă incit am văzut foarte limpede totul: cum e construită puntea pe dedesubt, şi cum treceam pe punte, şi cum m-am uitat în râu. Am văzut cum aleargă pe apă faţa mea, şi cerul albastru de deasupra, şi ce n-am reuşit să înţeleg era cum cerul se oglindea totuşi albastru în apa aceea. Pe urmă m-am gândit iar ce să-i spun cabanierului, dar îmi făceam probleme degeaba, pentru că uşa cabanei era închisă, barată cu o scândură groasă strânsă în brăţări de metal, şi ferestrele de la parter erau oblonite şi obloanele barate cu alte scânduri groase strânse în brăţări de metal. Am ocolit cabana, spre pădurea de dincolo de apă prundişul cobora, şi ferestrele oblonite de la

parter erau foarte sus peste o temelie din beton masiv în care se vedeau clar urme de la lemnul cofrajului. Era ca un lemn făcut din beton, dacă înţelegi. Şi totul era tăcut, îngheţat, ostil: casa pustie, temelia din beton, râul iute, mut, uleios, şi pădurea întunecată. Numai cerul era foarte albastru, dar asta iar nu însemna mare lucru, pentru că nu trebuie neapărat să fii aviator ca să ştii câte se pot întâmpla într-un cer foarte albastru.

*

Ca să ajungi la celelalte două cabane trebuia să treci din nou prin oraş, dar am luat-o pe drumul de sus, care ocolea sanatoriul mergând chiar deasupra parcului, sub creastă, şi s-a văzut limpede totul: din nou râul, apoi clădirea mare care avea o bună parte a acoperişului din sticlă, parcul înzăpezit cu terenul acela gol, alb, în mijloc. Pe urmă am ieşit în şosea şi era exact ca dimineaţa când am mers la prima cabană, pentru că erau păduri nesfârşite, fără goluri, urcând şi coborând cu dealurile, şi râul era tot în stânga pentru că trecusem un pod ca să ajung pe drumul care ocolea deasupra parcului, şi totul era exact la fel până când motorul a dat primul rateu, dar a fost scurt şi după asta a mers iar rotund, şi când am accelerat, ÎRO a zvâcnit, şi pe urmă a derapat pentru că şoseaua era acoperită cu zăpadă albă, curată, lucioasă, tare de atâtea maşini trecute. Ştiam ce trebuie făcut, am cuplat tracţiunea faţă şi maşina nu a mai derapat. Am depăşit o cisternă lungă, avea pe flancurile rotunjite o emblemă care reprezenta în orice caz ideea de zbor, aripi albe într-un cerc albastru, şi am mers mult timp uitându-mă la emblema aceea, şi când m-am uitat în faţa am văzut venind o maşină imensă, cu eşapamentul deasupra cabinei şi cu o grămada de faruri aprinse deasupra şi sub bara de protecţie cât o lamă de buldozer, şi prin eşapament ieşeau nori negri de fum puturos, şi totul urla îngrozitor, şi răgea, şi strivea sub cauciucuri adânc zimţate ziua strălucitoare; cauciucurile erau zimţate atât de adânc, încât cum se învârteau, roţile uriaşe rostogoleau cercuri late de întuneric. Am accelerat să trec în faţa cisternei şi atunci motorul s-a poticnit de-a binelea, a fost mişcarea aceea de maşină frânată, şi iar pornită, şi din nou frânată, numai că asta se întâmpla pe şoseaua alunecoasă, lângă o cisternă care oricum astupa jumătate din drum, şi din faţă venea mugind camionul cu multe faruri, şi astupa cealaltă jumătate din drum. Am debraiat, am băgat în viteza întâi şi am dat drumul la ambreiaj, şi gata,

cisterna cea mare luneca pe lângă noi şi am văzut iar fluturând alb-albastră ideea de zbor, şi am avut timp să mă bag în spatele cisternei înainte ca roţile cu cercuri de întuneric să zdrobească maşina ARO; şi eram orbit de farurile puternice chiar în ziua care oricum strălucea, şi camionul a trecut ca o pală de beznă frângând lumina zilei într-un vârtej de zăpadă seacă spulberată şi aer cu miros de fum, şi ţi-am spus că mugea ca o sirenă de vapor. Am oprit, şi cisterna se depărtase în faţă, şi când am coborât se vedeau stopurile uriaşe ale camionului, şi norul negru de fum deasupra, cum trăgea vârtejul acela spulberat în lungul râului, spre Dorna. Am ridicat capota, rateurile nu puteau să însemne decât un singur lucru şi chiar asta a fost, pentru că atunci când am desfăcut furtunul de la carburator a curs benzină puţină, tulbure, cu solzi din murdăria ruginită care se depune în rezervoarele maşinilor uitate prin garaje. Am găsit sub scaun o trusă de chei, am curăţat carburatorul şi motorul mergea iar cum trebuie, şi când eram din nou pe drum am văzut o poiană rotundă pe unul din dealurile de dincolo de râu. Era apa, pe urmă malul abrupt în locul acela, şi deasupra era mult alb, un câmp întins de zăpadă scânteietoare, şi pădurea se retrăgea neagră şi tăcută într-un arc de taină, şi urma conturul dealurilor urcând şi coborând o coamă, şi acolo era poiana aceea rotundă şi albă ca o flacără mată pe negrul-brun al pădurii. Am crezut că o să fie căldura leşioasă a lucrurilor care au fost şi de care îţi pare foarte rău că s-au dus, pentru că aşa erau poienile din vara în care am fost cu Lungana, numai că atunci lucrurile se întâmplau în tonuri de verde, de la verdele negru de închis ce era la verdele galben al ierburilor pălite, lanuri spre copt şi ce mai era acolo, şi verdele viu al ierburilor de sub întunericul pădurii, şi verdele stins, alb, străveziu, al frunzelor de pe tulpini care purtau flori decolorate de lumină în poieni rotunde din pădurile întunecate, şi lumina aceea trecea în verdele frunzelor şi le făcea albe, străvezii şi luminoase, cum n-am mai văzut niciodată la frunze. Am aşteptat căldura urcând din capul pieptului prin gâtlej şi risipită metalic pe cerul gurii, şi m-am întrebat ce o să fie după aia. Aiurea, n-a fost nimic. N-a fost nici o căldură în capul pieptului, şi poiana rotundă părea mai albă decât era în realitate pentru că în jur erau păduri negre, fără frunze care să prindă în ele şi să arunce înapoi lumina, şi doar sus de tot începeau brazii, şi pădurea neagră era

şi verde în acelaşi timp, şi atunci fâşiile de zăpadă din stânga şoselei deveneau fosforescente între verdele-negru al râului şi verdele-negru al pădurii; şi toate astea sub cerul albastru, strălucitor şi atât de adânc încât strălucirea aceea ţinea o vreme şi pe urmă începea să scadă şi până la urmă se pierdea, şi dacă te uitai mult timp, vedeai că la sfârşit cerul e mat, opac, şi albastrul acela e de fapt o culoare aşternută să ascundă ceva.

Cabana a doua era din trunchiuri de mesteceni, şi înconjurată de un gard din bârne cojite bătute în pământ una lângă alta, şi din cauza asta avea un aer neconvingător de fort din perioada de început a Vestului îndepărtat. În afara gardului erau o grămadă de maşini; m-am uitat după cisterna cu emblemă aviatică, dar nu era acolo. Am coborât din ARO, dincolo de îngrăditură era casa din lemn alb de mesteacăn şi prin uşa deschisă ieşeau trâmbe de căldură, glasuri de oameni care vorbesc prea tare şi miros de vin fiert. Înăuntru a fost penumbra gri-albă din fum de ţigară, şi din ce vedeam în jur era limpede că omul cu haină sport nu are ce căuta aici. Era unul din locurile în care nu stă nimeni. Era unul din locurile prin care se trece numai, şi după aia nici nu mai ţii minte pe unde ai trecut. Era un loc despre care mai târziu spui: am oprit undeva, şi am băut vin fiert, şi important e vinul, nu locul trist unde l-ai băut.

Cabanierul era gras, chel, mirosea a vin şi a ţigară, şi bineînţeles nu ştia nimic. Nu-şi amintea nimic, şi de fapt nici nu avea chef să-şi amintească. Am insistat până a ridicat pleoapele grele şi i-am văzut ochii, şi atunci a fost limpede că nu mai are rost să insist: erau iuţi, şi scormonitori, şi ca două cârlige care intrau în tine şi te întorceau pe dos. Tot ce se întâmpia acolo era opac de fum şi conturile erau muiate în mirosul de băutură, şi totul se întâmpla cumva încetinit şi incert, şi atunci ochii sub pleoapele groase au fost singurele puncte de lumină lucidă, şi era limpede că nu are rost să insist, aşa că am spus „bună ziua" şi am plecat.

*

Drumul care pe tabla din oraş făcea o buclă elegantă ocolind cota nouă-sute-nu-mai-ştiu-cât, şi te lăsa în pragul celei de a treia cabane, începea în dreptul îngrăditurii din bârne decojite, pe urmă intra în pădure, ocolea o stâncă uriaşă izbucnită ca un memento între dealurile domoale, cobora în

bucle strânse spre un fund de râpă şi acolo era întins, neted, bătătorit în zăpada care nici nu mai aluneca sub roţi cum aluneca zăpada de pe şosea; şi asta a fost până ne-am înfundat bine în pădure, pentru că după aceea drumul cei neted s-a umplut de hârtoape, bolovani, crengi groase prinse în zăpada îngheţată, a ocolit printre fagi, s-a subţiat, s-a ramificat în fire despletite din care a rămas o cărare luată între roţi şi până la urmă gata, n-a mai fost nici cărarea. Era numai maşina ARO în zăpadă, şi ziua strălucitoare, cerul albastru de deasupra şi punctele de soare din zăpadă, şi pădurea în care fagii nu alcătuiau coloane şi ogive ca pe dealul de deasupra azilului; pădurea era rară, şi se vedea limpede cerul, şi între copacii argintii se deschideau culoare largi prin care puteai ajunge până departe, fără să ştii de fapt unde duc acele culoare; şi toată pădurea cobora lin în dreapta şi urca în stânga, şi nu erau decât două lucruri de făcut: să întorc maşina şi să merg pe urme până ieşeam iar în şosea, sau să merg înainte pe curba de nivel, şi atunci ajungeam la ultima cabană dacă ce urca spre stânga în rânduri rare de fagi groşi era într-adevăr cota nouă sute şi… Ori ajungeam din nou pe urmele lăsate de ARO, ca un şarpe care îşi muşcă coada, şi atunci chiar nu mai era nimic de făcut, decât să întorc şi să ies în şosea.

Mersul prin pădure a durat mai mult de două ore, şi în timpul ăsta am întâlnit de câteva ori drumul răsfirat, printre fagi, dar cel mai mult am mers în viteza a doua, cu reductorul cuplat, şi de fapt totul era să scot maşina dintr-o groapă ascunsă sub zăpadă, şi după câţiva metri s-o scot din altă groapă ascunsă sub zăpadă, şi între gropi eram atent să nu lovesc buşteni căzuţi, sau buturugi, şi lucrurile se întâmplau între trunchiuri înalte, groase, argintii, care coborau vălurit în lemnul de sub coaiâ, exact din cerul albastru. Era de ajuns să fii cu botul pătrat al maşinii foarte aproape de unul din trunchiurile acelea, şi să te uiţi drept în sus prin parbriz, şi atunci era foarte limpede cum coborau fagii groşi din cerul albastru: sprijiniţi de o coroană de crengi din ce în ce mai subţiri, care şi ele se pierdeau până la urmă în lumină. Am mers printre trunchiuri groase şi coloane de lumină şi fâşiile de cer albastru din care ieşeau crengi negre, şi până la urmă singurul lucru important era să nu lovesc maşina în copacii argintii, şi ca să-mi reuşească intram cu roţile în găuri ascunse sub zăpadă, şi atunci important era să ies din găurile

acelea, şi răsucind maşina scurtă să ocolesc gropile, ajungeam cu botul lui ARO în scoarţa argintie a fagilor. Şi dintr-o dată pădurea s-a deschis într-o poiană foarte mare, şi am văzut cabana, cisterna şi avionul. Erau mici, şi departe, şi negre în zăpadă, dar s-a văzut totul foarte limpede: casa cu parterul din piatră, şi ce era deasupra parterului din bârne, şi balconaşe, şi ferestre mari, din acelea făcute din multe geamuri mici, totul sub un acoperiş ascuţit şi complicat; cisterna aceea mare şi de la distanţă atât de lungă încât părea îndoită, şi dacă aveam la mine binoclul lui Mike, aş fi văzut insigna cu aripi; şi avionul auzit vag în pădure, şi pentru care venea cisterna, şi de fapt cu asta se ocupau când am ieşit din pădure: alimentau avionul, pentru că o siluetă mică de om era căţărată pe aripă, şi era un furtun ca un fir negru, şi pe lângă avion se agitau încă două-trei siluete cu aerul acela special pe care-l au oamenii când îşi alimentează avioanele. Mai era o stivă din saci, şi o maşinărie mică, pe roţi groase, cu o cupă articulată în care alte două-trei siluete încărcau saci, însă lumina bătea nu-ştiu-cum şi în soare sacii erau alb-aurii, şi cupa portocalie; şi pe urmă maşina portocalie a venit lângă avion, cupa s-a ridicat, şi siluetele acelea goleau sacii într-o trapă deschisă deasupra fuselajului. M-am uitat la ce se întâmpla acolo, pe urmă am coborât din ARO şi am stat în zăpadă să văd totul: cum s-au urcat în avion, şi cum a plecat maşina cu roţi groase, şi după asta a plecat şi cisterna cea mare, s-a târât până în spatele cabanei, şi între timp motorul avionului a tuşit şi a scos mustăţi lungi de fum albastru, negru, negru-cenuşiu, şi din nou albastru-palid pe eşapamente, şi cum vibra pădurea de zgomotul motorului, şi atunci fumul până la urmă albastru s-a subţiat din ce în ce şi a dispărut de tot. Doar atunci a rulat avionul, stângaci, a intrat pe un fel de pistă pentru că se vedea de unde eram dâra eliptică, lungă, cu margini sfâşiate, peste tot afurisit de aceeaşi, de la ceaţa fină de ulei, picături scurse de benzină, vaselină împroşcată, pe care o lasă avioanele când decolează de multe ori din acelaşi loc. Urme de cauciucuri, totul adunat între două şiruri de balize aliniate în zăpadă, şi când coboram din pădure mergând cu maşina ARO de-a dreptul spre cabana cu acoperiş ascuţit, am văzut, că balizele acelea de fapt erau roşii. Dar asta a fost după ce a decolat avionul, şi au decolat spre mine, şi pentru că locul unde eram în marginea pădurii se înălţa prea abrupt pentru o

pistă, la o sută-două de metri de unde au desprins ei avionul, au făcut un palier, şi pe urmă au cabrat puternic şi am văzut burta albastru-deschisă, pătată cu ulei, pe cerul albastru-închis; şi pe urmă au făcut un fel de renversare arătându-mi coada, şi au coborât chiar peste vârfurile fagilor de dincolo de cabană-şosea-râul întunecat şi atunci a început să iasă de sub aripi în trene largi, galben-strălucitoare, praful acela pentru care de fapt erau ei aici.

Am coborât, am ocolit stiva de saci şi am oprit chiar în faţa cabanei. Am ridicat capota motorului, şi am curăţat carburatorul înfundat de jegul acela adus din rezervor şi nu venea nimeni să întrebe, sau să se uite, sau să spună: bine ai venit. Am scuturat zăpada de pe ghetele de zbor cu o mătură rezemată de perete, lângă uşă, şi când am intrat în cabană am trecut întâi printr-o sală mică din sticlă, cu multe cuiere în care nu atârna nimic, şi pe urmă. Am, intrat în sufrageria care ocupa o bună parte din parterul acela învelit în piatră pe dinafară, şi acolo era cabanierul care stătea cu spatele la mine, ca atunci când nu auzi nimic: nici zgomotul motorului, nici capota trântită, nici uşa de la intrare cum s-a deschis şi pe urmă se închide din nou, şi asta înseamnă că la tine în cabană a intrat cineva.

— Salut, am spus.

S-a întors spre mine şi a spus: salut. Avea căpăţâna rotundă, lucioasă, şi maxilare pătrate împinse înainte, şi un pulover din lână groasă cu guler înalt, şorţ alb cu buzunar pe burtă, peste puloverul acela. M-am uitat la el, şi la ce era în spatele lui, sufrageria de cabană, şi nu a fost nimic despre care să poţi spune ceva. Erau mese pătrate acoperite cu pânză albă, şi scaune cafenii cu spătar înalt, şi pereţi cu veşnicile lambriuri, ferestrele mari făcute din geamuri mici prinse în rame înguste din lemn şi grinzile tavanului groase, negre pleznite adânc în lung, şi liniştea.

— De fapt, am spus, caut pe cineva.

— De fapt, a spus, toţi căutăm pe cineva.

Şi-a adunat mâinile în buzunarul acela de pe burtă, şi părea foarte mulţumit de treaba asta.

— Da, am zis.

— Uneori nici nu ştii pe cine cauţi…

L-am întrerupt:

— Eu ştiu bine pe cine caut.

— Alteori găseşti cu totul altceva decât căutai.

Era exact ca atunci când vorbeau Dan şi Mihai Sârbu şi eu stăteam în veranda Refugiului şi nu ştiam ce o să fie mai departe.

— Se întâmplă, am spus. Eu n-am găsit nimic.

A strâns pleoapele privind peste umărul meu, şi acolo era maşina ARO oprită în uşa cabanei, şi literele scrise pe portieră şi acoperite iarăşi cu vopsea nu aveau cum să se vadă, dar ARO era oricum suficient de albastru ca să nu mai fie nevoie de cuvântul vopsit pe portieră.

— Până la urmă, a spus, e imposibil să nu găseşti.

A spus asta uitându-se fix la maşina albastră.

— Nu te mai uita la automobil, am spus. Sunt de la Salvamont.

— Nu zău!

— Şi căutăm pe cineva care s-a pierdut în zăpada, şi pentru că nu avem automobil, ni l-au dat pe ăsta.

— Cum îl cheamă? A întrebat cabanierul.

Am ridicat din umeri:

— E un ARO-10.

— Întrebam de omul pe care îl cauţi, a spus cabanierul.

— Omul acela, am spus are o haină largă de sport, cu multe fermoare.

— Şi cum îl cheamă?

— Nu-l cunoşti, am spus. Nu e de aici. E de foarte departe. A venit la tratament.

— La Dorna?

— Acolo.

— Nu vine nimeni aici, de la Dorna. Nu iarna. Vin vara. Când treizeci de kilometri pe şosea nu înseamnă mare lucru.

— Eu am venit pe drumul din pădure, am spus.

— Ştiam, a spus cabanierul. De unde ai apărut tu, se poate ajunge doar dacă vii prin pădure.

— N-a fost foarte greu, am spus.

— Nu pentru o maşină cu două diferenţiale.

— ARO-10 are două diferenţiale.

— Am avut şi eu ARO-10. Cum spuneai că-l cheamă pe omul tău.

— Dacă vrei, am spus, îţi arăt fotografia.

— Arată-mi-o.

Am scos poza omului acela, care uneori era foarte aproape de mine.

— Nu l-am văzut, a spus. N-a fost aici niciodată.

Mă uitam şi eu la fotografia întoarsă în lumină.

— Cum îl cheamă? A întrebat din nou cabanierul.

Adevărul e că habar n-aveam cum îl cheamă pe omul din fotografie. Nu ştiu nici acum, şi de fapt cred că n-are nici o importanţă, cum îl cheamă. Alte lucruri erau importante.

— Adevărul e că nu ştiu cum îl cheamă, am spus.

— Nu face nimic, a zis cabanierul. Oricum, nu e aici.

A tăcut puţin, pe urmă a spus:

— Aici nu sunt decât băieţii aceia cu avionul.

— E un AN-2, am spus.

— De unde ştii?

Atunci am auzit zgomotul motorului, dinspre pădure.

N-avea rost să spun: e un motor în stea, răcit cu aer, de 1.000 cai-putere. Şi avionul e biplan, şi are trei oameni în echipaj, şi elice cu patru pale şi pas variabil. E un avion robust, uită-te numai la el şi o să vezi singur cât e de robust. Are 12 metri lungime, şi 18 metri anvergură, şi sarcină utilă maximă o tonă, adică zece paraşutişti echipaţi de asalt. E un avion bun, n-avea nici un rost să-i spun toate astea. Nu puteam să spun: sunt pilot, de acolo ştiu. Abia înghiţea chestia cu Salvamontul.

— Dacă nu crezi, întreabă-i pe băieţi, am spus.

Cred că veneau la aterizare, pentru că auzeam zgomotul cum se apropie, a trecut chiar deasupra cabanei, şi pe urmă a încetat brusc, şi pentru că în cabană era linişte s-a auzit clar cum fâlfâie aerul între palele elicei, şi un rateu sec de motor puternic la relanti.

*

Am lăsat maşina la garaj, şi când am ieşit prin curtea cu câini, m-am oprit să mă uit la lupii aceia închişi în cuştile din plasă ruginită. Erau foarte frumoşi, cu blana lungă, de iarnă, şi la început nu m-au băgat în seamă, dar pe urmă au început să mârâie. Veneau la uşa cuştii, îşi lipeau nasul negru de sârma împletită, şi mârâiau din ce în ce mai tare Până la urmă tot peretele acela de cuşti mârâia la mine prin sârma împletită, şi atunci am plecat la azil. Era încă devreme, Mike şi doctorul căutau sus pe deal cu pădurarii, şi a fost într-un fel plăcut să ştiu că ei caută, şi eu stăteam întins pe pătura cadrilată, în camera

caldă. Până la urmă bineînţeles că am adormit şi m-a trezit Bari: m-a lins, şi-a pus labele din faţă pe mine şi lătra rar, şi atunci a intrat Babette în dormitor. A venit lângă patul meu, şi lătra împreună cu Bari, şi asta a durat până m-am aşezat pe marginea patului, cu Bari în stânga şi Babette-Nebuna în dreapta, şi i-am îmbrăţişat, şi erau fierbinţi sub blana încă rece şi udă de atâta zăpadă.

— Uite, a spus Mike, îţi făceai probleme cu el.

Şi-a scos rucsacul, şi Decebal şi-a scos rucsacul, şi erau roşii la faţă de soare şi de aerul de afară, şi pantalonii aveau pete întunecate de zăpadă topită, şi pe urmă au pus pe calorifer ciorapii uzi, şi eu mă uitam cum fac toate astea şi mă simţeam vinovat. Parcă nici nu mai eram împreună.

— Cum a mers? Am întrebat.

Cred că fiecare aştepta să răspundă celălalt.

— Ai găsit ceva? A întrebat târziu Mike, după ce terminase cu întinsul ciorapilor pe calorifer şi-şi punea alţii, uscaţi, scoşi din mormanul de echipament aruncat pe patul de sub fereastră.

— Am găsit un avion, am spus.

Mike s-a uitat la doctor, şi amândoi se uitau la mine, şi din nou a fost gândul acela nelămurit, că nu mai suntem împreună.

— A găsit un avion, i-a comunicat Mike doctorului. Am mângâiat câinii până Bari a început să caşte, şi Babette a căscat şi ea.

— V-a fost greu, am zis, cu trei sute de pădurari.

— Eu am avut doar o sută, a spus Decebal. Mike i-a luat şi pe ai tăi.

— Ţi-a fost greu cu două sute de pădurari.

— N-a fost greu, a mârâit Mike.

— El e din cei care conduc, a spus Decebal. Lui nu i-ar fi greu nici cu două sute de mii.

— Şi eu sunt dintre cei care conduc, am spus. Azi am condus o sută zece kilometri.

— Nu maşini, a explicat doctorul. Conducător de oameni.

— Mare lucru, am spus.

— Depinde, a spus Decebal. Uneori, e o poveste întreagă.

— Azi cum, a fost?

— Azi a fost bine. Azi n-a fost nici o poveste. Azi a găsit un fel de caporal de pădurari, care i-a condus pe ceilalţi pădurari în numele lui.

S-a gândit puţin.

— În numele tău, dacă vrei.

— Vezi? Am spus.

— A fost foarte uşor, pentru că a mai găsit un conducător de oameni cu care s-a înţeles exact în calitatea lui de conducător de oameni…

— Nu pricep, am spus. De unde scoţi conducătorii ăştia?

— Nu-i scoate de nicăieri, a spus Mike, şi a fost clar că discuţia e mai veche. Apar ei singuri.

— Mai bine taci, a zis Decebal. Şi tu eşti un afurisit de conducător de oameni.

— Eu ce sunt? Am întrebat.

— Tu, a spus Decebal, eşti din altă categorie afurisită, mai afurisită decât cei care conduc, şi mult mai afurisită decât cei care se lasă conduşi.

— Nu zău.

— Serios. Cei care n-au chef să conducă, dar nici să se lase conduşi. Ăştia stârnesc suspiciuni, şi nu-i iubeşte nimeni.

— Neadaptaţii, am spus.

— Asta-i, că nu sunt de loc neadaptaţi. Sunt foarte adaptaţi, numai că nu vor să li se spună mereu ce trebuie să facă. Pentru că ştiu foarte bine ce au de făcut, şi nu vor nici să-şi piardă timpul spunând la nesfârşit altora ce au de făcut; pentru că aşa cred ei, că de fapt fiecare ştie foarte bine ce trebuie să facă.

— Şi nu e aşa?

— Nu e deloc aşa, a spus doctorul. Dacă ar fi aşa, n-ar mai fi nevoie de conducători. Ce bine ar fi dacă fiecare ar şti, într-adevăr, ce are de făcut.

— Atunci sunt necesari, am spus.

— Cine e necesar?

— Ăştia, care conduc. Care îi învaţă pe cealalţi ce au de făcut. Cum trebuie să caute în pădure.

— Cumplit de necesari, a spus Decebal. Şi ei, şi cei care au nevoie să li se tot spună. Numai cei care nu vor niciuna, nici alta, ăştia sunt groaznici.

— Cine sunt ăştia?

— Scriitorii. Şi tu.

— Nu mă băga în aceeaşi oală cu tine.

— N-ai ce face. Eşti. Asta e ceva de la Dumnezeu.

— De la dracu, a spus Mike.

M-am gândit la prietenii mei ajunşi directori-generali, şi care nu se mai puteau uita înapoi decât de pe un morman de orgoliu.

— Nu ştiu, am spus, de ce e nevoie de toate acestea.

— Foarte bine că nu ştii, a spus Decebal. Când ştii intri imediat sau la conducători, sau la conduşi.

S-a uitat cum o scarpin după urechi pe Babette-Nebuna.

— De fapt, nici eu nu ştiu de ce. Ştiu numai că există, şi-mi ajunge.

— Asta nu înseamnă că eşti mai fericit, a făcut Mike.

— Las-o moartă, am spus. Nu mai conduce atât. Nu te mai lăsa condus. Termină mai bine ce ai început de mult, şi parcă văd că rămâne neterminat.

— Ce? A întrebat Decebal.

— Cum ai scris tu prima carte. Cum ţi-a apărut cartea aceea. Ce s-a întâmplat, când ţi-a apărut în sfârşit prima carte.

— De ce, „în sfârşit”? N-am aşteptat-o foarte mult, ca să spui: în sfârşit. A apărut şi gata. Nici eu nu ştiu cum a apărut. M-am trezit cu ea.

— Şi discuţiile cu editorii?

— Astea au fost după, a zis doctorul. La celelalte cărţi. Dacă ştiam în ce mă bag, nu mai scriam nici o carte.

— Mă rog. Tu povesteşte-ne de prima.

— După masă, a spus Mike. Înainte de culcare.

— De ce, înainte de culcare?

— Nu ţi-e foame, pilot? Tu întotdeauna eşti nemâncat.

— Nu-i adevărat, am spus. Nu sunt nemâncat.

— Ba eşti, m-a asigurat Mike.

— El e soldat, a spus Decebal.

— Şi ce dacă e soldat?

— Ăştia, mănâncă de câte ori au ocazia. Pentru că nu ştiu niciodată când e ultima oară.

— E o chestie bună, a spus Mike. Nu m-am aşteptat.

— Fă-te şi tu soldat, am spus.

— Numai când e vorba de masă, a spus Mike Sârbu.

Cina a fost solemnă pentru că am luat masa cu directoarea, şi asta însemna că stăm cu spatele drept, şi nu ţinem coatele pe masă, şi nu vorbim între feluri, pentru că dacă făceam unul din lucrurile-care-nu-trebuie-făcute-la-m-asă,

bătrâna doamnă nu spunea nimic, dar îşi sclipea lentilele ochelarilor cu arc spre noi, şi asta însemna mai mult decât o grămadă de cuvinte. Pe urmă i-am lăsat pe Mike şi Decebal să aibă grijă de Bernardini, şi eu m-am dus la magazinul de piese auto, am cumpărat un filtru de benzină şi am mers cu el la garaj. Acolo am dat de mecanicul-miliţian care nu a spus nimic cât am ridicat capota maşinii ARO-10, şi am montat filtrul înainte de intrarea în pompa de benzină, numai când am terminat, a întrebat:

— De ce faceţi asta?

— E plin de mizerie în rezervor, am spus. Dă rateuri, se înfundă. Azi am pierdut o grămadă de vreme, tot curăţând carburatorul.

— Şi?

— Acum n-o să se mai înfunde carburatorul. O să se înfunde filtrul.

— Nu de asta, a zis miliţianul. Dar n-o să mai mergeţi cu maşina asta.

— Nu se ştie niciodată, am spus.

Am ieşit fluierând din garaj, am trecut prin curtea cu câini în cuşti, numai că la ora asta lupii superbi dormeau, şi tot ce am văzut a fost un perete de întuneric. Am urcat strada spre azil şi pe urmă, când am intrat la noi. Babette-Nebuna dormea întinsă pe pardoseala antreului, lipită de uşa sub care avea ea impresia că se strecoară un curent de aer rece, dar nu avea de unde să vină aer rece, A mârâit când am trecut peste ea şi a dat din coadă, de fapt numai din vârful cozii, şi din nou a fost ca o leoaică mai mică, şi mai păroasă, şi cu jabou alb, şi exact aşa mişca din coadă, ca o leoaică pregătită de salt. M-am strecurat în camera mare. Mihai dormea cu Bari al IV-lea prăbuşit peste el, şi mi-am scos ghetele de zbor, am luat clăparii Cameliei, şi făceam toate lucrurile astea foarte încet, dar Bari a ridicat greu una din pleoape, şi cât am stat în cameră s-a uitat la mine. Am făcut iar balet prin uşa întredeschisă, peste Babette, şi mi-am pus ghetele înalte, rigide, lucioase, lăsând o clapă neîncheiată, ca să fac mai mult zgomot. Am ieşit în coridor, am spus bună seara moşilor, şi am pornit în turneu prin vilă. Mergeam cu genunchii ţepeni, mişcând greu picioarele, de sus, din articulaţia şoldului. Am urcat scara lucioasă mai mult trăgându-mă în mâini pe balustradă, am trecut prin biblioteca în care la ora aceea nu

era multă lume, pe urmă am străbătut patetic coridorul de sus unde doamne în vârstă aşezate în jilţuri împleteau ciorapi călduroşi, şi pe urmă am luat în piept întunericul din sala televizorului. Trei minute, cât am traversat parchetul lustruit, nu s-a uitat nimeni la ecran; toţi moşnegii priveau după mine. Aşa că am mai trecut o dată, înapoi, şi doar atunci l-am văzut pe Decebal: era îngropat într-un fotoliu adânc, şi în lumina tremurată a ecranului arăta exact aşa cum avea el să arate peste vreo treizeci de ani; cred că şi barba îl ajuta la chestia asta. S-a ridicat când am trecut pe lângă el, m-a sprijinit de braţ dar de fapt mă împingea în coridor, şi când am ieşit din întunericul de la T. V. Arăta din nou a Decebal, aşa cum îl ştiam.

— Ce e? Am întrebat.

— Ce spui, a început Decebal, despre un cretin care crede el că e plin de spirit când se plimbă, cu clăparii descheiaţi, printr-o vilă plină de moşnegi?

— Îi contrariază, am spus. Întâi merg normal cu ghetele de zbor, pe urmă cu chestiile astea ca nişte proteze, şi ei nu ştiu ce să creadă.

— Dacă ăsta e idealul tău, să scoţi din minţi nişte bătrâni oricum bolnavi de inimă…

— Nu-ţi dai seama, am spus.

— Ce să-mi dau seama? A întrebat Decebal. E cea mai tâmpită distracţie, să-ţi plimbi clăparii pe coridor.

— N-ai înţeles, am spus. Pentru ei, e ca un incendiu. Sau o inundaţie. E ceva fără explicaţie. Le dau moşilor subiect de discuţie pentru o săptămână.

Am coborât scara, am intrat la noi şi Mike nu mai dormea; îşi găsise alt pat, şi citea o carte cu coperta învelită în ziar.

— Bine că ai venit, a spus Mike, dar nu vorbea cu mine, vorbea cu Decebal. Aici scrie de un doctor care ieşea din casă de câte ori îl chemau pacienţii. Ziua, noaptea, pe ploaie sau pe timp frumos.

— Ieşea şi noaptea? A întrebat Decebal.

— Mai ales noaptea. Se dădea în vânt să iasă noaptea şi să meargă la pacienţi.

— Atunci nu-i adevărat, a spus Decebal.

— Aşa am zis şi eu.

— Nu ştiu, am spus. Eu am cunoscut un doctor care se scula noaptea, dacă era chemat.

— Tu ai cunoscut tot felul de oameni ciudaţi, a spus Mike. Ar trebui să faci puţină ordine printre cunoştinţele astea ale tale.

— De ce?

— Şi nici n-am vorbit cu tine, a spus Mike. Vorbeam cu per Scorillo.

— Cred că şi el se scoală, dacă îl cheamă cineva noaptea. M-am întors spre doctor: te scoli, nu-i aşa?

— Pe el nu-l cheamă nimeni, a spus Mike. Nici ziua, nici noaptea.

— De ce să nu-l cheme?

— El scrie cărţi, a explicat Mike. N-are timp de pacienţi.

— Nu poate să scrie tot timpul, am spus. Când nu scrie, se duce la pacienţi.

— Când nu scrie, se gândeşte la ce va mai scrie, a spus Mike. Cum să scrie, ca să-şi impresioneze cititorii.

— Când scrii o carte bună, a zis Decebal, te gândeşti la tine, nu la cititori.

— Chiar, am spus. Cum faci tu când vrei să scrii o carte bună?

— N-a zis chiar acum? A întrebat Mike. Se gândeşte la o cititoare.

— Ai spus că ne explici cum e când îţi apare prima carte.

— Da, a zis Mike. Cum e, când îţi vezi cartea în librărie?

— Cel mai bine e când n-o vezi, a spus Decebal. Adică ştii că ţi-a apărut o carte, şi n-o vezi în librărie.

— Nu sună bine, a spus Mike. Un lucru care este, fără ca de fapt să fie.

— S-au vândut, am spus. Nu mai sunt. Gata.

— Totul e cum s-au vândut.

— Întâi, dai banii, iei cartea, ieşi.

— Oh, a spus doctorul, înseamnă că n-ai mai fost de foarte mult timp într-o librărie.

— Ascult, a spus Mike.

— Sunt o grămadă de feluri de a vinde o carte, între cum ai spus tu, şi a-ţi vedea cartea învelită în celofan împreună cu încă cinci-şase cărţi, care altfel nu s-ar vinde de loc.

— Cred că ăsta e superlativul, a făcut Mike, gânditor.

— Superlativul e să-ţi vezi cartea xeroxată, a spus doctorul. Numai că mie nu mi s-a întâmplat.

— De unde ştii?

— N-a venit nimeni să-i dau un autograf pe vreuna din cărţile mele xeroxate.

— Dar cu cele nexeroxate?

— S-a întâmplat, a spus doctorul.

— Se întâmplă mai des decât crezi, m-a liniştit Mike. Pe stradă, la restaurant şi în telecabină. Habar n-ai cât de des se întâmplă. O dată am săpat trei zile în avalanşă, şi când am dat de tipa prinsă acolo, aia a scos de sub fund una din cărţile doctorului şi l-a rugat să-i dea un autograf…

S-a făcut linişte, şi am auzit-o pe Babette oftând greu în antreul cu cărămidă pe jos.

— Cum a fost cu prima carte? Am întrebat. Ai promis că ne povesteşti.

— Groaznic, a spus Dccebal. Credeam că o să fie multă fericire, dar a fost groaznic. Primele zile au fost absolut cumplite.

— Nu văd cum poate…

— Îţi explic imediat, a spus doctorul. Cu toate că nu-mi face nici o plăcere.

S-a uitat la mine, pe urmă a închis ochii şi vorbea aşa, cu ochii închişi:

— Întâi a fost telefonul. N-am mai văzut un telefon care să sune chiar toată ziua, şi toţi voiau să afle acelaşi lucru, dacă eu sunt cel care a scris cartea, sau e doar o potrivire de nume, şi toţi foloseau exact aceleaşi cuvinte ca să întrebe asta, şi pe urmă, cum lăsam receptorul în furcă, începea să sune din nou. Aşa că pentru început am scos telefonul din priză…

— L-a smuls, a spus Mike. L-a smuls cu o bucată bună din perete, şi a fost nevoie de o armată întreagă de zidari ca să-l pună la loc.

— Foarte bine, a spus Decebal. Atunci povesteşte tu.

— Pentru nimic în lume, a spus Mike. Nici măcar nu pot să povestesc o chestie atât de înfiorătoare.

— Spune tu, l-am rugat pe doctor. De fapt, Mike nici nu ştie ce să povestească. El n-a scris cărţi.

— Mulţumesc lui Dumnezeu, a spus Mike. Nici n-o să scriu. Îmi ajunge ce păţesc alţii.

— Ce-ai păţit? L-am întrebat pe doctor.

Decebal ţinea mai departe ochii închişi.

— Întâi a fost chestia cu telefonul.

— Aşa.
— Pe urmă, am crezut că rămân fără părinţi. Fără prieteni. Fără pacienţi.
— Fără soţie, a completat Mike.
— De ce?
— Cum „de ce”? S-a indignat Decebal. A deschis ochii, s-a uitat la mine. Inamicul public nr. 1, scriitorul, printre noi! Bomba cu acţiune întârziată, şarpele încălzit la sân! Băiatul mamii, ce te-ai apucat să faci?
— De ce? Am repetat.
— Nu ştiu, a ridicat Decebal din umeri. Dar aşa a fost.
— Îţi spun eu, s-a oferit Sârbu. I-am spus şi lui, dar nu vrea să înţeleagă.
— Nu e de înţeles, a zis Decebal.
— Expresia consacrată este: te-bagă-în-carte, şi asta sperie o grămadă de lume.
— De ce? Am întrebat a treia oară.
— Păi, a spus Mike, fiecare vrea să fie mai bun decât e de fapt, şi asta chiar reuşeşte atunci când întâlneşti un scriitor, pentru că te pregăteşti dinainte, şi stai cu scriitorul doar zece minute, dar ce faci când scribălăul e mereu lângă tine? Ziua şi noaptea, şi ce mai rămâne între zi şi noapte? Când ştie că nu eşti atât de bun cât vrei tu să pari, sau poate chiar ai vrea să fii dar nu te lasă viaţa, şi te bagă în carte, am spus, exact aşa cum eşti? Ce faci atunci?
— Te faci într-adevăr mai bun, am spus.
— Asta poate merge la voi, a zis doctorul. La aviaţie.
— Aoleu, a făcut Mike. Cred că nu merge nicăieri. E foarte greu să te faci mai bun decât eşti.
— Nu ştiu, am spus. Mie îmi place cum sunt.
— Ştiam, a spus Mike. Împăcat cu sine. Echilibrat. Altfel, nici nu te primeau acolo.
— Şi ca să scrii, trebuie să fii echilibrat…
— Nu, a spus Decebal. Nici o clipă. Ca sa scrii, nu trebuie să fii echilibrat. Dacă eşti echilibrat când scrii, de fapt nici nu scrii. Relatezi, ceea ce e cu totul altceva. Şi nici nu cred că pilotul face zborurile alea formidabile ale lui, când e echilibrat. Ca să facă zboruri formidabile, trebuie ca ceva din el să fie bun. Pentru că luciditatea e plată, şi atunci zbori obişnuit, cum spuneţi voi, pilot?

— La orizontală.
— Aşa, la orizontală. Când ce scrii nu trece prin tine, nu iese o carte, iese ceva la orizontală. O carte bună trebuie să clintească acelaşi lucru în cel care o scrie, ca şi în cititor. Sa te uluiască, exact cum îl uluieşte pe cel care o citeşte.
— Cum poate să te uluiască o carte pe care chiar tu ai scris-o? A întrebat Mike.
— Nu ştiu, a zis Decebal. Nimeni nu ştie. Dar aşa se întâmplă.
A fost linişte, şi m-am uitat la fel la MikE. La Decebal şi la Bari, şi Bari asculta atent. Îi atârnau labele groase peste marginea patului, şi botul pătrat cu fălcile căzute era rezemat de marginea, patului între labele groase, şi se uita la noi exact cum m-am uitat eu la el, la Mike şi la doctor. Şi doar după liniştea aceea am spus:
— Vezi? Singur te contrazici. O carte poate fi scrisă în aşa fel, încât cei dragi să-l iubească din nou, şi din nou, la fiecare pagină, pe scriitorul lor.
— N-ai citit cărţile doctorului, a explicat Mihai.
— Am citit vreo trei, am spus.
— Şi?
— Mi-au plăcut. Oameni buni, oameni răi, mai ales oameni amestecaţi. Şi buni, şi răi, în acelaşi timp. Aproape ca în viaţă.
— Nu pricepi, a zis Sârbu. Oamenii ăia există.
— Cum?
— Ca mine. Ca tine. Tâmpitul ăsta scrie despre lucruri adevărate. Despre persoane adevărate, cei de care se freacă toată ziua. Despre semenii lui. Despre ce se întâmplă între el, aşa cum îl vezi, şi semenii lui.
— Nu-i adevărat, a spus Decebal. Întâi, atunci când scrii, te gândeşti cum scrii, nu ce scrii. Pe urmă, orice tip de carte e de fapt un cumul. Şi la urmă de tot, o mie de oameni cred o mie de lucruri despre aceeaşi pagină citită, pentru că fiecare o citeşte altfel. Spun bine pilot?
— Nu ştiu dacă te pot urmări, am zis.
— Poţi, a spus Decebal. Ştiu că poţi.
— Şi pe urmă, fiecare din noi e altfel. Tu ai spus-o.
— Există un numitor comun, a zis Decebal. Altfel nu s-ar scrie cărţi. Altfel n-ai fi aici cu noi.
— Bine, am spus.

— Ce n-am înţeles atunci, a zis Decebal, a fost cum s-au schimbat lucrurile. Cum dintr-o dată s-au schimbat o grămadă de lucruri, şi toţi au devenit atenţi cu mine şi cu ce spuneau, dar nu reuşeau decât să nu mai fie ei, şi nu voiau să înţeleagă că eu sunt acelaşi.

— Atunci, când? Am întrebat.

— Atunci când mi-a apărut prima carte.

— Aveau dreptate, l-a asigurat Mihai. N-ai mai fost acelaşi. N-o să mai fii niciodată acelaşi, gata.

— De ce?

— Dacă n-ai înţeles până acum, nici n-o să înţelegi, l-a liniştit Mike. Şi cred că e mai bine să nu înţelegi.

— Oh, a făcut doctorul.

— Ai rămas acelaşi faţă de tine, şi asta e important doar pentru tine. Pentru ceilalţi nu mai eşti acelaşi, şi cum de fapt suntem ce cred despre noi cei din jur, nu mai eşti deloc acelaşi, e clar.

— E clar pentru tine, a spus Decebal. Pentru mine e o tâmpenie. Eu sunt eu, indiferent ce cred ceilalţi despre mine.

— Aici greşeşti, a spus Mike. Tu ce crezi, pilot?

— Nu cred nimic, am spus. Nu m-am gândit niciodată la asta. Cum nu mai eşti tu, pentru că cei din jur gândesc despre tine altfel decât te gândeşti tu pe tine.

— Am uitat, a spus Mike. Tu eşti un tip echilibrat. Cum naiba nu mi-am dat seama? Tipul cu avionul.

— Nu ştiu, am spus, dacă avionul e întotdeauna ceva care te ţine în echilibru.

— Pentru un aviator, a spus Mike.

— Las-o moartă, l-am rugat. S-a mai discutat în seara asta. S-a spus ce era de spus.

Am tăcut din nou, şi acum se auzeau limpede tot felul de zgomote ciudate, cum trăia casa veche în noaptea de iarnă cu încărcătura ei de moşnegi, salvamonţi şi câini Saint-Bernard. Niciodată n-am simţit o casă aşa – ca o corabie, dar asta se întâmpla pentru că eram fiecare atât de altfel făcuţi, şi cu toate acestea mergeam în aceeaşi direcţie, şi asta se întâmplă mai ales când eşti pe o corabie. Era cu totul altfel decât în casa mamei de pe Colentina, şi decât în alte case unde eram uneori, şi acolo nu mergeau toţi în aceeaşi direcţie; acolo fiecare avea drumul lui, şi asta e cu totul altceva. Acolo se locuia doar între

aceleaşi ziduri, şi în rest parcă se ruşinau unii de alţii. De asta spun că era ca o corabie casa aceea urâta, lungă, cenuşie, care nici nu mai era urâtă, lungă, cenuşie – pentru că ştiam câte ne despart, dar cât am stat acolo în fiecare zi s-a întâmplat ceva care însemna ca flecare are timp pentru ceilalţi, măcar câteva secunde.

Ca un echipaj. În rest, era cel mai nepotrivit loc să simţi o casă ca pe o corabie.

— Cine scoate căţeii? A întrebat Mike, şi am ieşit toţi pe geam în curtea din spate, spre pădure. Era înnourat, şi din cauza asta nu era foarte frig, şi am stat mai mult decât stăteam de obicei, şi pentru că în seara aceea oricum s-a spus ce era de spus, am tăcut şi ne-am uitat la câini. Cum alergau stângaci, prea mari, şi cum săreau, tropăiau, se afundau în zăpada care începea să prindă o crustă de gheaţă, le fâlfâiau urechile blegi şi ei cădeau greoi în lumina cenuşie-argintie, şi deveneau negri-argintii, şi pe urmă treceau printr-o rază de lumină scăpată de sub scândura obloanelor cu care moşnegii îşi ferecau noaptea ferestrele, şi atunci erau o clipă galbeni-aurii, în cenuşiul argintiu din jur. S-a auzit un zgomot surd dinspre pădure, umbră de zgomot în noaptea aceea de umbre, şi dintr-o dată au fost – cum să spun – nu s-a mai lăsat zăpada sub ei, şi n-au mai fost greoi, stângaci şi caraghioşi. Trupurile moi şi prea mari s-au făcut fix cât trebuiau să fie, şi încordate în întuneric spre umbra aceea. Întoarse periculos în noaptea plină de umbre spre umbra aceea de sunet, aşa mi-au rămas mie Bari al IV-lea şi sora lui Babette Nebuna – încordaţi, şi negri în lumina cenuşie, şi vibrând înăbuşit a aşteptare, şi pentru că după asta n-a mai fost nimic s-au făcut la loc moi, şi puţin năuci, încurcaţi în cât de mari păreau, dar noi i-am văzut aşa încordaţi, şi atunci am putut bănui cum erau de fapt. Cum puteau fi, pentru că nimeni nu a ştiut cum sunt până în străfunduri. Pentru asta nu era destul să-i creşti de mici, să crezi tu că îi înveţi muntele şi pădurea, şi nici orele de veghe şi de goană contra moarte prin zăpadă, şi nici măcar căutarea împreună în avalanşă, nu era destul ca să-i cunoşti cum erau de fapt. Ca să cunoşti de fapt pe cineva, să ştii bine şi cu adevărat ce parte din tine e acel cineva, se plăteşte preţul definitiv, şi uite aşa afli cum e de fapt cineva, când nu mai e. Face parte din noi, şi nici nu ştiu dacă e bine sau nu e bine. Cred că e dincolo de bine şi de altfel decât bine. Este, şi

gata. Nu se poate face mare lucru. Poţi doar încerca necontenit să afli cum este de fapt cel de lângă tine, cât n-ai plătit preţul definitiv. Să treci o parte din tine în el, fără să ai impresia că faci o chestie nemaipomenită. Fără să crezi că pierzi ceva, pentru că nu pierzi nimic. Cred că asta se întâmpla între mine şi moşii din vilă, şi de asta îmi plimbam clăparii pe coridoare. Pentru că de fapt treceam puţin în ei, şi atunci era evidentă nevoia lor de lucruri întâmplate puţin altfel decât se întâmplă de obicei lucrurile. După ce-ţi dădeai seama era simplu, chiar dacă nu rezolvi mare lucru. Era la fel, şi pentru oameni, şi pentru câinii Saint-Bernard, şi cred că mama făcea acelaşi lucru cu papagalul ei. Trebuia numai timpul acela pentru ceilalţi în fiecare zi, măcar câteva secunde.

Mie aşa mi-au rămas Saint-Bernarii, încordaţi şi tremurând de încordarea aceea, şi pe urmă, când s-au făcut la loc mari şi greoi era deja frig, aşa că am intrat în casa caldă şi ne-am dus toţi cinci la culcare, şi înainte de a adormi i-am spus doctorului:

— Înţeleg că nu ţi-au adus o fericire cărţile tale.

Şi pentru că doctorul tăcea, a răspuns Mike:

— Ei, n-o lua chiar aşa.

— Nu pe tine te-am întrebat. L-am întrebat pe el.

— Păi, s-a simţit obligat Decebal, cum naiba să-ţi explic…

Nu era mare lucru de explicat.

— Atunci, de ce le scrii?

Din nou a fost linişte, şi Bari a venit lângă mine, şi blana lui era rece, şi mai avea zăpadă netopită din noaptea de afară, şi aşa am crezut că o să se termine ziua aceea. Cu o întrebare.

— Pentru că altfel nu se poate, a spus dintr-o dată Decebal, încet şi foarte limpede. Exact ca ceea ce facem noi aici.

*

După hărţile lui Mike în ziua aceea căutam dincolo de râu, în pădurea care se înălţa deasupra sanatoriului şi se termina cu stânci abrupte, şi marginea careurilor trasate pe hartă depăşea creasta de stânci şi se afunda într-o vale care pe hartă era foarte largă şi asta iar însemna zăpadă adâncă, moale, cu un fel de coajă la suprafaţă, şi uneori coaja aceea te ţinea, dar atunci când se rupea intrai în zăpadă până la mijloc. Am coborât pe drumul obişnuit între vilele făcute la traforaj, câinii mergeau înainte şi Bari al IV-lea avea pe el un ham inventat de Mike, şi pe

hamul acela erau prinse două raniţe care atârnau de o parte şi de alta, aşa că din spate Bariloiu arăta ca un catâr mic, roşu şi cu coadă de Saint-Bernard. În raniţe era bagajul de salvamontist al lui Mike Sârbu, care şi el arăta ciudat fără rucsac în spate, era doar pufoaica umplută cu pene de pinguin, deasupra căreia se legăna elastic antena staţiei, walkie-talkie; şi Mike fără rucsac arăta ca atunci când îţi lipseşte ceva foarte important pentru realizarea echilibrului personal. Mergea cu mâinile în buzunare, şi fluiera la vilele acelea de lemn aşezate pe temelii solide din piatră, dar arăta nefericit, şi Bari era şi el nefericit cu raniţele în spate. A mârâit urât la Babette care voia să se joace şi pe urmă, după ce am ieşit în bulevard şi am ajuns la chioşc, a mârâit la cerbul împăiat şi la fotograf, şi la munţii de carton. Am traversat râul, şi acum, aleea cu pietriş era plină de oameni care la fiecare zece paşi se opreau, scoteau de sub paltoane sticle cu tubuleţ şi sugeau prin tub apa galbenă din sticlă, şi Bari a mârâit îngrozitor şi Babette a început şi ea să mârâie îngrozitor şi să dea din coadă ca leoaicele, şi atunci Mike a spus:

— Cred că cel mai bine e să mergem de-a dreptul prin parc. Ajungem mai repede.

— Cred că cel mai bine e să scoţi chestia aia de pe Bari, am spus. Ca să fim siguri că ajungem.

— Cred că eu o să rămân aici, a spus Decebal. Să văd fişa, şi să vorbesc cu doctorii.

S-a uitat la Mike, şi mă uitam şi eu, şi de data asta Mike n-a mai spus: nu. N-a mai spus: las-o pentru altă dată. N-a mai spus nimic. S-a uitat în lungul aleii, acola unde începeau treptele şi uşile de cristal ale sanatoriului, şi dincolo de uşi erau doctorii cu care Decebal avea să vorbească aşa cum vorbesc doctorii între ei. Brutal şi fără să acorde şanse, şi dacă cel despre care vorbesc între ei doctorii e cineva drag pentru tine te revolţi, şi ei vorbesc folosind cuvinte de toate zilele ca să explice de ce bolnavul lor, care pentru tine e cineva foarte drag, n-o să mai fie niciodată ca înainte, sau n-o să mai fie deloc, şi cuvintele obişnuite dobândesc înţelesuri grele şi definitive, peste care doctorii trec uşor, cuvintele acelea care de fapt sunt sentinţe. Aşa vorbesc doctorii între ei, şi te revolţi inutil, pentru că nu mai poţi fi pe deplin lucid dacă amesteci lucrurile între ele, şi exact asta trebuie să facă un doctor bun, să fie pe deplin lucid; dar din afară, discuţiile între doctori par reci, distante, neomeneşti, şi

când îi auzi îţi dai seama că pentru ei neomenescul înseamnă de fapt a fi deasupra celor mai mulţi dintre oameni.

— Ia-o pe Babette, a zis Decebal şi mi-a întins lesa cu carabiniera nichelată la capăt. Tot îţi place Babette.

— Nu azi, am spus. Azi, Babette nu-mi place de loc.

— Poate îţi place mârâitul ăla de Bari, a zis Decebal.

— Nu-mi place nici mârâitul ăla de Bari, am spus.

— Nu pot să intru cu Babette în spital, a explicat Decebal.

— Nu dramatiza, am spus. E un sanatoriu.

— Ce dacă e sanatoriu? A întrebat Decebal. Nu pot să intru cu ea nici în sanatoriu.

— De ce? A făcut Mike. Intri, şi pe urmă o arăţi la doctori. O arăţi la doctoriţe. Cred că o să le placă.

— Cum să nu le placă? Am spus. O să le placă precis. Întâi o arăţi, şi pe urmă o să aveţi una din discuţiile alea afurisite, ca între doctori.

— De ce: afurisite?

— Pentru că atunci când vorbiţi între voi, toţi ceilalţi fac fix cât o ceapă degerată.

— De unde ştii? A întrebat doctorul.

— Am discutat o discuţie din asta, savantă. Erau trei doctori care vorbeau între ei despre un pacient în stare gravă, şi vorbeau ca despre o ceapă degerată. Eu îi ascultam şi ei vorbeau înainte fără să ştie că pacientul acela era tatăl meu.

— Îmi pare rău, a spus Decebal încet.

— N-are de ce să-ţi pară rău, am spus. Aşa s-a întâmplat.

— Dacă ar fi ştiut că e tatăl tău, ar fi vorbit altfel.

— Bineînţeles, am spus. Dar pe mine mă interesa mai mult cum gândesc, decât cum vorbesc.

— Şi cum gândeau?

— Las-o moartă, am spus. De unde să ştiu cum gândeau?

— Du-te cu Babette, a spus Mike. O arăţi doctorilor, şi pe urmă auzi ce cred doctorii despre ea.

— Pacienţilor să n-o arăţi, am spus. Cred că pacienţilor n-o să le placă.

— Aşa cum e acum, nu place nimănui.

— De ce?

— Uită-te la ea, a spus Decebal. Mirâie. Îşi arată colţii. Cui să-i placă un câine care mârâie şi îşi arată colţii?

— Nici mie, am spus, nu-mi place un câine care mârâie şi-şi arată colţii.

Am tăcut toţi trei, şi ne uitam la oamenii aceia, care măsurau zece paşi de viaţă şi pe urmă beau apă galbenă prin tubuleţe, şi m-am gândit la tata; cum era cuplat la o grămadă de aparate care de fapt trăiau pentru el, şi cum vorbeau doctorii despre asta.

— Atunci vin cu voi, a spus Decebal.

— Şi spitalul?

— Sanatoriul. Nu mai merg la sanatoriu.

— Pilot, a întrebat Mike, Bari îţi place?

— Nu cu sacii ăia în spate, am spus.

— Încearcă să nu vezi sacii, a spus Mihai. Poartă-te ca şi cum sacii ăia nici n-ar fi.

— Să încerc, am spus.

— Aşa îţi place?

— Îmi place, am spus. Fără saci e grozav. Seamănă foarte bine cu Bari al IV-lea.

— E chiar el, a explicat Mike.

— De ce n-ai spus de la început? Am întrebat.

— Ia-l tu pe Bari, şi eu o iau pe soră-sa, a zis Mike.

— Dacă e Bari îl iau, am spus.

— Şi ăsta se duce la sanatoriu să vorbească cu doctorii, a spus Mike.

Am ridicat din umeri.

Şi noi mergem să ne întâlnim cu pădurarii, a spus Mike, şi am intrat din alee pe o cărare îngustă, am ocolit tufe negre ieşite din zăpadă, şi crengile elastice se subţiau şi deveneau maro, şi la vârf de tot, acolo unde erau foarte subţiri, se făceau aproape străvezii, şi roşii de tot, şi din cauza asta zăpada de lângă tufe era ca acoperită de un voal roşu peste care a nins exact cât să crezi că e un voal roşu dedesubt.

Pădurarii aşteptau pe pajiştea albă, Mike le-a arătat harta şi s-au desfăcut într-o linie lungă, şi când am pornit în sus, întâi a fost ca şi cum s-ar fi mişcat copacii, şi tufele dintre copaci. Am urcat dealul de deasupra sanatoriului, şi în faţa noastră alergau veveriţe roşcate care lăsau urme uşoare în zăpadă, şi după noi totul era spulberat, răvăşit, scotocit. Dâre adânci în zăpadă, şi frunze ude care aveau să îngheţe la noapte, şi pentru că zăpada de pe tufişuri se scutura, înaintea noastră pădurea era albă, şi în

spate rămânea neagră-cenuşie. Am traversat şoseaua, şi intram în pădurea adevărată de fagi, şi totul a fost ca pe dealurile din spatele azilului, numai că aici panta era mult mai abruptă. Atât de abruptă, încât am apăsat emisia şi l-am întrebat pe Mike dacă are rost să căutăm, şi difuzorul a foşnit şi a pocnit ca atunci când eşti auzit, şi cel care te aude nu vrea să răspundă.

Pe urmă a fost iar pădurea de mesteceni, însă aici mestecenii aveau scoarţa cenuşie, şi cearcănele negre se adânceau şi se întindeau în jos, şi coasta era foarte abruptă, şi amestecate cu zăpada şi frunzele căzute erau pietre mari, negre, mohorâte, cu foarte mulţi colţi ascuţiţi, şi când călcam pe pietrele acelea se răsuceau, se loveau de bocanci şi pe urmă plecau la vale în salturi din ce în ce mai mari; şi toată pădurea aceea de mesteceni a fost doar aşa, ceva între argintiul fagilor şi negrul brazilor de sub creasta stâncoasă.

M-am uitat înapoi să văd oraşul, şi n-am văzut nimic. Era numai un văl de ceaţă alb-cenuşie care umplea valea, la înălţimea pădurii de mesteceni, şi trunchiurile alb-cenuşii nici nu mai ieşeau din pământul stâncos, răsăreau din aburul opac şi crengile elastice se ridicau se arcuiau şi pe urmă coborau înapoi în aburii care nu lăsau să treacă nimic: nici lumina. Lumina zilei era şi ea cenuşie, filtrată prin nori groşi, şi când ajungea la aburul care umplea valea se desfăcea în cercuri de culoare stinsă, care se amestecau între ele, şi până am ajuns sus de tot, valea s-a umplut de un licăr cenuşiu-argintiu uniform, neted, îngheţat. Puteai să crezi orice despre ce se afla sub ceaţa aceea. Puteai să crezi că nu e nimic. Puteai să crezi că de fapt oraşul nici nu există, şi acolo e doar un lac foarte mare, sau un golf cu apă cenuşie, dar eu ştiam că dedesubt e Decebal care vorbeşte cu doctorii de la sanatoriu, mai e râul cu ape nemişcate, şi dincolo de râu străzile care urcă în pantă şi se pierd sub pădure; şi chiar acolo, între primii copaci ai pădurii, era azilul de bătrâni unde şi noi aveam un apartament întreg, în capătul coridorului.

Atunci s-a stins fâşâitul din difuzor, şi am auzit vocea lui Mike:

— Uită-te înapoi, pilot.

Am ridicat radioul mititel, am apăsat emisia.

— O. K., am spus. Am văzut.

Pe urmă am trecut creasta stâncoasă, care de aproape nu era aşa de groaznică cum părea de jos, erau de fapt multe pietre mari printre care se trecea uşor, şi numai când te uitai din vale totul părea un zid abrupt. Şi dincolo de pietrele mari a fost cealaltă vale, cea de pe hărţile lui Mike.

Cred că părea atât de albă pentru că era imensă: cobora lin, imediat de sub creastă, şi foarte departe sub noi era o umbră ovală care însemna că nu mai coboară şi începe să se ridice în partea cealaltă, şi pe urmă se vedea clar cum se ridică, şi la sfârşit de tot se pierdea în altă pădure de brazi, dar asta se întâmpla foarte departe, acolo unde toate începeau să devină albastre de atâta depărtare. În dreapta era şirul de stânci care pe urmă se răreau, apăreau brazi piperniciţi între ele, brazi mai mari, şi după asta nici nu mai erau stânci, era pădurea de brad care urca pe creastă, şi făcea un ocol nedesluşit întâlnindu-se până la sfârşit cu pădurea albastră din faţa noastră, şi valea nu cobora numai de sub creastă spre umbra aceea ovală – cobora şi din dreapta, de sub marginea pădurii arcuite, şi ajungea în stânga foarte jos, şi ocolea larg după un pinten acoperit şi el cu brazi şi pentru că acolo era din nou ceaţa uniformă, netedă, îngheţată, n-o să ştiu niciodată cum se termina valea aceea. Ştiu doar că era imensă, încât părea sclipitor de albă chiar în ziua mohorâtă, şi zăpada era neatinsă, şi doar foarte jos, lângă umbra ovală, se vedeau limpede o casă din bârne subţiri, şi câteva clăi de fân, şi în tot pustiul acela alb nici casa, nici clăile nu erau acoperite cu zăpadă, şi de asta erau foarte negre, şi mai era gardul tot din bârne subţiri care înconjura casa şi clăile cu o linie forte clară şi apăsată. Şi toată nemişcarea aceea n-a ţinut mult pentru că au început să coboare pădurarii, siluete negre conturate precis, şi au coborât, şi atunci albul uniform s-a umplut de dâre care împingeau siluetele negre înainte, şi toată strălucirea s-a stins. A rămas zăpada cenuşie reflectând lumina mohorâtă, şi urmele erau înguste şi adânci, şi păreau, nu ştiu de ce, galbene, pe zăpada cenuşie. Eu am rămas sus, pe creastă, cu Bari lângă mine, şi doar departe de tot, la capătul din dreapta al şirului, lângă silueta neagră a lui Mike, se mişca arcuit, sărind prin zăpadă, Babette-Nebuna. Am coborât în diagonală, şi zăpada era mai sus de genunchi, şi uneori intram până la brâu, pentru că n-avea crustă – zăpadă pufoasă, uşoară, adâncă, pentru că în vale nu bătea vântul, şi soarele ajungea aici târziu,

când nu mai avea putere, era zăpada aceea – pulver – din cristale foşnitoare aşternute în straturi care alunecă uscat unul peste celălalt, şi se macină o pulbere uşoară în care schiurile se înfundă, şi atunci forţezi din glezne, şi ridici vârfurile, şi schiurile ies din straturile foşnitoare ca o prova de vedetă rapidă, şi se desfac sub schiuri două jerbe din pulberea aceea, şi totul e ca în zilele în care vezi virajele trasate pe pârtie, şi unii spun că e ca atunci când zbori, dar nu e ca atunci când zbori. Zborul e cu totul altceva, şi cei care spun că atunci când schiezi prin pulver e ca un zbor, cred că n-au zburat în viaţa lor. Nu cu un avion de vânătoare. Nu la rasul norilor, atunci când deasupra norii sunt albi, şi abia văluriţi, şi din ei se ridică cerul incredibil de albastru, şi cum e soarele între nori şi cerul acela albastru, şi pe urmă ce se întâmplă în avion, când ieşi deasupra norilor. Goana aceea plutită, şi crestele de abur ridicate brusc şi pleznind sec plexiglasul cupolei în explozii mute de întuneric alb, şi lumina aceea orbitoare e clară şi nu loveşte ochii; e doar caldă, se furişează roşie sub pleoape, când clipeşti. Cum se lasă sub tine abia simţi tot platoul acela de nori, şi pe urmă se ridică din nou, şi zbori cu cabina la rasul norilor ca într-o mare de lumină, şi de asta spun că atunci când schiezi prin pulver e cu totul altceva.

Eu am pornit în diagonală spre Mike, şi era genul de zăpadă care pe pante abrupte creşte în straturile acelea foşnitoare şi pe urmă ajunge un cuvânt şoptit, o creangă ruptă, o fluturare de aer ca să plece la început tăcut, şi pe urmă fâşâind, şi pe urmă clocotind înăbuşit şi ridicând înainte un nor rulat în el însuşi, şi până la urmă mugind şi întunecând ziua luminoasă atunci când e zi luminoasă, şi prăvălindu-se sfâşiat în colţi de stâncă şi trunchiuri de brad, şi dacă valea nu se ridică primind izbitura aceea moale, năucitoare, îngrozitor de grea, valul spulberat se adună în el însuşi şi scoate din rădăcini adânc împlântate în munte stânci şi trunchiuri de brad care se sfârtecă în universul răsucit sub creasta de zăpadă care alunecă în plăci imense, şi după ce bubuie într-o lovitură cumplită, la urmă tot moare în valea din care nu are cum să mai iasă. Dar aici panta era lină, şi am tăiat tot peretele acela cu Bari după mine, şi pe urmă Mike a văzut că venim spre el, şi s-a oprit.

— E cel mai grozav loc de schiat pe care l-am văzut vreodată! Am ţipat.

Am alunecat, am călcat într-o groapă ascunsă sub zăpadă şi am căzut chiar lângă Mike; stăteam cu faţa în jos, şi foarte aproape sub ochii mei zăpada se topea, apăreau picături rotunde de apă care se uneau între ele ca o pânză foarte fină, pe urmă pânza aceea se topea şi ea, şi atunci se făcea o adâncitură cu margini mâncate, şi la fiecare răsuflare adâncitura era din ce în ce mai mare. M-am răsucit, l-am văzut pe Mike deasupra mea, proiectat pe cerul cenuşiu: părea foarte mare, şi lat în umeri, şi nici nu se vedea că-i lipseşte rucsacul.

— Ai păţit ceva?

— Nu, am spus.

— Atunci, ridică-te.

Adevărul e că în valea aceea zăpada era foarte moale, şi frigul nu trecea prin costumul de zbor, aşa că am rămas întins; vedeam deasupra norii gri, şi pe unde trebuia să fie Sudul am văzut o lumină palidă, albă, ca o părere.

— Vezi tu ce se întâmplă, a spus Mike, dacă zaci aşa în zăpadă.

— N-are ce să se întâmple, am spus. Nu cu Salvamontul lângă mine.

Toată lumea aşteaptă Salvamontul.

— Asta e prostia care costă cel mai mult, a spus Mike.

— Şi ce? Am întrebat. De asta sunteţi făcuţi. De asta primiţi schiuri Dyna Star. De asta aveţi hăinuţele alea portocalii, minunate.

— Nu fi tâmpit, a spus Mike. Muntele e mare, şi noi suntem puţini. Trebuie să faci ce se poate face, până vine Salvamontul.

— Adică?

— Ridică-te şi mergi, a spus Mike. Cât mai poţi face asta.

*

Jos se vedeau pădurarii cum merg în linie, şi în faţa lor zăpada era albă, mată şi scânteietoare, mătăsoasă, şi după ei rămâneau urmele acelea adânci cu umbre galbene. Jos de tot era casa din bârne negre subţiri, şi pentru că cei din mijlocul liniei frânte pe zăpadă coborau mai încet, era un semicerc de siluete negre înconjurând casa şi căpiţele de fân. M-am uitat cu binoclul, am văzut epoleţii pădurarilor, şi căciulile, şi cum îşi trăgeau picioarele din zăpada care spre fundul văii era mai adâncă; şi pentru că toţi arătau absolut la fel, erau ca soldaţii în

uniforme de culoare verde-închis. Am văzut şi casa, care era de fapt un fel de grajd mare, şi de aproape bârnele nici nu erau negre, erau cenuşii, ca lemnul bine uscat care după asta poate sta ani în şir la soare, în ploaie, în zăpadă, nu putrezeşte, se acoperă numai de culoarea aceea cenuşie. Şi gaura podului lucea ca un soare mic, de paiele, de finul dinăuntru, şi văzute prin binoclu nici căpiţele nu mai erau negre, erau tot gri-cenuşii.

— Când a nins ultima oară?

— Noaptea trecută, a spus Mike. Noaptea răstrecută. Aici ninge în fiecare noapte.

Mă uitam la căpiţele alea pe care nu era nici un pic de zăpadă. Erau numai prăjini subţiri legate împreună la vârf, care ţineau fânul adunat.

— Acolo n-o să fie niciodată zăpadă, a spus Mike, care se uita şi el cu binoclul. Sunt făcute în aşa fel, încât zăpada să alunece.

— Nici dacă e foarte multă? Am întrebat.

— Cu cât e mai multă, cu atât alunecă mai bine.

— Aha.

— Alunecă şi de pe acoperiş. Uite ce înclinat e acoperişul.

— Da, am spus.

— Nu sunt urme de paşi, a spus Mike. De unde suntem, şi cu ocheanul ăsta, s-ar fi văzut urme de paşi.

— Or să fie imediat, l-am liniştit. Câte vrei.

Atunci Mike nu s-a mai uitat prin binoclu. A lăsat binoclul, şi se uita la mine.

— Pilot, a spus, iar ai uitat de ce suntem aici.

— N-am uitat nici o clipă, am spus încet. Îl căutăm pe omul acela, care poate fi oriunde. Poate fi şi acolo – am arătat casa din fundul văii.

— Corect, a spus Mike la fel de încet.

— Dar poate fi şi acolo – am arătat spre pădurea albastră care pentru noi de fapt nici nu exista, pentru că era dincolo de hărţile noastre.

— Nu, a spus Mike. Acolo nu mai poate să fie.

— De ce?

Atunci a lătrat Babette-Nebuna. A lătrat scurt, şi s-a ridicat din zăpadă şi dădea din coadă lătrând, şi Bari s-a uitat acolo unde lătra Babette, dar el n-a lătrat. A întors numai capul, şi a rămas întins în zăpadă cu raniţele din spate desfăcute patetic, şi

pe urmă s-a uitat în vale unde semicercul de pădurari cuprindea din ce în ce mai strâns casa tăcută. Ne-am uitat spre stâncile de sus, unde lătra Babette, şi l-am văzut pe Decebal. A făcut un semn spre el, pe urmă spre noi, şi încă un semn larg spre pădurarii din vale, a strigat ceva şi din nou a arătat spre noi; şi strigătul acela era scurt, ca atunci când se rupe un lemn uscat, şi n-am înţeles nimic, tot ca atunci când se rup lumne uscate.

— Are radio, am spus. De ce nu vorbeşte la radio?

— Nu-i place să vorbească la radio, a spus Mike.

— Dacă ţipă mult, plecăm la vale cu tot muntele.

— Nu, a spus Mike. Muntele ăsta nu pleacă la vale, oricât ai ţipa.

S-a uitat la diagonala aceea de paşi, urmele mele.

— Dacă era să plece, pleca de mult.

M-am uitat şi eu la urmele mele, pe urmă m-am uitat în sus, pe unde cobora Decebal.

— Totuşi, parcă e mai simplu să vorbeşti la radio.

Atunci Mike a ridicat staţia şi a întrebat în microfon:

— Ce vrei?

L-am văzut pe doctor cum s-a oprit, s-a uitat la noi şi acum nu mai striga; a dat numai din mâini, arătând de la noi spre pădurarii care coborau.

— Cred că vrea să ne spună ceva.

— Bravo, a zis Mike.

Am făcut şi eu un semn cu mâna, şi doctorul a început iar să arate pădurarii de jos, şi pe urmă spre noi. Era ca într-un film cu indieni.

— Ce s-a întâmplat? A întrebat Mike prin radio.

Abia atunci a scos Decebal staţia din rucsac; noi eram jos şi vedeam foarte clar pe zăpadă cum s-a oprit, a scos staţia din rucsac şi vorbea uitându-se la noi, şi se auzea în difuzorul staţiei lui Mike, şi în difuzorul staţiei din rucsacul meu:

— Opreşte-i pe oamenii ăia, a spus. N-are rost să mai coboare.

— Cum să-i opresc? A întrebat Mike.

Când vorbea Mike staţiile fluierau, pentru că eram foarte aproape de el. Eram chiar lângă el, şi ne uitam amândoi în sus, la doctor.

— Închide radioul, a spus Mike, şi am decuplat întrerupătorul negru, şi atunci staţiile n-au mai fluierat.

— Cum să-i opresc? A întrebat din nou Mihai.

— Nu ştiu, a spus Decebal coborând spre noi. Trage una din rachetele pilotului.

— Nu mai am de mult rachete de la pilot, a spus Mike.

— Trimite-l pe Bari, a spus Decebal care acum era aproape şi se auzea în acelaşi timp, şi la radio, şi aşa, cum vorbea cu noi.

— Nu cred că vrea să se ducă, a spus Mike, dar nu făcea nimic ca să-l trimită pe Bari. N-a spus: Bari aici, şi pe urmă să-i arate: uite, du-te la pădurarii de jos.

— Opreşte-i, a spus Decebal coborând spre noi.

Lăsă şi el o dâră din aceea care în lumina mohorâtă părea galbenă; şi Babette a fugit spre el făcând salturi arcuite în zăpada înaltă, şi urmele lăsate de ea erau umbrite tot de galbenul acela bolnav.

Decebal era transpirat şi gâfâia când a ajuns lângă noi, şi pufoaica lui era umedă, cu pete întunecate de apă din care ieşeau, aburi.

— Dacă aţi şti ce e dincolo, a spus, arătând linia crestei.

— Ştim, a spus Mike. Ceaţă.

— Da, a spus Decebal. Ceaţă.

Pe urmă s-a uitat în vale:

— Trebuie să-i oprim. N-are nici un rost.

— Ce ţi-au spus doctorii? A întrebat Mihai?

— Exact asta. Au râs, şi mi-au adus fişa, şi când am văzut fişa am râs şi eu.

— De ce?

— Era foarte bolnav, a spus Decebal. N-a putut niciodată ajunge pe unde l-am căutat noi. Era atât de bolnav, încât singurul lucru pe care îl putea face era să meargă de la vilă la sanatoriu, şi pe urmă să se învârtă în jurul chioşcului acela cu cerb împăiat, şi după asta să zacă până a doua zi, ca să poată merge iar la sanatoriu, şi la întoarcere să treacă pe la chioşcul cu cerb împăiat…

— Spuneau că se plimbă prin pădure, a zis Mike.

— O singură dată, a explicat Decebal. Prima şi ultima dată.

— Au spus că mergea prin mai multe păduri. Nici nu ştiau prin care pădure a mers.

— Numai prin parc, a zis doctorul. Şi pe drumul spre vila unde locuia.

— Atunci noi…

— De asta n-are rost, a zis Decebal. Merg să le spun – a arătat în vale.

— Nu te du, a spus Mike încordat. Lasă-i să ajungă la casa aceea.

— De ce?

— Lasă-i a spus Mike.

— N-are rost, a ridicat Decebal din umeri.

— Poate a ajuns acolo, a spus Mike Sârbu. Poate nu ştia ce spun doctorii despre el.

Era ca un arc, şi gâfâia când vorbea, şi i se zbârlise barba.

— A fost foarte bolnav, a repetat apăsat Decebal. Era atât de bolnav, încât sau îi asculta pe doctori, lua medicamente stătea acasă şi atunci murea la el în pat, sau nu-i asculta, şi atunci putea muri oricând şi oriunde. Şi pentru că era dintre cei care nu-i ascultă pe doctori, exact asta s-a întâmplat.

— Putea să moară oricând şi oriunde, a spus Mike.

Şi pentru că Decebal se uita fix la el, şi se apleca puţin înainte, şi ieşeau aburi din pufoaica lui cu pete umede, s-a mai uitat o dată în vale, şi pe urmă la pădurea albastră de dincolo de vale, şi a spus:

— Gata. Acum du-te şi opreşte-i pe oamenii aceia.

*

Am coborât în oraş prin ceaţa albă, şi când am ajuns jos eram uzi şi reci. Seara am rămas singur, pentru că Mike s-a dus să mulţumească pădurarilor, şi pe urmă la miliţie, să facă rost de o maşină care să ne ducă înapoi la Sinaia, iar Decebal mergea la nu ştiu ce aniversare unde se adunau mai mulţi doctori care aveau să discute intre ei, şi după asta dansau între ei, şi a vrut să mă ia şi pe mine la ceaiul ăla de doctori, însă nu m-am dus.

— Un bal de doctori, am spus. Îngrozitor. Am fost o dată, şi nu mă mai prinde nimeni la aşa ceva.

— De ce? A întrebat Mike. O să dansezi cu doctoriţele.

— Am dansat, am spus. S-a întâmplat. N-o să uit niciodată. Tot timpul cât a ţinut dansul, una mi-a vorbit de pancreas.

— Nu se poate, a spus Mike.

— Ba se poate, am spus. Era foarte drăguţă, însă a vorbit prea mult despre pancreasul meu.

— Nu cred, a spus Mike. Gred că s-a întâmplat altceva între voi, şi de asta minţi.

— Între noi s-a întâmplat exact ce trebuia să se întâmple, am spus, şi n-am de ce să mint.

M-am întors spre doctor.

— Spune-i că nu mint.

Nu ştiu, Decebal a ridicat din umeri. Nu mi s-a întâmplat niciodată.

— Ba da. Şi pe urmă, când am fost singuri, tot de pancreas mi-a vorbit. Spunea că, după părerea ei, am probleme cu pancreasul; şi de aia sunt palid.

— Stai puţin, a spus Decebal. Tu chiar ai avut ceva…

— Da, am spus. Dar nu era momentul să se ocupe de treaba asta. Eram în pat, şi mi-ar fi plăcut să se ocupe de altceva.

Aşa că nu m-am dus cu Decebal.

— Vino cu mine, pilot, a spus Mike. Mergem să mulţumim oficial pădurarilor.

— O să-i aduni în careu? Am întrebat.

— Neapărat, a spus Mike. Întâi îi adun în careu, şi pe urmă o să am grijă să fie aliniaţi, şi doar după asta o să le mulţumesc oficial.

— Mai bine spune-le să caute în oraş.

— Nu poţi să scotoceşti un oraş cu trei sute de pădurari, a spus Mike. Asta nu e treabă de pădurar.

— Bine, am spus. Oricum, nu vin.

— De ce?

— Nu mi-au plăcut niciodată chestiile oficiale.

— Pe urmă mergem la colegul tău, maiorul, şi acolo n-o să mai fie foarte oficial.

— Cum adică: colegul meu?

— Tu eşti maior, şi el e maior.

— Da, am spus. Cred că suntem foarte diferiţi, ca maiori.

— Ai văzut ce drăguţ e.

— Am văzut, am spus. Dar tot nu vin.

Aşa că Mike a plecat cu Bari, doctorul s-a aranjat şi el cum a putut, a scos blugii din rucsac şi i-a pus în locul pantalonilor de schi din care tot mai ieşea un fel de vată fibroasă prin găurile de

la genunchi, s-a învârtit prin cameră, a ieşit, s-a întors, şi pe urmă s-a aşezat pe marginea patului meu.

— Vino şi tu, a spus.

— La balul de doctori? Niciodată.

— Nu fi tâmpit, a spus Decebal. Ăştia sunt balneologi. N-o să-ţi vorbească nimeni de pancreas.

— Or să-mi vorbească de reumatism, am spus, şi nu m-am dus. Am rămas întins, cu ochii în tavan, şi pe urmă am auzit-o pe Babette cum zgârâie la uşă şi m-am dus să-i deschid, şi Babette-Nebuna a intrat în dormitorul mare, dar nu s-a urcat în nici un pat. Întâi s-a dus la geam şi s-a uitat mult timp afară, pe urmă s-a uitat la mine cum mă uit în tavan, şi atunci a lătrat o singură dată: scurt, poruncitor, cum n-o mai auzisem lătrând. Doar pe Bari îl auzeam lătrând aşa.

Şi pe Bonzo, care era al treilea Saint-Bernard, dar de Bonzo nu vreau să-mi mai amintesc vreodată.

Babette a lătrat scurt, poruncitor, cum n-o mai auzisem lătrând.

— Ai dreptate, am spus.

M-am îmbrăcat, i-am pus lesa şi am ieşit; dar nu pe geam. Am ieşit prin antreu, şi pe urmă prin coridorul care la ora aia începea să se umple de moşnegi, şi cât am mers de-a lungul coridorului am zâmbit şi am spus: bună seara. Afară era albastrul hotărât al zilelor fără soare când începe să fie seară; am coborât strada în pantă o dată cu lumina, şi pe chei am luat-o la dreapta, şi când am ajuns la chioşcul din lemn traforat era aproape întuneric. Întâi ne-am dus la cerbul împăiat pe care Babette l-a mirosit mult timp, şi pe urmă a mirosit munţii, şi pe urmă a înconjurat chioşcul, tot timpul cu nasul în zăpadă.

Trăgea în lesă, şi am mers în lungul râului până la pod, dar Babette n-a vrut să treacă podul; atunci am mers mai departe, şi până la urmă am ajuns la locul unde calea ferată cobora şi se apropia de întuneric, şi în tunelul acela n-am mai vrut eu să intru. Când am ieşit cu Babette din azil nu mai era ceaţă, dar tunelul începea cu un val de întuneric, şi întunericul avea o margine rece şi umedă ca ceaţa aceea care urcase până sus, la creasta cu stânci, şi nu ne-am băgat în întunericul umed. Am stat în gura tunelului încercând să aflăm ce se întâmplă înăuntru, şi pentru că nu s-a întâmplat mare lucru am mers înapoi de-a lungul cheiului, am trecut pe lângă chioşcul care

acum era doar o pată ascuţită de întuneric, şi am urcat înapoi strada între vilele acelea cu geamuri luminate. Am trecut de vile, şi atunci am văzut că azilul era departe de oraş, şi de fapt întâi începea pădurea, pâlcuri de fagi întrerupte de goluri mari acoperite cu zăpadă albastră-cenuşie, şi pe urmă fagii se adunau în rânduri care se apropiau între ele şi zăpada nu mai era albastră-cenuşie, era foarte palidă pentru că fagii din jur erau negri, şi doar după asta se vedeau ferestrele azilului cu lumina aceea portocalie, şi mai trebuia să mergi ca să vezi cum se strâng luminile în două şiruri, şi cum se clădeşte în jurul lor zidul de piatră.

Babette n-a mai vrut să intre în dormitorul mare, dar i-am găsit acolo pe Mike şi pe Bari, şi n-a trecut foarte mult timp până a venit şi doctorul, şi am lăsat uşa de la antreu deschisă, ca să fie şi Babette cu noi. Decebal a spus că ceaiul balneologilor n-avea nici un haz, şi Mike a spus că pădurarii au fost foarte drăguţi, şi i-au făcut cadou o plachetă cu frunze de stejar şi ghinde turnate în metal alb prinse pe o placă din lemn de stejar adevărat, dar cu maşina a fost mai greu, aveam maşină abia poimâine dimineaţă; asta însemna o seară fără să facem nimic, şi pe urmă o zi întreagă în care nu era nimic de făcut, şi iar o seară în care să ne uităm unii la alţii. În schimb erau o grămadă de invitaţii, şi dacă voiam să mergem peste tot unde eram invitaţi, ziua aceea foarte lungă nu ne mai ajungea deloc.

— Pădurarii, a spus Mike, ne-au invitat mâine la ei. Vor să ne ofere o masă cu vânat, şi pe urmă doctorul să vorbească despre doctori, şi pilotul despre aviatorii lui. Au fost foarte bucuroşi eând le-am spus că Decebal e doctor, şi pilotul – pilot.

— Dar ce credeau că suntem? A întrebat doctorul.

— Salvamontişti, a răspuns Mike.

— Tu o să vorbeşti despre salvamonţi, am spus.

— Eu nu vin la masa aia, a spus Mike. Eu am fost azi.

— Nu mi-a plăcut niciodată să vorbesc în public, a spus Decebal. Nu despre doctori.

— N-am vorbit niciodată despre aviatori, am spus. N-am vorbit niciodată unor pădurari. Naiba ştie ce mai iese.

— Ce crezi că o să iasă?

— Nu ştiu. Poate să iasă orice.

— Dacă mergeţi, a spus Mike, primiţi şi voi plachete cu frunze de stejar din metal, puse pe lemn de stejar adevărat.

— Nu, a spus Decebal. Am dansat cu o doctoriţă care ne-a invitat mâine la ea. Pe toţi trei.

— Suntem cinci, a spus Mike. Du-te cu pilotul.

— Nu merg, am spus. Cine ştie unde ne duce ăsta. Întâi spune că doctorii de aici nu fac doi bani, şi pe urmă ne duce la ei la masă.

— Asta era drăguţă, a spus Decebal. Era singura fată într-adevăr drăguţă, din toate doctoriţele care au fost acolo.

— Nu merg, am spus. Doar dacă vine şi Mike.

— Să mă gândesc, a spus Mike. Câinii pot rămâne şi singuri.

— Nu-i frumos, a zis repede Decebal. Întâi spuneţi că nu veniţi, şi după aia veniţi.

— Eu am altă invitaţie, a spus Mike. Pentru toţi cinci.

— Unde? A întrebat Decebal.

— Aici, a zis Mike. Doamna directoare.

— O. K., am spus. Poate mai auzim o poveste din război.

— N-o să auzi, m-a liniştit Mike. I-am spus că tu şi doctorul mergeţi în altă parte.

— Ai făcut bine, a spus Decebal.

— De ce? Am spus. Tot timpul suntem pe capul ei. Cred că s-a obişnuit.

— N-ai înţeles, a zis doctorul. Până acum n-am fost invitaţi. E cu totul altceva.

— Eu aş fi venit, am spus.

— Hotărăşte, a zis doctorul. Vii cu mine, sau te duci să asculţi poveşti din război?

— Nu vin cu tine, am spus. Nu pot să merg nici cu el, am arătat spre Mike. Stau cu câinii. Trebuie să stea cineva şi cu câinii.

— Azi înţelegi greu, a spus Mike. Doamna ne-a invitat pe toţi, aşa că merg măcar cu Bari.

— Bine, am spus. Nu vă faceţi probleme. Găsesc eu ceva de făcut.

Pe urmă n-am mai vorbit. Mike a scos din mormanul de bagaje a doua sticlă lungă, brună, îngustă, cu etichetă neagră-aurie, şi am băut trecând sticla de la unul la altul; dar asta ne-a luat o grămadă de vreme, pentru că am băut cu înghiţituri mici,

şi rar, şi atunci când ne dădeam unul altuia sticla, ne uitam în tavan, sau în podea sau priveam fix la sticla aceea, cum trece din mână în mână.

*

A fost frig, şi Bari a dormit toată noaptea cu spatele lipit de mine, şi spre dimineaţă a mârâit, s-a ridicat, a coborât din pat şi a tras pătura după el. S-a dus la geam, sticla nu mai era neagră, era de un albastru întunecat pe care se desena umbra cu umeri laţi a lui Mike Sârbu. Acolo s-a dus Bari trăgând pătura pe jos, şi s-a ridicat cu labele din faţă pe marginea geamului, şi se uita afară alături de Mike.

— Dormi, am spus. De ce dracu nu dormi?

— Nu ştiu, a spus Mike. Nu mi-e somn.

— Dormi, am repetat. Azi nu avem nici o treabă.

— Tocmai de asta, a spus Mike.

— Aha.

— Nu ştiu ce aşteptai tu, a spus Mike. Şi uite ce a ieşit.

— N-am aşteptat mare lucru, am spus. Şi a ieşit că am fost câteva zile cu tine, cu Decebal, cu Babette, cu Bari şi cu omul acela din fotografie.

— Îmi pare rău, a spus Mike.

Am ridicat din umeri.

— Uite, am spus, dacă tu crezi că se mai putea face ceva…

— Ce?

— Nu ştiu. Tu ştii, dacă se mai putea face ceva.

— E stupid, a spus Mike, dar nu cred că mai e ceva de făcut. Decât de mers la nesfârşit prin pădure şi căutat la nesfârşit sub fiecare copac.

— Până unde să mergi? Am întrebat. Ai auzit ce au hotărât doctorii.

— Da. Şi pe urmă nici să nu fie în pădure.

— Atunci, nu cred că trebuie să-ţi pară rău.

— Bine.

— Şi mai cred că omul acela…

— Las-o moartă, a zis Mike.

— Vreau doar să spun…

— Nu mai spune nimic, a zis Mike. Ai fost foarte drăguţ, şi ai spus exact ce trebuia spus, şi dacă mai spui ceva începe să fie prea mult.

— Eu m-am băgat singur în treaba asta, şi dacă s-a terminat aşa…

— Ascultă, a făcut Sârbu, până dimineaţa e mult, şi cred că cel mai bun lucru, e să te culci. Sau să nu te culci, dar principalul e să nu vorbeşti. Sau să vorbeşti despre altceva. Cred că ar fi foarte bine, dacă am vorbi despre altceva.

— Despre ce?

— Despre avioane.

— Mai bine mă culc, am spus.

M-am întins, am luat cuverturile de pe patul de alături, m-am băgat sub ele; erau calde şi miroseau a fân, a drum, a păr blond, a Bari. Am stat cu ochii închişi, şi respiram adânc, dar era limpede că nu pot să dorm, şi atunci a venit iar Lungana. Numai că acum n-a mai fost vis. Am stat cu ochii închişi, dar eram foarte treaz, şi totul a fost ca un film care rulează foarte clar şi auzi ce se vorbeşte, şi pentru că îi cunoşti foarte bine ştii ce gândesc cei pe care îi vezi, şi doar foarte târziu mai ştii că ce vezi e de fapt o parte din tine. Ce am văzut eu stând treaz şi cu ochii închişi a fost vara trecută, când am coborât din munte cu Lungana, şi treceam printr-un sat cu case înşirate de-a lungul şoselei în ziduri compacte, şi porţile înalte prinse în benzi de fier aveau bolţi din piatră, şi peste acoperişuri de ţigla se învârteau giruete care arătau unde e nordul, şi de unde bate vântul în seara aceea.

— Aici trebuie să fie o cetate, a spus Lungana.

— De ce?

— Aşa trebuie. Uită-te la casele astea. Uităte la dealuri. Uită-te la oameni, cum se uită după noi. Întotdeauna, în locurile astea e o cetate.

— M-am uitat, am spus. Aici nu mai aveau nevoie de cetăţi. Aici, fiecare casă e o cetate.

— O cetate mică, a spus Lungana. Pentru războaie mici, de fiecare zi. Dar pentru războaiele mari, e nevoie de o cetate mare.

— Nu ştiu…

— Ba da, a zis apăsat Lungana.

Am frânat, am lăsat să treacă gâşte albe pe sub botul scurt, pătrat, al maşinii.

— Dacă vrei, a spus Lungana, pot să-ţi explic cum sunt casele astea pe dinăuntru.

— Dă-i drumul, am zis.

Când te uitai atent, vedeai că în poarta aceea foarte mare e tăiată o poartă mai mică cu prag înalt, ca o uşă de vapor. În rest nu se vedea nimic. Porţile erau absolut ermetice, şi ferestrele faţadei înguste, oricum înfundate în zidul gros, şi foarte sus, şi casa aceea nu lăsa să iasă afară nimic din ce se întâmpla înăuntru.

— Întâi, a început Lungana, e un gang pietruit şi adâncit la mijloc, ca să curgă apa.

— Care apă?

— Apa de ploaie. Când plouă, se adună o grămadă de apă.

— Aha.

— Pe urmă e grajdul în stânga, şi la dreapta sunt scări cu trepte înalte, fără balustradă, pe care urci ca să intri în casă.

— Nu vreau în casă, am spus. Uite ce frumos e afară.

— Bine, a spus Lungana. După aia e cişmeaua, care la casele cele mai vechi e cu roată; la celelalte e o pompă cu mâner.

— De unde ştii tu chestiile astea? Am întrebat.

— Stai să vezi, a spus Lungana. După cişmea e grădina, şi pe urmă e un zid mic de piatră dincolo de care începe livada, şi livada nu mai are nici un zid, de asta spun că pe aici trebuie să fie o cetate. Pentru că porţile astea sunt făcute să te apere mai mult de prieteni decât de duşmani, şi dacă se întâmpla într-adevăr ceva serios era nevoie de o cetate adevărată, cu ziduri în toate părţile.

— Cred că ai dreptate, am spus.

Am pornit iar, şoseaua făcea un cot strâns între casele cu porţi înalte, trecea podul de piatră peste un râu lat, limpede, străveziu, mergea drept spre biserica cu turlă înaltă şi glob auriu în vârf, pe urmă cotea brusc încă o dată, şi intra în piaţă.

Atunci am văzut cetatea.

Eram atent la maşină, şi la toate cotiturile acelea, şi doar după ce am intrat în piaţă era mai mult loc, şi am ridicat ochii, şi atunci am văzut cetatea. Era o cetate paşnică, pentru că nu o construiseră pe dealuri, şi nu avea nici turnuri foarte înalte. Era construită pe un teren absolut neted, şi după ce traversau piaţa, zidurile se pierdeau prin străzile din jur, şi poarta era neaşteptat de mică, solidă, aproape ascunsă într-o nişă cu ogivă. Era o cetate făcută să cuprindă şi să apere oamenii locului de alţi

oameni, din alte locuri, de asta spun că era o cetate paşnică. Asta se cunoaşte imediat.

Am oprit maşina ARO sub zidul gros, lângă nişa cu ogivă.

— Vizităm cetatea, am spus.

— De ce?

— Cum de ce? Am întrebat. O cetate trebuie vizitată. E exact ora la care se vizitează cetăţile.

— Nu vizitez nimic, a spus Lungana. Spuneai că mergem în oraş. Spuneai că dormim la hotel. Ai spus că tot ce vrei e o baie fierbinte, şi un pat adevărat.

— N-are nici o legătură, am spus. Vizităm cetatea, pe urmă facem o baie fierbinte şi dormim într-un pat adevărat…

— Vizitează tu, a spus Lungana. Te aştept în maşină.

— Nu pot să văd o cetate, am spus, şi tu să stai în maşină. Vino cu mine.

Atunci Lungana a făcut ce nu făcea ea de obicei. A ridicat din umeri, şi a spus:

— Te rog.

Aşa că am plătit cât trebuia plătit ca să te lase în cetatea aceea, şi am intrat. O incintă pietruită, şi scări care urcau la podeţe din scânduri groase construite sub creneluri, şi alte ziduri mai mici, în spatele unei case turn pe care scria: „Muzeul cetăţii”. Ştiam ce o să găsesc în muzeu, şi n-am intrat. În muzee din astea sunt armuri ruginite, şi săbii ştirbe, şi ce a mai rămas din ghiulelele aruncate din tunuri de asediu şi sparte în zidul cetăţii, şi nu aveam nevoie nici de armuri ruginite, nici de săbiile ştirbe. Am ocolit muzeul, şi am trecut prin alte porţi ogivale dincolo de zidurile care împărţeau curtea cetăţii în cetăţui din ce în ce mai mici şi mai greu de cucerit, şi până la urmă am ajuns ia un zid gros, surpat, care nu mai avea nici crenele, nici podeţe pentru arcaşi. Avea numai câteva rânduri de bolovani abia cioplіţi, dincolo de care era cerul amurgului. Roşu, roz, portocaliu, toate laolaltă cu puţin albastru în ele, şi de asta bolovanii surpaţi erau negri. M-am urcat pe bolovanii surpaţi, dincolo zidul era şi mai scund pentru că se rezema de o movilă de pământ, şi jos, unde se termina movila, era un lac rotund. Şi pe malul lacului era Lungana.

— Salut, am spus.

— Salut, a spus Lungana. Ştiam că o să ajungi aici.

— De unde?

— Toată lumea ajunge aici. Aşa e construită cetatea asta.

— Nu, am spus. Am luat-o pe unde am vrut eu, şi am ajuns aici. Puteam să o iau prin altă parte, şi atunci nu mai ajungeam aici.

— Ba da, a spus Lungana. E o şmecherie. Indiferent pe unde o iei, până la urmă ajungi aici.

— Ce chestie, am spus.

M-am uitat la soare, la cerul de amurg, şi cum se oglindeau toate astea în lac.

— Ascultă, am spus, de unde ştii toate astea? Cu casele, şi cetatea.

— Eu sunt de aici, a spus Lungana. Când eram mică, mă jucam în cetate.

S-a gândit puţin.

— De fapt, şi după ce n-am mai fost foarte mică m-am jucat în cetate.

— Nu, am spus. Nu se poate să fii de aici.

— De ce?

— Aici toate femeile sunt blonde.

— Mama e blondă, a spus Lungana. Adică, a fost. Acum are părul alb. Dar sora mea e blondă. Şi tata e blond. Cu ochi albaştri. Siegfried.

— N-a albit? Am întrebat.

— Cine?

— Siegfried.

— Nu, a spus Lungana. El n-a albit.

— Şi tu, am spus, cum ai ieşit aşa?

— Ei, Lungana a făcut un semn cu mâna, chestie de genetica. Gene recesive, gene dominante.

— Şi?

— Genele negre sunt dominante, chiar după generaţii întregi de blonzi. Ies la suprafaţă, exact când ai uitat de ele.

— Aşa ai apărut tu.

— Da, a spus Lungana.

— În regulă, am spus. Îmi placi foarte mult, aşa cum eşti.

— Mă bucur, a spus Lungana.

— Nici nu cred că mi-ai fi plăcut blondă.

— Nu ştiu, a spus Lungana. N-o să ştiu niciodată cum ar fi fost, dacă eram blondă.

Era foarte linişte, mai era şi lacul acela, şi puteam vorbi fără să ţipăm, cu toate că eu eram pe zid şi fata stătea jos, lângă apă.

— Vino aici, am spus.

— De ce?

— Mi-e dor de tine.

— Nu aici, a spus Lungana. Aşteaptă până ajungem la hotel.

Atunci a dispărut soarele. S-a dus de tot după dealuri, şi au rămas numai benzile acelea de lumină.

— Vino, am spus. Te strâng în braţe, şi gata. După asta te întorci pe unde ai venit, şi eu mă întorc prin cetate, ies pe poartă şi ne întâlnim la maşină.

— Nu, a spus Lungana.

— Atunci vin eu la tine.

— N-ai să vii, a spus Lungana. O să cobori de pe zid, şi te întorci prin cetate, ieşi pe poartă şi ne întâlnim la maşină.

— După aia mergem la tine, am spus. Să-l cunosc pe Siegfried.

— Ai numai idei tâmpite, a spus Lungana. Cum să mergem?

— Mergem cu maşina, am explicat. N-am cunoscut nici un Siegfried. Şi sora cea blondă.

— Sora cea blondă e la Braşov.

— Rămâne Siegfried, am spus.

— Nu rămâne nimeni, a spus Lungana. Nu-ţi dai seama ce o să iasă?

— Nu.

— Uite, a spus Lungana, ce fac cu tine? Cum te prezint?

— Spui cum mă cheamă. Dacă nu-ţi place numele meu, spun singur cum mă cheamă.

— Nu-i asta, aproape a ţipat Lungana. În ce calitate?

— Spui că sunt un coleg de serviciu.

— Exact asta nu se poate, a explicat Lungana.

— De ce?

— Dumnezeule, ce crezi despre ai mei? Ajunge să ne vadă împreună. Să vadă cum mă uit la tine. Cum te uiţi la mine, fără să ştii cum te uiţi…

— Chiar, am spus, cum mă uit?

Lungana n-a răspuns. S-a uitat la mine, şi eu mă uitam la ea fără să ştiu măcar cum mă uit.

— Atunci, spui că sunt un prieten.

Cerul nu mai era roz. Era portocaliu închis, şi roşu închis, şi albastrul acela abia bănuit începea să se vadă bine, şi să se închidă şi ei.

— Nu, a spus Lungana. Nu aici. Nu la ora asta. Nu cu prieteni, sau cu colegi de serviciu.

— Nu înţeleg, am spus.

— Cetatea asta, a zis Lungana. Puteau s-o facă praf, şi să construiască deasupra case obişnuite, dar ei au păstrat cetatea pentru că au nevoie de ea. Pentru că gândesc ca pe vremea cetăţii.

N-ai voie să umbli seara cu băieţi? Am întrebat.

— Nu cu colegi de serviciu, a spus fata. Nici cu prieteni.

— De ce?

— N-ai cum să înţelegi. Un prieten e ceva intermediar. Poate fi, şi după asta poate să nu mai fie, şi asta nu e bine.

— Înţeleg, am spus. Tot sau nimic.

— Da, a zis Lungana, dar nu cum spui tu. Tu spui în bătaie de joc.

— Nici o clipă.

— Ba da, a spus Lungana. Dar nu eşti de vină. Am început să cobor zidul scund. Era plin de pietre ieşite în afară, şi movila aceea era ca o scară până jos, pe malul lacului.

— Du-te înapoi, a spus Lungana. Ne întâlnim la maşină.

— Oricum, am spus, eşti foarte mult pentru mine. Poţi să-i spui asta lui Siegfried.

— Da, dar nu totul.

— Nimeni nu poate fi totul pentru altcineva.

— Nu ştii tu, a spus Lungana. Se poate. Atunci când şi celălalt e totul pentru tine.

— Aşa gândesc oamenii aici?

— Nici nu trebuie să gândească, a spus fata. Aşa sunt.

— Şi tu eşti aşa?

Pornise deja să ocolească lacul, s-a oprit să răspundă:

— Nu, a spus. După ce pleci, nu mai eşti niciodată aşa.

*

Am băgat toate boarfele în saci de dormit pe care i-am legat cruciş cu bucăţi de cordelină roşie, pe urmă Mike a luat

ultima sticlă de rom cubanez, l-a fluierat pe Bariloiu şi au plecat în vizita aceea simandicoasă. Decebal s-a dus la prânzul oferit de doctoriţa cea drăguţă, şi pentru că i-am spus că nu stau cu Babette, a luat-o şi pe Babette cu el. Eu mi-am curăţat costumul vechi de zbor, pe urmă am coborât spre bulevard, am traversat râul, am urcat prin parcul sanatoriului pe drumul acela care începea să facă parte din noi şi am ajuns la şoseaua care ocolea oraşul pe sub creastă. Am găsit un şofer de camion care m-a luat cu el, şi din camion am văzut cabana accea lungă, joasă, împrejmuită de gardul din trunchiuri recojite, şi după încă jumătate de oră am coborât lângă cealaltă cabană, cea cu avionul. Cea la care am ajuns prima dată trecând prin pădure cu maşina ARO, şi am ieşit din pădure sus, deasupra cabanei, şi am văzut pista, şi cum decola avionul acela de pe pista de zăpadă. Acum eram jos, am văzut pista balizată, şi cum se ridica pădurea deasupra ei, şi în stânga era cabana cu acoperişuri ascuţite şi multe ferestre, şi cu botul gros foarte aproape de ferestrele sufrageriei, am văzut avionul. Cred că se întâmplase ceva, pentru că avea capotele motorului ridicate, şi erau doi oameni pe o scăriţă care lucrau ceva sub capotele ridicate, şi după ce camionul a plecat s-a făcut linişte, şi am auzit sunet de metal lovind metalul, şi cum vorbeau înăbuşit oamenii aceia intre ei. Era un drum care urca din şosea drept spre cabană, şi mai erau urme îngheţate de roţi masive care întâi duceau la pistă, pe urmă făceau tot felul de cercuri şi opturi amestecate cu urme de cauciucuri mai înguste şi aici cred eu că alimentau avionul, pentru că urmele înguste se aliniau între balize şi deveneau din ce în ce mai şterse până nu mai erau deloc, şi urmele de roţi masive întorceau spre cabană şi acolo am văzut cisterna: imensă, kaki, cu emblema aceea din care de unde eram nu se vedea mare lucru, se vedea doar că e ceva acolo.

Eu am luat-o pe urmele adâncite de roţile masive, am trecut de locul unde alimentau AN-ul, şi după asta am mers prin urmele adânci până aproape de cabană. Am trecut foarte aproape de avion: era afumat, şi arăta destul de obosit, dar nu vreau să crezi nimic rău despre avionul acela. Vreau doar să spun că nu era strălucitor ca un avion de pasageri, nu sclipea în soare pentru că n-avea ce sclipi la el, şi nici soare n-a fost în ziua aceea, şi dacă spun că era afumat, asta se întâmpla de la vaselina aruncată de supape, şi pentru că eşapamentele groase

erau tăiate exact la nivelul fuselajului şi fumul intra în vopsea, şi gata, nu puteai să mai cureţi, oricât frecai. Nu mai aveai ce să cureţi; rămânea vopseaua afumată, şi unde ştergeai vaselina rămâneau pete ovale mai închise la culoare decât albastrul palid cu care era vopsit avionul pe burtă, şi de data asta spun că avionul acela era afumat, şi de aproape era foarte limpede că nu mai e un avion nou, asta se cunoaşte după adânciturile din capote, şi după amortizoarele lăsate, şi linia greoaie de avion utilitar mai avea toată ceva puţin lăsat, ceva arcuit care nu se întâmplă decât după multe ore de zbor. În rest arăta ca un avion în care m-aş fi urcat oricând, şi atunci nu mai e nevoie de cuvinte. Am intrat în sufrageria cabanei şi i-am văzut imediat: erau trei, singura masă ocupată în sala pustie, tot echipajul, şi din cum stăteau la masa aceea a fost foarte limpede că n-au nevoie de nimeni din afară. Am spus bună-ziua şi am rămas la o masă lângă fereastră, şi fereastra era astupată de botul avionului, şi se vedeau mecanicii care lucrau sub capotele deschise ale motorului.

Era linişte, şi după ce au răspuns la bună-ziua, băieţii din echipaj au tăcut ca atunci când eşti într-o sufragerie pustie de cabană şi intră cineva pe care nu-l cunoşti, şi după asta au început să vorbească încet, şi pe urmă gata, nu mai eram pentru ei şi au râs, au ciocnit paharele, şi cel care părea să fie cel mai în vârstă a spus: la mai multe, şi cel blond a spus: de pe scaunul din dreapta, şi iar au râs, şi atunci am ştiut ce făceau ei acolo. Era una din sărbătorile noastre mici, aproape secrete, pe care de fapt nu le serba nimeni dar pentru noi însemnau foarte mult – eram, în acele sărbători neserbate. Anii petrecuţi pe aerodrom, sau de când zburam pe un tip de avion, sau adunam încă un zero la orele de zbor, sau începeam să zburăm ca instructor – asta nu însemna foarte mult decât privit dinăuntru, şi ei exact asta făceau, erau adunaţi în jurul unuia din lucrurile care nu înseamnă foarte mult decât privite dinăuntru.

Şi pentru că ştiam foarte bine ce se întâmplă, am vrut şi eu să mă duc lângă echipajul acela; mergeam la masa lor, şi le spuneam: ştiţi, sunt şi eu aviator…

Nu m-am dus.

Era cald, şi am desfăcut fermoarul jachetei îmblănite de zbor.

Pe mâneca dreaptă, sub umăr, era o pată de culoare închisă, acolo de unde scosesem ecusonul cu „Aviaţia militară”.

Cum rămâne cu ghetele de zbor luate peste gură? Am întrebat în mine.

Nimic, uită-te la tipii ăştia. Echipajul. Gândeşte-te la ceilalţi, care poartă jachete de zbor ca a ta, şi pantaloni-salopetă, ca ai tăi. Numai la asta să te gândeşti.

Nu rămâne în nici un fel, am spus, după ce m-am gândit. Nu te superi pe aviaţie, pentru că nu te-ai înţeles cu câţiva aviatori.

Esenţialul e altceva, dar trebuie să pricepi asta.

Esenţialul sunt avioanele.

Ce se întâmplă, între tine şi avion.

Ce se întâmplă între fiecare din aviatorii tăi, şi avioanele lor.

Între voi, avioanele voastre, şi ceilalţi.

Asta înţelegeam în cabana aceea, cu botul gros de avion afumat uitându-se înăuntru pe geam, peste umărul meu.

Esenţialul erau sărbătorile acelea aproape umile, nesărbătorite decât de fiecare dintre noi, trecute cu cifre seci în carnetele de zbor.

Fiecare oră de zbor adunată e o sărbătoare, asta trebuie să înţelegeţi. Pe asta vă daţi, tu şi ceilalţi ai tăi. Pe orele acelea de zbor, şi pe ce se întâmplă în orele acelea. Pe ce se întâmplă în cabinele avioanelor voastre. Restul nu mai contează foarte mult. E exact ce înseamnă în fond Salvamontul şi băieţii lui Mike – cealaltă faţă a muntelui. Ieşită numai din iubire de munte. Din înţelegerea muntelui. Aşa e şi la tine, am spus. Trebuie puţină înţelegere, chiar dacă pentru asta treci peste tine.

A câta oară faci asta?

Nu contează, am spus. Nici nu mai ţin minte. Dar o voi face fix de câte ori va fi nevoie. Uneori e necesar să treci peste tine.

Nu poţi să ai tot, fără să dai nimic.

Când vrei mult, trebuie să dai foarte mult, asta trebuie acceptat. Ce nu trebuie acceptat, e să renunţi. Trebuie să ştii să trăieşti cu o înfrângere, şi să te obişnuieşti…

Stop, am spus.

Nu merge.

Sunt lucruri cu care nu te poţi obişnui. Nu trebuie să te obişnuieşti.

Cu avionul.

Dacă te poţi apropia de avion, şi nu mai mişcă nimic în tine, atunci chiar că s-a terminat. Dacă te poţi urca cabina avionului fără să simţi cum se răsuceşte ceva în tine, adânc şi fierbinte. Chiar dacă n-o spui nimănui, dar să ştii pentru tine cum ai devenit altfel, pentru că te-ai urcat în cabina avionului. Cu asta, am spus, nu m-am obişnuit, şi aşa e bine.

Şi zborul, am spus. Dacă poţi să pleci, şi să te ridici cu avionul tău, şi pe urmă, după aterizare, eşti acelaşi cu cel care a decolat, asta iar înseamnă că te-ai obişnuit, şi din nou nu mai rămâne mare lucru de făcut. Decât să ascunzi cu grijă că te întorci la fel, şi să încerci cu încrâncenare să vii înapoi, de fiecare dată, mai bun decât ai plecat. Pentru că altfel nu are nici un rost. Nici nu contează cât ai urcat în zborul acela, şi cu ce viteză ai făcut asta: înălţimea şi viteza se înscriu pe filmul SARPP, şi pot fi citite oricând, şi te poţi urca oricând din nou la aceeaşi înălţime, şi poţi zbura cu aceeaşi viteză. Contează doar ce rămâne, în tine, din înălţimea la care ai urcat.

Dumnezeule, am spus, adevăruri răsuflate. Să stai într-o cabană din pădure, lângă un avion paradit, şi să scoţi din tine adevăruri răsuflate. Lucruri care s-au mai spus. Am auzit prin fereastra mare clinchet de metal, cheile acelea nichelate strângând şuruburile motorului, m-am uitat în spate, am văzut steaua cilindrilor neagră, unsuroasă, zbârlită din cauza aripioarelor de răcire; şi foarte multe conducte, şi fire, şi mâinile care strângeau piuliţe negre între firele acelea.

S-au mai spus, dar nu de tine.

Un lucru adevărat are valoarea lui când îl înveţi de la cei dinaintea ta, şi pe urmă are altă valoare, când îl redescoperi din tine. Şi lucrurile noi, pe care nimeni nu le-a găsit înaintea ta, au cea mai mare valoare. Şi cea mai mare valoare se înmieşte şi devine de nepreţuit, când arăţi celor din jurul tău lucrurile noi a căror valoare nepreţuită o ştii numai tu.

Mai e ceva, am spus. Nu trebuie să te temi de cuvinte Nu-ţi fie frică să spui celor de lângă tine cuvinte minunate. Nu în fiecare zi, dar atunci când se întâmplă în tine ceva formidabil, spune şi camaradului tău, şi atunci şi ziua lui obişnuită o să devină formidabilă. Nu-ţi fie frică de ridicol; dacă simţi ce spui,

dacă te pui pe tine curat în cuvinte, n-ai cum să fii ridicol. Fă-l pe cel de lângă tine să simtă ce simţi – dinăuntrul lui. Din afară poţi convinge, şi poţi înţelege lucrurile, dar fără să le simţi. Lucrurile pe care nu le simţi se uită, sau te poţi obişnui până la urmă cu ele, ceea ce e şi mai rău. Ce pleacă din tine nu se poate uita, şi nu te înşeală, şi atunci nu se poate întoarce niciodată împotriva ta; dar pentru asta trebuie să fii foarte curat cu tine, şi asta iar e greu. Ca un zbor cu motorul defect.

Aviatorii ăştia, am spus. În scurtele lor de piele neagră.

Dacă m-aş duce la ei, şi m-aş aşeza la masa lor, şi aş spune:

— Salut. Sunt şi eu pilot, ca voi.

Şi ei ar spune:

— Salut. Ştim. Am ştiut de cum te-am văzut.

Şi eu aş întreba: cum? Cu toate că aş şti foarte bine cum.

— După costumul ăsta de zbor, ar spune ei. După cum te mişti. După cum te-ai uitat la avion. Din cum ai venit la masa noastră.

Aiurea, am spus. Poveşti cu zâne. Charles Perrault.

M-am uitat din nou la avionul acela mare şi afumat, care astupa fereastra. Era gros, cu două rânduri de aripi şi părea pleoştit din cauza capotelor de la motor, care atârnau, dar era un avion adevărat. Chiar dacă viteza lui maximă era mai mică decât viteza mea de decolare, era foarte bun pentru ce avea el de făcut. Chiar dacă îi trebuia un sfert de oră să urce acolo unde eu urcam în 20 de secunde după decolare.

Şi atunci am spus: nu-ţi fie frică de ridicol. Depinde ce o să le spui băieţilor din echipaj. Depinde cum o să le spui, ce ai de spus. Ce pleacă din tine, nu se poate întoarce împotriva ta.

M-am ridicat, şi m-am dus la masa lor; se uitau toţi la mine. Am tras un scaun, dar nu m-am aşezat; stăteam în picioare şi strângeam în degete spătarul scaunului. Îmi intrau degetele în lemnul dens.

— Salut, am spus. Mă primiţi şi pe mine? Sunt tot pilot, ca voi.

Atunci cel mai în vârstă, care părea şeful lor, s-a uitat pe rând la ceilalţi şi pe urmă s-a uitat la mine şi a spus:

— Salut. Nu zburăm pentru că avem un necaz cu motorul. Stai cu noi.

*

Maiorul a trimis un ARO-Diesel în care credea el că o să încăpem, şi după ce am băgat tot echipamentul a mai rămas foarte puţin loc pentru noi. Am culcat şoferul în camera cea mică, pe canapea, şi ne-am trezit când era încă întuneric. Am mâncat împreună cu bătrâna aceea care îşi conducea azilul privind prin ochelarii ei cu arc, şi fata cea frumoasă ne-a dat un pachet mare, şi a spus:

— Pentru drum. La revedere.

— Ai pus tot? A întrebat bătrâna.

— Da, a spus fata.

— Şi pentru câini?

— Da, a spus fata.

— Mulţumesc foarte mult, a spus Mike. La revedere.

— La revedere, a spus doctorul. O să-ţi trimit o carte cu autograf.

— Nu-l crede, a spus Mike. Aşa spune la toată lumea.

— Mulţumesc, a spus fata. N-am mai primit niciodată cărţi cu autograf.

— La revedere, am spus. Eu n-am ce să-ţi trimit.

— Nu-i nimic, a spus fata aceea. Când veniţi, sunteţi binevenit.

Vorbeam încet, şi ne mişcam încet, ca să nu-i trezim pe moşnegi. Afară era încă întuneric, şi aşa am crezut că o să plecăm, pe întuneric, exact cum am venit, lăsând în urmă casa mohorâtă cu obloanele de la ferestre închise.

Nu mai erau închise.

Era foarte devreme, şi bătrânii se sculau mult mai încolo, când ieşea soarele, şi acum mai era o grămadă de timp până să iasă soarele, dar toate obloanele erau deschise, şi geamurile din spatele obloanelor erau deschise şi ele, şi era lumina portocalie dinăuntru pe care se vedeau negre siluete de bărbaţi bătrâni, şi de femei bătrâne sus, la etaj. Nu cred că a fost ceva aranjat dinainte; ştiau că plecăm, şi cred că se obişnuiseră cu noi, şi fiecare a vrut să vadă cum plecăm, şi de astă erau deschise absolut toate obloanele, şi oamenii aceia bătrâni se uitau la noi în tăcere. Cred că de fapt fiecare a vrut să ne conducă şi să ne spună ceva la plecare, şi acum vedeau că şi ceilalţi vor să ne spună ceva la plecare, şi de asta tăceau. Pentru că ce voiau ei să spună era numai pentru noi, chiar dacă toţi se gândeau la acelaşi lucru.

— La revedere, a spus sec bătrâna doamnă.

Pe urmă a spus exact ca fata care ne servea la masă:

— Când mai veniţi, sunteţi bineveniţi.

Şi pe urmă s-a uitat la Babette-Nebuna şi la Bari al IV-lea:

— Voi la fel, blănoşilor.

Am sărutat mâna bătrânei doamne, şi am urcat în maşină: întâi câinii cei mari, pe urmă am urcat şi noi. Am pus balotul cu sacii de dormit şi schiurile Cameliei în faţă, lângă şofer, şi noi ne-am aşezat toţi în spate, şi moşnegii au văzut şi asta. Am făcut semn cu mâna, şi n-am văzut pe nimeni care să ne facă semn, dar n-am văzut nici pe cineva care să plece de la fereastră. Au stat la geamurile lor portocalii până am plecat, şi coboram străzile în pantă printre vile întunecate, şi casa urâtă de sub pădure a fost singura casă din oraş, cu două şiruri de ferestre luminate.

*

Aşa am plecat din oraşul acela, şi când am ajuns în Sinaia era noapte, şi ARO-Diesel n-a intrat în oraş pentru că şoferul nu cunoştea drumul, iar noi dormeam în spate; a coborât pe şoseaua care ocolea jos, pe lângă gară, şi doar acolo a oprit. Nici aşa nu era foarte rău, pentru că Decebal acolo locuia, dincolo de calea ferată, şi Mike urca pe lângă piaţa veche, pe urmă trecea şoseaua şi urca deasupra hotelului de unde începeau scări despre care nu ştia foarte multă lume, şi scările acelea îl lăsau într-un loc de unde mai era doar puţin de urcat pe strada Kogălniceanu, şi la urmă de tot cobora alte scări şi gata, era acasă. Debarcarea din ARO a durat o grămadă de timp pentru că eram noi, erau câinii, era tot echipamentul acum inutil, şi schiurile acelea care reuşeau să fie peste tot şi să cadă peste noi şi peste câini, până când Mike mi le-a pus în braţe:

— Descurcă-te, a spus.

Pe urmă maşina a scuipat fumul acela cu miros special, de motorină arsă, şi a plecat.

— La revedere! A strigat şoferul.

— Mulţumim, a ţipat Mike. La revedere!

S-a întors spre Decebal:

— Să-i trimiţi şi lui o carte cu autograf.

— O să-i trimit, a spus doctorul. De ce să nu-i trimit?

— N-ai trimis niciodată cărţi cu autograf, a spus Mike. De ce promiţi?

— Tot trebuia să încep odată, a ridicat din umeri doctorul.

Era întuneric, curgea o burniţă măruntă, lipicioasă, care îngheţa pe haine, şi în lungul văii trecea un curent rece de aer ud.

— Ducem boarfele la doctor, a zis Mike, şi mâine venim să le luăm.

— Eu rămân la doctor, am spus.

— De ce?

— L-am invitat eu, a spus Decebal. La tine vine tot timpul. La mine n-a fost decât o dată, de mult.

— Cum vreţi, a spus Mike. Atunci, duceţi voi toate astea.

— O. K.

A săltat rucsacul în spate, şi iar a fost Mike Sârbu aşa cum îl ştiam. Gata de drum.

— Salut, a zis.

— Salut.

— Salut.

— Să-mi trimiţi şi mie o carte cu autograf, a zis Mike. Dacă tot ai început…

— N-o să trimit la toată lumea, a spus Decebal. Ţie nu-ţi trimit.

Bari dădea binevoitor din coadă, uitându-se la noi.

— Salut, Bariloiu.

— Nu ştiu cum o să doarmă în noaptea asta, a spus Decebal.

O să doarmă bine, am spus. De ce să nu doarmă bine?

— Fără să-şi pună căpuţul pe umărul tău, a explicat doctorul.

— Ah, am spus.

— Nu-ţi fă probleme, a spus Mike.

S-a întors, a început să urce strada pavată cu bolovani de râu care trece pe lângă piaţa veche, şi pe urmă duce până în şosea; şi urcând a ridicat o mână, aşa cum se salută intre ei oamenii pe munte.

— Te aştept, pilot, a strigat.

— O să vin, am spus.

M-am uitat după ei şi l-am văzut pe Mike urcând strada îngustă, prost luminată, alături de câinele lui. Era foarte clar că sunt împreună, nu pentru că Bari stătea aproape lipit de Mihai şi nu mergea înainte adulmecând, cum avea el obiceiul. Mergea

foarte aproape de Mike, şi Mike a ridicat mâna cum fac oamenii pe munte, şi pe urmă a lăsat-o în coama deasă, roşcată, şi fiecare avea ceva din celălalt, aşa cum urcau fără să se uite înapoi. Era întuneric, şi întâi nu s-a mai văzut antena ieşind din rucsac, şi pe urmă nu s-a mai văzut rucsacul, şi Mike părea o umbră diformă cu umbra de Saint-Bernard lângă el, şi la urmă de tot s-a văzut doar o umbră mare, neagră, cu o grămadă de picioare, şi după asta a lucit stins o dungă de lumină în metalul antenei pentru că au intrat sub alt felinar, şi am văzut rucsacul R. Messner şi l-am văzut pe Bari cum urca mişcându-şi din şolduri picioarele, mereu alături de Mike, şi am văzut iar mâna aceea lăsată în coama lui Bariloiu. Sprijinită de Bariloiu, aşa cum te laşi doar pe cineva foarte apropiat. Şi din nou s-au făcut umbră, numai pentru că acum erau departe, şi nu s-au mai văzut picioarele alea multe, şi când au intrat în lumina ultimului felinar a fost doar sclipirea roşie a rucsacului atât de special, şi a fluturat ca o pală de culoare caldă Bari al IV-lea şi, gata, nu i-am mai văzut. S-au făcut mici, şi au traversat şoseaua, şi de unde eram nu puteam vedea nimic dincolo de şosea.

— Gata, am spus.

M-am uitat din nou la strada aceea îngustă care urca, şi era îngrozitor de pustie, neagră, cu case strâmbe ieşite în afară şi cu cercurile de lumină slabă, galbenă, legănată de vânt. Şi totul începea să se acopere cu picăturile acelea de gheaţă, care se uneau între ele.

— Gata, ce?

— Gata. S-a dus. Dracu' ştie când o să-i mai văd.

— Mâine, a spus doctorul. Urcăm, şi îi vezi din nou. De ce, gata? Mâine îi vezi din nou.

M-am aplecat, am mângâiat-o pe Babette. Am încercat să-mi las mâna în coama ei, ca Mike, dar nu mergea. Babette era mai scundă, şi nici eu nu eram Mike Sârbu. Lipsea ceva. Puteam fi prieten foarte bun cu Bari şi cu Babette-Nebuna, dar asta nu însemna că eram totul. Ca să fiu ca Mike cu câinele lui, trebuia sa fiu totul. Cum spunea Lungana: se poate, dacă şi celălalt e totul pentru tine. Lipsea esenţialul. Nu eu eram cel care hotăra. Asta a fost, când am încercat o clipă să fiu cu Babette cum era Mike cu câinele lui, şi pe urmă mi-am tras repede mâna. Aşa nu poţi fi decât cu câinele tău, e limpede. Poţi să iubeşti foarte mult un câine, dar asta nu e foarte important. Cred că poţi iubi foarte

mult un câine, dar până la urmă el hotărăşte lucrul acela care devine totul; şi doar atunci poţi să-ţi laşi liniştit mâna în coama lui. Arătam caraghios cu mâna în coama Nebunei, aplecat şi cu degete ţepene. Mi-am tras repede mâna, Babette m-a privit severă; era atât de întuneric, încât i-am văzut numai privirea. Ea era cu Decebal, şi ştia foarte bine asta. Era asta. Tot ce se întâmpla, chiar când dormea cu capul pe umărul meu, se întâmpla pentru asta. Numai că Babette n-a dormit cu capul pe umărul nimănui, şi somnul lui Bari al IV-lea la azil, toate nopţile petrecute cu căpăţâna imensă pe umărul meu, nu aveau nici o importanţă. Important era numai Mike, asta s-a întâmplat când au urcat strada aceea mizerabilă şi Bari mergea tot timpul lângă Mike, n-a fugit înainte adulmecând. Asta însemna foarte limpede mâna aceea în coama câinelui, că somnul împreună, toate nopţile petrecute cu capul pe umărul meu nu au nici o importanţă.

— De ce, gata? A întrebat doctorul. Mâine urcăm, şi îi vezi din nou.

— Mâine, am spus, urc în primul tren. Pa, pa. Mâine plec la ai mei.

Şi pentru că doctorul s-a uitat la mine fără să spună nimic, am întrebat: chiar, nu ştii la ce oră e mâine primul tren?

*

Casa lui Decebal era chiar lângă calea ferată, unde începe triajul, şi ca să ajungi acolo trebuia să treci peste foarte multe şine lucind slab în întunericul umed. Era o reţea întreagă de linii care se năpusteau unele din altele, şi totul pleca din două şine paralele arcuite larg, treceau un pod, şi după pod erau lumini roşii, verzi, violete, şi la fiecare lumină şinele se desfăceau în alte şine, aşa că în stânga, spre gară, era ca o plasă de metal aşternută pe pământ. Am trecut greu toate şinele alea, că duceam în spate saci de dormit legaţi cu corzi de alpinism. În care erau obiecte devenite brusc nefolositoare: lanterne, colţari, staţiile radio, şi mai erau schiurile cu care nu schiasem, şi clăparii aceia înalţi, purtaţi doar pe culoarele casei-azil. N-a trecut nici un tren, şi atunci am auzit râul pentru că Decebal locuia de fapt pe un fel de insulă, între calea ferată şi râu. Casa era solidă, din piatră neagră de funingine, şi uşile erau vopsite în verde, şi tot ce era lemn pe faţada aceea – ramele ferestrelor, şi pervazurile late, şi grinzile aparente coborâte de sub acoperiş

– era vopsit tot în verdele foarte viu pe lângă pietrele negre. Numai că acum era noapte, şi vopseaua verde nu se cunoştea de loc. Era numai negrul pietrelor pe lângă care noaptea părea cenuşie, şi luciul gros al lemnului vopsit pe care alunecau nedesluşit linii de lumină, dar în nici un caz verde; liniile acelea aveau, stins, culoarea luminii pe care o reflectau.

Doctorul a deschis uşa care reflecta linii incerte de lumină, a intrat şi a lăsat să-i cadă din spate toată grămada aceea de lucruri nefolositoare.

— Uff, a spus.

Eu n-am spus uff, am dat numai drumul la degete, în jurul meu s-a prăbuşit nedesluşit o avalanşă de boarfe; m-au lovit peste umeri, peste coate, peste mâini, pentru ultima oară, schiurile Swing. Babette a lătrat, şi cred că atunci ne-a auzit Camelia; ne scoteam bocancii când a dat buzna în antreu.

— Salut, a spus. Bine aţi venit. Salut, căţel.

— Salut, am spus.

— Salut, a spus Decebal.

Babette nu s-a dus la ea. S-a aşezat câineşte lângă Decebal, şi a început să mârâie.

— Ţi-am adus schiurile, am spus. Şi clăparii.

— Mulţumesc, a spus Camelia. Am schiat grozav cu clăparii tăi.

— Şi el a schiat grozav cu clăparii tăi, a spus doctorul.

Am intrat într-o cameră mare, pe care nu o mai ţineam minte, şi focul ardea într-un cămin pe care iar nu-l mai ţineam minte; dar era un foc adevărat, din lemn, şi deasupra căminului, pe poliţa lată, nu erau nici machete de corăbii, nici trofee de vânătoare. Erau doar lemne despicate de brad, şi între fibrele albe, prelungite se adunau lacrimi de răşină stăvezie, şi bineînţeles că toată camera mirosea a răşină caldă.

— Cum a fost? A întrebat Camelia. Pe scut, sau cu scut?

— Fără scut, a răspuns sec doctorul.

— Fără scut nu se poate, a spus Camelia.

— S-a putut acum, a ridicat Decebal din umeri.

— Spune tu, pilot, m-a rugat Camelia. Cu ăsta nu se poate vorbi.

— Aşa a fost, am spus. Aşa s-a terminat.

— Nu l-aţi găsit?

— Nu, am spus. Acolo unde am căutat noi, n-am găsit nimic.

— Nici nu putea fi, acolo unde am căutat noi, a zis Decebal. Iar acolo unde putea fi, nu era treaba noastră să căutăm.

— Nu mai vorbiţi în ghicitori, a spus Camelia. Sunt o biată femeie, şi v-am aşteptat schiind cu clăparii pilotului care sunt cu două numere mai mari, şi acum spuneţi numai lucruri pe care nu le înţeleg.

— Era foarte bolnav, a explicat Decebal. Era atât de bolnav, încât nu putea ajunge niciodată acolo unde am căutat noi.

— Atunci, de ce l-aţi căutat?

— La început nu ştiam asta. Ştiam doar că e bolnav, dar n-am ştiut cât de bolnav este.

— Şi încă ceva, a spus Decebal. Era unul din bolnavii care nu ascultă de doctor.

— Ţie exact bolnavii ăştia îţi plac, a spus Camelia.

— Uneori, a spus Decebal. Ăsta mi-a plăcut.

— Vorbeşti de parcă l-ai fi cunoscut foarte bine, a zis Camelia.

— O săptămână, a ridicat Decebal din umeri, e suficient ca să cunoşti pe cineva.

*

Pe urmă am mâncat, şi după ce am terminat cu vasele ne-am aşezat pe covor, în faţa şemineului. Era foarte târziu, dar n-am vrut să dorm, şi atunci ne-am aşezat pe covor şi ne uitam la foc; Camelia se rezema de doctor, eu eram întins pe burtă, şi Babette stătea câineşte pe labele din spate şi îl păzea pe doctor. Uneori treceau trenuri, şi atunci toată casa trepida, săreau scântei care trasau arcuri mititele în întuneric, şi pe urmă se risipeau într-o pulbere tremurătoare de jar pe vatra din lespezi mari de piatră; şi la urmă de tot rămâneau doar puncte mici, negre, fără nici un fel de lumină în ele.

— Cel mai bine era, a spus Camelia, cum stătea rezemată de doctor, să ştiţi întâi cât de bolnav a fost.

— Las-o baltă, a spus Decebal.

— Oh, a făcut soţia doctorului.

S-a sculat, a dispărut în întunericul din casă pe urmă a venit cu o tavă pe care erau două pahare subţiri, şi o sticlă din acelea brune, prelungi, cu etichetă neagră-aurie.

— Cu gheaţă sau fără? A întrebat.

— Ce idee, a spus doctorul. Gheaţa e pentru la vară.

Tocmai trecea un tren, şi casa aceea s-a clătinat pe temeliile ei, şi paharele din cristal au suspinat.

— De ce numai două? Am întrebat.

— Merg să mă culc, a spus Camelia. Tu chiar pleci, pilot?

— Da, am spus.

— Atunci, drum bun.

— Noapte bună. Spune-i lui Mike să aibă grijă de echipamentul meu. Să-l bage în magazie.

— O să-i spun. La revedere.

I-am întins paharul în care Decebal turnase două degete de rom, şi acum camera, şi focul, şi lumina care dansa pe ziduri şi pe tavan miroseau cald a locurile acelea foarte depărtate unde creşte trestia de zahăr, şi pe urmă se face romul.

— Ciocneşte cu noi, am spus.

— N-am pahar.

— Eu beau din sticlă.

— Bine.

Am ciocnit, şi am luat o gură de rom din sticlă, şi când am rămas singuri, doctorul a spus:

— Mike a vrut foarte mult să căutăm, chiar în locurile unde omul acela n-a putut fi niciodată.

— Da, am spus.

— N-avea nici un rost să ajungem până acolo, şi să spunem: era atât de bolnav, încât nici nu putea ieşi din oraş.

— Crezi că e în oraş? Am întrebat.

— Poate fi oriunde, a spus Decebal.

— De fapt, am spus, tu ai vrut să vorbeşti cu doctorii, chiar de la început.

— Nu m-a lăsat Mike, a zis doctorul.

Am băut iar din romul acela, şi pe urmă ne-am uitat în foc. Cum ard lemnele albe, şi cum rămâne jar, şi după asta cărbunii roşii se acopereau cu foiţe cenuşii fcarte fine, care s-au spulberat în scântei aurii când a trecut un tren spre vale, şi atunci Decebal a pus alte lemne în cămin.

— La început a spus să vorbeşti cu doctorii, şi după aia nu te-a lăsat. A zis să vorbeşti mai târziu.

— Bineînţeles, a spus Decebal.

Era când în lumina roşie, când în întuneric, pentru că punea pe foc lemnele acelea de pe poliţa căminului.

— Stai puţin, am spus. Vrei să spui că Mike...

— A ştiut de la început ce caută, a zis Decebal. Dar n-o să recunoască niciodată.

— Dumnezeule, am spus. Atunci, la ce am făcut tot ce am făcut? Picioarele noastre rupte de pomană?

— Nu, a spus doctorul. Mai ţii minte prima dimineaţă?

— Aia, când s-au întâmplat o grămadă de lucruri?

— Da.

— Când era să aruncăm Dorna în aer?

— Atunci.

— Cum naiba crezi, am spus, că poate cineva uita dimineaţa aia?

— Mă rog. Cred că atunci s-a hotărât Mike. Când a venit familia la hotel, şi el a crezut că sunt cei cu Dacia i-a dat afară şi a venit plutonierul de miliţie, şi mai ţii minte cum arăta familia aceea?

— Foarte vag, am spus. Doliu improvizat...

— Cred că atunci s-a hotărât să caute.

— Ceva în loc de cineva?

— Da. Dar n-o să recunoască asta niciodată.

— Bine, am spus, dar de ce?

— Pilot, a spus Decebal, aşa e la voi? Toate lucrurile au răspuns?

— Încercăm, am spus. Altfel, nici n-am mai urca în avion.

— E foarte târziu, a zis Decebal. Plouă. Sunt groaznic de obosit. De ce vrei să-ţi spun lucruri pe care nu-mi place să le spun?

— E noapte, am spus. Plouă. Am băut rom. La ora asta nu mai sunt lucruri care nu se pot spune.

— Începe tu, a zis doctorul. Tu ai băut mai mult rom decât mine.

— Am ridicat din umeri.

— N-am foarte multe de spus. Am stat o săptămână cu voi, şi înainte am stat săptămâni cu voi, chiar dacă la intervale mari de timp, şi am văzut împreună tot felul de lucruri; dar asta

nu înseamnă că gândim chiar la fel lucrurile astea. Poate că nici nu e bine să le gândim la fel şi exact de asta nu înţeleg de ce…

Din nou a trecut un tren, dar acum mergea în sus, şi cred că oprea în gară pentru că nu avea viteză, şi se auzea scrâşnetul saboţilor de frână. M-am uitat la doctor cum bea rom, şi m-am uitat la Babette-Nebuna cum stătea, întinsă, imensă, cu botul pe labele puternice, şi se uită drept în foc, şi de asta ochii îi luceau aurii, cu scântei de lumină, ca la leoaice.

— Păi, a spus Decebal, cred că aşa a fost mai bine pentru toată lumea. Pentru familia în doliu improvizat. Pentru noi. Pentru toţi oamenii pe care i-am întâlnit în timp ce căutam. Pentru omul acela, pe care totuşi l-am căutat acolo unde nu mai putea ajunge niciodată.

A mai rămas ceva de spus.

La câteva săptămâni după ce ne-am întors, Bari al IV-lea a murit otrăvit. Mike stătea la masa din holul mic cu Lucian Papadopol şi cu Edi de la telecabină, când a intrat un puşti şi a spus din uşă că Bari a căzut pe scările, înguste cele care unesc pieptiş strada Kogălniceanu cu altă bucată din strada Kogălniceanu. Cele de deasupra casei Sârbilor. Cele care, atunci când e polei, sunt îngrozitor de alunecoase şi nu le foloseşte nimeni: toată lumea ocoleşte urmând strada arcuită larg, tăiată în piciorul muntelui. Pentru că era polei au alergat pe arcul larg al străzii, şi aşa l-au găsit pe Bari, în capul scărilor, prăvălit pe trepte. Avea buzele arse, ridicate, trase înapoi, dezgolind rânjind dinţii. Avea ochii închişi şi capul imens răsturnat pe spate, şi gata, nici nu mai era Bari, era doar un trup mare şi greu, şi care începea să fie inutil în mijlocul scărilor oricum înguste; şi singurul lucru care mai încerca să amintească ceva a fost lucirea stinsă a colţilor între buzele arse.

— Parcă vrea să spună ceva, a zis Edi.

— Nu vrea să spună nimic, a zis Mike, şi asta a fost tot ce s-a mai auzit de la Mike Sârbu despre câinele lui Saint-Bernard.

Băieţii din Salvamont au săpat o groapă sus în munte, şi pentru că pământul era îngheţat şi de fapt era mai mult piatră decât pământ, au schimbat la muncitorii care construiau noul drum spre Cotă câteva din sticlele acelea lungi cu rom pe cartuşe de dinamită, şi aşa au săpat groapa aceea, cu dinamită. Au făcut-o largă şi adâncă, şi pe urmă au lăsat să cadă peste Bari bucăţi mari de stâncă, bolovani din aceea grei, pentru ca

vulpile să nu poată ajunge până la el. Dar nu trebuie să-ţi închipui bolovanii cei grei strivind câinele Saint-Bernard. Bolovanii aceeia au căzut peste ceva ţeapăn, rigid, aproape fără sens, acoperit cu par aspru, deja fărâmicios.

N-au vrut să-i arate lui Mike unde au făcut ei asta, şi nici Mike nu s-a omorât să afle, şi nici eu n-am vrut să ştiu locul, poate că mie mi-ar fi spus până la urmă. Am zis: nu, mulţumesc, şi cu asta s-a terminat totul. Adică aşa am crezut noi că s-a terminat.

Nu s-a terminat.

La zece zile după ce am fost să-l văd pe Mike şi băieţii din Salvamont au vrut să-mi arate unde l-au dus pe Bari şi eu n-am vrut să merg cu ei, Babette-Ncbuna a început să scuipe sânge, n-a mai mâncat nimic, ea care mânca absolut orice, a stat întinsă în curte la soare, a fost una din primele zile cu soare adevărat, şi seara, când Decebal a venit acasă, a vomitat tot felul de lucruri negre care miroseau îngrozitor – şi gata, n-a mai fost nici Babette. Povestea cu romul şi cartuşele de dinamită-nu a mai mers, şi atunci au trebuit să aştepte până când Manoliu a ieşit din tura lui care oricum dura o săptămână, şi a coborât în oraş să ia de la Asociaţie pulbere fără fum pentru cartuşe, atât doar că n-a umplut nici un cartuş cu pulberea aceea. Au făcut un fel de mină, şi iar au săpat o groapă în pământul mai mult piatră, foarte aproape de Bari. Cred că povestea asta, cu săpatul în stâncă a avut şi părţile ei aproape vesele; am aflat cu multe amănunte cum au pus pulberea fără fum într-un ciorap vechi de-al lui Manoliu, şi nu mai ţin minte cine s-a dus să dea foc la fitil, şi nu putea să se apropie de ciorapul acela. Mai cred că de fapt aşa e bine, că a fost ceva de râs chiar atunci când nu era absolut nimic de râs, şi singurii care ar fi avut dreptul să se supere, Mike Sârbu şi Decebal Mehedinţi, nu s-au supărat. Nu ştiu dacă li s-a povestit şi despre ciorap, dar ştiu că nu s-ar fi supărat nici atunci. De fapt, singurii care ar fi avut dreptul să se supere sunt Bari şi Babette, dar ei chiar nu s-au supărat. Babette-Nebuna şi Bari al IV-lea s-au jucat mult timp cu ciorapul împuţit al lui Manoliu acolo, în faţa Refugiului; până la urmă l-au rupt bucăţi, au tras de el, săreau greoi, a zmucit Bari, a fugit cu ciorapul în dinţi şi Babette s-a luat după el, l-a ajuns şi trăgeau fiecare de un capăt de ciorap, a curs praful de puşcă, s-a risipit, şi pentru că sus mai era încă foarte multă zăpadă, a dispărut

sub zăpada aceea. Şi câinii cei mari au fugit mai departe spre Piatra Arsă, lătrau ca mortierele de asediu, au coborât abrupt în şaua Călugărului, au apărut mici de tot în cealaltă parte şi, pentru că erau prea departe, nu i-am mai auzit lătrând; am văzut doar cum s-au poticnit în zăpada adâncă, au căzut, şi pe urmă i-am văzut ridicându-se şi mergând.

SFÂRŞIT